

T.C.
MARMARA ÜNİVERSİTESİ
TÜRKİYAT ARAŞTIRMALARI ENSTİTÜSÜ
BİLGİ VE BELGE YÖNETİMİ ANABİLİM DALI

OKUL KÜTÜPHANELERİNDE BİLGİ OKURYAZARLIĞI EĞİTİMİ
VE BİR ÖRNEK:
MARMARA EĞİTİM KURUMLARI İLKÖĞRETİM OKULU

YÜKSEK LİSANS TEZİ

FİLİZ YÜKSEL İLERİ

İSTANBUL 2011

T.C.
MARMARA ÜNİVERSİTESİ
TÜRKİYAT ARAŞTIRMALARI ENSTİTÜSÜ
BİLGİ VE BELGE YÖNETİMİ ANABİLİM DALI

OKUL KÜTÜPHANELERİNDE BİLGİ OKURYAZARLIĞI EĞİTİMİ
VE BİR ÖRNEK:
MARMARA EĞİTİM KURUMLARI İLKÖĞRETİM OKULU

YÜKSEK LİSANS TEZİ

FİLİZ YÜKSEL İLERİ

TEZ DANIŞMANI: DOÇ. DR. TÛBA KARATEPE

İSTANBUL 2011

MARMARA ÜNİVERSİTESİ
TÜRKİYAT ARAŞTIRMALARI ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜ

Yüksek Lisans öğrencisi Filiz Yüksel İleri'nin "Okul Kütüphanelerinde Bilgi Okuryazarlığı Eğitimi ve Bir Örnek: Marmara Eğitim Kurumları İlköğretim Okulu" konulu tez çalışması jürimiz tarafından Bilgi ve Belge Yönetimi Anabilim Dalı yüksek lisans tezi olarak oy birliği /oy çokluğu ile başarılı bulunmuştur.

Tez Danışmanı : Doç.Dr. Tuba Karatepe
Üniversitesi Marmara

Üye : Doç.Dr. Oğuz İcimsoy
Üniversitesi Marmara

Üye : Yrd.Doç.Dr. Ümit Konya
Üniversitesi İstanbul

İmza

.....

.....

.....

ONAY

Yukarıdaki jüri kararı Enstitü Yönetim Kurulu' nun ..16/09/2011 tarih ve 2011/17-2.. sayılı kararıyla onaylanmıştır.

Prof.Dr. Emel KEFELİ
Müdür

İÇİNDEKİLER

	Sayfa No
İÇİNDEKİLER	I
ÖNSÖZ	IV
ÖZET	VI
ABSTRACT	VII
TABLolar	VIII
GRAFİKLER	IX
KISALTMALAR	XII
GİRİŞ	1
1. BÖLÜM: OKUL KÜTÜPHANELERİ	3
1.1. Okul Kütüphanesi Tanımı	3
1.2. Okul Kütüphanesi İlke ve Amaçları	4
1.2.1. Okul kütüphanesinin ilkeleri	4
1.2.2. Okul kütüphanesinin amaçları	4
1.3. Okul Kütüphanesi İşlevleri	6
1.4. Okul Kütüphanesinin Eğitimdeki Yeri	4
1.5. Okul Kütüphanesi Standartları	7
1.5.1. Bina	7
1.5.1.1. Temel Kütüphane Alanları	8
1.5.1.2. Destek Kütüphane Alanı	10
1.5.2. Okul kütüphanecisi	12
1.5.2.1. Okul Kütüphanecisinin Görevleri	12
1.5.3. Derme	15
1.5.4. Bütçe	16
1.5.5. Yasa ve Yönetmelik	16
1.5.6. Kullanıcı ve Kullanıcı Eğitimi	16
2. BÖLÜM: BİLGİ OKURYAZARLIĞI	19
2.1. Bilgi	19
2.2. Okuryazarlık	20
2.2.1. Okuryazarlık türleri	21
2.3. Bilgi Okuryazarlığı	21

2.3.1.	Bilgi Okuryazarlığı Tanımları	21
2.3.2.	İlk ve Ortaöğretim Üniversite Öğrencilerinin Bilgi Okuryazarlığı Standartları	23
2.3.3.	Yüksek Öğretim Öğrencileri İçin Bilgi Okuryazarlığı Standartları	23
2.3.4.	Elektronik Çağda Bilgi Okuryazarlığı	24
2.3.5.	Türkiye’de ve Dünyada Bilgi Okuryazarlığı Çalışmaları	25
2.3.6.	Bilgi Okuryazarlığı Modelleri	38
2.3.6.1	PLUS Modeli	39
3.	BÖLÜM: MARMARA EĞİTİM KURUMLARI BİLGİ OKURYAZARLIĞI ÖRNEĞİ	41
3.1.	Marmara Eğitim Kurumları	41
3.2	IBO Uluslararası Bakalorya Organizasyonu	42
3.3.	Marmara Eğitim Kurumları Vedat Günyol Kütüphanesi	55
3.3.1.	Marmara Eğitim Kurumları Kütüphane Hizmet Süreci	55
3.3.2.	Marmara Eğitim Kurumları Kütüphane Ders Programı	55
3.3.3.	Marmara Eğitim Kurumları 2008-2009 Eğitim ve Öğretim Yılı Bilgi Okuryazarlığı Dersi	
	Marmara Eğitim Kurumları Örneği	61
3.3.3.1.	Kütüphane Oryantasyon Sunumu	62
3.3.3.2.	Kütüphane Tanıtımı ve Kütüphane Kuralları	64
3.3.3.2.1.	Kütüphane Tanıtımı ve Kütüphane Kuralları Ön Test sonuçları	71
3.3.3.2.2.	Kütüphane Tanıtımı ve Kütüphane Kuralları Son Test sonuçları	72
3.3.3.3.	Dewey Sınıflama Sistemi	73
3.3.3.3.1.	Dewey Sınıflama Sistemi Ön Test Sonuçları	78
3.3.3.3.2.	Dewey Sınıflama Sistemi Son Test Sonuçları	79
3.3.3.4.	Dergileri Tanıma Çalışması	80

3.3.4.4.1.	Dergileri Tanıma Ön Test Sonuçları	84
3.3.4.4.2.	Dergileri Tanıma Son Test Sonuçları	86
3.3.3.5.	Kütüphane Programı ve Veri Tabanları	86
3.3.3.5.1.	Kütüphane Programı ve Veri Tabanları Ön Test Sonuçları	89
3.3.3.5.2.	Kütüphane Programı ve Veri Tabanları Son Test Sonuçları	90
3.3.3.6.	Araştırma Yapmak	91
3.3.3.6.1.	Araştırma Yapmak Ön Test Sonuçları	97
3.3.3.6.2.	Araştırma Yapmak Son Test Sonuçları	98
3.3.3.7.	Akademik Dürüstlük ve Kaynakça Belirtme	99
3.3.3.7.1.	Akademik Dürüstlük ve Kaynakça Belirtme Ön Test Sonuçları	105
3.3.3.7.2.	Akademik Dürüstlük ve Kaynakça Belirtme Son Test Sonuçları	106
3.3.3.8.	MLA (Modern Language Association of America)	107
3.3.3.8.1.	MLA Kaynakça Belirtme Ön Test Sonuçları	111
3.3.3.8.2.	MLA Kaynakça Belirtme Son Test Sonuçları	112
4.	BÖLÜM: OKUL KÜTÜPHANELERİNDE BİLGİ OKURYAZARLIĞI ANKETİ	113
4.1.	Anket Sorularına Verilen Cevapların Değerlendirilmesi	114
	SONUÇ ve ÖNERİLER	141
	KAYNAKÇA	151
EK-1	ANKET ÖN YAZI	155
EK-2	ANKETE KATILAN OKULLAR	156
EK-3	OKUL KÜTÜPHANELERİ VE BİLGİ OKURYAZARLIĞI ANKETİ	157
	ÖZGEÇMİŞ	160

ÖNSÖZ

Lisede kütüphanecilik eğitsel kolu üyesiydim. Kütüphanenin anahtarı nöbetleşe kol öğrencilerinde durur, kütüphane teneffüslerde açılırdı. Belki günde bir kişi gelip kitap ödünç alırdı, biz de adını çizgili deftere yazardık. Fakat üniversitede kütüphanecilik bölümünü okumam tamamen tesadüf eseri idi.

Üniversitede okul kütüphanesi dersi görmüş ve okul kütüphanelerinin durumunu incelemiştik. Ben Galatasaray Lisesi'ni seçip çalışmalarımı o kütüphane üzerinden yürütmüştüm. Celaleddin bey bu konuda bana yardımcı olmuş gerekli bilgileri vermişti. Okul kütüphaneciliği mesleğini seçmiş olmamın en önemli nedeni, Celaleddin Kışmır ile tanışmış olmamdı. Bu dersi gördükten sonra okul kütüphanecisi olmaya karar vermiştim. Mezuniyetimden hemen sonra 2002 yılında ilk çalışmaya başladığım yer bir devlet okulu kütüphanesiydi. Okul müdürü bölümü aramış ve yeni mezun bir kütüphaneci istemişti. Maaşım ancak yol paramı karşılıyordu. Edindiğim deneyim benim için en büyük kazançtı.

Okul kütüphanesinde çalışmaya başladığım zamandan beri öğrencilere, nasıl araştırma yapacakları, kaynaklara nasıl ulaşacakları, bilgiyi nasıl kullanacakları ve sunacakları konusunda eğitim vermenin gerekliliği hep karşıma çıktı. Kendi yöntemlerimle çözümler üretmeye çalıştım. İnternet üzerinde tartışma grubu olan Kamil Çömlekçi'nin oluşturduğu "Okul Kütüphanecileri Grubu"na üye oldum, diğer kütüphanecilerin bu konuda neler yaptığını öğrendim. Okul kütüphaneleri, kullanıcı eğitimi, bilgi okuryazarlığı tezlerini, makalelerini inceledim ve bu eğitimi nasıl vereceğime karar verdim. Oluşturduğum bu planları kendi çalıştığım okulda uyguladım. İlk başta dersin bir başarı notu olmadığı için öğrenciler pek istekli değildi fakat sonra öğrencilerden olumlu geri bildirim aldıkça bu dersin gerekliliği fikri beni yüksek lisans yapmaya ve bu konuda bir tez hazırlamaya teşvik etti.

Marmara Üniversitesi Bilgi ve Belge Yönetimi Anabilim Dalı'nda Yüksek Lisans yapmam için beni destekleyen Marmara Eğitim Kurumları değerli yöneticilerine, 1998 yılında İstanbul'a ilk geldiğimde ailemin beni emanet ettiği, mezuniyetimin ilk günlerinde okul kütüphanesi işi bulmamda, bu alanda kendimi geliştirmemde yardımcı olan, okul kütüphanesi alanında hep iyi şeyler yapacağıma inanan çok değerli hocam Tuba Karatepe'ye sonsuz teşekkür ederim.

İstanbul Üniversitesi Merkez Kütüphanesinde, Marmara Üniversitesi Merkez Kütüphanesi'nde, Hacettepe Üniversitesi Merkez Kütüphanesi'nde, Boğaziçi Üniversitesi Kütüphanesi'nde yaptığım araştırmalar sonucu, tezimle ilgili kaynaklara ulaşmamda yardımcı olan ve beni misafir eden tüm meslektaşlarıma çok teşekkür ederim.

Çevirilerimde yardımcı olan Marmara Eğitim Kurumları tercümanı Leyla Taşkın'a, grafikleri oluşturmam konusunda yardımcı olan iş arkadaşlarıma, tezimi hazırlarken biricik oğlumuzun bakımını üstlenen babaannemize çok teşekkür ederim.

Yüksek Lisans ve tezimi hazırlama sürecinde destek veren değerli eşime, beni sabırla bekleyen biricik oğluma sonsuz teşekkürler.

Filiz YÜKSEL İLERİ

İstanbul, 2011

ÖZET

Bu tezde öncelikli olarak okul kütüphaneleri incelenmiştir. Okul kütüphanesinin tanımı, ilke ve amaçları, işlevleri, eğitimdeki yeri, standartları ele alınmıştır. Sonra bilgi okuryazarlığının ne olduğu ve bilgi okuryazarlığı modelleri gösterilmiştir. Marmara Eğitim Kurumları İlköğretim Okulu için bilgi okuryazarlığı dersi yıllık planı oluşturulmuş ve bu planın nasıl uygulandığı ayrıntıları ile açıklanmıştır. Bilgi okuryazarlığı eğitimine geçmeden önce öğrencilere kullanıcı eğitimi verilmesi gerekli görülmüştür. Bunun için öncelikle oryantasyon yapılmış, kütüphane tanıtılmış, kütüphaneyi nasıl kullanacakları öğretilmiştir. Daha sonra PLUS bilgi okuryazarlığı modelinin bazı bölümleri alınarak Marmara Eğitim Kurumlarına özgü bilgi okuryazarlığı çalışma kâğıtları oluşturulmuştur. Oluşturulan bu çalışma kâğıtları ilköğretim 3.,4.,5.,6.,7.,8. sınıflarda 630 öğrenciye uygulanmıştır. 6 ve 7. sınıflardan 100 öğrencinin cevapları alınarak değerlendirme yapılmıştır. Bu çalışma kâğıtlarında ilk sayfada ön test ya da ön anket, son sayfada ise son test ya da son anket yer almaktadır. İç sayfalarda ise PLUS Modeli bilgi okuryazarlığı konu anlatımı bulunmaktadır.

Son olarak “Okul kütüphanecileri” ve “Kutup-l” tartışma listeleri aracılığı ile ilköğretim ve ortaöğretim okul kütüphanecilerine bilgi okuryazarlığı konusunda anket uygulanmış ve anketin sonuçları değerlendirilmiştir. Anket sonucuna göre ülkemizde okul kütüphanelerinde bilgi okuryazarlığı eğitiminin verilebilmesi için kütüphanecilerin bir standart ders planı oluşturması, bu planın uygulanması, ölçme ve değerlendirme yapılması gerektiği ortaya çıkmıştır.

ABSTRACT

Firstly, school libraries had been searched in this thesis. The definition, principals and purposes, functions, the place in educational system and standards of school library had been discussed. Next, the notion of Information Literacy and it's models had been pointed out. A yearly course plan for Information Literacy had been created for Marmara Education Institution Primary School and it had been explained in details how to practice that plan. It had been seen that it is necessary to give a User Education to the students before the Information Literacy Education.

For this reason, firstly an orientation had been done, the library had been introduced and the students had been taught about how to use the library. Than, an Information Literacy study papers had been prepared peculiar to Marmara Education Institution Primary School by taking some parts from PLUS Information Literacy model. Those study papers had been carried out on 630 students from the classes 3rd,4th,5th,6th,7th,8th of secondary school and it is estimated by the answers of 100 students from 6th and 7th classes. In those study papers, the first paper was a pre-test or a pre-survey and the last paper was a final test or a final survey and the inner papers contained the explanation of PLUS Information Literacy.

Finally, through “School Librarians” and “Kutup-1” discussion lists, surveys about Information Literacy had been carried out to primary and secondary school librarians and the results of the survey had been estimated. According to the results, the librarians have to prepare a standard lesson plan, this plan has to be practiced and measurement and estimation has to be done to give Information Literacy education in the school libraries in our country.

TABLÖLAR

Tablo 3.1	PYP	43
Tablo 3.2	İBO Öğrenci Profili Sorgulayan	45
Tablo 3.3	İBO Öğrenci Profili Düşünen	46
Tablo 3.4	İBO Öğrenci Profili İletişim Kurar	47
Tablo 3.5	İBO Öğrenci Profili Risk Alan	48
Tablo 3.6	İBO Öğrenci Profili Bilgi	49
Tablo 3.7	İBO Öğrenci Profili İlkeli	50
Tablo 3.8	İBO Öğrenci Profili İlgili	51
Tablo 3.9	İBO Öğrenci Profili Açık Fikirli	52
Tablo 3.10	İBO Öğrenci Profili Dengeli	53
Tablo 3.11	İBO Öğrenci Profili Dönüşümlü Düşünen	54
Tablo 3.12	İlköğretim Ders Programı	59
Tablo 3.13	Lise Ders Programı	60
Tablo 3.14	Kütüphane Oryantasyon Sunum Planı	63
Tablo 3.15	Kütüphane Tanıtımı ve Kütüphane Kuralları Planı	64
Tablo 3.16	Dewey Sınıflama Sistemi Planı	73
Tablo 3.17	Dergileri Tanıma Planı	80
Tablo 3.18	Kütüphane Programı ve Veri Tabanları Yıllık Planı	86
Tablo 3.19	Araştırma Yapmak Planı	91
Tablo 3.20	Akademik Dürüstlük ve Kaynakça Belirtme Planı	99
Tablo 3.21	MLA Planı	107

GRAFİKLER

Grafik 3.1	Kütüphane Tanıtımı ve Kütüphane Kuralları Ön Test Sonuçları	71
Grafik 3.2	Kütüphane Tanıtımı ve Kütüphane Kuralları Son Test sonuçları	72
Grafik 3.3	DEWEY Sınıflama Sistemi Ön Test Sonuçları	78
Grafik 3.4	DEWEY Sınıflama Sistemi Son Test Sonuçları	79
Grafik 3.5	Dergileri Tanıma Ön Test Sonuçları	84
Grafik 3.6	Dergileri Tanıma Son Test Sonuçları	85
Grafik 3.7	Kütüphane Programı ve Veri Tabanları Ön Test Sonuçları	89
Grafik 3.8	Kütüphane Programı ve Veri Tabanları Son Test Sonuçları	90
Grafik 3.9	Araştırma Yapmak Ön Test Sonuçları	97
Grafik 3.10	Araştırma Yapmak Son Test Sonuçları	98
Grafik 3.11	Akademik Dürüstlük ve Kaynakça Belirtme Ön Test Sonuçları	105
Grafik 3.12	Akademik Dürüstlük ve Kaynakça Belirtme Son Test Sonuçları	106
Grafik 3.13	MLA Kaynakça Belirtme Ön Test Sonuçları	111
Grafik 3.14	MLA Kaynakça Belirtme Son Test Sonuçları	112
Grafik 4.1	Okul Kütüphanesi derme açısından öğrencilerinizin ihtiyaçlarını karşılıyor mu?	114
Grafik 4.2	Okul Kütüphanesi dermenizi sürekli güncelleyebiliyor musunuz?	114
Grafik 4.3	Okul kütüphanenizin alanı, yapmak istediğiniz etkinlikler için yeterli mi?	115
Grafik 4.4	Okul Kütüphanesi politikanız var mı?	116
Grafik 4.5	Yönetim kütüphane politikanızı destekliyor mu?	116
Grafik 4.6	Okul kütüphanenizde sürekli internet bağlantısı var mı?	117
Grafik 4.7	Okul kütüphanenizin web sayfası sürekli güncelleniyor mu?	118
Grafik 4.8	Kütüphane otomasyon sisteminiz var mı?	118
Grafik 4.9	Kütüphane otomasyon sisteminize dışardan erişim sağlanabiliyor mu?	119
Grafik 4.10	Yönetim tarafından oluşturulmuş kütüphane bütçesi mevcut mu?	119
Grafik 4.11	Kütüphane bütçenizi tam olarak kullanabiliyor musunuz?	120
Grafik 4.12	Yönetim kütüphanenin ihtiyaçlarının farkında mı?	120
Grafik 4.13	Yönetim kütüphanenin ihtiyaçlarını zamanında karşılıyor mu?	121
Grafik 4.14	Yönetim kütüphanecinin okul dışı tüm ilgili toplantılara katılmasını sağlıyor mu?	121

Grafik 4.15	Yönetim kütüphanecinin okul içi tüm ilgili toplantılara katılmasını sağlıyor mu?	122
Grafik 4.16	Öğretmenlerin, kütüphaneciler ile işbirliği yapması gerektiğini düşünüyor musunuz?	123
Grafik 4.17	Yönetim, öğretmenlerle kütüphanecinin işbirliği yapmasını sağlıyor mu?	123
Grafik 4.18	Yönetim ders programında kütüphane saati belirlemiş mi?	124
Grafik 4.19	Okul kütüphanenizde kullanıcılarınız için kütüphane oryantasyon çalışması yapıyor musunuz?	124
Grafik 4.20	Bilgi okuryazarlığı konusunda bilgi sahibi misiniz?	125
Grafik 4.21	Bilgi okuryazarlığı konusunda toplantılara, konferanslara katılıyor musunuz?	125
Grafik 4.22	Bilgi okuryazarlığı konusunda yurtdışı gelişmelerden haberdar mısınız?	126
Grafik 4.23	Bilgi okuryazarlığı konusunda Milli Eğitim Bakanlığı ile görüşmeler	126
Grafik 4.24	Bilgi okuryazarlığı eğitimi vermenin gerekli olduğunu düşünüyor musunuz?	127
Grafik 4.25	Bilgi okuryazarlığı eğitimi vermek istiyor musunuz?	127
Grafik 4.26	Bilgi okuryazarlığı eğitimi veriyor musunuz?	128
Grafik 4.27	Bilgi okuryazarlığı eğitimi için program geliştirdiniz mi?	128
Grafik 4.28	Bilgi okuryazarlığı programınızı uygulayabiliyor musunuz?	129
Grafik 4.29	Bilgi okuryazarlığı eğitimi ilköğretim öğrencileri için zorunlu hale getirilmeli mi?	129
Grafik 4.30	Bilgi okuryazarlığı eğitimi lise öğrencileri için zorunlu hale getirilmeli mi?	130
Grafik 4.31	Bilgi okuryazarlığı eğitimini kütüphaneciler mi vermeli?	130
Grafik 4.32	Öğretmenler Bilgi okuryazarlığı çalışmalarından memnun mu?	131
Grafik 4.33	Bilgi okuryazarlığı eğitiminiz ölçülüp değerlendiriliyor mu?	131
Grafik 4.34	Bilgi okuryazarlığı eğitimi almış öğrencilerin akademik başarısının yükseleceğine inanıyor musunuz?	132

Grafik 4.35	Okulunuzda Bilgi Erişim ve Araştırma Teknikleri ya da Medya okuryazarlığı dersi veriliyor mu?	132
Grafik 4.36	PYP (Okulunuzda uygulanıyorsa) planlama (yatay, dikey) toplantılarına katılıyor musunuz?	133
Grafik 4.37	PYP programına Bilgi Okuryazarlığı konusunda destek veriyor musunuz?	133
Grafik 4.38	MYP (Okulunuzda uygulanıyorsa) planlama (yatay, dikey) toplantılarına katılıyor musunuz?	134
Grafik 4.39	MYP programına Bilgi Okuryazarlığı konusunda destek veriyor musunuz?	134
Grafik 4.40	DP (Okulunuzda uygulanıyorsa) planlama (yatay, dikey) toplantılarına katılıyor musunuz?	135
Grafik 4.41	DP programına Bilgi Okuryazarlığı konusunda destek veriyor musunuz?	135
Grafik 4.42	Statü sorunu yaşıyor musunuz?	136
Grafik 4.43	Okul kütüphanenizin bağlı olduğu kurum hangisidir?	136
Grafik 4.44	Okul kütüphanenizin çalışanları hangi kadroda görünmektedir?	137
Grafik 4.45	Öğrenciler okul kütüphanenizi hangi zaman aralıklarıyla kullanmaktadır?	137
Grafik 4.46	Okulunuzda verdiğiniz eğitimin adı nedir?	138
Grafik 4.47	Bilgi Okuryazarlığı konusundaki dersleri kim vermektedir?	138
Grafik 4.48	Okul kütüphaneniz kaç metrekaREDİR?	139
Grafik 4.49	Okul kütüphanenizde çalışan personel sayısı nedir?	139
Grafik 4.50	Okul kütüphanenizde internete bağlı bilgisayar sayısı ne kadardır?	140
Grafik 4.51	Bilgi okuryazarlığına katkı	140

KISALTMALAR

A.e.	Aynı eser
A.g.e.	Adı geçen eser
ALA	American Library Association (Amerikan Kütüphane Derneği)
ASLA	American School Association (Amerikan Okul Kütüphaneleri Derneği)
Bkz.	Bakınız
Böl	Bölümler
c.	Cilt
CD-Rom	Compact Disk – Read Only Memory
cm	Santimetre
çev.	Çeviren
DP	Diploma Programme (Diploma Programı)
haz.	Hazırlayan
IB	International Baccalaureate (Uluslararası Bakolorya)
IBO	International Baccalaureate Organization (Uluslararası Bakolorya Organizasyonu)
IFLA	International Federation of Library Association (Uluslararası Kütüphane Dernekleri Federasyonu)
m²	Metre kare
MEK	Marmara Eğitim Kurumları
MLA	Modern Language Association of America (Amerikan Modern Dil Derneği)
MYP	Middle Years Programme (Orta yıllar programı)
PYP	Primary Years Programme (İlk Yıllar Programı)
PLUS	Purpose, Location, Use, Self-evaluation (Amacı, Yeri, Kullanımı, Kendini Değerlendirme)
s.	Sayfa
TC	Türkiye Cumhuriyeti
vb.	Ve benzeri

GİRİŞ

Yaşam boyu öğrenme sürecinin en önemli parçası, bilgi okuryazarlığı becerilerini kazanmış olmaktır. Yaşam boyu öğrenen olabilmek için öncelikle bilgi okuryazarı olmak gerekmektedir. Bunun için eğitim ve öğretim kurumlarında bilgi okuryazarlığı eğitimi verilmelidir. Toplum bilinci kazanan, sosyal statü sahibi birey, eğitimini aldığı bilgi okuryazarlığı becerilerini, yaşam boyu kullanacaktır. Eğitim ve öğretim kurumları bilgi üreten toplumlar yaratmada aktif rol almalıdırlar. Bu sebeple birey geç kalmadan ilköğretim ve ortaöğretim kurumlarında öğrenmeyi öğrenmiş, bilgi okuryazarlığı becerilerini kazanması için eğitilmiş olmalıdır. Okul kütüphanelerinin, bireye bilgi okuryazarlığı becerilerini kazandırmak amacıyla belli bir sistem ve standarda göre bir eğitim yolu izlemeleri gerektiğine inanıyorum. Bu nedenle; “Okul Kütüphanelerinde Bilgi Okuryazarlığı Eğitimi ve Bir Örnek: Marmara Eğitim Kurumları İlköğretim Okulu” adlı tezi hazırlamaya karar verdim. Bu tezin amacı, İlköğretim okullarında bilgi okuryazarlığı uygulamalarının etkin ve verimli bir şekilde verilebilmesi için bir örnek oluşturmaktır. Oluşturulan bu çalışmayla "Okul kütüphanelerinde bilgi okuryazarlığı uygulamaları, ilköğretim düzeyindeki öğrenciler için zorunlu hale getirilmelidir" düşüncesi kanıtlanmaya çalışacaktır.

Okul kütüphanecileri olarak, bilgi okuryazarlığı becerilerini kazandırmak amacıyla bir modele ihtiyaç duyulmaktadır. Fakat yurt içinde bu konuda ilköğretim okullarına yönelik yeterli çalışma yapılmadığı gözlenmiştir. Yurt dışı çalışmalar, Türkiye’deki değerli okul kütüphanecilerinin fikirleri, bu konuda yazılmış tezler, Marmara Eğitim Kurumları süreç değerlendirme formları sayesinde PLUS modelinden yararlanarak okulumuzun çalışmalarına uyumlu bir örnek oluşturdum. Bu örneğin adına da kurumuma ithafen MEK örneği adını verdim.

Bu tez, dört bölümden oluşmaktadır. İlk bölümde Okul kütüphanesinin tanımı, ilke ve amaçları, işlevleri, eğitimdeki yeri, standartları ele alınmıştır. İkinci bölümde okuryazarlık çeşitleri bilgi okuryazarlığının tanımı ve modelleri belirtilmiş ve ilgili kavramlar açıklanmıştır, üçüncü bölümde, Marmara Eğitim Kurumları okul kütüphanesi için bilgi okuryazarlığı planı hazırlama çalışmalarına ve uygulamalarına yer verilmiştir. Dördüncü bölümde, Türkiye’deki okul kütüphanelerinde bilgi okuryazarlığı çalışmaları anketi uygulanmış ve sonuçları incelenmiştir. Okul kütüphanecilerine bilgi okuryazarlığı konusunda ne düşündükleri ve uyguladıkları sorulmuştur. Anket cevapları

grafiksel olarak gösterilmiştir. Son olarak çalışma sonuç ve öneriler, kaynakça, ekler ile sonlandırılmıştır.

Marmara Eğitim Kurumları Kütüphanecisi olarak oluşturduğum MEK bilgi okuryazarlığı örneğini kullanarak, öğrencilere ön test uyguladım, belirlenen konuların eğitimini verdim ve son test uyguladım. Ön test ve son testleri karşılaştırdım.

Tezde belgesel analiz yöntemi, anket ve mülakat teknikleri kullanılmıştır. Öncelikle okul kütüphaneleri ve bilgi okuryazarlığı konu başlıkları dikkate alınarak, Türkiye Bibliyografyası, Türkiye Makaleler Bibliyografyası, Türk Kütüphaneciliği, Bilgi Dünyası, YÖK Tezleri ve Hacettepe Üniversitesinin, Boğaziçi Üniversitesinin ve Maltepe Üniversitesinin üye olduğu veri tabanları tarih aralığı seçilmesizin tarama yapılmıştır. Belirlenen kaynakların sağlanmasında ağırlıklı olarak İstanbul, Marmara, Hacettepe, Boğaziçi, Maltepe Üniversiteleri'nin merkez kütüphanelerinden yararlanılmıştır.

Tezin hazırlanışında ve yazımında Prof. Dr. Halil Seyidoğlu'nun Bilimsel Araştırma ve Yazma El Kitabı ve Marmara Üniversitesi Türkiyat Araştırma Enstitüsü tez yazım kılavuzu kullanılmıştır.

Öğrencilere Bilgi Okuryazarlığı becerileri kazandırma sürecinin ölçülmesi amacıyla uygulanan MEK bilgi okuryazarlığı örneği çalışması, konuyu kesintiye uğratmamak ve akışı bozmamak düşüncesiyle metin içinde verilmiştir.

Oluşturulan MEK örneğinin uygulanması şu adımlarla gerçekleştirilmiştir:

Kullanıcı eğitimi ve bilgi okuryazarlığı eğitimi verilmeden önce öğrencilere ön test uygulandı. Anket niteliğini de taşıyan bu çalışmaya test ifadesini kullanmak daha uygun görülmüştür. Öğrencilerin konu hakkında bilgi sahibi olup olmadığını ölçmeye yöneliktir.

Bilgi okuryazarlığı eğitimi için, gerekli olduğu belirlenmiş konularda, öğrencilere her sınıf için farklı, düzeylerine uygun eğitimler verilmiştir.

Eğitimler sonrasında aynı ders içinde bilgi okuryazarlığı becerilerinin ölçülmesine yönelik son test uygulanmıştır. Öğrencilerin konuyu öğrenip öğrenmediği ölçülmüştür.

1. BÖLÜM

OKUL KÜTÜPHANELERİ

Okul kütüphanelerinde bilgi okuryazarlığı eğitimini verebilmek için okul kütüphanelerini tanımak, özelliklerini bilmek gerekmektedir. Bu sebeple bu bölümde okul kütüphanesinin tanımı, okul kütüphanesinin eğitimdeki yeri, okul kütüphanesi ilke ve amaçları, okul kütüphanesinin işlevleri ve okul kütüphanesi standartları ele alınmıştır.

1.1. Okul Kütüphanesi Tanımı

Okul kütüphanesinin üç tanımını inceleyecek olursak ilk tanım eğitime destek olması açısından önemlidir. İkinci tanımda eğitime destek olması vurgulanmamış, öğrenci odaklı bir merkez olarak ele alınmıştır. Üçüncü tanım ise hem eğitimi destekleyen hem de kullanıcı odaklıdır.

Baysal, okul kütüphanesini, "okullardaki öğretim ve eğitim çalışmalarını desteklemek, ders programlarının gerçekleştirilmesine ve her türden yayınlarla öğrencilerin bilgi, eğitim ve kültür düzeyini yükseltmeye yardımcı olmakla görevli kitaplıklardır." ¹ şeklinde tanımlar. Bu tanımda okul kütüphanesinin eğitime destek bir birim olduğu ifade edilmektedir.

Okul kütüphanesi, öğrencilerin gelişen gereksinimleri ile ilgilerini karşılayacak basılı ve basılı olmayan, çeşitli görsel-işitsel materyallere yer veren ve öğrencilerin becerilerini geliştirip bağımsız çalışma yapabilecekleri merkezler olarak Keyman'ın Davies'den yaptığı alıntıda 'okul kütüphanesi', 'okul kütüphanesi medya merkezi' adıyla tanımlamıştır. Bu tanımda eğitim programlarındaki yeri vurgulanmamış, öğrenci odaklı bir merkez olarak ele alınmıştır.

Bir başka tanım ise okul kütüphanesi, "ilk ve orta öğretim kademelerinde eğitim ve öğretim programlarını zenginleştirici ve destekleyici her türlü bilgi kaynağını bünyesinde toplayan, düzenleyen ve hizmetleri ile parçası bulunduğu öğretim kademesinin amaçlarının gerçekleşmesine dinamik bir şekilde katılan ve özellikle

¹ Jale Baysal, Kütüphanecilik Alanında Yeni Kavramlar ve Araçlar Yöntemler, 2.bs., İstanbul, İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Yayınları, 1987, s. 13.

öğrenci ve öğretmenler tarafından kullanılan kütüphanelerdir" ² şeklinde Kavuncu' nun Önal'dan yaptığı alıntıdan alınmıştır.

1.2. Okul Kütüphanesi İlke ve Amaçları

1.2.1. Okul kütüphanesinin ilkeleri:

- Okul kütüphanesi, okul programının temel ögesidir. Amacı da, okulun ana amacıyla birleşir.
- Kütüphane hizmetleri, okulun öğretim programının temel ögesi olduğundan, okul sisteminin bir üst sisteminin sorumluluk çerçevesine girmektedir.
- Okul kütüphanesinin oluşumunu mümkün kılan öğeler kullanıcı, kütüphaneci, derme, bina, bütçe ve yasal dayanaklardır.
- Okul kütüphanesi, kütüphaneci ve öğrencinin yanı sıra okul sistemi içinde yer alan diğer paydaşların (veli, öğretim kadrosu ve diğer personel) bilgili ve yapıcı katılımıyla daha etkili olur.
- Okulun öğretim programı dâhilinde kütüphanenin belli başlı amacı, öğrencilerin, kütüphane kullanma becerisi ve alışkanlığını kazanmalarına yardım etmektir.
- Okul ve halk kütüphaneleri işbirliği yapmalı; hizmetlerinde gereksiz tekrarlara düşmeden öğrencilere eksiksiz bir kütüphane hizmeti sunmalıdır.

Özer Soysal okul kütüphanesinin ilkelerini bu şekilde vermiştir.³ Burada kütüphane kullanma becerisi ve alışkanlığını kazandırmak bilgi okuryazarlığı açısından önemli bir işlemdir.

1.2.2. Okul kütüphanesinin amaçları:

- Öğrencilerin, öğretmenlerin ve okul personelinin bilgi gereksinimlerini karşılamak ve bilgiye erişimi daha etkin hale getirmek için, gerektiğinde diğer kütüphane türleriyle işbirliğine giderek ve bilgi ağı çalışmalarına katılarak, onların eğitim ve öğretim ile ilgili her türlü bilgi kaynağına erişmelerini ve bu kaynakları etkili şekilde kullanmalarını sağlamak;
- Öğrencilerin okuma alışkanlığını, tatmin duygusunu, okudukları konularda eleştiri yapma yetenek ve deneyimlerini kazanmaları için, onları okumaya

² Emine Kavuncu, "Özel İlköğretim Okul Kütüphanelerinde Kullanıcı Eğitim Programlarının Geliştirilmesi", Ankara, Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü (Yüksek Lisans Tezi), 2001, s. 23.

³ Özer Soysal, Çağdaş Eğitim ve Türkiye'de Okul Kütüphanesi, Ankara 1969 s. 68-69.

teşvik ve rehberlik etmek;

- Öğrencilerin kütüphane kullanma deneyimleri kazanmalarını sağlayarak, ilgileri doğrultusunda gelişmelerini sağlamak, merak ettikleri konuları öğrenmelerine yardımcı olmak, topluma uyumlarını sağlamak ve yararlı toplumsal davranışlar kazandırmak;
- Öğrencilere ve öğretmenlere, kütüphanede yer alan her tür bilgi kaynağını inceleyerek titizlikle değerlendirebilme ve kullanabilme becerisi kazandırmak;
- Kültürel faaliyetlere katılma ve eğitimin sürekliliğini gerçekleştirme çalışmalarında diğer kütüphanelerle işbirliğine giderek, öğrencilere kütüphane kullanma alışkanlığı ve becerisini mümkün olduğu kadar ilk yaşlarda bir plan dâhilinde kazandırmak;
- Öğretim programına katkıda bulunacak tüm bilgi kaynaklarının seçim ve kullanımında öğretmenlerle birlikte çalışmak;
- Ders programları ve öğretim yöntemlerindeki yeni eğilimlerden öğretmenleri ve eğitim kurumlarını haberdar etmek;
- Kütüphanenin kullanımını daha etkin hale getirmek için, yeni teknolojileri de kullanarak bilgi kaynaklarının seçimini, sağlanmasını, teknik işlemlerini ve organizasyonunu yapmak;
- Okul personelinin mesleki ve kültürel gelişiminin sürekliliğini sağlayacak programlara, öğretmenler ve yöneticilerle birlikte katılarak sorumluluk almak;
- Okulun amaçlarının yerine getirilmesine yardım etmek ve bu amaçların geliştirilmesine katkıda bulunmak;
- Geniş kapsamlı kütüphane hizmetlerinin planlanması ve geliştirilmesinde diğer kütüphaneciler ve toplum liderleriyle işbirliği yapmak;
- Problem çözmeyi, karar vermeyi, yaratıcı ve eleştirel düşünmeyi, ilgi ve yetenekleri geliştirecek hizmetler düzenlemek;
- Kişisel ilgilere ve derslere-ödevlere yönelik bilgi gereksinimlerini karşılayarak, yaşam boyu öğrenmeye katkıda bulunmaktır.

İnci Önal Okul kütüphanesinin amaçlarını 1985 yılında verirken yaşam boyu öğrenmeye katkıda bulunmak gerektiğini de belirtmiştir.⁴ Bu amaçlar öğrencilerin bilgi okuryazarlığı becerilerini kazanmalarına yardımcı olacaktır.

⁴ H. İnci Önal, "Türkiye'de Okul Kütüphanelerinin Yönetimi", Ankara, Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü(Yüksek Lisans Tezi), 1985,s. 18-19.

1.3. Okul Kütüphanesi İşlevleri:

- Bilgi kaynaklarının seçilmesi, sipariş işlemlerinin yapılması, satın alınması, kataloglanması ve yerleştirilmesi;
- Danışma ve kullanıcı hizmetlerinin verilmesi;
- Bilgi gereksinimlerinin karşılanması;
- Öğretim programlarında aktif olarak yer alınması;
- Okuma ve araştırma yapma alışkanlığının kökleştirilmesi;
- Kütüphanelerin, bilgi merkezlerinin ve bilgi kaynaklarının kullanımının çeşitli aktiviteler yoluyla öğretilmesi;
- Bilgi ağlarına katılarak, geniş kapsamlı bilgi hizmetleri verilmesi;
- Okulun amaçlarının desteklenmesi;
- Mevcut donanımın bakım işlemlerinin yapılması;
- Gereken teknolojilerle bağlantı kurulması ve uygulanması;
- Yararlı sosyal davranışlar kazandırmak;
- Teknolojik gelişmeleri kullanarak kütüphaneye uzaktan erişimi mümkün kılmak; kütüphane hizmet programlarını sanal ortamda organize etmek ve bu programları güçlendirmektir.

İnci Önal okul kütüphanesinin işlevlerini bu şekilde ifade etmiştir.⁵ Öğrencilere, okul çağında bilgi okuryazarlığı becerilerini kazandırabilmek için kütüphanenin bu işlevleri eksiksiz gerçekleştirmesi gerekmektedir.

1.4. Okul Kütüphanesinin Eğitimdeki Yeri

Okul kütüphanesi bağlı bulunduğu okulun kalbidir. Kütüphanenin okulda verilen eğitime katkısı büyüktür. İşlevsel bir okul kütüphanesi öğrencilerin, öğretmenlerin bilgi ihtiyacına cevap verir ve böylece eğitimde önemli bir yere sahip olur.

Okul kütüphanesini eğitimin merkezinde görmesinin sebebini Nebahat Gürler⁶ şöyle açıklar;

- Yaratıcılığın gelişme sürecini kolaylaştıran genel kültür ve düşünce olgunluğunu öğrenciye kazandırmak kütüphanelerin kuruluş amacıdır.
- Yaratıcılığın ilk koşulu yöntemli ve verimli çalışma alışkanlığıdır.

⁵ H.İnci Önal, "Bilgi Gereksinimlerinin Karşılanması ve Okul Kütüphaneleri", Ankara, Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü(Doktora Tezi),1992, s. 66-67.

⁶ Nebahat Gürler."Okul Kütüphaneleri Açıkoturumu", Türk Kütüphaneciler Demeği Bülteni, C. 31, No. 2, 1982, s. 56-57

Kütüphanelerde serbest zamanını değerlendirmeye çalışan öğrenci, yöntemli ve verimli çalışma alışkanlığı kazanır.

- Kütüphanede bağımsız olarak çalışmasını öğrenen öğrenci özsaygıyı duyar, kendine güven duygusu kazanır. Böylelikle yeni yollar arama ve yeni olanaklar deneme şansını bulur.
- Öğrencinin çevre ile ilişki kurma yeteneği, yaratıcılığına yeni boyutlar kazandırır. Kütüphanede birlikte çalışıp okuyan öğrenciler, aynı zamanda sosyal eğitim olanağı bulurlar, toplumsal nitelikler kazanırlar. Denetimli bir çevrede kişisel olgunluğa ulaşırlar.
- Öğrenci yaratıcı düşünüşle birlikte bilinen çözümlerden farklı alternatifler ortaya koyar.
- Okulun farklı öğrenme ortamlarında bedensel gelişim gösteren öğrenci, düşünsel yeteneklerini de kütüphanede geliştirir ve bu ikisi arasında dengeli bir bütünlüğün doğmasına zemin hazırlar.
- Kütüphane öğrencide okuma, inceleme ve araştırma alışkanlığı ve sevgisi uyandırır. Kütüphaneye alışan ve oraya istekle giden öğrencide sevinç, ciddiyet ve yaratıcılık vardır.

1.5. Okul Kütüphanesi Standartları

Standartlar hayatın her alanında daha iyi hizmet verebilmek, daha iyi sonuç alabilmek için gereklidir. Okul kütüphaneleri için ön görülmüş standartlar mevcuttur. Bir okul kütüphanesi oluştururken belli standartlar aranır ya da var olan okul kütüphanesini belli standartlar seviyesine yükseltmek için çalışmalar yapılır. Burada bir okul kütüphanesi için gerekli standartlar verilmiştir. Bir okulda bilgi okuryazarlığı becerilerini kazandırabilmek için okul kütüphanesinin fiziksel özellikleri yeterli olmalı, bu alanda eğitim almış iyi bir kütüphanecisi olmalı, öğrencilerin ve öğretmenlerin ihtiyaçlarını karşılayabilecek dermesi ve bütçesi olmalıdır.

1.5.1. Bina

Okul binası yapılırken, okul kütüphanesinin yeri de binanın özelliklerine göre planlanmalıdır. Okul kütüphanesi planı yapılırken dikkate alınması gereken kimi ölçütler şu şekilde vermiştir: ⁷

⁷ IFLA/UNESCO School Library Guidelines,(Çevrimiçi) <http://www.ifla.org/V11/S11/pubs/sguide02.pdf>, (06 Mayıs 2009)

- Okul kütüphanesi, merkezi bir konumda olmalı, tüm öğretim alanlarına yakın olmalı ve erişim için uygun konumda olmalı, mümkünse en uygun yer olan zemin kata yerleştirilmeli;
- Okul kütüphanesinde ses faktörü dikkate alınmalı, en azından kütüphanenin bazı bölümleri ses geçirmeyecek şekilde yalıtılmalı;
- Kütüphanenin iç ve dış yüzeylerine uygulanan renkler dikkat ve ilgi çekmeli;
- Okul kütüphanesi, uygun ve yeterli ışıklandırmaya sahip olmalı;
- Okul kütüphanesi, engelli kullanıcıların özel gereksinimlerini karşılayacak şekilde planlanmalı;
- Okul kütüphanesi, dermenin korunması için, oda sıcaklığında olmalı, havalandırma ve merkezi ısıtmaya sahip olmalı;
- Okul kütüphanesi, çeşitli aktivitelerin yapılmasına ve gelecekteki öğretim programı ve teknolojiye göre değişikliklere karşı esnek olmalıdır. Bunun için kütüphane binasının içi bölümlenirken değişime imkân veren malzemeler kullanılmalı;
- Okul kütüphanesi, danışma masası, personel çalışma alanları, sergi alanları, bilgisayar merkezi, bireysel ve grup okuma ve çalışma alanları, depo, kitap dışı materyal alanları, gazete, dergi ve kitap alanları oluşturabilmek için yeterli bir alana sahip olmalı ve bu alanlarda kullanılacak araç ve gereçler ergonomik özelliklere ve sağlam ve sürekli kullanılabilecek niteliklere sahip olmalıdır.

2001 tarihinde ALA tarafından yayınlanan bir kaynakta 1000 civarında öğrencisi olan okulların dikkate alması gereken standartlar verilmiştir. Bu kaynağa göre kütüphane hizmet birimleri ve alan ölçüleri şöyledir:⁸

1.5.1.1. Temel Kütüphane Alanları

- **Giriş/Dolaşım/Danışma Alanı:** Bu bölümde ödünç verme servisi, danışma bölümü yer alır. Ayrıca bu bölüm, katalog tarama terminalleri, sergi alanları, fotokopi makinesi için gerekli alanı da kapsar ve personelin ofisine, çalışma odalarına, süreli yayın ve araç-gereç deposuna yakın olur. Alan için ayrılan yer yaklaşık 46–74 m² dir.

⁸ Rolf Erikson, Carolyn Markuson, Designing a School Library Media Center for the Future, Chicago, American Library Association, 2001, s. 88-90.

- **Bireysel Okuma ve Çalışma Alanı:** Kütüphanenin diğer alanlarına entegre edilebilir. Sessiz alanlarda kurulur. Bu bölümde yer alan masalarda en fazla dört öğrenci oturmalıdır. Her oturma yeri için yaklaşık 3,5–4 m² yer ayrılmalıdır.
- **Bilgisayar Alanı:** Her bilgisayar için 3,5–4 m² yer ayrılmalıdır.
- **Serbest Okuma Alanı:** Yeni kitapların ve süreli yayınların bitişiğinde olmalı ve kolaylıkla denetlenebilir bir alana yerleştirilmelidir. Her oturma yeri için yaklaşık 3–6.5 m² yer ayrılmalıdır.
- **Hikaye Okuma Alanı:** Resimli kitaplara çok yakın olmalı ve sessiz bir alana yerleştirilmelidir. Ayrıca bu alanda ortaya çıkan ses, diğer alanları rahatsız etmemelidir. Her çocuk için 1,5 m² yer ayrılmalıdır.
- **Grup Çalışma Alanı:** Grup öğretim ve danışma kaynaklarına çok yakın olmalıdır. Her bir kişi için 2,7 m² yer ayrılmalıdır.
- **Konferans Odaları/Küçük Grup Aktivite Alanı:** Denetlemesi kolay bir bölümde kurulmalıdır. Gerekğinde alanları birleştirebilmek için, hareketli duvarlara sahip olmalıdır. Her bir kişi için 2.7 m² alan ayrılmalıdır.
- **Grup Projeleri/Öğretim Alanı:** Diğer alanları rahatsız etmeyecek şekilde kurulmalıdır. Her tür medya bu bölümde bulunmalıdır. Bir sınıfın toplu halde kullanımı için 86-120 m² olmalıdır.
- **Bilgisayar Eğitim Alanı:** Grup proje ve öğretim alanını kapsayabilir. 74–140 m² olmalıdır.
- **Multimedya Ürünleri Alanı:** Multimedya ürünlerinin tamamını kapsamalıdır. Sessiz alanları rahatsız etmeyecek şekilde gruplar tarafından kullanılabilir. 28–74 m² olmalıdır.
- **Televizyon Stüdyo Alanı:** Uzaktan eğitim sınıfına, görsel-işitsel ürünlerin deposuna, multimedya ürünlerine çok yakın olmalıdır. Bu alan için 149 m² yer ayrılmalıdır.
- **Uzaktan Eğitim Sınıfı Alanı:** Televizyon alanına çok yakın olmalıdır. 84–120 m² yer ayrılmalıdır.
- **Öğretmen Kaynakları Alanı:** Öğretmenlere yönelik mesleki kitap ve süreli yayınlar için ayrılan bölümdür. Kütüphane kataloğuna ve diğer elektronik kaynaklara erişim sağlar. 56 m² yer ayrılmalıdır.

1.5.1.2. Destek Kütüphane Alanı:

Ofisler: Ödünç verme masasına yakın olmalıdır. Penceresi, kütüphanecinin görsel kontrolüne izin vermelidir. 14–19 m² olmalıdır.

Öğretim Programı Planlama Alanı: Kütüphaneci ve öğretmenler arasındaki planlamanın gerçekleştiği yerdir. Ofislere çok yakın/bitişik olmalıdır. Mesleki (öğretim kadrosu için) kaynakların kullanımı da bu alanda gerçekleşebilir. 28–56 m² olmalıdır.

Çalışma Alanı: Teknik işlemler, tamir gibi işlemlerin yapıldığı yerdir. Ofislere çok yakın ya da bitişik olmalıdır. Diğer alanlara görsel ve fiziksel erişim sağlanacak şekilde organize edilmelidir. 28–37 m² olmalıdır.

Depo: Çalışma odasına bitişik ya da iç içe olmalıdır. 28–37 m² olmalıdır.

Sürelî Yayınlar Deposu: Dermenin büyüklüğüne bağlıdır. Elektronik veri tabanlarına tam metin erişim durumunda sürelî yayın deposunun genişliği azaltılabilir. 14–23 m² olmalıdır.

Görsel-İşitsel Yazılım Deposu: Çalışma odasına ve görsel-ışitsel kaynakların bulunduğu bölüme entegre edilebilir. 19–38 m² yer ayrılmalıdır.

Görsel-İşitsel Ekipmanlarının Deposu/Dağıtım/Tamiri Alanı: Görsel-ışitsel yazılım deposuna bitişik ya da çok yakın olmalıdır. Araç ve gereçler için depo görevi görür. Rutin bakım ve ufak tamirler için kullanılabilir. 38–76 m² yer ayrılmalıdır.

Ekipman Dolabı: İletişim gereksinimleri için ayrılmış bir yerdir. Büyük elektronik ekipmanlara uzak olmalıdır. Bu yer için en az 14 m² yer ayrılmalıdır.

Ayrıca, okul kütüphanesindeki oturma kapasitesinin, okulun öğrenci sayısının %12 - %30'unu alacak şekilde oluşturulması tavsiye edilmektedir. Yine ALA tarafından 1991 tarihinde yayınlanan bir başka kaynakta ise okul kütüphanelerinde oturma kapasitesinin, okulun toplam üye sayısının %10 - %15'ini karşılayacak şekilde oluşturulması gerektiği belirtilmektedir.⁹

Kütüphane binasını etkileyen ve önceden belirli ölçülere göre yapımına karar verilmesi gereken bölümlerinden bir diğeri de pencerelerdir. Kütüphane binalarında pencere alanı, toplam duvar alanının %25'ini aşmamalıdır.¹⁰ Böylece kütüphane dış etkenlerden daha az zarar görecektir.

⁹ Jane P. Klasling, Designing and Renovating School Library Media Center, Chicago, American Library Association, 1991, s. 98.

¹⁰ H. Faulkner Brown, "Serbest Plan ve Esneklik", çev. Aysel Yontar, Kütüphanecilikte Seçme Metinler, İstanbul, TKD İstanbul Şubesi, 1989, s.90.

Okul kütüphaneleri oluşturulurken, yukarıdaki bilgiler yanında, kütüphanenin temel araçlarından olan raf, masa ve sandalye ölçülerinin de bilinmesi gerekmektedir.¹¹

Raf Uzunluğu (cm)

91.44

Raf (Kitaplık) Yüksekliği (cm)

106.68–114.3 - 3 raf

152.4–167.64 - 5 raf

182.88–208.8 - 6 raf

213.36–228.6 - 7 raf

Rafların Derinliği (cm)

25.4–25.4 Standart

30.48 – 40.64 Resimli kitaplar ve büyük boy kitaplar için

30.48–30.48 Dergiler için

38.1 -40.64 Görsel-işitsel materyaller için

Raf Kapasitesi

Ortalama Kapasite 30

Resim kitapları 60

Danışma Kaynakları 15–20

Sandalye Yükseklikleri (cm)

Sınıf (1) 25.4–35.56

Sınıf (2–4) 35.56–40.64

Sınıf (5–6) 40.64–45.72

Sınıf (7 ve üzeri) 45.72

Masa Yükseklikleri (cm)

Sınıf (1) 50.8–55.88

Sınıf (2–4) 60.96 -66.04

Sınıf (5–12) 68.58 -73.66

¹¹ Erikson, a.g.e., s. 92-93.

Bilgisayar Yüksekliği (cm)

66.04–73.66

İdeal Klavye Yüksekliği (cm)

67.31

Bilgisayar Kullanma (Ayakta Kullanım için) (cm)

99.06

Masa ve Sandalye Arasındaki Mesafe (cm)

Anaokulundan Birinci Sınıfa Kadar: 20.32 – 25.4

Sınıf (2–12): 25.4–27.5

1.5.2. Okul kütüphanecisi

Burada okul kütüphanecisinin tanımına, okul kütüphanecisinin yönetsel, eğitimsel, teknik, görevleri konularına değinilecektir.

Önal, okul kütüphanecisi tanımını şöyle yapmaktadır: “En az üniversite düzeyinde kütüphanecilik eğitimi almış; eğitim öğretim konusunda bilgili; öğretim programları konusunda uzman; bilgi kaynaklarının seçimi, organizasyonu, kullanımı ve içeriği konusunda derinliğine bilgi sahibi; kullanıcı eğitimi programlarında danışman; insan özellikle öğrenci ve gençlik psikolojisinden anlayan; iletişim yöntemlerini uygulayabilen; öğretmenlerin, öğrencilerin, yöneticilerin, velilerin ve toplumun desteğini sağlayabilen; sosyal ve kültürel etkinlikleri planlayabilen, bilgi teknolojilerini kullanabilen ve yönetebilen ve yönetim tekniklerine göre çalışabilen kişidir.”¹²

1.5.2.1. Okul Kütüphanecisinin Görevleri

Okul kütüphanecisinin görevleri yönetsel, eğitsel ve teknik olarak üçe ayrılır. Üstelik birçok okulda bu görevleri tek başlarına yürütmek zorundadırlar. Okul kütüphanecisi kütüphanenin hem yöneticisi hem eğiticisi hem de teknik işleri yapan görevlisidir. Belki de bu yüzden statü sorunu yaşamaktadır. Davies okul kütüphanecisinin görevlerini¹³ aşağıdaki gibi sıralamıştır.

¹² İnci Önal, "Bilgi Gereksinimlerinin Karşıllanması ve Okul Kütüphaneleri",...s. 232.

¹³ Ruth Ann Davies, The School Library: A Force for Educational Excellence, New York, R. R. Bowker Company, 1969, s. 263-264.

Okul kütüphanecisinin yönetsel görevleri:

- Kütüphane programını planlama;
- Kütüphane programını uygulama;
- Kütüphane alanlarını planlama;
- Kütüphane mobilyalarını ve araç-gereçlerini seçme ve düzenleme;
- Kütüphane personelinin çalışma planını hazırlama, yürütme ve denetleme,
- Sınıflar ya da gruplar tarafından kütüphane kullanım programını planlama;
- Kütüphane bütçesini hazırlama ve yönetme;
- Eğitim programıyla kütüphane programının bütünleşmesi için okul eğitim birimleriyle plan ve program yapma;
- Kütüphane kaynaklarının kullanımını öğrenci ve öğretmen için programlama;
- İstatistiksel ve finansal raporlar hazırlama;
- Kütüphane materyallerinin dolaşımını organize etme ve denetleme;
- Kütüphane kaynaklarını ve hizmetlerini duyurma;
- Kütüphane hizmetleri ve kaynaklarını değerlendirme;
- Okul kütüphanesi hizmetlerinin etkinliğini artırmak için, halk kütüphanecileriyle, diğer okul kütüphanecileriyle ve öğretmenlerle birlikte çalışma, işbirliği yapma;
- Toplumsal organizasyonlar ve okul arasında bağ kurma ve işbirliği yapma;
- Kütüphane programının, kütüphane materyal ve hizmetlerinin öğretim programı gereksinimlerini, öğrenci ve toplumsal gereksinimleri, ulusal standartları karşılayıp karşılamadığını değerlendirme;
- Eğitim ve mesleki alanlarda faaliyet gösteren derneklerin çalışmalarına aktif olarak katılma;
- Politikalar oluşturma ve geliştirme;
- Teknolojik gelişmeleri takip etme ve daha etkili kütüphane hizmetleri vermek için bunları uygulamadır.

Okul kütüphanecisinin eğitimsel görevleri:

- Eğitim programlarıyla ilgili her konuda bilgi sahibi olma; (pilot projeler, öğretmenler tarafından hazırlanmış çalışma rehberleri ve planları, araştırma üniteleri, alıştırma kitapları, el kitapları (kılavuzlar), ders kitapları)
- Öğrencilerin bireysel gereksinimleri, ilgileri, amaçları, yetenekleri ve

gelişimleri konusunda bilgi sahibi olma;

- Öğretim programıyla kütüphanenin sunduğu hizmetlerin, kütüphanede yer alan materyallerin bütünleşmesi için, öğretmen gruplarıyla ya da öğretmenle aktif şekilde planlama yapma;
- Öğrenmeyi aktif hale getirecek kütüphane hizmetleri, rehberleri, kaynakları sağlama;
- Bireysel öğrenmeye olanak tanıyan kütüphane kaynaklarını sağlama ve yardım etme;
- İşlevsel bir kütüphane programını oluşturma ve uygulamada sınıf öğretmeniyle sorumluluğu paylaşma;
- Öğretim kadrosu toplantılarına aktif olarak katılma;
- Öğretim programı çalışmalarına ve bu programın gözden geçirilip yeniden oluşturulmasına aktif olarak katılma,
- Güncel eğitim araştırmaları, eğilimleri, yöntemleri ve materyalleri konusunda bilgi sahibi olma ve bu konuda danışmanlık yapma;
- Öğretim kadrosunun profesyonel gelişimi için materyaller sağlama;
- Etkili kütüphane kullanımına olanak tanıyan atmosferi yaratma ve sürdürme;
- Öğrenci gelişimini değerlendirebilmek için geçerli değerlendirme tekniklerini bilme ve uygulama;
- Bilgi uzmanı olarak kütüphane kullanıcılarının sorularını yanıtlayabilecek kaynak ya da kaynakları bulmada rehberlik etme.

Okul kütüphanecisinin teknik görevleri:

- Materyallerin seçimi, siparişi, sağlanması, mal edilmesi, organizasyonu ve dolaşımı (ödünç verilmesi) için gerekli işlemleri yapma;
- Demirbaş kayıtlarını tutma;
- Dermeden eskimiş, güncelliğini yitirmiş ya da kullanılamaz hale gelmiş yayınları ayıklama;
- Kütüphanede yapılmakta olan rutin işleri takip etme ve denetlemektir.
- Personel sayısı ile ilgili Özer Soysal öğrenci sayısı 1300 civarında olan bir okul için Bir kütüphaneci bir yardımcı personeli yeterli görmektedir.¹⁴

¹⁴ H. İnci Önal, "Okul Kütüphanelerinde Personel Eğitimi", Milli Eğitim, No. 76, 1988, s. 34.

1.5.3. Derme

Okul kütüphanesinde bulunması gereken temel kaynaklar:¹⁵

- Ansiklopediler, sözlükler, yıllıklar, el kitapları, rehberler, biyografik kaynaklar, atlaslar, dizinler, bibliyografyalar ve benzerlerini içeren danışma kaynakları;
- Okulun eğitim ve öğretim programını destekleyen, öğrencilerin araştırma yapmalarına olanak sağlayan bilimsel kitaplar ve ders kitapları;
- Klasikler ve günümüz edebi romanları;
- Süreli yayınlar ve gazeteler;
- Film şeritleri, slaytlar, filmler, teyp bantları, plaklar, grafik materyaller (reprodüksiyonlar, resimler, fotoğraflar, grafikler vb.), şema ve planları, video kaset programları;
- Değişik CD, VCD ve CD-ROM'lar;
- Elektronik kaynaklar (Veritabanları, Internet kaynakları vb.)

Kaynak çeşitliliğinin bilgi okuryazarlığı becerilerinin kazanılmasında önemli rolü bulunmaktadır. Dermenin niteliği kadar niceliği de önemlidir.

Soysal, okul kütüphanelerinin iyi hizmet verebilmesi için, 200-1000 öğrenciye sahip okullarda dermenin 5000-9000 kitaptan oluşması gerektiğini, 1000 öğrenciden fazla öğrencisi olan okullarda ise her öğrenciye 8 kitap düşecek şekilde bu sayının belirlenmesi gerektiğini belirtmiştir.¹⁶

1.5.4. Bütçe

Okul kütüphanesi hizmetlerinin süreklilik sağlayabilmesi için bütçesinin olması gerekmektedir. Dermeyi zenginleştirmek, güncel tutmak, kütüphanecilik alanında yeni teknolojileri edinmek açısından sürekli ve düzenli bir bütçenin olması gerekmektedir. Bütçesi olmayan bir kütüphane gelişim gösteremez.

1.5.5. Yasa ve Yönetmelik

Okul kütüphaneleri için oluşturulan yasa ve yönetmelikler, mesleğin statüsünü belirlemeli ve eğitim kurumları için vazgeçilmezliğini, önemini vurgulamalıdır. Kütüphanelerin hizmetlerini gereğine uygun bir şekilde yerine getirmesi amacıyla

¹⁵ H. İnci Önal, "Türkiye'de Okul Kütüphanelerinin Yönetimi",...s. 27.

¹⁶ Özer Soysal, Çağdaş Eğilim ve Türkiye'de Okul Kütüphanesi, s. 100.

zorunluluklar içermelidir. Yerel, bölgesel ve ulusal otoritelerin sorumluluğunda yasalar veya politikalar tarafından desteklenmelidir.¹⁷

1.5.6. Kullanıcı ve Kullanıcı Eğitimi

Okul kütüphanelerinin kullanıcısı, dört ayrı grupta incelenebilir: Öğrenciler, öğretmenler, okulun diğer çalışanları (yöneticiler ve personel) ve velilerdir. Okul kütüphanelerinin farklı hizmet grupları olsa da, asıl hedef kitlesi öğrenci ve öğretmenlerdir. İlk ve ortaöğretim okullarındaki kullanıcı grubu arasında yer alan öğrenciler, hem öğrenci, hem de yaş grubu özellikleri açısından dikkate alınmalıdırlar. Öğrenciler, ilk ve orta öğretim gibi, bulundukları öğretim düzeyine göre farklılık gösterebilecekleri gibi, çocuk ve genç olma özellikleri açısından da farklılık gösterirler. Aynı öğretim düzeyindeki öğrencilerin bilgi gereksinimleri, benzer olabileceği gibi her öğrencinin kendi kişisel ilgilerine göre farklı da olabilir.¹⁸

Öğrencinin eğitim sürecinde kütüphaneden üst düzeyde yarar sağlayabilmesi ve kütüphane kullanımını alışkanlık haline getirebilmesi, kütüphaneci-öğrenci ilişkisinin önemini ortaya çıkarmaktadır. Bu ilişkide kütüphanecilere büyük sorumluk düşmektedir. Çünkü öğrenciler zihinsel olarak gelişim ve biçimlenme sürecindedirler. Bu nedenle kütüphaneciler, öğrencilerin nasıl öğrendiği sorusunun yanıtını veren yayınları düzenli olarak izlemelidir. Ayrıca kütüphaneci, hangi yıllarda hangi derslerin okutulduğunu ve bu derslerin düzeylerini bilmelidir. Böylelikle öğrencinin aradığı bilgiye ulaşmasında köprü olabilecektir. Kütüphanecinin her bir öğrenciye birey olarak vereceği hizmetin niteliği, öğrencilerin öğrenme isteğini ya geliştirecek ya da engelleyecektir. Bu nedenlerden dolayıdır ki kütüphaneci ve öğrenci arasındaki ilişki, eğitim sürecinde önemle dikkate alınması gereken konulardan biridir. Üzerinde taşıdığı tüm bu sorumluluklarından dolayı kütüphaneci, eğitim kadrosunun içinde yer alır.¹⁹

Kullanıcı Eğitimi

Okul kütüphanelerinde, teknolojinin gelişmesiyle, kullanıcı eğitimi programlarının içeriği de değişmektedir. İnternet, online veritabanları, CD-ROM veritabanları, çevrimiçi kütüphane katalogları (OPAC), arama motorları, kitap dışı

¹⁷ Emine Kavuncu, "Özel İlköğretim Okul Kütüphanelerinde Kullanıcı Eğitim Programlarının Geliştirilmesi", Ankara, Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü (Yüksek Lisans Tezi), 2001, s. 24.

¹⁸ Nurcan Çapar Zenginer, "Okul kütüphanelerinde Bilgi Hizmeti ve Bir Anket" İstanbul, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü (Yüksek Lisans Tezi), 2001, s. 115

¹⁹ James E.Herring, School Librarianship, London, Clive Bingley, 1982, s. 80-81.

materyaller (video kaset, CD, CD-ROM, kaset vs.) çeşitli yönleriyle tanıtılmakta ve kullanımları öğretilmektedir.²⁰ Bilgi okuryazarlığı becerilerini kazanmak için bunların öğretilmesi önemlidir.

Hatta kullanıcı eğitim programında yaşanan bu değişimler, kavramlarda da kendini göstermiş ve kullanıcı eğitimi programının gelişmiş şekli olarak tanımlanan 'bilgi okuryazarlığı' kavramını ortaya çıkarmıştır.

Bilgi okuryazarlığı kavramının kullanımı üzerine çeşitli tartışmalar bulunur. Bilgi okuryazarlığı, kullanıcı eğitimi ile eşdeğer görenler olsa da genel görüş, bilgi okuryazarlığının, bireylerin bilgi bilincini kazanmaları ve eleştirel düşünme yetilerini bilgiye dayalı biçimde geliştirmelerini mümkün kılma yönünde, kullanıcı eğitiminin ötesinde bir misyon üstlendiği doğrultusundadır.²¹

Çağın insanı, teknolojik gelişmeleri takip edebilen, değişime uyum sağlayabilen, kendisini sürekli yenileyebilen, bilgi üretebilecek niteliklere sahip olmalıdır. Hayatın her alanında başarılı olabilmek için, bilgiye ulaşma ve bilgiyi kullanma becerilerine sahip olmak gerekmektedir. Eğitim kurumunun en önemli işlevlerinden biri, çağın gereksinim duyduğu insan gücünü yetiştirmektir. Eleştirel düşünme, problem çözme ve karar verme gibi üst düzey düşünme becerilerinin ve bunları gerçekleştirmek için gereksinim duyulan bilgi ihtiyacını tanımlama, bilgiyi arama, bulma, kullanma, örgütleme ve iletme gibi bilgi becerilerinin bireylere öğrenim ve öğretim süreci içinde kazandırılması ve bu amaçla öğretim programlarının yeniden gözden geçirilmesi gerekmektedir. Çünkü öğretimin okullarla sınırlı kalmadığı, yaşam boyu öğrenmenin zorunlu hale geldiği günümüzde, çağdaş eğitimin işaret ettiği "öğrenmeyi öğrenme" becerisinin kazandırılması büyük önem taşımaktadır. 'Yaşam Boyu Öğrenme' ve 'Öğrenmeyi Öğrenme' söz konusu olduğunda ise; bilgiyi bulma, değerlendirme ve kullanma becerileri olarak özetlenen 'bilgi okuryazarlığı' becerileri önem kazanmaktadır.²²

Günümüz eğitim anlayışının okullarda istenilen düzeyde uygulama alanı bulması için, geleneksel kullanıcı eğitiminde olduğu gibi, bilgi okuryazarlığı becerilerinin öğretmenler tarafından içselleştirilmiş olması gerekir. Çünkü yeni eğitim anlayışı, bilgi okuryazarlığı becerilerinin eğitim süreci içine alınmasını gerektirmektedir. Bu

²⁰ Emine Kavuncu, "Özel İlköğretim Okul Kütüphanelerinde Kullanıcı Eğitim Programlarının Geliştirilmesi", Ankara, Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü (Yüksek Lisans Tezi), 2001, s. 132-133.

²¹ Oya Gürdal, "Yaşam boyu Öğrenme Etkinliği Enformasyon Okuryazarlığı", Türk Kütüphaneciliği, C. 14, No. 2, 2000, s. 179.

²² Buket Akkoyunlu, Serap Kurbanoglu, "Öğretmenlere Bilgi Okuryazarlığı Becerilerinin Kazandırılması Üzerine Bir Çalışma", Türk Kütüphaneciliği, C. 16, No. 2, 2002, s. 124.

bağlamda yeni bilgi ve iletişim teknolojilerinin kütüphanelerde, öğrenme ortamlarında kullanılmasıyla birlikte öğretmenlerin ve öğrencilerin erişebilecekleri bilgi kaynakları elektronik kaynakları da içerecek şekilde gelişmiş ve çeşitlenmiştir. Böylelikle bilgi ve iletişim teknolojilerinin öğrenme ve öğretme sürecinde kullanılması zorunlu hale gelmiştir. Söz konusu kullanımın başarısı teknolojiyi kullanabilmenin yanı sıra öğretmenlerin ve öğrencilerin bilgiye ulaşma, bilgiyi kullanma ve bilgi paylaşma becerilerine sahip olmasına bağlıdır.²³

Bu açıklamalar, bilgi okuryazarlığı ve kütüphaneler arasında organik bir ilişkinin varlığına dikkat çekmektedir. Bu nedenle çağdaş eğitim anlayışında çok yönlü hizmetler sunan öğrenme ortamları olarak okul kütüphaneleri, bilgi okuryazarlığı becerilerinin bir program dâhilinde ve derslerle bütünleştirilerek uygulama alanı olarak kullanılmalı ve öğrencilere kazandırılmak istenen bilgi okuryazarlığı becerileri, öğretmen ve kütüphanecinin işbirliği çerçevesinde sistematik olarak gerçekleştirilmelidir. Bu becerilere sahip öğrenciler; bilgiye ulaşma sürecinde başkalarının yardımına gereksinim duymazlar, gereksinimlerini karşılayan en uygun kaynağı seçebilirler ve yapılanları tekrar etmeyerek, özgün ve yaratıcı fikirler ortaya koyabilirler.²⁴

²³ Serap Kurbanoğlu, Buket Akkoyunlu, "Öğretmen Adaylarına Uygulanan Bilgi Okuryazarlığı Programının Etkililiği ve Bilgi Okuryazarlığı Becerileri İle Bilgisayar Öz-Yeterlilik Algısı Arasındaki İlişki", Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, No. 22, 2002, s. 99.

²⁴ Atakan Aydın, "Okul Kütüphanesinin Çağdaş Eğitime Katkısı ve Yasal Dayanaklar Açısından Türkiye'de Durum" İstanbul, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü (Yüksek Lisans Tezi), 2004, s. 88.

2. BÖLÜM

BİLGİ OKURYAZARLIĞI

Okul kütüphanelerinde bilgi okuryazarlığı eğitimi ve model oluşturma konusunda bir değerlendirmeye geçmeden önce bilgi, okuryazarlık ve bilgi okuryazarlığı kavramları ve bu kavramların birbirleriyle olan ilişkisi ve tarihsel gelişimi bu bölümde açıklanacaktır.

2.1. Bilgi

Bilgi'nin tanımı: "insan aklının erebileceği olgu, gerçek ve ilkelerin bütünü, bili, malumat".²⁵

"Öğrenme, araştırma veya gözlem yolu ile elde edilen gerçek, malumat, vukuf."²⁶

Felsefi açıdan bilgi, ne özel tip bir nesnedir, ne de herhangi bir şeyin içeriğidir. Bilgi, nesne ile içerik arasındaki ilişkiyi, karşılıklı iletişimi oluşturmaktadır.²⁷

Bilgiyi tanımlarken karşılaşılan en büyük sorun, bilgi (information), bilgi (knowledge) ve veri (data) 'nın aynı anlamlarda kullanılmasıdır.

Veri (data), işlenmemiş, düzenlenmemiş ham gerçeklerdir. Veri bilginin kaynağıdır. Bilgi (information) toplanmış, anlamlı bir şekilde işlenmiş veridir. Veri, bilginin (information) ham maddesini oluşturur. Kararların alınmasına yardımcı olacak bilgiyi (information) üretmede veri'den yararlanmaktadır.²⁸

Bilgi (knowledge), bilgiden sonraki oluşumu ifade etmektedir. Bilgi (knowledge), bilginin (information) ötesinde, bilginin yorumlanması, belli bir değere göre işlenmesi, bilgiyi alanın etkinlikleri doğrultusunda hazırlanmasıdır.²⁹

Yalvaç, enformasyon/bilgi kavramını sayılar, imgeler, görüntüler, biçimler, formüller, kodlar, çizgiler, sesler ve diğer tüm formlardaki bilgi, düşünce ve insan yaratmalarının taşıyıcıları/ortamları ve bu taşıyıcıların/ortamların bilgilendirme amacıyla aktarılması/iletilmesi ve kullanılması olarak ele almıştır.³⁰

²⁵ Türk Dil Kurumu Türkçe Sözlük, [Çevrimiçi]Elektronik Kaynak: <http://www.tdk.gov.tr/>. 03.06.2009.

²⁶ Türk Dil Kurumu Türkçe Sözlük, [Çevrimiçi]Elektronik Kaynak: www.tdk.gov.tr . 03.06.2009.

²⁷ Zhang Yuexiao. "Definitions and Sciences of Information". Information Processing and Management, 1988, XXIV, 4:483

²⁸ Larry Long, Introduction to Computers and Information processing, Englewood Cliff Prentice Hall., 1991,s.11

²⁹ Manfred Kochen, Information for Action: From Knowledge, New York: Academic Press, 1975, s. 5.

³⁰ Mesut Yalvaç, "21. Yüzyılda enformasyon profesyonellerinin eğitim ve öğretiminde enformasyon okuryazarlığı standartları", Türk Kütüphaneciliği, 2001, 15(2): 13

2.2. Okuryazarlık

Okuryazarlık Türk Dil Kurumu sözlüğüne göre “okuması yazması olan, öğrenim görmüş kimse”³¹ olarak tanımlanmaktadır.

UNESCO'nun tanımına göre okuryazarlık; “değişik türdeki yazılı kaynakları, kayıtları kullanarak tanımlama, anlama, yorumlama, bir araya getirme, iletişim kurma ve hesap yapma yeteneğidir. Toplumun geniş bir kitlesine hitap edebilmek, bilgisini ve gücünü geliştirerek hedeflerine ulaşması için bireye olanak veren olgudur.”³²

Okuryazarlık, “temel okuma ve yazmanın ötesinde, son zamanlarda genel olarak anlayabilme ve okunan bilginin başarılı bir şekilde işlevsel hale getirmesini de kapsamaktadır.”³³

Okuryazarlık, “toplumda yer edinebilmek için, ihtiyaç olunan bilgiyi edinebilme yeteneğidir.”³⁴

Okuryazarlık, “dinleme, konuşma, okuma, yazma ve eleştirel düşünmeyi kapsamaktadır. Aynı zamanda okuryazarlık, bir konuşmacıya, okur veya yazara, değişik düzeydeki toplumlara nasıl ve hangi dille yaklaşabileceğine olanak tanıyan bir kültürel bilinç içermektedir.”³⁵

Okuryazarlık, “toplumun ilerlemesi için birey olarak işlevinin farkında olmayı olanaklı kılan, iletişim becerilerinde yetkinliği gösteren bir olgudur.”³⁶

Okuryazarlık, “kendi kendine okuyabilme, yazabilme ve konuşabilme, problemin farkında olma ve çözebilme, amaç ve bilinç geliştirebilme potansiyelidir.”³⁷

Okuryazarlık, “yaşam boyu öğrenme bilincini yaratma, bu bilinci yayma ve daha etkin öğrenme için bireylerin yeni becerileri kazanmaları yönünde bir etkiye sahiptir.”³⁸

³¹ Türk Dil Kurumu Türkçe Sözlük[Çevrimiçi] Elektronik Adres: <http://www.tdk.gov.tr> (03.06.2009)

³² Vikipedi Özgür Ansiklopedi [Çevrimiçi] Elektronik Adres: <http://tr.wikipedia.org/wiki/Okuryazar%C4%B1k> (04.06.2009)

³³ Elizabeth A. Dupuis, "The Information Literacy challenge: Addressing the Changing Needs of Our Students Through our Programs", *Internet Reference Services Quarterly*, 2(2-3), 1997, s. 102.

³⁴ David Bawden, "Information and Digital Literacies: A Review of Concepts", *Journal of Documentation*. 57(2), 2001, s. 224

³⁵ Campbell Beverly, "What is literacy? Acquiring and Using Literacy Skills", **Australasian Public Libraries and Information Services**. No. 3,1990, s. 151

³⁶ Robert L. Hillerich, "Toward an Assessable Definition of Literacy", **The English Journal**, Vol 65, No. 2. (Feb., 1976), s. 53

³⁷ David Bawden, "Information and Digital Literacies: A Review of Concepts", *Journal of Documentation*. 57(2), 2001, s.222,

³⁸ Stan Jones, Invin Kirsch, ScottMurry ve Alber Tuijman, *Literacy, economy and society: results of the first international adult literacy survey*, Paris: OECD, 1995, s.22.

2.2.1. Okuryazarlık türleri

Çeşitli okuryazarlık türleri mevcuttur. Işıl Sert okuryazarlık türlerini şu şekilde ayırmıştır.³⁹

- Teknoloji okuryazarlığı,
- Bilgisayar okuryazarlığı,
- Web okuryazarlığı,
- Görsel okuryazarlık,
- Medya okuryazarlığı,
- Ağ okuryazarlığı,
- Sayısal okuryazarlık

2.3. Bilgi Okuryazarlığı

Bilgi okuryazarlığı kavramı hangi alan ya da konuda olursa olsun gereksinim duyulan bilginin bulunması elde edilmesi, değerlendirilmesi ve kullanılması, bu becerilerin kazandırılması maksadıyla, adı geçen tüm okuryazarlık kavramları için şemsiye bir terim olarak görülmektedir.

2.3.1. Bilgi Okuryazarlığı Tanımları

Bilgi okuryazarlığı konusunda çeşitli tanımlar bulunmaktadır. Bunların, “bilgi okuryazarlığı” kavramının ne olduğu ve bilgi okuryazarı olan bireyin sahip olması gereken özelliklerin neler olduğu olmak üzere ikiye ayrıldığı görülmektedir.⁴⁰

Birinci yaklaşımla yapılan bilgi okuryazarlığı tanımları, bilgi gereksinimini fark etme, bilgiye ulaşma, bilgiyi analiz etme, yorumlama, değerlendirme, iletme, problem çözme becerilerine sahip olma, yaşam boyu öğrenme, öğrenen toplum, sürekli eğitim, bilgi patlaması ve bilgi miktarındaki artış, demokratikleşme ve telif hakları gibi konuları içermektedir. Bu tanımlar teknolojik gelişmelere paralel olarak yeni boyutlar kazanmaktadır.

Taylor , gerçek yaşamla ilgili problemleri çözebilme için bilgiye ulaşabilme, farklı türdeki kaynaklardan bilgiye ulaşabilme, bilgilenmenin sürekliliğini sağlayabilme,

³⁹ Işıl İlkur SERT,Okul Kütüphanecisi, Öğretmen ve Yönetici İşbirliği; Okul Kütüphanesi[Çevrimiçi] Elektronik Adres:<http://kutuphane.irmak.k12.tr/panel/isilsert.ppt>,(14.04.2009)

⁴⁰ Buket Akkoyunlu, Bilgi Okuryazarlığı ve Yaşam Boyu Öğrenme. [Çevrimiçi] Elektronik Adres: <http://ietc2008.home.anadolu.edu.tr/ietc2008/1b.doc>, 05.05.2009

bilginin ne zaman ve nasıl elde edileceğine ilişkin stratejiler belirleyebilme gibi özelliklerin bilgi okuryazarlığı tanımında yer alması gerektiğini belirtmektedir.

İkinci yaklaşımda ise, bilginin nicel olarak artması karşısında bilgiye gereksinim duyan bireylerin sahip olması gereken beceriler de artmıştır. Söz konusu beceriler bilgi okuryazarlığının temelini oluşturmuştur.

1970’li yıllarda yapılan tanımların, mevcut bilgi miktarının hızla artması ve hızla artan bilgiyle baş etmenin giderek daha zor ve karmaşık bir hale gelmesi sonucu geliştirilmiş tanımlar olduğunu, 1980’li yıllarda bilgisayarların bilgiye ulaşmada ve kullanmada önemli bir yer edinmesinin sonucu olarak bilgi okuryazarlığı tanımlarının da ilgili becerileri kapsayacak şekilde genişletildiği görülmektedir.

Martin Tessmer, 1985’de bilgi okuryazarlığını, bireyin gereksinimleri doğrultusunda bilginin etkin bir biçimde elde edilmesi ve değerlendirilmesi becerisi olarak tanımlamıştır.

Rader (1991), bilgi okuryazarlığını, problem çözme ve karar vermede bilginin etkili bir biçimde elde edilmesi ve değerlendirilmesi olarak tanımlarken, bilgi okuryazarlığı becerilerine sahip olanların yapabileceklerini şu şekilde sıralamıştır: Bilgi ve teknoloji alanında araştırma yapmak ve başarılı olmak, demokratik bir toplumda üretken olmak, hızla değişen çevreye uyum sağlamak, yeni nesiller için daha iyi bir gelecek hazırlamak, kişisel ve mesleki problemlerin çözümünde uygun bilgiyi bulmak, yazma ve bilgisayar kullanma becerisine sahip olmak. Rader, bilgi okuryazarlığını, yaşam boyu öğrenmenin, mesleğe yararlı olmanın ve sosyal problemleri çözmenin önkoşulu saymaktadır.

Bilgi okuryazarı bireyler “nasıl öğreneceklerini öğrenmiş bireylerdir”. Nasıl öğreneceklerini bilirler, bilginin nasıl düzenlendiğini, bilgiyi nerede bulabileceklerini ve başkalarının onlardan öğrenecekleri şekilde bilgiyi kullanmayı bilirler

Bilgi okuryazarlığı, AASL/AECT tarafından da bilgiye ulaşma ve bilgiyi kullanma becerisi olarak tanımlanmaktadır. Bilgi okuryazarı olmak, bilgiye gereksinim duyulduğunda bunu hissetmek ve gereksinim duyulan bilgiye ulaşmak, değerlendirmek ve etkili olarak kullanabilmektir.

2.3.2. İlk ve Ortaöğretim Öğrencilerinin Bilgi Okuryazarlığı Standartları

Amerikan Okul Kütüphanecileri Derneği'nin (AASL) ve Eğitimsel İletişim ve Teknoloji Derneği'nin (AECT) işbirliği ile öğrenciler için bilgi okuryazarlığı standartları üç ayrı kategoride dokuz kısımda oluşturulmuştur.⁴¹

- Bilgi Okuryazarlığı
- Bağımsız (kendi kendine) Öğrenme
- Sosyal Sorumluluk

1. Kategori: Bilgi Okuryazarlığı

- Bilgi okuryazarı öğrenci bilgiye etkin bir şekilde ulaşır.
- Bilgiyi eleştirel ve yeterli olarak değerlendirir.
- Bilgiyi doğru ve yaratıcı bir şekilde kullanır.

2. Kategori: Bağımsız (Kendi Kendine) Öğrenme

- Bağımsız öğrenebilen öğrenci bilgi okuryazarıdır ve ilgi alanlarına yönelik bilgiyi takip eder.
- Her formattaki yaratıcı bilgiye ilgi duyar.
- Bilgi arama ve üretme aşamalarında mükemmelliğe gayret eder.

3. Kategori: Sosyal Sorumluluk

- Öğrenen topluma olumlu katkıda bulunan öğrenci bilgi okuryazarıdır ve demokratik bir toplum için bilginin önemini farkındadır.
- Bilgi ve bilgi teknolojileri konularında etik davranış sergiler.
- Bilgi üretimine katkıda bulunmak için başkalarıyla işbirliği yapar.

2.3.3. Yüksek Öğretim Öğrencileri İçin Bilgi Okuryazarlığı Standartları

Bu standartlar, 2001 yılında, yüksek öğrenime yönelik olarak Avustralya Üniversite Kütüphanecileri Kurulu (Council of Australian University Librarians) tarafından yayınlanmıştır. Daha sonra aralarında Teknik ve İleri Eğitim (Technical and Further Education – TAFE) sektörü kütüphaneleri, devlet kütüphaneleri ve özel kütüphanelerin de bulunduğu çok sayıda kütüphane tarafından benimsenmiştir.⁴²

Standartların tam metni (sonuçlarıyla beraber) <http://www.caul.edu.au/caul-doc/publications.html> adresinden bulunabilir; adreste basılı sürümün nasıl satın

⁴¹ Işıl İlkur SERT, Okul Kütüphanecisi, Öğretmen ve Yönetici İşbirliği; Okul Kütüphanesi [Çevrimiçi] Elektronik Adres: <http://kutuphane.irmak.k12.tr/panel/isilsert.ppt>, (14.04.2009)

⁴² A Library Advocate's Guide to Building Information Literate Communities [Çevrimiçi] Elektronik Adres <http://www.alia.org.au/advocacy/literacy.kit.pdf>, (07.07.2009)

alınabileceğine yönelik ayrıntılara da yer verilmiştir. Standartlar, bugünlerde Avustralya ve Yeni Zelanda Bilgi Okuryazarlığı Enstitüsü (Australian and New Zealand Institute for Information Literacy – ANZIL) tarafından gözden geçirilmekte ve güncellenmektedir.

Standartları kısaca özetlemek gerekirse;

Standart bir

Bilgi okuryazarı kişi, bilgi ihtiyacının farkına varır ve ihtiyaç duyduğu bilginin doğasını ve kapsamını belirler

Standart iki

Bilgi okuryazarı kişi, gerekli bilgiye etkin ve verimli bir biçimde erişir

Standart üç

Bilgi okuryazarı kişi, bilgiyi ve kaynaklarını eleştirel bir biçimde değerlendirir ve seçilen bilgiyi bilgi taban ve değer sistemine dahil eder

Standart dört

Bilgi okuryazarı kişi topladığı veya ürettiği bilgileri sınıflandırır, depolar, işler ve yeniden kopyalar

Standart beş

Bilgi okuryazarı kişi, önceki bilgilerini ve yeni öğrendiklerini kişisel veya bir grubun üyesi olarak birleştirerek, yeni bilgiyi büyütür, tekrar şekillendirir veya oluşturur.

Standart altı

Bilgi okuryazarı kişi bilgi kullanımını çevreleyen kültürel, ekonomik, yasal ve sosyal konuları anlar ve bilgiye etik, yasal ve saygılı bir biçimde erişir, ve bilgiyi bu şekilde kullanır

Standart yedi

Bilgi okuryazarı kişi yaşam boyu öğrenmenin ve katılımcı vatandaşlığın bilgi okuryazarlığı gerektirdiğinin bilincindedir.

2.3.4. Elektronik Çağda Bilgi Okuryazarlığı

Elektronik çağda bilgi okuryazarlığı konusunu, yaşam boyu öğrenmeyi, bilgi okuryazarlığının önemini, bilgi okuryazarlığının önemini arttıran gelişmeleri, bilgi miktarındaki artışı, bilginin niteliğindeki belirsizlikleri, sayılarla Web 2.0’yi, yeni neslin özelliklerini, etik konuları, bilgi okuryazarlığı becerilerinin önemini, bilgi okuryazarlığı eğitiminin içeriğinin genişlediğini, bilgi okuryazarlığı eğitiminin şeklinin değiştiğini, Web 2.0 ortamlarının özelliklerini, Web 2.0’nin bilgi okuryazarlığı eğitiminde

kullanımını, bilgi okuryazarlığı konusunda fütüristik yaklaşımları, Second Life'daki kütüphanecileri, kütüphaneleri, Serap Kurbanoglu II. Ulusal Okul Kütüphanecileri Konferansında şöyle açıklamıştır.⁴³

Bilgi okuryazarlığı sürekli evrilen bir kavramdır. Bu kavram, bilgi becerileri, üst-düzey düşünme becerileri, teknik beceriler, kendi kendine öğrenme becerisi, iletişim becerisi, grup çalışması becerisi, toplumsal ve sosyal sorumluluklar gibi becerileri bünyesine katmıştır. 21. yüzyılda teknolojiye, yaşam tarzında, beklentilerde, gereksinimlerde, iş ortamlarında, iş tanımlarında, mesleklerde, bilgide bir takım değişimler meydana gelmiştir. Değişime ayak uydurmak zorunlu hale gelmiştir. Ayak uyduramayanlar rekabet güçlerini yitirmektedir. Değişimden etkilenmeyen meslek ya da birey yoktur. Diplomaların ömrü kısalmıştır. Günümüz toplumları gereksinimlerini sorgulamaya başlamıştır. Gereksinim duyulan iş gücü yeniden tanımlanmıştır. Çağın bireylerinde bulunması gereken temel beceriler ortaya çıkmıştır. Bunlar, doğru bilgiye ulaşma, ulaştığı bilgiyi seçme, bilgiyi örgütleyerek kullanma, bilgi okuryazarlığı becerisidir. Değişime ayak uydurmak için ihtiyaç duyulan gereksinimler ise; yaşam boyu öğrenme gereksinimi, mevcut bilginin yenilenmesi gereksinimi, mevcut becerilerin geliştirilmesi gereksinimidir.

Yaşam boyu öğrenme

Bireylerin yaşam sürelerince içinde bulunacakları her türlü rol, ortam ve çevre için gereksinim duyacakları tüm bilgi, değer ve becerileri sağlamalarına olanak tanıyan süreçtir.

Yaşam boyunca devam eden ve bir süreklilik gösteren, formal veya informal her türlü öğrenme eylemidir.

Bilgi okuryazarlığının önemi

- Yaşam boyu öğrenmenin temel şartıdır
- Yeni bilgi üretimi için zorunludur
- Mevcut bilgiyi ve becerileri geliştirme olanağı sağlar
- Gelişmeleri anlama ve kavramaya yardımcı olur
- Öngörü kazandırır
- Kişisel, mesleki ve entelektüel gelişime yardımcı olur
- Nitelikli iş gücü ve güçlü toplumlar yaratır
- Değişimle başa çıkabilmeyi sağlar

⁴³ Serap Kurbanoglu, Elektronik Çağda Bilgi Okuryazarlığı II. Ulusal Okul Kütüphanecileri Konferansı, Bilgi Okuryazarlığı Eğitiminden Yaşamboyu Öğrenmeye. 27 Haziran 2009

- Bireylerin, kurumların ve ulusların rekabet gücünü artırır
- Fırsat eşitliği sağlar
- İş bulmayı kolaylaştırır
- Kişisel seçenekleri artırır
- Sosyal dışlanmayı engeller
- Sosyo ekonomik gelişim için gereklidir
- Bilgi toplumuna uyum sağlamaya yardımcı olur

Elektronik çağda bilgi okuryazarlığı

- Bilgi okuryazarlığının önemi artıyor
- Bilgi okuryazarlığı eğitiminin kapsamı genişliyor
- Bilgi okuryazarlığı eğitiminin formu değişiyor

Bilgi okuryazarlığının önemini artıran gelişmeler

- Bilgi miktarındaki artış
- Bilginin niteliğindeki belirsizlik
- Yeni neslin özellikleri
- Etik sorunlardaki artış
- Bilgi miktarındaki artış

Bilgi miktarındaki artış

- Son 30 yılda üretilen bilgi miktarı daha önceki 5000 yılda üretilenden daha fazla
- Basılı bilgi miktarı her 5 yılda bir ikiye katlanıyor
- Elektronik bilgi miktarı her 3 yılda bir ikiye katlanıyor
- 2002 yılında 5 exabyte yeni bilgi üretilmiş
- World Wide Web yüzeyde 170 terabyte bilgi içeriyor
- Derin Web'in (Invisible Web) yüzeysel Web'den yaklaşık 400-450 kez daha büyük olduğu tahmin ediliyor. Yaklaşık 91.850 terabyte
- E-posta yoluyla her yıl 400,000 terabyte bilgi üretiliyor
- Blog sayısı altı ayda bir ikiye katlanıyor
- Bilgi miktarındaki artış Bilgi aşırı yüklemesi ve bilgi yorgunluğu sendromuna neden olmaktadır.

Bilginin niteliğindeki belirsizlik

- Web 2.0 teknolojileri
- Kullanıcılar tarafından üretilen içerik

- Hakemlik ve editörlük kurumlarının olmaması
- Eleştirel düşünme becerilerine duyulan gereksinim

Sayılarla Web 2.0

- Myspace'in kullanıcı sayısı 100 milyonun üzerinde. Günde 230.000 civarında yeni üyelik söz konusu
- Facebook'un kullanıcı sayısı 40 milyonun üzerinde. Günde 200.000 artıyor
- Wikipedia 250 ayrı dilde 9 milyona yakın makale içeriyor
- Technorati tarafından dizinlenen blog sayısı 100 milyonun üzerinde

Yeni neslin özellikleri

- Bilgi ararken ilk ve genellikle tek tercihi Google
- Veri tabanlarını karmaşık buluyor, hoşlanmıyor ve kullanmıyor
- Herşeyin web'den erişileceğine inanıyor
- Web'de bulduğu herşeyin doğru olduğuna inanıyor
- Deneme yanılma yöntemiyle bilgi arıyor
- Temel danışma kaynağı Wikipedia
- Bilginin etik kullanımı konusunda bilgisiz
- Bulduğunu okuyup sindirmek yerine kesip yapııştırıyor
- Web 2.0 araçlarını kullanarak içerik üretiyor

Etik konular

- Elektronik ortamdaki bilginin kopyalanması kolay
- Bilginin kaynağının takip edilmesi zor (yazar kimliği, hiper linkler)
- Sosyal Web'deki bilginin aidiyetini saptamak güç olabiliyor
- Olanaklar farkında olmadan intihale neden olabiliyor
- Yeni ortamlara gönderme yapılması gerektiği ve yapılacağı bilinmiyor

Bilgi okuryazarlığı becerilerinin önemi

- Bilginin katlanarak artışı karşısında bilgi okuryazarlığı becerilere her zamankinden daha fazla gereksinim var
- Niteliği belirsiz bilginin artışı eleştirel düşünce becerilerinin önemini artırıyor
- Yeni neslin bilgi arama ve bilgi kaynaklarını kullanma konusundaki eğilimleri bilgi okuryazarlığı becerilerinin önemini artırıyor
- Olanakların ve yeni ortamların etik davranışlar konusunda yarattığı karmaşanın çözülebilmesi için bilgi okuryazarlığı becerilerine ihtiyaç var.

Bilgi okuryazarlığı eğitiminin içeriği genişliyor

- Yeni bilgi kaynakları (wikiler, bloglar, vb.)
- Yeni web araçları (Technorati, RSS feed, vb.)
- Yeni bilgi kaynaklarının değerlendirilmesi
- Sosyal web'i kullanmanın faydaları ve tehlikeleri
- Etiketleme ve folksonomi (kişiselleştirilmiş sınıflama)
- Yeni kaynak türlerine gönderme
- Sosyal web'de etik sorunlar

Bilgi okuryazarlığı eğitiminin şekli değişiyor

- Gelişen teknoloji ve yeni neslin beklentileri bilgi okuryazarlığı eğitiminde değişiklikler gerektiriyor
- Eğitimde yeni yaklaşımlar/araçlar denemenin zamanı
- Kullanıcının ilgisini çekebilecek programlar hazırlamak önem kazanıyor
- Kullanıcıyla bulunduğu ve hoşlandığı ortamda buluşmak önem kazanıyor
- Web 2.0 ortamları yeni nesle ulaşmak için uygun ortamlar gibi görünüyor

Web 2.0 ortamlarının özellikleri

- Web 2.0 teknolojileri kütüphanecilere çeşitli olanaklar sağlıyor
- Mevcut kullanıcılara daha iyi hizmet vermek
- Duvarların ve Web sitelerinin ötesine ulaşmak
- Potansiyel kullanıcılarla bulundukları ortamda buluşmak
- Kullanıcılarla ihtiyaç anında buluşmak (yapıyor oldukları işle ilgili olarak)

Web 2.0'ın bilgi okuryazarlığı eğitiminde kullanımı

- Sosyal ağlar eğitim ve öğretim için potansiyel taşıyor
- Blog'lar aktif öğrenme için kullanılabilir
- Wiki'ler grup çalışmaları için kullanılabilir
- Bloglar ve wikiler eleştirel düşünme becerilerinin geliştirilmesinde kullanılabilir
- YouTube tanıtım amaçlı ve eğitim amaçlı videolar için kullanılabilir
- MySpace ve Facebook eğitim faaliyetlerinin duyurulması ve tanıtımı amacıyla kullanılıyor
- Blog'lar tanıtım ve pazarlama amaçlı kullanılabilir
- Podcasts teknolojisi kütüphane turları (oryantasyon) için kullanılabilir
- Second Life eğitim programlarının yapıldığı bir ortam olarak kullanılabilir

Fütüristik bir yaklaşım

Belki de gelecekte bunlar olacak,

- Web 2.0
- Kütüphane 2.0
- Kütüphaneci 2.0
- Bilgi okuryazarlığı eğitimi 2.0
- Eğitim programlarının geliştirilmesinde kullanıcı katkısı
- Kullanıcı ihtiyacına göre şekillendirilebilen eğitim programları
- Kullanıcının ihtiyaç duyduğu anı bilmek ve o anda gerçek zamanlı yardım önerebilmek
- Kullanıcıların kullanıcıları eğitmesi

Second Life nedir?

Second Life, tamamen dinamik altyapıya sahip ve tüm bileşenleri internete bağlı sunucularda tutulan multiplayer (çok kullanıcı) bir oyundur. Bu oyunda,

- Alışveriş yapabilir,
- Flört edebilir,
- Evlenilip, boşanabilir,
- Ev ya da arsa satın alabilir,
- Giysi, aksesuar ya da mimari tasarım yapabilir,
- Kütüphane kurabilir, bir kütüphanede çalışabilir, kütüphaneyi kullanabilirsiniz.

Second Life’da Bilgi Adası (Info Island), Eğitim Adası (EduIsland), Eğitim programları bulunmaktadır. Second Life kütüphanecileri ve üye sayfaları bulunmaktadır.

2.3.5. Türkiye’de ve Dünyada Bilgi Okuryazarlığı Çalışmaları

Bilgi okuryazarlığı teriminin ortaya çıkışı, çalışma grupları, ulusal raporlar, ulusal planlar ve politikalar, kurumsallaşma, işbirliği ve koordinasyon, ulusal toplantılar, uluslararası toplantılar, ilk ve orta öğretimde bilgi okuryazarlığı çalışmaları, yüksek öğretimde bilgi okuryazarlığı çalışmaları, öğretmen eğitimi, kütüphanecilerin eğitimi, yayınlar ve kaynakların, Türkiye’de ve dünyadaki durumunu ve Türkiye için önerileri, Serap Kurbanoğlu II. Ulusal Okul Kütüphanecileri Konferansında şöyle ortaya koymuştur.⁴⁴

⁴⁴ Serap Kurbanoğlu, Türkiye’de ve Dünyada Bilgi Okuryazarlığı Çalışmaları. 27 Haziran 2009

Dünyada bilgi okuryazarlığı teriminin ortaya çıkışı

Dünyada bilgi okuryazarlığı terimi, kullanıcı eğitimi olarak 1800'lerde, bilgi okuryazarlığı olarak 1974 yılında ABD - Paul Zurkowski - NCLIS'a (National Commission on Libraries and Information Science) sunulan bir öneride kullanılmıştır.

Türkiye'de bilgi okuryazarlığı teriminin ortaya çıkışı

Türkiye'de kullanıcı eğitimi olarak 1970'lerde, bilgi okuryazarlığı olarak 1998 yılında Türk Kütüphaneciler Derneği tarafından düzenlenen bir toplantıda kullanılmıştır.

Dünyada bilgi okuryazarlığı çalışma grupları

- ALA Presidential Committee on Information Literacy, 1987 (ABD)
- SCONUL Working Group on Information Literacy (UK)
- CILIP Information Literacy Group, 2004 (UK)
- CAUL Information Literacy Group (Avustralya)
- Federation of Library Associations of Brazil (Information Literacy Committee) (Brezilya)
- Library Association of Ireland (Working Group on Information Literacy) 2005 (İrlanda)
- Canadian Library Association – Information
- Literacy Interest Group (Kanada)

Dünyada ulusal raporlar

- A Nation at Risk, 1983 (ABD)
- ALA Presidential Committee on Information Literacy: Final Report, 1989 (ABD)
- What work requires of schools: a SCANS report for America 2000, 1991 (ABD)
- Developing Lifelong Learners Through Undergraduate Education, 1994 (Avustralya)
- Dearing Report on Higher Education in the Learning Society, 1998 (UK)
- Students' Bill of Information Rights, 1997 (Kanada)

Türkiye'de ulusal raporlar

- Türkiye'de Mesleki ve Teknik Eğitimin Yeniden Yapılandırılması, 1999 (TÜSİAD)
- Bilişim Teknolojileri ve Politikaları Özel İhtisas Komisyonu Raporu, 2001

Dünyada ulusal planlar ve politikalar

- House of Representatives Committee for Long-term Strategies on Australia, 1991 (Avustralya)
- Education Training, and Research in the Information Society: A National Strategy, 1994 (Finlandiya)
- GOALS 2000: Educate America Act, 2000 (ABD)
- Ministry for Education and Research. Position paper, 2002 (Almanya)

Türkiye’de ulusal planlar ve politikalar

- Sekizinci Beş Yıllık Kalkınma Planı (2001-2005)
 - Yaşam boyu eğitim
 - Problem çözme becerileri
- Dokuzuncu Beş Yıllık Kalkınma Planı (2006-2010)
 - Yaşam boyu eğitim
 - Problem çözme becerileri

Dünyada kurumsallaşma

- ILL - Institute of Information Literacy, 1998 (ACRL – ABD)
- ANZIIL - Australian and New Zealand Institute for Information Literacy, 2004 (Avustralya)

Dünyada işbirliği ve koordinasyon

- NFIL - National Forum on Information Literacy (ABD)
- ALIA - Australian Information Literacy Forum
- FORMIST (Fransa)
- NordINFOlit – Nordic Forum for Information Literacy (İskandinavya)
- ENIL - European Network for Information Literacy
- ENSIL - European Network for School Libraries and Information Literacy
- EFIL - European Forum for Information Literacy
- IAIL - International Alliance for Information Literacy

Türkiye’de işbirliği ve koordinasyon

- İLİPG – Yaratıcı Kütüphane Girişimleri Tanıtım Grubu – Bilgi Okuryazarlığı Projesi
 - 2007 yılında proje başlamıştır.
 - 15 okul’a (6 ilk öğretim, 9 lise) uygulanmıştır.

- İl Milli Eğitim Müdürlüğü, İLİPG (yabancı kültür merkezleri, üniversiteler, - -
 - Türk Kütüphaneciler Derneği İstanbul Şubesi) işbirliğiyle uygulanmıştır.
- İLİPG'in amacı: Bilgi okuryazarlığının önemi konusunda toplumda farkındalık yaratmak, 12-18 yaş grubundaki gençlerin bilgi okuryazarlık becerilerinin gelişmesini sağlamaktır.

Dünyada ulusal toplantılar

- Avustralya, 1992-2001
- İskandinavya – Creating Knowledge, 1999-
- İngiltere - LILAC (Librarian's IL Annual Conference), 2005-
- İskoçya – eLit, 2002-
- Güney Amerika, 1998-
- İspanya, 1997
- Almanya
- ABD - ACRL

Türkiye'de ulusal toplantılar

- Kütüphane Haftası Programları (1998-)
- BTİE Bilişim Teknolojileri Işığında Eğitim, Ankara, 2000
- 21. Yüzyıla Girerken Enformasyon Olgusu, Hatay, 2001
- Birinci Uluslararası e-Öğrenme Konferansı, İstanbul, 2004
- İLİPG - Elektronik Ortamda Bilgi Okuryazarlığı, İstanbul, 2008
- Bilgi Okuryazarlığı Ulusal Konferansı, İstanbul, 2009
- 2. Ulusal Okul Kütüphanecileri Konferansı, İstanbul, 2009

Dünyada uluslararası toplantılar

- IFLA (Information Literacy Section – 2002)
- World Summit on the Information Society (UN) Cenevre 2003 / Tunus 2005
- Prague Conference, 2003 (NFIL, UNESCO & NCLIS)
 - Prague Declaration
- Alexandria Conference, 2005 (IFLA, UNESCO, NFIL & NCLIS)
 - Alexandria Proclamation
- World Conference, 2010

Türkiye'de uluslararası toplantılar

- UNESCO Eğiticilerin Eğitimi Çalıştayı, Ankara, 2008
 - 17 ülkeden 48 katılımcı

- Katılımcıların temsil ettiği kurumlar: Kütüphaneler (okul, üniversite, halk) eğitim kurumları, araştırma enstitüleri, kütüphane dernekleri, belediyeler, bakanlıklar
- II. Değişen Dünyada Bilgi Yönetimi Uluslararası Sempozyumu, Ankara, 22-24 Eylül 2010

Dünyada ilk ve orta öğretimde bilgi okuryazarlığı çalışmaları

- **Raporlar;**
 - Educating Students to Think: The Role of the School Library Media Program, 1986
 - Information Power: Guidelines for School Library Media Programs
 - Information Literacy: A Position Paper on Information Problem-Solving, 1994
- **Standartlar;**
 - AASL & AECT, 1998
 - ANZIIL, 2004
 - IFLA, 2006
- **Eğitim programları**

Türkiye’de ilk ve orta öğretimde bilgi okuryazarlığı çalışmaları

- Milli Eğitim Bakanlığı “Bilgi Erişim ve Araştırma Teknikleri” dersi (2002)
 - Orta öğretim
 - Haftada 2 saat
 - Seçmeli
 - Bilgiye erişim, bilgi kaynakları, araştırma teknikleri vs.
- Eğitim programları
 - Özel okullar (TED Ankara Koleji, Tefik Fikret Okulları, Eyüboğlu Okulları)
 - Devlet okulları (İLİPG projesi)

Dünyada yüksek öğretimde bilgi okuryazarlığı çalışmaları

- **Raporlar**
 - Reinventing Undergraduate Education: A Blueprint for America’s Research Universities, 1995 (ABD)
 - Learning for Life, 1998 (Avustralya)
- **Standartlar**
 - ACRL, 2000 (ABD)
 - CAUL, 2001 (Avustralya)

-Students' Bill of Information Rights, 1995 (Kanada)

-CONPAB-IES, 2002 (Meksika)

-IFLA, 2006

- **Eğitim programları**

-Başarılı uygulamalar için rehberler

IIL – 2002

ANZIIL - 2004

- **Akreditasyon kurumlarının desteği**

Türkiye’de yüksek öğretimde bilgi okuryazarlığı çalışmaları

- Araştırma yöntemleri dersleri

- Kütüphane eğitim programları

-Geleneksel kullanıcı eğitimi

- İçerik (kütüphane merkezli)
- Sunum (seminerler, tanıtım turları)
- Materyaller (web sayfaları, broşürler)

-Bilgi okuryazarlığı eğitimi

Dünyada Öğretmen eğitimi

- Bilgi okuryazarlığı öğretmenlerin sahip olması gereken temel beceriler arasında kabul edilmeye başlandı
- Öğretmen eğitimi programları ve performans beklentileri bilgi okuryazarlığını becerilerini içerek şekilde yeniden yapılandırılıyor
- Akreditasyon kurumlarının desteği

Türkiye’de öğretmen eğitimi

- Ortak program
 - Araştırma yöntemleri vb.
 - Bilgisayar okuryazarlığı
- H.Ü. Eğitim Fakültesi Proje
 - İlköğretim Matematik Bölümü son sınıf öğrencileri
- Hizmetiçi eğitim programları
 - Tevfik Fikret Okulları (Ankara ve İzmir)
 - TED Ankara Koleji
 - Bilkent Lisesi

Dünyada kütüphanecilerin eğitimi

- Kütüphanecilik bölümleri eğitim programları
 - Bilgi okuryazarlığı
 - Pedagoji
 - Öğretim yöntem ve teknikleri
 - Öğrenme stilleri
 - Ölçme ve değerlendirme
 - Sınıf yönetimi
 - Program geliştirme
 - Materyal hazırlama
- Sürekli eğitim, hizmet içi eğitim

Türkiye’de kütüphanecilerin eğitimi

- H.Ü. Bilgi ve Belge Yönetimi Bölümü
 - Lisans (2006-2007)
 - Bilgi Okuryazarlığı
 - Eğitim Bilimlerine Giriş
 - Yüksek Lisans (2006-2007)
 - Bilgi Okuryazarlığında Program Geliştirme

Dünyada yayınlar ve kaynaklar

- Kitaplar ve makaleler

1974-2002 arasında yaklaşık 5000 yayın (makale, bildiri, web sitesi)

1974’te 38 yayın, 2002’de 330 yayın

2002 yılında yayımlanan makale sayısı 287, 2003’de 278

- Raporlar

Information literacy: an international state-of-the art report (UNESCO, IFLA)

International Guidelines on Information Literacy (IFLA)

- Veritabanları

International Information Literacy Resources Directory (UNESCO/IFLA) veritabanı

- Dergiler

Journal of Information Literacy – JIL (CILIP, 2007-)

Journal of eLiteracy – Jelit (2004 - 2005)

Communications in Information Literacy – CIL (2007-)

- Web siteleri

Information Literacy Website

www.informationliteracy.org.uk

ACRL Information Literacy Page

<http://www.ala.org/ala/acrl/acrlissues/acrlinfolit/informationliteracy.htm>

CARL – Information Literacy Portal (Canada)

Information Literacy on the WWW

<http://www.fiu.edu/~library/ili/iliweb.html>

- Weblogs

<http://dis.shef.ac.uk/literacy/>

<http://information-literacy.blogspot.com/>

<http://blogformist.enssib.fr>

- Tartışma Listeleri

INFOLIT Information Literacy Discussion List – AASL & ACRL

ILI-L Information Literacy Instruction Discussion List – ALA

InfoLIT-L Information Literacy Section Discussion List – IFLA

aliaINFOLIT – ALIA (Avustralya)

EduDoc – (Belçika)

Lis-infoliteracy – (UK)

- Bibliyografyalar

Information Literacy Selective Bibliography

<http://www.fiu.edu/%7Elibrary/ili/biblio.htm>

Information Literacy – Sources of Information

<http://www.his.se/templates/vanligwebbsida1.aspx?id=7868>

Information Literacy: An Annotated Bibliography

<http://lacuny.cuny.edu/institute/2001/bibliography.html>

Directory of Online Resources for Information Literacy

<http://bulldogs.tlu.edu/mdibble/doril/>

Reference Services Review (annual lists of articles, 1996-)

Information Literacy 1973-2002: A Selected Literature Review (2002). *Library Trends*, 51(2), 242-259

Türkiye’de Yayınlar

- Makaleler
 - Türk Kütüphaneciliği
 - Bilgi Dünyası
 - H.Ü. Eğitim Fakültesi Dergisi
- Bildiriler
 - Kütüphane Haftaları
 - Ulusal ve uluslar arası toplantılar
- Tezler (kütüphanecilik, eğitim, hemşirelik)
 - Doktora
 - Yüksek Lisans

Türkiye için Öneriler

- Ulusal planlar ve politikaların içinde yer almasını sağlamak
- Tanıtım yapmak ve farkındalık yaratmak
- Bilgilendirme toplantıları yapmak
- Ulusal standartları hazırlamak
- Konunun önemine ve ihmal edilmesinin yaratacağı sorunlara değinen raporlar hazırlamak
- Çalışma grupları oluşturmak (dernekler)
- Kurumsallaşmak (bir bilgi okuryazarlığı enstitüsü kurmak)
- Araştırmaları desteklemek, yayınları teşvik etmek
- İşbirliği olanakları yaratmak
- Forum oluşturmak
- Tartışma listesi kurmak
- Gerekli altyapı çalışmalarını yürütmek
- Bibliyografya hazırlamak
- Blog oluşturmak
- Toplantıları düzenli aralarla yapmak
- Çalıştaylar, eğitim programları düzenlemek

2.3.6. Bilgi Okuryazarlığı Modelleri

Bilgi okuryazarlığı modellerinin isimleri aşağıda verilmiştir. Bu tezde 31. sırada olan PLUS modelinden yararlanılmıştır.⁴⁵

1. The Big 6
2. Research Cycle (Mckenzie)
3. The Alberta Model
4. Guided Inquiry: Carol Kuhlthau And Ross Todd
5. Research Steps To Success Sandra Hughes
6. The Learning Journey Houghton Valley School.
7. Stripling And Pitts Research Process Model (1988)
8. The Seven Pillars Model
9. The 8 Ws
10. Kuhlthau Model
11. Louisiana Information Literacy Model For Lifelong Learning
12. Action Learning Model Gwen Gawith 1983
13. SauceT. Bond
14. 3 Doors Gwen Gawith
15. Lane Clarke's Model:
16. The Steps To The Research Cycle
17. Doug Johnsons Info Literacy Model
18. The Information Process
19. Eview : The Research Process (Canada)
20. Information Literacy Scope And Sequence
21. Applying The 4 Steps Of Problem Solving To Info. Lit.
22. Digital Information Fluency (Dif)
23. Student Research Guide (+ Info. Lit. Model)
24. Information Literacy: Model At Noodle Tools
25. Model Of Digital Information Fluency
26. Information Literacy Matrix Designing For Information Foragers
27. Information Skills Model - Marland (1981) And Ncet (1996)
28. Olim-Kroch-Uris : The Seven Steps Of The Research Process

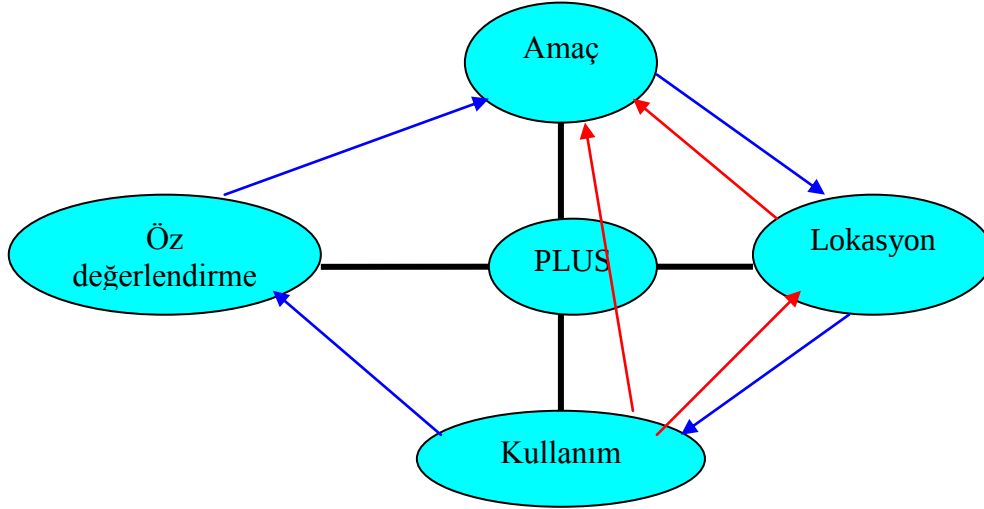
⁴⁵ Information Literacy Models and Inquiry Learning Models [Çevirimiçi] Elektronik Adres: <http://ictnz.com/infolitmodels.htm>, (03.06.2009)

29. The Super3

30. The Building Blocks Of Research

31. Herring, James: PLUS Information Skills Model

2.3.6.1.PLUS Modeli ⁴⁶

Bu bilgi becerileri süreci, PLUS modeli olarak adlandırılmaktadır ve düşünme becerilerine ve öz değerlendirmeye odaklanırken, önceki modellerin ana öğelerini içermeyi hedeflemektedir. PLUS, Amaç, Lokasyon, Kullanım ve Öz değerlendirme öğelerini içermektedir.

Yukarıdaki şekilden de görülebileceği üzere, bazı öğrenciler amaçtan öz-değerlendirmeye herhangi bir problem olmaksızın geçiş yapabilmelerine rağmen mutlaka lineer bir model olma özelliği taşımamaktadır. Ancak birçok öğrenci için bilgi okuryazarlığı çoğunlukla sorunsaldır ve zaman zaman geri dönme gerekebilir; örneğin lokasyon aşamasında bilgi yoğunluğuna maruz kalmaları durumunda amaçlarının yeniden tanımlanması. Yukarıdaki mavi oklar, gelişmiş bilgi becerilerine sahip bir öğrencinin kaydedebileceği lineer ilerlemeyi göstermektedir. Kırmızı oklar, birçok öğrencinin bir ödev esnasında atmak zorunda oldukları geri adımları ortaya koymaktadır. Şöyle ki; ödev yazma aşamasına gelen bir öğrencinin bilgi seviyesinin düşük olması ya da çok fazla gereksiz bilgiye sahip olması durumunda lokasyon aşamasına geri dönmesi gerekebilir ya da almış olduğu notlardan daha iyi yararlanabilme amacına yönelik olarak konsept haritasını yeniden değerlendirmek üzere Amaç aşamasına dahi geri dönmesi gerekebilir.

⁴⁶ PLUS Modeli <http://athene.riv.csu.edu.au/~jherring/PLUS%20model.htm>

PLUS model dâhilindeki yetenek aralığı:

Amaç

- Mevcut bilginin tespit edilmesini içeren bilişsel beceriler
- beyin fırtınası ya da anlayış gibi düşünme becerileri
- Soruları formüle etme becerileri
- Bilgi kaynaklarını tespit etme becerileri

Lokasyon

- Kütüphane kataloglarında, kitaplarda, bültenlerde, CD-Rom'larda ve online bilgi kaynaklarında bilgi bulma becerisi gibi lokasyon becerileri.
- Bilgi kaynaklarının ilgisinin değerlendirilmesini içeren seçim becerileri
- İnternet gibi elektronik kaynakların kullanımını içeren bilişim becerileri

Kullanım

- İlgili bilgilerin ya da fikirlerin bulunması amaçlı bilgi tarama becerisi gibi okuma becerileri
- Okunanı, izleneni ya da dinleneni anlama becerisi gibi interaktif beceriler ve bunun mevcut bilgilerle bağlantısını sağlama becerisi.
- Özel bilgi kaynağı kullanımı için tespit edilmiş olan amaç çerçevesinde uygun bilgileri seçme ve çıkarma becerisi gibi selektif beceriler
- Bilgi ya da fikirler, yazar ve metindeki olası eğilim gibi hususlara ilişkin bilginin ve fikirlerin değerlendirilmesi gibi değerlendirme becerileri
- Anlayış ve amaç ile ilintili olan sistematik bir şekilde not alma yeteneğini içeren kayıt becerileri
- Bir konu ile ilgili bilgileri, olguları ve bilgileri bir araya getirme ve bunları mevcut bilgilerle ilişkilendirme gibi sentezleme becerileri
- Kompozisyon yazma ya da uygun bilgi ve fikirlerin kullanımını içeren uygun şekilde yapılandırma, sıralama yoluyla bildirme ya da yansıtma gibi yazma ya da sunum becerileri

Öz Değerlendirme

- Ödevle bağlantılı süreçlere yansıtma ve ileride bilginin etkin kullanımında iyileşme alanlarının tespiti gibi öz değerlendirme becerilerini içerir.

Marmara Eğitim Kurumları İlköğretim Okulunda bu modelden yararlanılmıştır.

Çünkü tez için araştırma yapmaya başlamadan önce başka modeller olduğu bilinmemektedir.

3. BÖLÜM

MARMARA EĞİTİM KURUMLARI

BİLGİ OKURYAZARLIĞI ÖRNEĞİ

3.1. Marmara Eğitim Kurumları

Özel Marmara Eğitim Kurumları, 1985 yılında İstanbul Maltepe’de kurulan Anaokulu ile hayata geçmiştir. 1991 yılında İstanbul Marmara İlköğretim Okulu ve İstanbul Marmara Koleji 1993 yılında İstanbul Marmara Fen Lisesi, 1996’da İstanbul Özel Marmara Radyo Televizyon ve Gazetecilik Anadolu Meslek Lisesi açılmıştır. 1997 yılında T.C. Maltepe Üniversitesi 1998 yılında da Bodrum yerleşkesinde Bodrum Marmara Anaokulu, İlköğretim Okulu ve Lisesi hayata geçmiştir. 2006-2007 yıllarında İstanbul Suadiye, Küçükyalı, Ümraniye, Kartal, Pendik ve Bodrum’da açtığı yeni anaokulları ile eğitimdeki hizmet alanını büyütmiştir.⁴⁷

Marmara Eğitim Kurumlarının Özgörevi; “Bilgi çağının gerektirdiği donanıma sahip, bir üst öğrenime hazır, yaşam boyu öğrenmeyi öğrenmiş, ulusal kimliği ile gurur duyan, ülkesini başarıyla temsil edebilen dünya vatandaşları yetiştirmektir.”

Marmara Eğitim Kurumlarının Özgörüşü; “Dünya standartlarında eğitim veren bir okul olarak, mezunlarının çocuklarını mezun etmektir. “

Marmara Eğitim Kurumlarının hedefindeki “Öğrenci Profili ”nin özellikleri;

- **Özgür düşünme ve öğrenme yeteneğine sahip, araştırmacı,**
- **Yaratıcı ve eleştirel düşünebilen,**
- Ana dilini iyi kullanabilen ve en az iki yabancı dilde iletişim kurabilen,
- Ekip çalışmasını önemseyen,

⁴⁷ Marmara Eğitim Kurumları <http://www.mek.k12.tr/>

- İlkeli, dürüst, adil, saygın ve saygılı,
- Yerde kararlar alıp kararlarının sorumluluğunu üstlenebilen,
- Açık fikirli, olayları değişik bakış açıları ile çok yönlü değerlendirebilen,
- Başkalarının duygu ve düşüncelerini önemseyen,
- Bedensel ve ruhsal sağlığına önem veren,
- Kendini eleştirebilen, denetleyebilen,
- Kendini gerçekleştirme sürecini yönetebilen, özgüvenli,
- Boş zamanını iyi değerlendirebilen,
- Spor ve sanata ilgili ve duyarlı,
- Teknolojik olanakları yaratıcılığını ve verimliliğini geliştirmek için kullanabilen,
- **Akademik dürüstlüğü önemseyen ve bilgi paylaşımını kurallarına göre uygulayan öğrenci yetiştirmektir.**

3.2. IBO Uluslararası Bakalorya Organizasyonu

PYP; İlk Yıllar Programını uygulayabilmek için Marmara Eğitim Kurumları şu günlerde ön otorizasyon için PYP ziyaretçilerini beklemektedir. MYP; Orta Yıllar Programı ve DP; Diploma Programı, otorizasyonlardan geçmiş ve uygulanmaya devam etmektedir. Bilgi okuryazarlığı becerilerinin geliştirilmesine katkı sağlayan IBO' nun ziyaretleri kütüphanenin eksiklerini gidermek için büyük bir fırsattır. Burada PYP' nin ne olduğu, MYP' nin ne olduğu DP' nin ne olduğu açıklanacaktır. Yaşamboyu öğrenme ve bilgi okuryazarlığı için IBO öğrenen profili modeli tabloları sunulacaktır. MEK için bir örnek oluşturulurken bu tablolardan yararlanılmıştır.

PYP

3-12 yaş grubundaki öğrencilerin, sınıf içinde ve dışında tüm açılardan gelişmesini amaçlamaktadır. Bu program öğrencilerin akademik, sosyal, fiziksel, duygusal ve kültürel açılardan pek çok ihtiyacını karşılamaktadır. PYP, öğrencilerin neler öğrenmesi gerektiği, eğitim yöntemleri ve değerlendirme stratejileri hakkında yol gösteren uluslar arası bir müfredat modeline sahip eğitim ve öğretim yaklaşımıdır.

PYP'nin merkezinde öğrenme aracı olarak sorgulama yer almaktadır. 6 ana tema, öğrencilerin ve öğretmenlerin bilgiye en kapsamlı şekilde ulaşmalarına yardımcı olacaktır. Öğretmenler ve öğrenciler, sorgulama ünitelerini şekillendirmek için kavram tabanlı kilit soruları kullanacaklardır. Bu önemli kavramlar üzerinde çalışırken

disiplinler arası beceriler edinilecek ve geliştirilecektir. Sosyal açıdan sorumluluk sahibi davranışlar ve tavırlar, program için aynı derece de önemlidir.⁴⁸

Tablo 3.1: PYP

PYP, tüm kültürlerden öğrencilere, bilgiyi 6 ders bünyesinde sunmaktadır. Temalar ise müfredat modelinde görüldüğü üzere bu dersler çevresinde yerini almaktadır. PYP'deki 6 ders başlığı aşağıdaki gibidir:

1. Yabancı Dil
2. Sosyal Bilgiler
3. Matematik
4. Fen Bilgisi ve Teknoloji
5. Sanat
6. Kişisel Eğitim ve Beden Eğitimi

MYP

Uluslar arası Bakalorya Organizasyonu'nun MYP programı 11-16 yaş grubundaki öğrencilere akademik becerilerin yanı sıra yaşam becerileri edindirmeyi de amaçlamaktadır. 5 senelik bu eğitim programı geleneksel okul dersleri bünyesinde işlemenin yanı sıra, bu derslerin ötesine de geçmektedir. Bu program, PYP'yi takip

⁴⁸ PYP <http://www.mek.k12.tr/ilkogretim/ilkogretim.aspx?ContentId=155> (01.08.2009)

etmektedir. Program esnekliği, IBO'nun belirlemediği ancak yerel otoritelerin istediği derslerin de program dahilinde yer almasına izin verecek şekilde sağlanmıştır. MYP, IBO'nun PYP'de olduğu gibi gelecek nesillerin günümüzden daha mutlu ve üretken biçimde yaşayabilmeleri için tüm dünya çapında gençlerin eğitilebileceği düşüncesine dayanmaktadır. Uluslar arası farkındalık, programın temelinde yer almaktadır.

Uluslar arası Bakalorya Organizasyonu sınavlar hazırlayıp, not vererek öğrencileri değerlendirme zorunluluğu getirmez. Ancak, okullar isterlerse organizasyon geçerli son not veya MYP sertifikaları verebilirler.

Bu yaştaki öğrenciler, kişisel ve entelektüel gelişimlerinin kritik bir d nemindedirler. Bu dönem, belirsizlik, duyarlılık ve sorgulama dönemidir. Bir eğitim programı, bu dönemdeki öğrencilere disiplin, beceriler ve zorlayıcı standartların yanı sıra yaratıcılık ve esneklik de sunmalıdır. IBO, programını tüm bu düşünceler etrafında kurmaktadır. Aynı zamanda öğrencilerin, yerel toplumlarında ve tüm dünyada duyarlı birer insan olmalarını sağlayacak kişisel değer sistemini geliştirmelerini de amaçlamaktadır.

Program, çeşitli disiplinler çerçevesinde derinlemesine çalışma imkanı sağlamaktadır. Bu disiplinlerin kendi rollerinin yanı sıra, bunların birbirleriyle olan ilişkileri üzerinde de durulmaktadır. IBO, bu disiplinler arası çalışmada, derslerin kendi bağımsızlıklarını ve bütünlüklerini de göz önünde bulundurmaktadır.⁴⁹

DP

Uluslararası Bakalorya Diploma Programı, orta öğretimin son 2 yılında öğrenim gören öğrenciler için tasarlanmış kapsamlı bir programdır. Hiçbir ülkenin eğitim sistemine dayanmayan bu program, bazı eğitim sistemlerinin gerektirdiği uzmanlaşmaya dayanan eğitim ile tercih edilen genel eğitim anlayışı arasında bilinçli bir uzlaşma niteliğindedir. Uluslararası Bakalorya  rg t 'nün temel amaçlarından biri öğrencilere geniş kapsamlı bir eğitim sunmak, coğrafı ve kültürel hareketliliği kolaylaştırmak, benzer akademik programlar arasında uluslararası anlayışı geliştirmektir. 1960'lı yıllarda kurulduğundan bu yana, IB Diploması akademik dürüstlük ve entelektüel kapasitenin simgesi olmuştur. Bu programın gereklerini yerine getiren öğrenciler, öğrenmeye ve rekabetçi bir dünyada başarılı olmak için gereken disiplin ve becerilere karşı güçlü bir sorumluluk anlayışı kazanmış olurlar.⁵⁰

⁴⁹ MYP, <http://www.mek.k12.tr/ilkogretim/ilkogretim.aspx?ContentId=155> (01.08.2009)

⁵⁰ DP, http://www.eyuboglu.k12.tr/associations/ibo_dp.asp (01.08.2009)

Yaşamboyu Öğrenme ve Bilgi Okuryazarlığı için IBO Öğrenen Profili Modeli⁵¹

Tablo 3.2: IBO Öğrenci Profili Sorgulayan

IBO Öğrenen Profili	Kütüphane ile İlişkili Olarak Öğrenen Profili	Anahtar Öğrenci Özellikleri	Örneklerle Desteklenen Kütüphane Aktiviteleri
Sorgulayan - Doğal meraklarını geliştirirler. - Sorgulama ve araştırma yürütmek ve öğrenimlerdeki bağımsızlıklarını göstermek için gerekli becerileri edinirler. - Aktif olarak öğrenmeden zevk alırlar ve bu öğrenme isteği tüm hayatları boyunca devam eder.	Öğrenciler “yaşam boyu öğrenen” olmalarını teşvik eden bilgi okur yazarlığı becerileri geliştirirler.	Öğrenci: - Sorular sorar, - Çalışmaya yönelir, - Amaca yönelik çalışır, - Merakını gösterir, - Çeşitli kaynaklar kullanır, - Yeni sorular üretir	- Okulun kütüphane öğretimi yönergelerinde tanımlanan şekliyle bilgi okur yazarlığı becerilerinin öğretilmesi - Kütüphane becerileri - Araştırma becerileri - Dewey sistemini öğrenme - OPAC kullanarak kaynak bulmayı öğrenme - E-kaynaklar hakkında bilgi edinme - Referans malzemelerini kullanmayı öğrenme örn. ansiklopedi, atlaslar, vb. - Kitaba karşı ilgisini destekleme - İlgi uyandırmak için metinler okuma - Her derse öğrencilerin neyi okuduklarını sorarak ve sınıfın geri kalanının bununla ilgili sorular sormasını sağlamak - Herzaman sorgulama - Beyin fırtınası yapma - Öğrencileri görsel olarak desteklemek için çalışmalarını tablo haline getirme - Her bir profil özelliği için bibliyografya - Çok fazla soru sorulmasını ve cevaplarını aramayı teşvik etme - Öğrencilere “soruların cevaplarını bulmada” model olma - Kendimiz de istekli olma - Çevreyi ilgi çekici hale getirme

⁵¹ The IBO Learner Profile as a model of lifelong learning and for information literacy in the library <http://occ.ibo.org/ibis/occ/guest/home.cfm> (15.04.2009)

Tablo 3.3: IBO Öğrenci Profili Düşünen

IBO Öğrenen Profili	Kütüphane İle İlişkili Olarak Öğrenen Profili	Anahtar Öğrenci Özellikleri	Örneklerle Desteklenen Kütüphane Aktiviteleri
Düşünen Karşılaşık problemleri çözmek ve mantıklı ve etik kararlar vermek için düşünme becerilerini eleştirel ve yaratıcı biçimde kullanırlar.	Kaynak tabanlı öğrenim, öğrencilerin eleştirel düşünme, yaratıcı problem çözümleyen, özgüveni olan bilgi kullanıcıları olarak gelişmesini sağlar.	Öğrenci: - Yeni bilgiyi uygulayabilir, - Yeni fikirleri sentezler ve oluşturur, - Bilgiyi tablolar, - Kendi anlamlarını oluşturur, - Problem çözer, - Araştırılabilir ve üretici problemler oluştururlar, - Zaman yönetimi becerilerine sahiptir	- Öğrencilerin düşünme becerilerini geliştirme örn: sağlanan bilgiyi değerlendirme; bilginin ne kadar yeni olduğu, vb. - Okumayı yorumlama ile destekleme - Tercih yapmayı/kaynakları değerlendirmeyi öğrenme - Gerçek yaşamla bağlantı kurma - Zaman yönetimi - Öğrencilerin sınıf kaynaklarını sınıflandırması örn: su- fen bilgisi 500'ler, masallar 300'ler, şiir 800'ler - Alternatif sonuçlar yazma - Öğrencilerin sorularına odaklanmasına ve bunları açıklığa kavuşturmasına yardımcı olma - Edebiyat tartışmaları ve öğrencilerin kendilerini bir karakterle karşılaştırması - Problem çözme, - Ucu açık tartışmalar - Bağımsız kullanıcılar olma - Dewey Sistemini öğrenme - Web sitelerini değerlendirme

Tablo 3.4: IBO Öğrenci Profili İletişim Kurar

IBO Öğrenen Profili	Kütüphane İle İlişkili Olarak Öğrenen Profili	Anahtar Öğrenci Özellikleri	Örneklerle Desteklenen Kütüphane Aktiviteleri
İletişim kurar Birden fazla dilde ve farklı iletişim yolları ile fikirlerini ve bilgiyi kendine güvenen ve yaratıcı biçimde ifade ederler. Başkaları ile işbirliği içinde istekli biçimde çalışırlar.	Kütüphanede öğrenciler çeşitli görsel, yazılı ve sözlü beceriler ve formatlarla karşılaşır. Öğrenciler kendi fikirlerini açıklamaları ve başkalarının fikirlerini yorumlamaları için teşvik edilir.	Öğrenci: - Başkalarına danışır ve onları dinler, - İşbirliği içinde çalışır, - Fikirlerini paylaşır, - Uygun formatta iletişim kurar, - Gerektiğinde nasıl yardım isteneceğini bilir, - Önerilerde bulunur	- Kitap paylaşımı - Kitap önerilerini/eleştirilerini teşvik etme - Araştırmalarının sözlü sunumlarını yapma - Araştırma çizelgesini gösterme - Yabancı dilde okuma olanaklarını teşvik etme ve oluşturma - Münazaralar - Ürünü göstermek için teknolojiyi kullanma - Sınıftan eve gönderilen bültenler - Öğrencilerin çalışmalarının sunumu - Bulgularını ve bilgilerini paylaşma örn: powerpoint sunum, kitap raporları - Kütüphanede posterlerle sınıf içi çalışmaları gösterme - Grup çalışması/arkadaş tartışmaları/kütüphanede sunumlar - Kitap tartışmaları, hikayeleri canlandırma - Sözlü sunumlar/kitap klübü/kitap eleştirilerinin paylaşımı - Diğer kaynaklar hakkındaki bilgileri paylaşma - Başka dillerde hikayeler okuma - Kendini, fikirlerini ifade etmeyi teşvik etme

Tablo 3.5: IBO Öğrenci Profili Risk Alan

IBO Öğrenen Profili	Kütüphane İle İlişkili Olarak Öğrenen Profili	Anahtar Öğrenci Özellikleri	Örneklerle Desteklenen Kütüphane Aktiviteleri
Risk-alan - Tanındık olmadıkları, belirsiz durumlara cesaret ve öngörü ile yaklaşırlar ve yeni roller, fikirler ve stratejiler incelemek için bağımsız hareket edebilme güçleri vardır. - Cesurdurlar ve kendi fikirlerini sözlü olarak savunabilirler.	Öğrenciler, kütüphane bünyesindeki yeni bilgi, beceri ve teknolojileri öğrenmek için risk almaya hazırdırlar.	Öğrenci: - Çevreleri ötesinde bir öğrenim alır, - Fikirleri içselleştirip savunur, - Öneriler yapar, - Alıcıdır/farklı türleri denet, - Kendi okuma seviyesini zorlar, - Yeni roller üstlenir	- Cesur bakış açılarını destekleme - Kendi bakış açısına ters bakış açılarını almayı öğrenme - Cesaret alma - Kütüphane politikasını sözlü olarak ifade etme - Cevabı bilmiyormuş gibi yaparak soru sorulması teşvik etme - Daha sonra ne olacağını tahmin etme, örn: küçük bir drama hazırlama ve öğrencilerin sonra ne olacağını tahmin etmesini isteme - Bilindik alanların dışında kitaplar seçme - Fikirler önerme - Öğrencileri araştırma sorularını iyileştirmeye devam etmeleri yönünde teşvik etme - Öğrencilerin okuma tercihlerini genişletmeleri için onları teşvik etme - Çevreyi güvenli hale getirme - Tüm kaynakların kullanımını teşvik etme - Grup içindeki rolleri değiştirme (örn.: kaydeden, röportajı yapan, vb.) - Büyük ve küçük sınıflara sunum yapma

Tablo 3.6: IBO Öğrenci Profili Bilgisi

IBO Öğrenen Profili	Kütüphane İle İlişkili Olarak Öğrenen Profili	Anahtar Öğrenci Özellikleri	Örneklerle Desteklenen Kütüphane Aktiviteleri
Bilgili Yerel ve küresel öneme sahip kayıvramları, fikirleri ve problemleri incelerler. Bunu yaparken çok çeşitli ve dengeli disiplinler hakkında derinlemesine bilgi sahibi olurlar.	- Basılı, elektronik ve görsel-ışitsel çok çeşitli bilgi kaynaklarına erişimleri vardır. - Kütüphanede öğrenciler bilgi gereksinimi farketme kapasitesini ve bu kaynaklardan bu bilgiyi nerede ve nasıl bulacaklarını ve nasıl seçip, düzenleyip ileteceklerini öğrenirler.	Öğrenci: - Bilgiyi nereden bulacağını bilir - Neyin mevcut olduğunun farkındadır, - İlgili tüm bilgi kaynaklarını kullanır ve sadece tek bir kaynağa bağlı değildir, örn: internet - Başkalarının bilgiye erişimine yardım eder.	“Önden yükleme” stratejilerini kullanma. - Önceki bilgilerini kontrol edip bunları başlangıç noktası olarak kullanma - Belirli aktiviteler için nerede çeşitli kaynaklar ve beceriler kullanıldığını araştırır. - Kütüphanenin düzenini onlara öğretir. - Bilgiye nasıl erişeceklerini öğretir. - Belirli bir bilgiyi nasıl alınılayacaklarını öğretir. - Bağımsız okuma; art alan bilgisi: tek başına değil: örn:bir üniteyi işledikten sonra onunla ilgili kısa bir sunum yapın. - Kitapları türlerine göre sınıflandırın. - OPAC kullanımını alıştırmayı yapın. - İlgili kütüphane becerilerinin öğretir. - Öğrencilerin güncel kitaplar ve kaynaklar edinmesini sağlayarak ilgilerini artırın. - Kitapları etkileyici biçimde gösterin - Mevcut tüm insane kaynaklarını kullanın. - Bilgiye erişim için farklı yollar önerin. - Kütüphane araştırması - Öğrencilere kütüphane kurallarını/OPAC vb. açıklatın. - Bilgiyi karar almak için kullanın.

Tablo 3.7: IBO Öğrenci Profili İlkeli

İBO Öğrenen Profili	Kütüphane İle İlişkili Olarak Öğrenen Profili	Anahtar Öğrenci Özellikleri	Örneklerle Desteklenen Kütüphane Aktiviteleri
İlkeli Adalet duygusunun yanısıra bireylerin, grupların ve toplumların itibarına saygı gösterirler ve dürüst davranırlar. Kendi eylemlerinin ve bunların sonuçlarının sorumluluğunu alırlar.	- Kütüphanede öğrenciler kaynakların ve imkanların paylaşılmasında birbirlerine saygı duyarlar. - Öğrenciler özellikle kütüphane kullanımına ilişkin kütüphane prosedürlerini takip ederler.	Öğrenci: - Davranışlarının sorumluluğunu alır - Kaynakların sorumluluğunu alır, - Çevrenin sorumluluğunu alır - Paylaşma sorumluluğunu alır - Okulun bilgisayar kullanımına/internet politikasına ilişkin sorumluluğu alır - İBO'nun Akademik Dürüstlük politikasının kendi yaşlarına uygun kısmının sorumluluğunu alır	- Kaynakların kullanımına ilişkin farkındalık oluşturma - Grup çalışması/tartışmaları - Sadece okulda değil gerçek yaşama dair uygulamalar da yapma - Kütüphane kurallarını bilme örn. Kütüphane kurallarına ilişkin farkındalık yaratma - Telif hakkı ve kopyalama etiği - Fabllar ile öğrencilere diğer etik kuralları öğretin. - İntihal, bibliyografya, kitapların geri idaresi, kaybolan kitapların yerine yenisinin alınması - Öğrencilerin sorumluluk alması için kayıp kitapların yerine yenisinin getirilmesine ilişkin prosedürler oluşturma - İlköğretim Okulları Bibliyografya standartları ve sınıf seviyelerine ilişkin beklentileri bilme

Tablo 3.8: IBO Öğrenci Profili İlgili

IBO Öğrenen Profili	Kütüphane İle İlişkili Olarak Öğrenen Profili	Anahtar Öğrenci Özellikleri	Örneklerle Desteklenen Kütüphane Aktiviteleri
İlgili - Başkalarının ihtiyaçlarına ve duygularına karşı empati ve saygı gösterirler. - Hizmete karşı kişisel bir bağlılıkları vardır ve insanların hayatından ve çevrede olumlu değişiklikler yapmak için çalışırlar.	- Edebiyatla ilgilendikçe ve araştırma yaptıkça öğrenciler kendilerinden farklı olanlar için empati geliştirirler. - Kütüphane öğrencilerde yaşam boyu okuma isteği geliştirmeye çalışır.	Öğrenci: - Kaynakların ve imkanların diğer kullanıcılarına saygı duyarlar. - Gruplarda başkalarının anlayışına ve fikirlerine duyarlı davranırlar - Grup çalışmasında işbirliği yapar ve başkalarına saygı duyar - Paylaşır; - Okuma arkadaşları vardır; başkalarına kitap önerisinde bulunur; - Gelecek kullanıcı için bilgisayarda uygun çıkış yapar;	- Kitapların bakımı - Diğer kütüphane kullanıcılarını göz önünde bulundurma - Kütüphane vatandaşlığı /Davranış kuralları - İlkokulda kütüphaneye yardımcı öğrenciler - Yeni öğrenciler için okuma arkadaşları 'Kitap yardımı' / toplama, değiştirme - Farklı fikirlerle saygılı olma - Tüm kütüphane personeline saygılı olma - Başkalarına saygı duyma - Olumlu tutumlar - Körler için okuma yapma - Sınıf seviyeleri arasında kitap paylaşımı - Kütüphanede grup aktiviteleri - Malzemelere saygı duyma - CAS öğrencilerinin kütüphanede gönüllü yardımcı olması - Kitapları dizme veya onarma - Büyük öğrencilerin, küçük öğrencilere hikaye anlatımı yapması - Kitap sevgisini güçlendirme - Empati kurmak için okuma yapma - Arkadaşlarına öğretmenlik yapma

Tablo 3.9: IBO Öğrenci Profili Açık Fikirli

IBO Öğrenen Profili	Kütüphane İle İlişkili Olarak Öğrenen Profili	Anahtar Öğrenci Özellikleri	Örneklerle Desteklenen Kütüphane Aktiviteleri
Açık fikirli - Kendi kültürlerini ve kişisel geçmişlerini anlatır ve diğer edebiyat ve diğer bireylerin ve toplumların fikirlerine, değerlerine ve geleneklerine açıktırlar. - Çok çeşitli bakış açılarını araştırmaya ve değerlendirmeye ve deneyimlerinden büyüme isteklidirler.	Kütüphanede öğrencilere farklı kültürleri, bakış açıları ve dilleri yansıtan çok çeşitli kaynaklar sunulur. Bu metinler öğrencilerin kültürel anlayışını geliştirir.	Öğrenci: - Başkalarının fikirlerini ve bakış açılarını kabul eder, - Diğer dillerdeki kaynakların farkındadır ve bunları uygun biçimde kullanır, - Çeşitli formatları kullanır, - Görsel ipuçlarını kullanır “ancak bir kitap hakkındaki kararını kapağından vermez”.	- Aynı kitap her bir sınıf seviyesinde okunur ve her biri farklı bir derinlikte yaklaşır ve fikirlerini paylaşırlar. - Anlayış : karşıt fikirleri dinleyebilme-yeni fikirlerin ve kültürlerin kabul edilmesi - Karakter eğitim ile öğretme - Gruplar halinde bir problemin 2 tarafını inceleme - Çoklu kültür edebiyatını hikaye versiyonlarını karşılaştırma, - Venn diyagramlarını kullanarak farklı kültürleri içeren kitaplar sunma - Çoklu kültürel aktiviteler sunma - Farklı bakış açılarından çeşitli kaynaklar sunma - Çoklu kültürel malzemeler sunan masallar, efsaneler - Öğrenciler ana dillerinde kitaplar okur ve daha küçük çocuklara anlatır. - Çoklu kültürel kaynakların sayısını artırma - Alternative bakış açıları - İtinalı koleksiyon geliştirme – farklı bakış açılarını yansıtan kaynaklar

Tablo 3.10: IBO Öğrenci Profili Dengeli

IBO Öğrenen Profili	Kütüphane İle İlişkili Olarak Öğrenen Profili	Anahtar Öğrenci Özellikleri	Örneklerle Desteklenen Kütüphane Aktiviteleri
Dengeli Kendileri ve başkalarının iyiliği için zihinsel, fiziksel ve duygusal dengenin ne kadar önemli olduğunu anlarlar.	Öğrencilerin sosyal, kişisel ve eğitimsel gelişimine katkıda bulunan pek çok edebiyat çalışması ve teknoloji kütüphanede sunulur.	Öğrenci: - Çok çeşitli kitaplar okur, - Araştırma için çok çeşitli kaynaklar kullanır; - Boş vakitlerini değerlendirmek için okur - Fiziksel ve zihinsel olarak iyi durumdadır; - Zamanını iyi değerlendirme becerisi gösterir.	- Boş zamanlarını değerlendirmek için okuma - Farklı roller üstlenir - Kütüphaneyi haftada bir ziyaret eder. - Başkalarının fikirlerini dinler - Web sitelerini değerlendirme - Kendi dilinde veya yeni bir dilde okuma yapma - Görsel katalog - Okuma seviyelerine, kültüre, gerçek ve gerçek üstü eserlere, elektronik kaynaklara göre tüm koleksiyonu gözden geçirme - Fiziksel imkanlar – boyut/yaşa uygun mobilyalar, aydınlatma - Öğrenmek için kütüphanenin dışını da kullanma / müzik, drama, şiir, sanat - Gösteriler için Sorgulama ünitelerini kullanma

Tablo 3.11: IBO Öğrenci Profili Dönüşümlü Düşünen

IBO Öğrenen Profili	Kütüphane İle İlişkili Olarak Öğrenen Profili	Anahtar Öğrenci Özellikleri	Örneklerle Desteklenen Kütüphane Aktiviteleri
Dönüşümlü Düşünen Kendi öğrenimleri ve deneyimleri ile ilgilenirler. Öğrenimlerini ve kişisel gelişimlerini desteklemek için güçlü ve zayıf yönlerini değerlendirirler.	Kütüphanede öğrenciler kendilerini ve başkalarını anlama yolu olarak edebiyatı yansıtmaya yönünde teşvik edilmektedir.	Öğrenci: - Sunumları tartışır ve yansıtır, - Bağlantılar kurar, - Sıralama ve tahmin üzerine düşünür, - Seçer, eyleme geçer ve yansıtır, - Kendini değerlendirme ve grup değerlendirmesini kullanır, - Uygun okuma malzemelerini ve okuma seviyesini seçer.	- Bir araştırma ünitesinden sonra değerlendirme kağıtları - Değerlendirme ardından tartışma - Kendi öğrenimini yansıtmaya - Bir hikaye okuduktan sonra yansıtmaya - Sunumun kendindeki yansımalarını açıklama - Neyi daha iyi yapabilirsiniz - Arkadaşlarından geri bildirim isteme - Bir hikayeyi oyun haline getirme - Ünitenin sonunda, Dewey sayılarını gözden geçirme - Kitap eleştirileri yapma - Öğrenciler belirli kitaplarda karakterleri tanımlarlar - Bir kitap klübü oluşturma - Araştırma sürecini yansıtmaya - Öğrenciler bilgiyi nasıl bulduklarını ve tekrar yapacak olsalar neyi farklı yapacaklarını paylaşırlar. - Kütüphane zamanının – zaman yönetiminin kullanımı - Kitapların sözlü yazılı yansımaları - Kitap tartışmalarını, eleştirilerini teşvik etme

3.3. Marmara Eğitim Kurumları Vedat Günyol Kütüphanesi

Marmara Eğitim Kurumları Vedat Günyol Kütüphanesi tüm ilköğretim ve lise öğrencilerimize, personel ve öğretmenlerine hizmet vermektedir. 1315 m² bir alan üzerine kuruludur. 155 kişilik oturma salonuna ve 16.144 materyale sahiptir. Yayınlar Dewey Sınıflama Sistemi'ne göre açık raf sistemine göre yerleştirilmiştir. Kütüphanede 2007 yılından beri YORDAM Kütüphane programını kullanmaktadır. 2 mesleki eğitimli kütüphaneci çalışmaktadır.

3.3.1. Marmara Eğitim Kurumları Kütüphane Hizmet Süreci

Marmara Eğitim Kurumları Kütüphane Hizmet Süreci, IB (Uluslararası Bakalorya) koordinatörleri, müdür yardımcıları, kütüphaneciler ile belirlenmiş, hangi hizmet süreçlerinde ne yapılacağı konusunda kararlar alınmış ve kütüphanenin politikası oluşturulmuştur.

1. Teknik Hizmetler

1.1. Derme Geliştirme

1.1.1. Seçme

1.1.2. Sağlama

1.1.2.1. Satın Alma

1.1.2.2. Sipariş İşlemleri ve Kontrol

1.1.2.2.1. Kitap Sipariş ve Takip

1.1.2.2.2. Süreli Yayın Sipariş ve Takip

1.1.2.2.3. Diğer Yayın Sipariş ve Takip

1.1.2.3. Bağış

1.1.2.3.1. Öğrenci, Öğretmen, Veli, Personel Bağışı

1.1.2.3.2. Sergi Bağışı

1.2. Sınıflama

1.2.1. Sınıflama (Dewey) Numaralarının Verilmesi

1.2.2. Mal Etme Talimatı

1.2.2.1. Demirbaş Numarası Verme

1.2.2.2. Mühürleme

1.2.2.3. Etiketleme

1.3. Kataloglama

1.3.1. Katalog Kartlarının Elektronik Ortamda Hazırlanma

- 1.4. Yerleştirme**
 - 1.4.1. Materyalin Yerleştirme
 - 1.4.1.1. Kitapların Yerleştirilme
 - 1.4.1.2. Süreli Yayınların Yerleştirme
 - 1.4.1.3. Kitap Dışı Belgelerin Yerleştirilme
 - 1.4.2. Yerleştirme Düzeninin Takip
- 2. Yararlandırma Hizmetleri Süreci**
 - 2.1. Ödünç Verme**
 - 2.1.1. Ödünç Verme
 - 2.1.1.1. Personele Ödünç Verme ve Takip
 - 2.1.1.2. Öğrenciye Ödünç Verme Takip
 - 2.1.1.3. Sınıf Kitaplıklarına Ödünç Verme ve Takip
 - 2.1.2. İade Alma
 - 2.1.3. Geciken Yayınların Takibi
 - 2.2. Bilgisayar ve Yazıcıdan Yararlandırma**
 - 2.3. Fotokopi Kullanma (Öğrenci ve Öğretmen, Personel)**
 - 2.4. Oyun**
 - 2.5. Kütüphane Etkinlikleri**
 - 2.5.1. Okul Dışı Kütüphane Etkinlikleri
 - 2.5.1.1. Fuar Gezileri
 - 2.5.1.2. Kütüphane Gezileri
 - 2.5.2. Okul İçi Kütüphane Etkinlikleri
 - 2.5.2.1. Sergi Yapma
- 3. Kullanıcı Eğitimi**
 - 3.1. Kütüphane Kullanımı Tanıtımı (Personel ve Öğrenci)**
 - 3.1.1. Sınıflama Sisteminin Anlatımı
 - 3.1.2. Kütüphane Kuralları
 - 3.1.3. Kütüphane Sitesi Tanıtım
 - 3.1.4. Kütüphane Otomasyon Programının Tanıtımı
 - 3.2. Kütüphane Materyallerinin (Kitap, Süreli, Danış. Kaynakları)**
 - 3.3. Bilgi Okuryazarlığı Eğitimi Planlanması ve Uygulaması**
 - 3.4. Danışma Hizmeti**
 - 3.4.1. Danışma Kaynaklarına Yönlendirme
 - 3.4.2. Danışmanlık Hizmeti Verme

4. Yıl Sonu Çalışmaları

4.1. Sayım Yapma

4.1.1. Kayıp Tespiti

4.1.2. Hasarlı Yayınların Tespiti ve İmhası

4.1.3. Onarılacak Yayınların Tespiti ve Cilde Gönderilmesi

4.2. Yeni Eğitim-Öğretim Yılına Ait Kütüphane Bütçesinin Oluşturulması

4.2.1. Tahsis Birimlerinin Oluşturulması ve Dağılımı

4.2.1.1. Genel Giderlerin Belirlenmesi (Sipariş)

4.2.1.2. Demirbaşların Belirlenmesi (Yeni Alınacakların)

4.3. İstatistik Yapma

4.3.1. Kullanıcı İstatistikleri Düzenlenmesi

4.3.2. Ödünç Verme İstatistikleri Düzenlenmesi

4.3.3. Sağlama İle İlgili İstatistiklerin Düzenlenmesi

4.3.3.1. Satın Alma İstatistikleri

4.3.3.2. Bağış İstatistikleri

4.3.3.3. Sergi İstatistikleri

4.3.4. Fotokopi İstatistikleri

5. Yeni Eğitim-Öğretim Yılına Hazırlık Süreci

5.1. Süreli Yayınların Abonelik İşlemlerinin Yapılması

5.2. Ödünç Verme Programı Üye Kayıtlarının Güncellenmesi

3.3.2. Marmara Eğitim Kurumları Kütüphane Ders Programı

Ders saatleri müdür yardımcıları ile birlikte her sınıfın ayda 1 Türkçe dersi alınarak oluşturulmuştur. Oluşturulan program tablo olarak aşağıda gösterilmiştir.

Kütüphaneciler her sınıf için kütüphane saatlerini gösterir bir tablo hazırlamıştır. Öğretmenler bu tabloyu sınıf panolarına asmıştır. Öğretmenlerimiz ders saatleri çizelgelerine kütüphane saatlerini yerleştirmiştir. Böylece sınıf kütüphaneye geleceği tarihi ve saati unutmamıştır. Unutma ihtimaline karşı o gün hangi sınıfın dersi varsa o sınıfa hatırlatma notu gönderilmiştir. Öğretmenler ve öğrenciler her ay kalem kutuları ile birlikte kütüphaneye gelmiştir. Bilgi okuryazarlığı dersi plan ve programı aksatılmadan öğrencilere uygulanmıştır.

Aşağıdaki ilköğretim programına bakıldığında 6C sınıfı Ekim, Kasım, Aralık, Şubat, Mart, Nisan, Mayıs aylarının 3. haftasına denk gelen pazartesi günü 7. ders saatinde kütüphaneye gelir. Öğretmenlere dağıtılan ders saatleri çizgesi örneği burada verilmiştir.

Marmara Eğitim Kurumları Vedat Günyol Kütüphanesi 6C Ders Saatleri

6C	20.10.2008	Pazartesi	7.Ders	Kütüphane Tanıtımı	İŞLENDİ
6C	17.11.2008	Pazartesi	7.Ders	Dewey	İŞLENDİ
6C	22.12.2008	Pazartesi	7.Ders	Dergiler	İŞLENDİ
6C	16.02.2009	Pazartesi	7.Ders	Veri Tabanları	İŞLENDİ
6C	16.03.2009	Pazartesi	7.Ders	Araştırma	İŞLENDİ
6C	20.04.2009	Pazartesi	7.Ders	Akademik Dürüstlük	İŞLENDİ
6C	18.05.2009	Pazartesi	7.Ders	MLA Kaynakça	İŞLENDİ

Tablo 3.12: İlköğretim Ders Programı

ÖZEL MARMARA İLKÖĞRETİM OKULU
VEDAT GÜNYOL KÜTÜPHANESİ
2008-2009 BİLGİ OKURYAZARLIĞI DERS PROGRAMI

DERS	SAAT	PAZARTESİ	SALI	ÇARŞAMBA	PERŞEMBE	CUMA
1. DERS	08:30 09:10					6B
2. DERS	09:20 10:00	1D _(09:30-10:10) -7E	1K _(09:30-10:10)	5B		8B
3. DERS	10:10 10:50	1H _(10:20-11:00) -7D	2G _(10:20-11:00)	2F _(10:20-11:00) 6D-8D		2D _(10:20-11:00) – 8C
4. DERS	11:00 11:40	2B _(11:10-11:50)				2K _(11:10-11:50)
5. DERS	11:55 12:35	Sınıfl arasındaki teneffüs farkından dolayı; bu saatte kütüphane açık fakat ders yok.	Sınıfl arasındaki teneffüs farkından dolayı; bu saatte kütüphane açık fakat ders yok.	Sınıfl arasındaki teneffüs farkından dolayı; bu saatte kütüphane açık fakat ders yok.	Sınıfl arasındaki teneffüs farkından dolayı; bu saatte kütüphane açık fakat ders yok.	Sınıfl arasındaki teneffüs farkından dolayı; bu saatte kütüphane açık fakat ders yok.
6. DERS	13:15 13:55	1C _(13:20-14:00) 3H	1G _(13:20-14:00) 3A	1B _(13:20-14:00) 4E-6E	3E-5G-7A	2H _(13:20-14:00) 4A-7B
7. DERS	14:05 14:45	1L _(14:10-14:50) -3D-6C	2A _(14:10-14:50)	1A _(14:10-14:50) -4C-5E	2E _(14:10-14:50) 4D-6A-8A	1E _(14:10-14:50) 4B-6F-7C
8. DERS	14:55 15:35	4G-5A	1F-3B-5C	3C	2C-3G	3F-5D
9. DERS	15:45 16:25		4H		4F-5F	

Her ayın

Hande Engür
Okul Müdürü

1. Haftas; 1. ve 2. sınıflar
2. Haftas; 3. ve 4. sınıflar

3. Haftas; 5. ve 6. sınıflar
4. Haftas; 7. ve 8. sınıflar için kütüphane saatidir.

Tablo 3.13: Lise Ders Programı

**ÖZEL MARMARA KOLEJİ, ÖZEL MARMARA FEN LİSESİ,
ÖZEL MARMARA ANADOLU MESLEK LİSESİ
2008-2009 BİLGİ OKURYAZARLIĞI DERS PROGRAMI**

DERS	SAA T	PAZARTESİ	SALI	ÇARŞAMBA	PERŞEMBE	CUMA
1. DERS	08:30 09:10		KIB 11A	TL11B		
2. DERS	09:20 10:00	9A			HAZC-TL11A	HAZB-9C 11YDA
3. DERS	10:10 10:50	TL10B-11TMA				
4. DERS	11:00 11:40		9B	11SOS	10FENB	HAZA-9D
5. DERS	11:55 12:35	Sınıflar arasındaki tenefüs farkından dolayı; bu saatte kütüphane açık fakat ders yok.	Sınıflar arasındaki tenefüs farkından dolayı; bu saatte kütüphane açık fakat ders yok.	Sınıflar arasındaki tenefüs farkından dolayı; bu saatte kütüphane açık fakat ders yok.	Sınıflar arasındaki tenefüs farkından dolayı; bu saatte kütüphane açık fakat ders yok.	Sınıflar arasındaki tenefüs farkından dolayı; bu saatte kütüphane açık fakat ders yok.
6. DERS	13:15 13:55 14:05	TL10A		10FENB		TL9A
7. DERS	14:45	TL9B-10SOS				11TMA
8. DERS	14:55 15:35	10FEN	11FENA	10YD	FL10A	
9. DERS	15:45 16:25		FL11A		9A	

Mehmet Alkan
Okul Müdürü

3. Haftas; 10. sınıflar
4. Haftas; 11. sınıflar için kütüphane saatidir.

1. Haftas; Hazırlık
2. Haftas; 9. sınıflar

Her ayın

3.3.3. Marmara Eğitim Kurumları 2008-2009 Eğitim ve Öğretim Yılı Bilgi

Okuryazarlığı Dersi Marmara Eğitim Kurumları Örneği

Eylül ayında gerekli yıllık planları ve akademik takvimi edindim. Öğrenci sorgulama programlarında değişiklikler varsa bunları kendi planlarıma yansıtım. Eylül ayında kütüphane derslerine hazırlık yaptım. Kütüphanenin eksiklerini tamamladım.

Eylül ayında dersler başlamadan önce “oryantasyon haftamızda” okuldaki tüm sınıflara kütüphane oryantasyon sunumu yaptım.

Öğrencilerin yaşam boyu öğrenmeyi öğrenmiş, bilgi okuryazarlığı becerilerini kazanmış bireyler olabilmesi için bu konuda yapılmış çalışmalarını inceleyerek gerekli koşulları belirledim. Okul müdürünün bana verdiği talimatla her sınıfın ayda bir Türkçe dersini aldım. Müdür yardımcısıyla birlikte sınıfların kütüphane dersi olacağı haftayı ve saati belirleyerek bir program hazırladım. Her sınıfa ayda bir kütüphane saati olacak şekilde oluşturduğum programı birleştirerek, müdür yardımcısına düzeltilmiş şekilde ilettim. Müdür yardımcılarım kütüphane saatlerini sınıfların takibini yapabilmek amacıyla panolarına astılar. Öğretmenlerimizin hepsine sınıfların 1 yıllık kütüphane saatlerini oluşturarak, e-mail gönderdim ve tek tek sınıf saatlerini öğretmenlere ilettim.

Her dersten önce, öğrencilere konu ile ilgili 5-10 dakika ön test uyguladım. Sonra konu anlatımı yaptım ve öğrencilere konuyla ilgili sözlü, yazılı, uygulamalı çalışmalar yaptırdım. Konuyu kavradıktan sonra dersin kalan son 5 dakikasında, son testi doldurmalarını istedim. Uygulanan ön test, öğrencilerin konu hakkında bilgi sahibi olup olmadığını ölçmeye yönelikti. Son test ise öğrencilerin konu ile ilgili yapılan çalışmalardan neler öğrendiğini, konuyu öğrenip öğrenmediğini ortaya koymak için düzenlenmişti.

Bu testlerle öğrencinin eğitim almadan önceki durumu ile eğitim aldıktan sonraki durumu ölçülmüş, eğitim almayan öğrencilerin, eğitim aldıktan sonra konuyu öğrendikleri sonucuna ulaşılmıştır. Bilgi okuryazarlığı eğitimi almayan öğrenci ile bu eğitimi alan öğrenci arasında büyük bilgi farkı bulunmaktadır. Bilgiyi nereden alacağını, nasıl kullanacağını, nasıl sunacağını bilen öğrencilerin okul başarısı da yüksek olacaktır.

Ders Konuları

Tüm Okul Eylül Ayı Konusu: Kütüphane Oryantasyon Sunumu

1. Ders Ekim Ayı Konusu: Kütüphane Tanıtımı ve Kütüphane Kuralları
2. Ders Kasım Ayı Konusu: DEWEY Sınıflama Sistemi
3. Ders Aralık Ayı Konusu: Basılı ve Elektronik Dergileri Tanıma

4. Ders Şubat Ayı Konusu: Kütüphane Otomasyon Programı ve Veri Tabanları
5. Ders Mart Ayı Konusu: Araştırma Yapmak
6. Ders Nisan Ayı Konusu: Akademik Dürüstlük ve Kaynakça Belirtme
7. Ders Mayıs Ayı Konusu: MLA Kaynakça Belirtme

2008-2009 eğitim ve öğretim yılında oryantasyon sunumundan sonra her sınıfın ayda 1 ders kütüphane saati olacak şekilde 7 kütüphane saati düzenledim. Kütüphane saatlerinde yukarıdaki ders konularını işledim. Öğrenciler için MEK örneği çalışma kağıtlarını yukarıdaki konularda her konuya 4 sayfa ayırarak broşür şeklinde, öğrenci sayısı kadar bastırdım. İlk sayfada ön test, ortadaki iki sayfada konu anlatımı, son sayfada ise son test şeklinde oluşturduğum basılı materyalin öğrenciler için işi zevkli hale getirdiğini de gözlemledim.

3.3.3.1. Kütüphane Oryantasyon Sunumu

Öğrencileri sınıflarına göre gruplara ayırarak öğretmenleri ile birlikte izleyebilecekleri 47 slaytlık kütüphane oryantasyon sunumu yaptım. Power-Point sunumumda kütüphaneyi fotoğraflarla tanıttım, kütüphane kurallarını anlattım. Bilgi okuryazarı birey olmak isteyen öğrenci araştırma yapabileceği kütüphaneyi tanımalı, kaynakları nasıl kullanacağını bilmelidir düşüncesiyle bu çalışmayı uyguladım.

Tablo 3.14: Kütüphane Oryantasyon Sunum Planı

**2008–2009 EĞİTİM-ÖĞRETİM YILI ÖZEL MARMARA İLKÖĞRETİM OKULU
BİLGİ OKURYAZARLIĞI DERSİ 5. 6. 7. 8. SINIFLAR YILLIK PLANI**

Ünite	Kazanımlar	Ders İçi Ve Diğer Derslerle İlişkilendirme	Etkinlikler	Ölçme ve Değerlendirme	Açıklamalar
Saat	Tüm Sınıflara Genel				
Hafta	Oryantasyon Haftası (İlk Hafta)				
Ay	Eylül				
	Oryantasyon sunumu izleyerek ve dinleyerek kütüphaneyi tanıyacaklar kütüphaneyi kullananacakları zamanı öğrenecekler. Kütüphane kurallarını öğrenecekler. Ödünç kitap alma kurallarını öğrenecekler Yazarlandıkları yayını koruma konusunda hassasiyet gösterecekler. Dinlediklerini ve izledikleri hafızasına kaydetme becerisi kazanacaklar.	Sorgulama Programında var olan Oryantasyon konusu ile ilişkilendirme yapılmıştır. IB* Etkileşim Alanlarından Öğrenmeye Yaklaşımlar Bölümünden Bilgi Okuryazarlığı ile ilişkilendirilmiştir. Bilgiye Erişim, Bilgiyi seçme ve düzenleme, Referans gösterme araçlarını tanımak.	Kütüphane Tanıtımı, Kütüphane Kurallarının öğretilmesi konusunda hazırlanan oryantasyon sunumu Kütüphane tanıtımı yapılması. Kütüphane Kurallarının öğretilmesi	Öğrencilerin sunumu dikkatle dinlemeleri, Kütüphane ve Kurallar konusunda sunumdan sonra sorular sorması, Değerlendirme kriterlerimizdir.	Eylül ayı oryantasyon 1. ve 2. sınıflar 3. ve 4. sınıflar 5. ve 6. sınıflar 7. ve 8. sınıflar Hazırlık ve 9. sınıflar, 10. , 11. ve 12. sınıflar, toplam 6 ayrı seviyeye ayrılarak Hasan Ali Yücel Salonunda Kütüphane Oryantasyon Sunumu yapılmıştır.

3.3.3.2. Kütüphane Tanıtımı ve Kütüphane Kuralları

Tablo 3.15: Kütüphane Tanıtımı ve Kütüphane Kuralları Planı

**2008–2009 EĞİTİM-ÖĞRETİM YILI ÖZEL MARMARA İLKÖĞRETİM OKULU
BİLGİ OKURYAZARLIĞI DERSİ 5. 6. 7. 8. SINIFLAR YILLIK PLANI**

Ünite	Kazanımlar	Ders İçi ve Diğer İlişkileştirme	Etkinlikler	Ölçme ve Değerlendirme	Açıklamalar
	Kütüphaneyi gezerek tanıyacaklar, Kütüphanenin yerini kullanacakları zamanı öğrenecekler. Kütüphane kurallarını öğrenecekler. Ödünç kitap alma kurallarını öğrenecek ve benimseyecekler. Yararlandıkları yayını koruma konusunda hassasiyet gösterecekler. Dinlediklerini ve gördüklerini hafızasına kaydetme becerisi kazanacaklar.	Sorgulama Programında var olan Sorumluluk konusu ile ilişkilendirme yapılmıştır. Rehberlik Servisinin Sorumluluk Teması ile ilişkilendirilmiştir. Kütüphaneyi tanıma ve kütüphane kurallarını öğrenme sorumluluğumuz. IB Etkileşim Alanlarından Öğrenmeye Yaklaşımlar Bölümünden Bilgi Okuryazarlığı ile ilişkilendirilmiştir. Bilgiye erişim, konusunda kaynakları tanımak.	Kütüphane gezdirilerek tanıtılacak Kütüphane Kurallarının öğretilerek, ödünç kuralları öğretilmektedir.	Kütüphaneyi Tanıma ve Kütüphane Kurallarını öğrenme sorumluluğumuz çalışma kağıdı ile öğrencilere ön test uygulanacak. Kütüphaneyi, kütüphane kurallarının bilip bilmedikleri ölçülecek. Çalışma kağıdı okunacak uygulamalar yapılacaktır. Öğrencilere son test uygulanacak ve kütüphaneyi tanıyıp tanımadıkları ve kuralları öğrenip öğrenmedikleri ölçülecektir.	Bu ünite verilecek temel beceriler! Bilgi teknolojilerini kullanma, gözlem, iletişim, araştırma yaratıcı düşünme, yaratıcılık, problem çözme, girişimcilik, Türkçeyi doğru, güzel ve etkili kullanma Bu ünite verilecek temel değerler! Etik kurallara bağlılık, Toplumsal hayata aktif katılım
1. Tema: Kütüphane Tanıtımı ve Kütüphane Kuralları (Sorumluluk)					
Saat	Ekim Ayında 1 Ders Saati				
Hafta	5. ve 6. Sınıflar 3. Hafta, 7. ve 8. Sınıflar 4. Hafta				
Ay	Ekim				

1. Ders; Kütüphane Tanıtımı ve Kütüphane Kuralları

Ekim ayı entegrasyon konusu: Okuldaki Sorumluluklarımdır.

Temel Fikir: Okul ilişkilerimizin ve sorumluluklarımızın geliştiği bir yerdir.

Kütüphane okulun bir parçasıdır. Okuldaki sorumluluklarımızın kapsamına kütüphanedeki sorumluluklarımız da dâhildir. Kütüphaneyi tanıma sorumluluğumuz ve Kütüphane kurallarını öğrenme sorumluluğumuz bulunmaktadır. Bu konuda neleri ne kadar bildiğinizi anlamak için kendinizi değerlendirebilirsiniz. Aşağıdaki ifadeleri gerçekleştirme düzeyinizi düşünerek size uygun olan seçeneği çarpı (X) ile işaretleyiniz.

Ön Test

	Ölçütler	😊	☺	☹
1	Kütüphanenin açık olduğu saatleri biliyorum.			
2	Kütüphanenin adını biliyorum.			
3	Kütüphanenin nerede olduğunu biliyorum.			
4	Kütüphanemizin kaç kitabı olduğunu biliyorum.			
5	Hangi dergilere abone olduğumuzu biliyorum.			
6	Kütüphanede ne tür kitaplar olduğunu biliyorum.			
7	Kütüphanemizi kimlerin kullanabildiğini biliyorum.			
8	Kütüphanemizde hangi sınıflama sisteminin kullanıldığını biliyorum.			
9	Değişik türlerdeki kitapların ve dergilerin hangi bölümlerde olduğunu biliyorum.			
10	Kütüphaneden yararlanma kurallarını biliyorum.			
11	Ödünç verme kurallarını biliyorum.			
12	Kütüphane bilgisayarlarını kullanma kurallarını biliyorum.			
13	Kütüphane düzenini koruma kurallarını biliyorum.			
14	Fotokopi kurallarını biliyorum.			
15	İlişik kesme kurallarını biliyorum.			
16	Bağış kurallarını biliyorum.			
17	Kütüphaneden ödünç alabileceğim ve alamayacağım kaynakları biliyorum			
18	Ödünç alamayacağım kaynaklardan fotokopi çektirebileceğimi biliyorum.			

19	Bir kaynağı ödünç alma işleminin nasıl yapıldığını biliyorum.			
20	İade etme işleminin nasıl yapıldığını başından sonuna kadar anlatabilirim			
21	Ödünç aldığım kitabın iade etme tarihine dikkat eder ve zamanında kitabımı iade ederim.			
22	Kütüphane bilgisayarlarını öncelikli olarak araştırma yapmak için kullanmam gerektiğini biliyorum.			
23	Bilgisayarları özel amaçlı; oyun, facebook, messenger gibi sayfaları açmak için kullanmamam gerektiğini biliyorum.			
24	Kütüphanede danışma kaynaklarının (Ansiklopedi, sözlük, referans kaynaklarının) nerede bulunduğunu biliyorum.			

Vedat Günyol Kütüphanesi'nin Amacı; Türk Milli Eğitimi'nin genel amaçları ve temel ilkeleri doğrultusunda öğrencilerin, bilimsel düşünen, demokratik davranışlara sahip, okuma alışkanlığını kazanmış, öğrenmeye araştırmaya ve yeni teknolojileri kullanmaya istekli, hak görev ve sorumluluklarının bilincinde, çağın gerekçelerini yerine getirebilecek şekilde yetişmelerine yardımcı olmaktır.

Kütüphane ve Öğrenme Merkezimiz; Öğrenci, öğretmen ve personelin bilgi ihtiyacını karşılamak, yeni yayınları duyurmak, bilgiye en kısa zamanda ulaşmada rehberlik etmek için çalışmaktadır.

Kütüphane Genel Bilgiler

Kütüphane öğrencilerin kolayca ulaşabileceği bir yerde, 1315 m² bir alan üzerine kuruludur. 130 kişilik oturma salonuna ve 16.144 adet kitaptan oluşan bir koleksiyona sahiptir. 12 adet internet erişimli bilgisayar, 30 adet aylık dergi aboneliğimiz vardır. Yayınlar Dewey Sınıflama Sistemi'ne göre açık raf olarak yerleştirilmiştir.

Çalışma Saatleri

Hafta içi : 08:00 - 17:00

Cumartesi : 09:00 - 15:00

Kütüphanenin Bölümleri

1. **Bölümde;** İlköğretim hikaye kitapları
2. **Bölümde;** İlköğretim hikaye kitapları ve ilköğretim ders kitapları
3. **Bölümde;** Dewey sınıflama sistemine göre yerleştirilmiş araştırma kitapları
4. **Bölümde;** Dewey sınıflama sistemine göre yerleştirilmiş kitapların devamı, Atatürk köşesi ve dergilerin eski sayıları
5. **Bölümde;** Vedat Günyol'un kitapları, edebiyat, roman, öykü, destan, şiir
6. **Bölümde;** Vedat Günyol'un kitapları, tarih, coğrafya, araştırma-inceleme, Almanca, Fransızca, eski dergiler
7. **Bölümde;** İngilizce kaynaklar, okuma kitapları ve diğer yabancı kaynaklar,
8. **Bölümde;** Üniversiteye hazırlık kitapları ve lise ders kitapları,
9. **Bölümde;** Vedat Günyol'un arşivi, yurtdışı tanıtım broşürleri
10. **Bölümde;** Eski Resmi gazeteler.

Kısa raflarda ansiklopediler, kısa rafların üzerinde ise dergilerin yeni sayıları bulunmaktadır.

Abone Olunan Dergiler

Andante, Animal Baby, Atlas, Bilim Çocuk, Bilim Ve Teknik, Bütün Dünya, Çocuk Satranç, Deutschland, Eğitim Yönetimi, Ekoloji, Geo, Highlights, İstanbul, Kitaplık, Meraklı Minik, Milliyet Sanat, National Geographic Türkiye, National Geographic Kids, Pc Net, Popular Science, Sanat Dünyamız, Slam, Time, Toplumsal Tarih, Winnie the Pooh

Kütüphane Kuralları

1. Kütüphane içerisinde başkalarını rahatsız edecek şekilde yüksek sesle konuşulmaması gerekmektedir.
2. Yiyecek ve içecek ile kütüphaneye girilmemelidir.
3. Kullanıcılar kendi eşyalarından sorumludur. Kütüphanede özel eşyalarınızı bırakmayınız.
4. Kütüphaneyi, öğretmenleri denetiminde ders/araştırma yapmak için kullanan sınıfın öğretmeni, Sınıf Kullanım Formu'nu doldurmakla yükümlüdür.
5. Öğrencilerimiz kütüphaneyi, ders saatlerinde sadece öğretmen eşliğinde kullanabilir. Bunun dışında okul yönetiminin yazılı izni ile öğrenci kütüphaneyi kullanır.

6. Kütüphane içindeki sandalye, koltuk, masa, pencere ve perde gibi eşyaların düzenine dokunulmaması, yerlerinin değiştirilmemesi ve düzgün kullanılması gerekmektedir.
7. Kütüphanedeki sandalyelerle oyun oynanmamalıdır. Oyun oynayanlar hakkında işlem yapılır.
8. Kütüphaneden ayrılırken kullanılan sandalyeler yerleştirilerek çıkılması gerekmektedir.
9. Raftan alınıp kullanılan kaynakların eski yerlerine yerleştirilmesi, o kaynağa tekrar ulaşılabilmesi için çok önemlidir. Bu nedenle, raftaki yeri tam hatırlanamayan kaynakların masaya bırakılması ve bu konuya hassasiyet gösterilmesi gerekmektedir.
10. Dergiler kullanıldıktan sonra tekrar aynı yerine bırakılması gerekmektedir.
11. Ödünç verilmeyen kaynaklar için fotokopi hizmeti verilmektedir. Kütüphane kaynaklarından 10 sayfaya kadar fotokopi çektirilebilir.
12. Kütüphane bilgisayarlarında oyun oynanılmaz, bilgisayarlar sadece araştırma yapmak için kullanılabilir. Bilgisayar kullanılırken gürültü yapılmaması gerekmektedir.
13. Kütüphane yönetimi, bağış yapılan materyallerin koleksiyona eklenip eklenmeyeceği ve hangi bölümde yer alacağı konusunda karar verme hakkına sahiptir.
14. Gazeteler, yıpranmış dergiler, fiziksel açıdan kötü durumdaki kitaplar, fotokopi materyaller, güncelliğini kaybetmiş eserler, kütüphaneye bağış olarak kabul edilemez.
15. Ders kitapları, geçen senelerde kullanılan yardımcı ve test kitapları, çalışma kitapları, sözlükler, danışma kaynağı niteliğindeki kitaplar kütüphaneye kabul edilir. Ayrıca güncel romanlar ve güncelliğini kaybetmemiş, fiziksel açıdan sorunu olmayan romanlar kütüphaneye kabul edilebilir.
16. Kullanıcılar, Marmara Eğitim Kurumları'ndan ayrılmadan önce kütüphane yönetiminden, kütüphane ile bağlantısı olmadığına dair imza almak zorundadır. Ödünç aldığı kitabı iade etmemiş kullanıcıların ilişik kesme işlemi yapılmaz. Kitabı kaybettiye yenisini alır ve kütüphaneye teslim eder.
17. Kütüphanede bulunan materyaller ödünç işlemi yapılmadan kütüphane dışına çıkartılamaz.
18. İlköğretim öğrencileri 1 hafta süre ile en fazla 1 kitap ödünç alabilirler.

Gerekirse ve başkası tarafından rezerve edilmemişse, kitabın iade tarihi kitap kütüphaneye getirilerek uzatılabilir.

19. Lise öğrencileri Kütüphaneden 2 hafta süreyle en fazla 1 Kitap alabilirler. Gerekirse ve başkası tarafından rezerve edilmemişse, kitabın iade tarihi kitap kütüphaneye getirilerek uzatılabilir.
20. Dergilerin eski sayıları 1 hafta süre için ödünç verilir.
21. CD-ROM'lar 1 hafta süre için ödünç verilir.
22. Vedat Günyol kitapları ödünç verilemez, sadece kütüphane içinde yararlanılır.
23. Okul kütüphanesindeki kaynak kitaplar (ansiklopedi, sözlük, yıllık, atlas vb.), dergilerin son sayıları, atlaslar bazı değerli kitaplar ödünç verilmez.
24. Ödünç verilmeyen materyaller için, kütüphaneden çıkartılması konusunda ısrar edilmemelidir.
25. İade tarihini geciktiren kullanıcı, geciken kaynağı geri vermedikçe yeni kitap ödünç alamaz. İade tarihi geciken kitap için kullanıcıya uyarı notu gönderilir. 3. uyarıdan sonra 2 gün içinde kitabı getirmezse, kayıp kitap işlemi başlatılır. Dönem içinde 3' ten fazla gecikme uyarısı alan öğrenciler için kütüphaneden ödünç materyal alışverişi 1 dönemlik durdurulur.
26. Öğretim yılı sonuna kadar bütün kütüphane kullanıcıları ödünç aldıkları kütüphane materyallerini sayım nedeniyle, ders yılı bitiminden 3 hafta önce iade etmek zorundadır.
27. Üye ödünç aldığı kitabı üzerinde tahribat yapmadan ve yıpratmadan kullanmak zorundadır. Ödünç aldığı kitaplara ve dergilere zarar veren öğrencilerin kütüphaneyi kullanım hakları kısıtlanır. Ödünç aldığı materyali kaybeden veya zarar veren öğrenciler, bunu bildiren dilekçeyi doldurmak, aynı materyali satın almak ya da değerini ödemek zorundadır. Kaynağın piyasada bulunamaması durumunda kurulca belirlenen bedelin ödenmesi istenir.

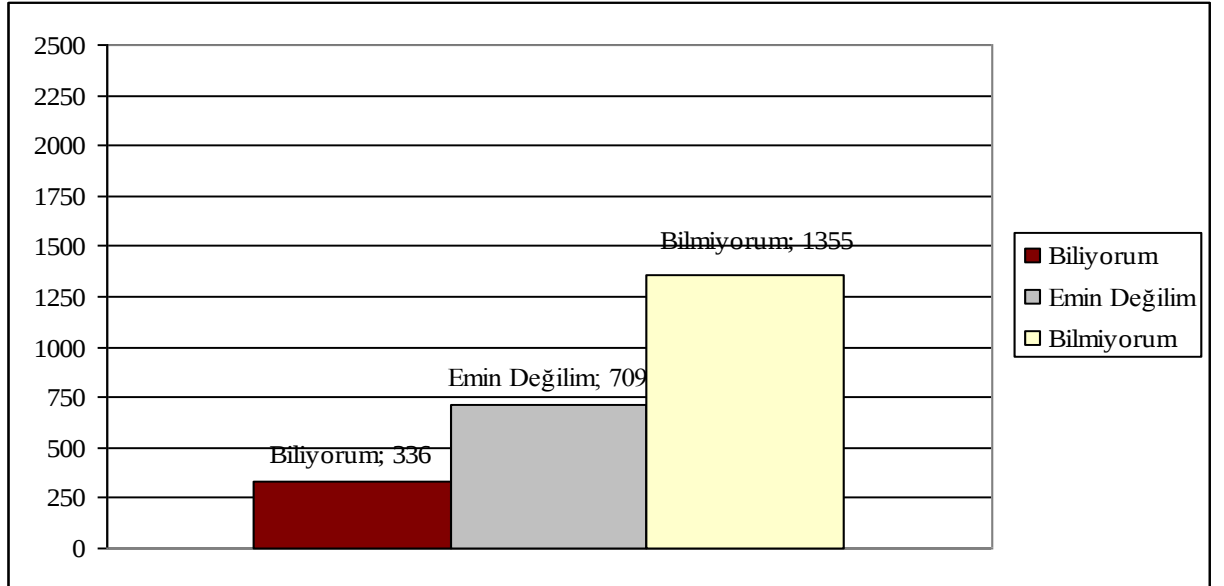
Son Test

	Ölçütler	😊	😐	😞
1	Kütüphanenin açık olduğu saatleri öğrendim.			
2	Kütüphanenin adını öğrendim.			
3	Kütüphanenin nerede olduğunu öğrendim.			
4	Kütüphanemizin kaç kitabı olduğunu öğrendim.			
5	Hangi dergilere abone olduğumuzu öğrendim.			
6	Kütüphanede ne tür kitaplar olduğunu öğrendim.			
7	Kütüphanemizi kimlerin kullanabildiğini öğrendim.			
8	Kütüphanemizde hangi sınıflama sisteminin kullanıldığını öğrendim.			
9	Değişik türlerdeki kitapların ve dergilerin hangi bölümlerde olduğunu öğrendim.			
10	Kütüphaneden yararlanma kurallarını öğrendim.			
11	Ödünç verme kurallarını öğrendim.			
12	Kütüphane bilgisayarlarını kullanma kurallarını öğrendim.			
13	Kütüphane düzenini koruma kurallarını öğrendim.			
14	Fotokopi kurallarını öğrendim.			
15	İlişik kesme kurallarını öğrendim.			
16	Bağış kurallarını öğrendim.			
17	Kütüphaneden ödünç alabileceğim ve alamayacağım kaynakları öğrendim.			
18	Ödünç alamayacağım kaynaklardan fotokopi çektirebileceğimi öğrendim.			
19	Bir kaynağı ödünç alma işleminin nasıl yapıldığını öğrendim.			
20	İade etme işleminin nasıl yapıldığını başından sonuna kadar anlatabilirim.			
21	Ödünç aldığım kitabın iade etme tarihine dikkat eder ve zamanında kitabımı iade ederim.			
22	Kütüphane bilgisayarlarını öncelikli olarak araştırma yapmak için kullanmam gerektiğini öğrendim.			
23	Bilgisayarları özel amaçlı; oyun, facebook, messenger gibi sayfaları açmak için kullanmamam gerektiğini öğrendim.			
24	Kütüphanede danışma kaynaklarının (Ansiklopedi, sözlük, referans kaynaklarının) nerede bulunduğunu öğrendim.			

3.3.3.2.1. Kütüphane Tanıtımı ve Kütüphane Kuralları Ön Test Sonuçları;

Öğrencilerin %14'ü Biliyorum, %30'u Emin Değilim, %56'sı da Bilmiyorum cevabını verdi. Ön Testte Bilmiyorum cevabının fazla olması öğrencilerin kütüphane hakkında çok fazla bilgili olmadıklarının göstermektedir.

ÖN TEST			TOPLAM
😊	😐	😞	
Biliyorum	Emin Değilim	Bilmiyorum	
336	709	1355	2400

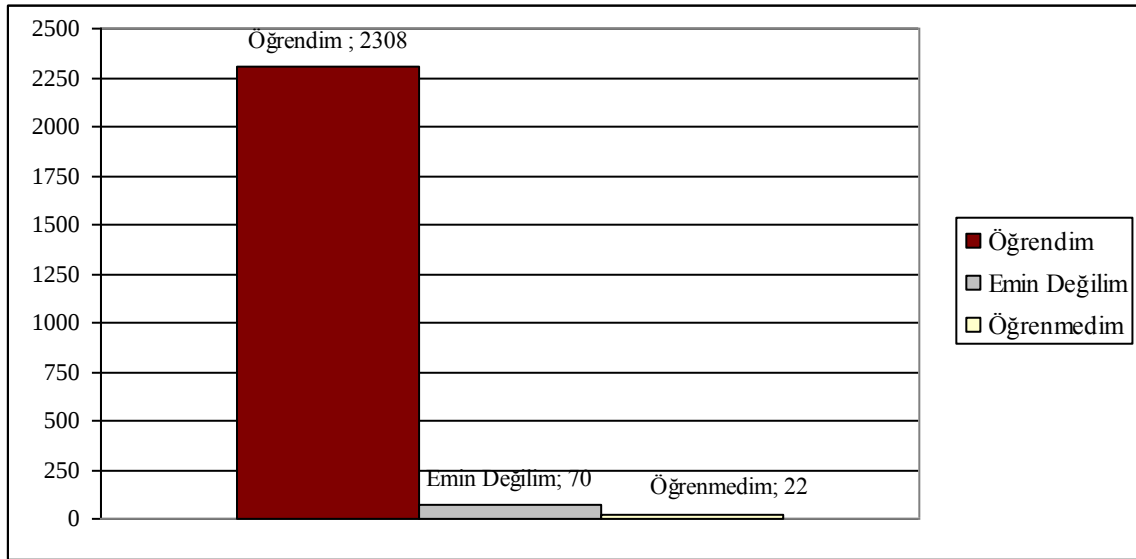

Grafik 3.1: Kütüphane Tanıtımı ve Kütüphane Kuralları Ön Test Sonuçları

3.3.3.2.2. Kütüphane Tanıtımı ve Kütüphane Kuralları Son Test Sonuçları;

Kütüphane Tanıtımı ve Kütüphane Kuralları dersi işledikten sonra öğrencilerin %96'sı Öğrendim, %3'ü Emin Değilim %1'i Öğrenmedim cevabı verdi. Öğrencilerin ön testte %14'ü konuyu biliyorum cevabını vermişti. Konu işlendikten sonra %96'sının konuyu öğrendim cevabını vermesi, Bu konuda eğitimsiz bir öğrenci ile eğitimli bir öğrenci arasındaki farkı göstermektedir. Kütüphaneyi tanıyan, Kütüphaneden nasıl yararlanacağını bilen öğrenci iyi bir bilgi okuryazarı olmaya adaydır.

SON TEST			TOPLAM
😊	😐	😞	
Öğrendim	Emin Değilim	Öğrenmedim	
2308	70	22	2400

Grafik 3.2: Kütüphane Tanıtımı ve Kütüphane Kuralları Son Test Sonuçları

3.3.3.3. Dewey Sınıflama Sistemi

Tablo 3.16: Dewey Sınıflama Sistemi Planı

**2008–2009 EĞİTİM-ÖĞRETİM YILI ÖZEL MARMARA İLKÖĞRETİM OKULU
BİLGİ OKURYAZARLIĞI DERSİ 5. 6. 7. 8. SINIFLAR YILLIK PLANI**

Ünite	Kazanımlar	Ders İçi ve Diğer İlişkileştirme	Etkinlikler	Ölçme ve Değerlendirme	Açıklamalar
2. Tema: Dewey Sınıflama Sistemi	Dewey sınıflama sistemini öğrenecekler, Sınıflama sisteminin ne olduğunu, Sınıflama Sisteminin nasıl kullanılacağını, Sınıflama sisteminin konu numaralarını ve bizim kütüphanemizde ifade ettiği renkleri öğrenecekler, Hangi konuda kitap arıyorlarsa o konudaki kitapların yerini yardım istemeden bulabilecekler. Danışma kaynaklarının yerlerini ve nasıl kullanacaklarını öğrenecekler.	IB Etkileşim Alanlarından Öğrenmeye Yaklaşımlar Bölümünden Bilgi Okuryazarlığı ile ilişkilendirilmiştir. Bilgiye Erişim, Bilgiyi seçme ve düzenleme, Referans gösterme.	Hangi bölümde hangi kitaplar olduğunu öğretme etkinliği, Danışma kaynakları konusunda açıklama, nasıl yerleştirildiğini anlatma.	Öğrencilere ön test uygulanacak. Dewey Sınıflama Sistemi öğrencilere anlatılacak, Hangi kitapların hangi konu numaralarını aldığı öğrencilere açıklanacak. Öğrencilere kütüphane gezdirilerek kitaplar yerlerinde gösterilecek. Küçük bir konu numarası bulma çalışması yapılacaktır. Çalışma kağıdındaki son test uygulanıp öğrencilerin konuyu öğrenip öğrenmedikleri ölçülecektir. En son öğrencilerin kendini değerlendirmeleri istenecektir.	Bu üniteye verilecek temel beceriler! Bilgi teknolojilerini kullanma,gözlem, iletişim, araştırma yaratıcı düşünme, yaratıcılık, problem çözme, girişimcilik, Türkçeyi doğru, güzel ve etkili kullanma Bu üniteye verilecek temel değerler! Etik kurallara bağlılık, dayanışma, yardımlaşma, paylaşım, eşitlik, bilimsellik
Saat	Kasım Ayında 1 Ders Saati				
Hafta	5. ve 6. Sınıflar 3. Hafta, 7. ve 8. Sınıflar 4. Hafta				
Ay	Kasım				

2. Ders; Dewey Sınıflama Sistemi

Sevgili Öğrenciler,

Bu konuda neleri ne kadar bildiğinizi anlamak için kendinizi değerlendirebilirsiniz.

Aşağıdaki ifadeleri gerçekleştirme düzeyinizi düşünerek size uygun olan seçeneği çarpı (X) ile işaretleyiniz.

Ön Test

	Ölçütler	😊	😐	☹
1	Sınıflamanın ne demek olduğunu biliyorum.			
2	Dewey Sınıflama Sisteminin ne demek olduğunu biliyorum.			
3	000-099 numaralarının hangi konu numarası olduğunu biliyorum.			
4	100-199 numaralarının hangi konu numarası olduğunu biliyorum.			
5	200-299 numaralarının hangi konu numarası olduğunu biliyorum.			
6	300-399 numaralarının hangi konu numarası olduğunu biliyorum.			
7	400-499 numaralarının hangi konu numarası olduğunu biliyorum.			
8	500-599 numaralarının hangi konu numarası olduğunu biliyorum.			
9	600-699 numaralarının hangi konu numarası olduğunu biliyorum.			
10	700-799 numaralarının hangi konu numarası olduğunu biliyorum.			
11	800-899 numaralarının hangi konu numarası olduğunu biliyorum.			
12	900-999 numaralarının hangi konu numarası olduğunu biliyorum.			
13	10 ana konunun da alt bölümlere ayrıldığını biliyorum.			
14	Dewey Sınıflama Sistemine göre kitapları konularına göre ayırabilirim.			
15	Her hangi bir kitabın hangi konuya ait olduğunu bulabilirim.			
16	Kütüphanemizde Dewey Sınıflama Sistemi kullanıldığını biliyorum.			
17	Dewey Sınıflama Sistemine göre yerleştirilmiş kitapların raflarda yerini bulabilirim.			
18	Kütüphanemizde her konunun farklı etiket rengi ile ayrıldığını biliyorum.			

000-099 Genel Konular

100-199 Felsefe Psikoloji

200-299 Din

300-399 Toplum Bilimleri

400-499 Dil ve Dilbilim

500-599 Doğa Bilimleri ve Matematik

600-699 Teknoloji

700-799 Sanatlar

800-899 Edebiyat ve Retorik

900-999 Coğrafya, Tarih

Bu sistem 1876 yılında Amherst kolejinde öğrenci olan Melvil Dewey tarafından, kolejin kütüphanesini düzenlemek için geliştirilmiş ve sonradan bütün dünyada yaygınlaşmıştır.

Üzerinde sürekli olarak çalışılır ve yeni gereksinimlere, ortaya çıkan yeni konulara göre değiştirmeler, düzenlemeler yapılarak yeni baskıları yayınlanır.

Dewey sistemi, geçmiş zamanlardan bu yana, dünyada var olan bütün bilgi alanlarını on ana bölüme ayırmış, bu alanlardan her birini üç basamaklı sayılarla göstermiştir:

Bu üç basamaklı sayıların ikinci basamaklarına yeniden sayılar yerleştirilerek, her sayı yeniden on ana bölüme ayrılabilir ve bir konunun alt dallarını gösterme olanağı doğar:

- 800 Edebiyat üzerine genel eserler
- 810 Amerikan edebiyatı
- 820 İngiliz edebiyatı
- 830 Alman edebiyatı
- 840 Fransız edebiyatı
- 850 İtalyan edebiyatı
- 860 İspanyol ve Portekiz edebiyatları
- 870 Latin edebiyatı
- 880 Eski Yunan edebiyatı
- 890 Başka dillerin edebiyatları

Her bir sayının üçüncü basamağına da sayılar konarak daha ayrıntılı konuları gösterme olanağı bulunur:

- 820 İngiliz edebiyatı üzerine genel eserler
- 821 İngiliz şiiri
- 822 İngiliz tiyatrosu
- 823 İngiliz roman ve hikayeleri
- 824 İngiliz deneme eserleri

Eğer daha ayrıntılı bir bölmeye gitmek istenirse, ilk üç sayıdan sonra bir nokta konularak başka bölmeler de yapılabilir:

- 821 İngiliz şiiri
- 821.01 İngiliz şiiri üzerine kuramsal yazılar.

Dewey sisteminin ana konuları gösteren sınıflama listeleri yanında yardımcı listeleri de vardır. Bu listelerden yararlanarak konuların coğrafya yerlerine ilişkin yönleri, biçimleri (ansiklopedi, sözlük, bibliyografya, dergi vb.) gösterilebilir.

Dewey sistemi kullanan kütüphanelerde rafların üzerine genellikle hem sayılar hem de hangi konuyu gösterdikleri yazılır.

Kütüphanede çok sayıda konu vardır. Her konu numarasını onun gerçek anlamı ile eşleştirin.

Uzay araştırmaları, yıldızlar ve gezegenler	330 Ekonomi
Tanımlanmamış uçan nesneler	100 Felsefe
Düşünce sistemleri	291 Mitoloji
Eski geleneksel hikayeler	001.94 Paranormal
Sahne performansı	920 Biyografi
Canlılar üzerine çalışmalar	320 Siyaset
Hükümetler, ülkeyi yönetme şekilleri	580 Biyoloji
İnsanların yaşam öyküleri	822.33 Drama
Para, alım, satım araştırmaları	520 Astronomi

Sevgili öğrenciler,

Bu konuda neleri ne kadar öğrendiğinizi anlamak için kendinizi değerlendirebilirsiniz. Aşağıdaki ifadeleri gerçekleştirme düzeyinizi düşünerek size uygun olan seçeneği çarpı (X) ile işaretleyiniz.

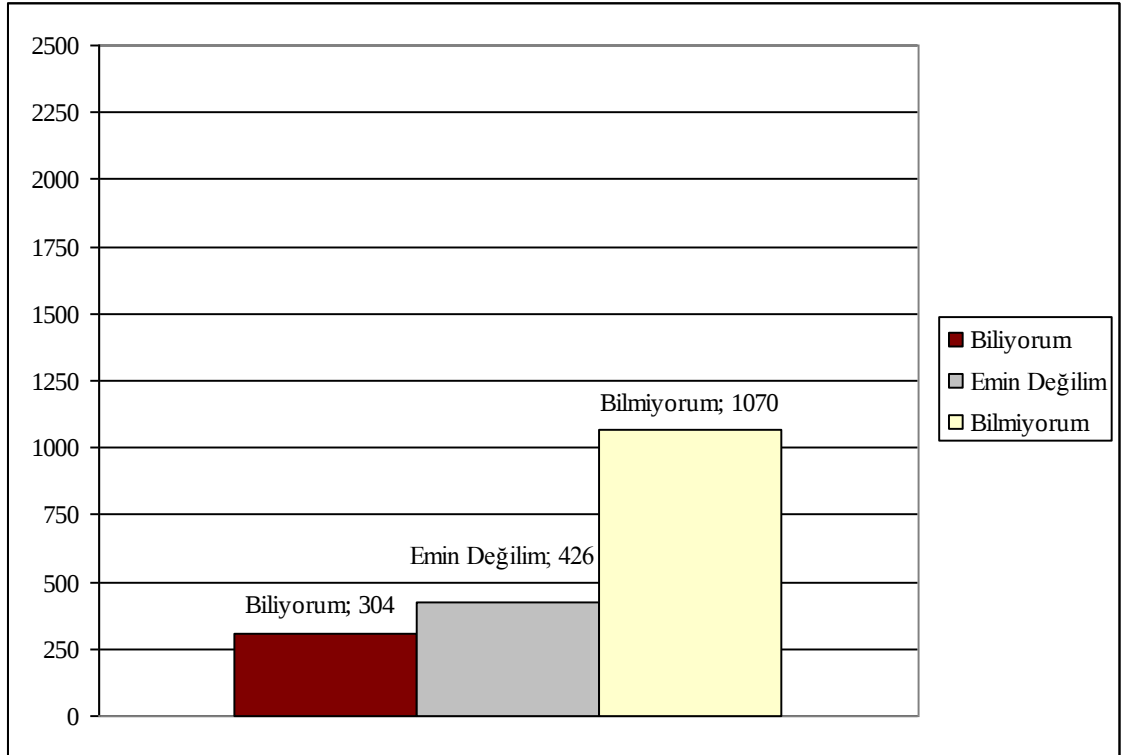
Son Test

	Ölçütler	😊	😐	😞
1	Sınıflamanın ne demek olduğunu öğrendim.			
2	Dewey Sınıflama Sisteminin ne demek olduğunu öğrendim			
3	000-099 numaralarının hangi konu numarası olduğunu öğrendim.			
4	100-199 numaralarının hangi konu numarası olduğunu öğrendim.			
5	200-299 numaralarının hangi konu numarası olduğunu öğrendim.			
6	300-399 numaralarının hangi konu numarası olduğunu öğrendim.			
7	400-499 numaralarının hangi konu numarası olduğunu öğrendim.			
8	500-599 numaralarının hangi konu numarası olduğunu öğrendim.			
9	600-699 numaralarının hangi konu numarası olduğunu öğrendim.			
10	700-799 numaralarının hangi konu numarası olduğunu öğrendim.			
11	800-899 numaralarının hangi konu numarası olduğunu öğrendim.			
12	900-999 numaralarının hangi konu numarası olduğunu öğrendim.			
13	10 ana konunun da alt bölümlere ayrıldığını öğrendim.			
14	Dewey Sınıflama Sistemine göre kitapları konularına göre ayırabilirim.			
15	Her hangi bir kitabın hangi konuya ait olduğunu bulabilirim.			
16	Kütüphanemizde Dewey Sınıflama Sistemi kullanıldığını öğrendim.			
17	Dewey Sınıflama Sistemine göre yerleştirilmiş kitapların raflarda yerini bulabilirim.			
18	Kütüphanemizde her konunun farklı etiket rengi ile ayrıldığını öğrendim.			

3.3.3.3.1.DEWEY Sınıflama Sistemi Ön Test Sonuçları;

Öğrencilerin %17'si Biliyorum, %24'ü Emin Değilim, %59'u da Bilmiyorum cevabını verdi. Ön Testte Bilmiyorum %'sinin fazla olması öğrencilerin bu konuda bilgi sahibi olmadıklarının göstergesidir. Kütüphanemizde kullanılan DEWEY Sınıflama Sistemini öğretmeyi bilgi okuryazarlığı dersi için gerekli görmekteyim.

ÖN TEST			TOPLAM
😊	😐	😞	
Biliyorum	Emin Değilim	Bilmiyorum	
304	426	1070	1800

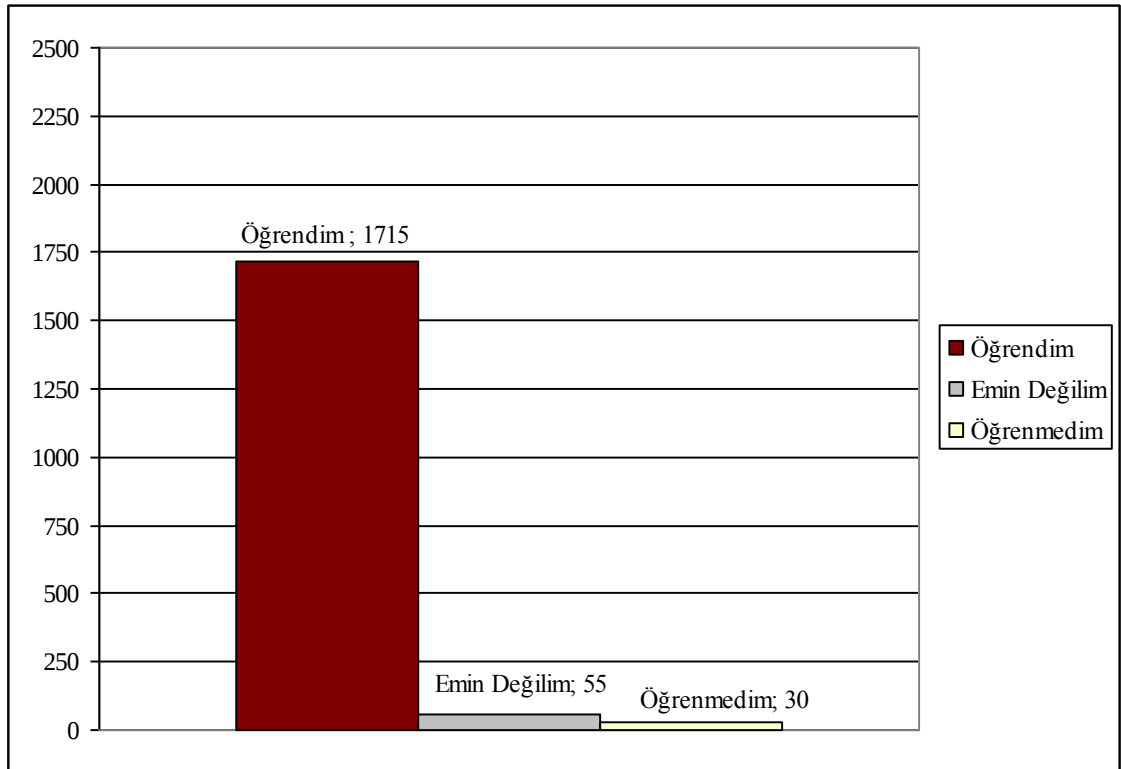

Grafik 3.3: DEWEY Sınıflama Sistemi Ön Test Sonuçları

3.3.3.3.2.DEWEY Sınıflama Sistemi Son Test Sonuçları;

DEWEY Sınıflama Sistemi dersi işledikten sonra öğrencilerin %95'si Öğrendim, %3'ü Emin Değilim %2'i Öğrenmedim cevabı verdi. Öğrencilerin ön testte %17'si konuyu biliyorum cevabını vermişti. Konu işlendikten sonra %96'sının konuyu öğrendim cevabını vermesi, Bu konuda eğitimsiz bir öğrenci ile eğitilmiş bir öğrenci arasındaki farkı göstermektedir. Kütüphanemizde kullanılan DEWEY Sınıflama Sistemini bilen, Sınıflama Sistemine göre materyallerin yerlerini bulan öğrenci iyi bir bilgi okuryazarı olmaya adaydır.

SON TEST			TOPLAM
☺	☹	☹	
Öğrendim	Emin Değilim	Öğrenmedim	
1715	55	30	1800

Grafik 3.4: DEWEY Sınıflama Sistemi Son Test Sonuçları

3.3.3.4.Dergileri Tanıma Çalışması

Tablo 3.17: Dergileri Tanıma Planı

2008–2009 EĞİTİM-ÖĞRETİM YILI ÖZEL MARMARA İLKÖĞRETİM OKULU BİLGİ OKURYAZARLIĞI DERSİ 5. 6. 7. 8. SINIFLAR YILLIK PLANI					
Ünite	Kazanımlar	Ders İçi ve Diğer Derslerle İlişkilendirme	Etkinlikler	Ölçme ve Değerlendirme	Açıklamalar
3. Tema: Basılı ve Elektronik Süreli Yayınları Tanıma	Kütüphaneye abone olunan tüm süreli yayınları bilecekler Abone olunan süreli yayınları yerlerinde görecekler, konularını, içeriklerini, yayınlanma periyotlarını öğrenecekler Kütüphaneye abone olunan tüm süreli yayınların yeni sayılarını inceleme fırsatı bulabilecekler. Süreli yayınların yerini yardım istemeden bulabilecekler,yararlanabilecekler.	IB Etkileşim Alanlarından Öğrenmeye Yaklaşımlar Bölümünden Bilgi Okuryazarlığı ile ilişkilendirilmiştir. Bilgiye Erişim, Bilgiyi seçme ve düzenleme, Referans gösterme.	Süreli Yayınlar öğrencilere anlatılacak, Öğrencilere kütüphane gezdirilerek süreli yayınlar yerlerinde gösterilecek. Basılı ve Elektronik Süreli yayınlar incelenecek, içeriklerine bakmaları istenecek.	Basılı ve Elektronik Süreli Yayınları Tanıma Çalışma Kağıdı ile öğrencilere ön test uygulanacak. Süreli yayınları bilip bilmedikleri ölçülecek. Eğitim verildikten sonra Çalışma kağıdındaki son test uygulanıp öğrencilerin konuyu öğrenip öğrenmedikleri ölçülecektir.	Bu üniteye verilecek temel beceriler! Bilgi teknolojilerini kullanma, gözlem, iletişim, araştırma yaratıcı düşünme, yaratıcılık, problem çözme, girişimcilik, Türkçeyi doğru, güzel ve etkili kullanma Temel değerler! Etik kurallara bağlılık, dayanışma, yardımlaşma, paylaşım, eşitlik, bilimsellik
Saat	Aralık Ayında 1 Ders Saati				
Haft	5. ve 6. Sınıflar 3. Hafta, 7. ve 8. Sınıflar 4. Hafta				
Ay	Aralık				

3. Ders; Dergileri Tanıma

Kütüphaneye abone olunan dergilerin kapakları Power Point sunumu eşliğinde sizlere gösterilmiştir. Bu konuda neleri ne kadar bildiğinizi anlamak için kendinizi değerlendirebilirsiniz. Aşağıdaki ifadeleri gerçekleştirme düzeyinizi düşünerek size uygun olan seçeneği çarpı (X) ile işaretleyiniz.

Ön Test

	Ölçütler	😊	😐	☹
1	Andante dergisinin içeriğini ve yayınlanma periyodunu biliyorum.			
2	Animal baby dergisinin içeriğini ve yayınlanma periyodunu biliyorum.			
3	Atlas dergisinin içeriğini ve yayınlanma periyodunu biliyorum.			
4	Bilim çocuk dergisinin içeriğini ve yayınlanma periyodunu biliyorum.			
5	Bilim ve teknik dergisinin içeriğini ve yayınlanma periyodunu biliyorum.			
6	Bütün dünya dergisinin içeriğini ve yayınlanma periyodunu biliyorum.			
7	Çocuk satranç dergisinin içeriğini ve yayınlanma periyodunu biliyorum.			
8	Deutschland dergisinin içeriğini ve yayınlanma periyodunu biliyorum.			
9	Eğitim yönetimi dergisinin içeriğini ve yayınlanma periyodunu biliyorum.			
10	Ekoloji dergisinin içeriğini ve yayınlanma periyodunu biliyorum.			
11	Geo dergisinin içeriğini ve yayınlanma periyodunu biliyorum.			
12	Highlights dergisinin içeriğini ve yayınlanma periyodunu biliyorum.			
13	Highlights dergisinin içeriğini ve yayınlanma periyodunu biliyorum.			
14	İstanbul dergisinin içeriğini ve yayınlanma periyodunu biliyorum.			
15	Kitaplık dergisinin içeriğini ve yayınlanma periyodunu biliyorum.			
16	Meraklı Minik dergisinin içeriğini ve yayınlanma periyodunu biliyorum.			
17	Milliyet Sanat dergisinin içeriğini ve yayınlanma periyodunu biliyorum.			
18	National Geographic Türkiye dergisinin içeriğini ve yayınlanma periyodunu biliyorum.			
19	National Geographic Kids dergisinin içeriğini ve yayınlanma periyodunu biliyorum.			
20	PC Net dergisinin içeriğini ve yayınlanma periyodunu biliyorum.			
21	Popular Science dergisinin içeriğini ve yayınlanma periyodunu biliyorum.			
22	Sanat Dünyamız dergisinin içeriğini ve yayınlanma periyodunu biliyorum.			
23	Slam Dergisinin içeriğini ve yayınlanma periyodunu biliyorum.			
24	Time dergisinin içeriğini ve yayınlanma periyodunu biliyorum.			
25	Toplumsal Tarih dergisinin içeriğini ve yayınlanma periyodunu biliyorum.			
26	Winnie Pooh dergisinin içeriğini ve yayınlanma periyodunu biliyorum.			

Andante	Dergisinin içeriği, yayınlanma periyodu anlatıldı ve dergiyi incelediler.
Animal Baby	Dergisinin içeriği, yayınlanma periyodu anlatıldı ve dergiyi incelediler.
Atlas	Dergisinin içeriği, yayınlanma periyodu anlatıldı ve dergiyi incelediler.
Bilim Çocuk	Dergisinin içeriği, yayınlanma periyodu anlatıldı ve dergiyi incelediler.
Bilim ve Teknik	Dergisinin içeriği, yayınlanma periyodu anlatıldı ve dergiyi incelediler.
Bütün Dünya	Dergisinin içeriği, yayınlanma periyodu anlatıldı ve dergiyi incelediler.
Çocuk Satranç	Dergisinin içeriği, yayınlanma periyodu anlatıldı ve dergiyi incelediler.
Deutschland	Dergisinin içeriği, yayınlanma periyodu anlatıldı ve dergiyi incelediler.
Eğitim Yönetimi	Dergisinin içeriği, yayınlanma periyodu anlatıldı ve dergiyi incelediler.
Ekoloji	Dergisinin içeriği, yayınlanma periyodu anlatıldı ve dergiyi incelediler.
Geo	Dergisinin içeriği, yayınlanma periyodu anlatıldı ve dergiyi incelediler.
Highlights	Dergisinin içeriği, yayınlanma periyodu anlatıldı ve dergiyi incelediler.
İstanbul	Dergisinin içeriği, yayınlanma periyodu anlatıldı ve dergiyi incelediler.
Kitaplık	Dergisinin içeriği, yayınlanma periyodu anlatıldı ve dergiyi incelediler.
Meraklı Minik	Dergisinin içeriği, yayınlanma periyodu anlatıldı ve dergiyi incelediler.
Milliyet Sanat	Dergisinin içeriği, yayınlanma periyodu anlatıldı ve dergiyi incelediler.
National Geographic Türkiye	Dergisinin içeriği, yayınlanma periyodu anlatıldı ve dergiyi incelediler.
National Geographic Kids	Dergisinin içeriği, yayınlanma periyodu anlatıldı ve dergiyi incelediler.
Pc Net	Dergisinin içeriği, yayınlanma periyodu anlatıldı ve dergiyi incelediler.
Popular Science	Dergisinin içeriği, yayınlanma periyodu anlatıldı ve dergiyi incelediler.
Sanat Dünyamız	Dergisinin içeriği, yayınlanma periyodu anlatıldı ve dergiyi incelediler.
Slam	Dergisinin içeriği, yayınlanma periyodu anlatıldı ve dergiyi incelediler.
Time	Dergisinin içeriği, yayınlanma periyodu anlatıldı ve dergiyi incelediler.
Toplumsal Tarih	Dergisinin içeriği, yayınlanma periyodu anlatıldı ve dergiyi incelediler.
Winnie Pooh	Dergisinin içeriği, yayınlanma periyodu anlatıldı ve dergiyi incelediler.

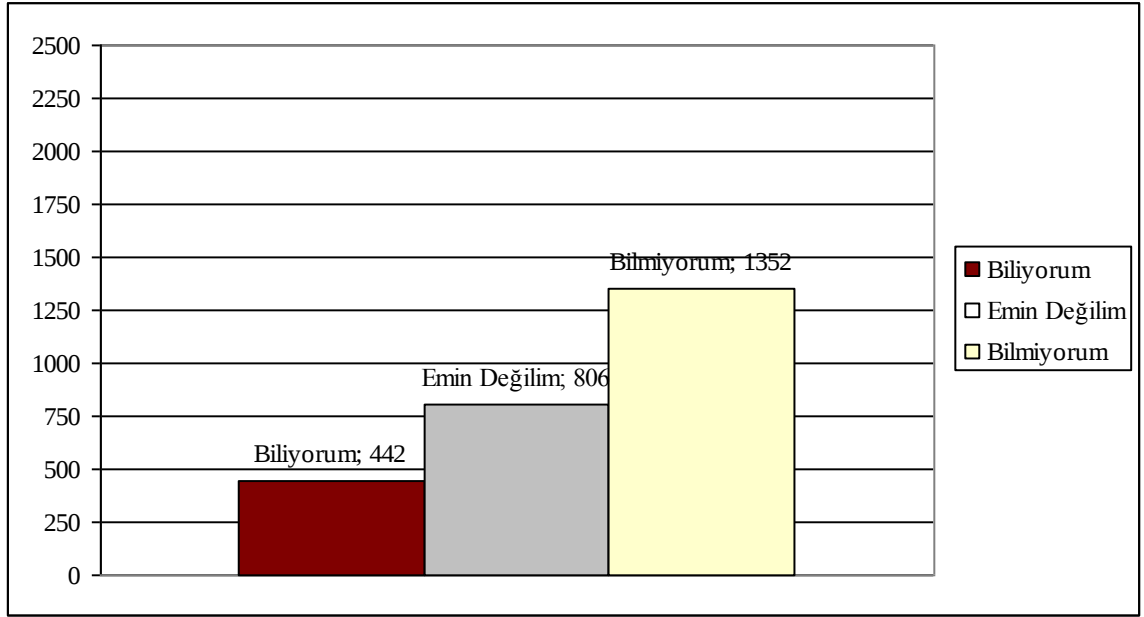
Son Test

	Ölçütler	😊	😐	😞
1	Andante dergisinin içeriğini ve yayınlanma periyodunu öğrendim.			
2	Animal baby dergisinin içeriğini ve yayınlanma periyodunu öğrendim.			
3	Atlas dergisinin içeriğini ve yayınlanma periyodunu öğrendim.			
4	Bilim çocuk dergisinin içeriğini ve yayınlanma periyodunu öğrendim.			
5	Bilim ve teknik dergisinin içeriğini ve yayınlanma periyodunu öğrendim.			
6	Bütün dünya dergisinin içeriğini ve yayınlanma periyodunu öğrendim.			
7	Çocuk satranç dergisinin içeriğini ve yayınlanma periyodunu öğrendim.			
8	Deutschland dergisinin içeriğini ve yayınlanma periyodunu öğrendim.			
9	Eğitim yönetimi dergisinin içeriğini ve yayınlanma periyodunu öğrendim.			
10	Ekoloji dergisinin içeriğini ve yayınlanma periyodunu öğrendim.			
11	Geo dergisinin içeriğini ve yayınlanma periyodunu öğrendim.			
12	Highlights dergisinin içeriğini ve yayınlanma periyodunu öğrendim.			
13	Highlights dergisinin içeriğini ve yayınlanma periyodunu öğrendim.			
14	İstanbul dergisinin içeriğini ve yayınlanma periyodunu öğrendim.			
15	Kitaplık dergisinin içeriğini ve yayınlanma periyodunu öğrendim.			
16	Meraklı Minik dergisinin içeriğini ve yayınlanma periyodunu öğrendim.			
17	Milliyet Sanat dergisinin içeriğini ve yayınlanma periyodunu öğrendim.			
18	National Geographic Türkiye dergisinin içeriğini ve yayınlanma periyodunu öğrendim.			
19	National Geographic Kids dergisinin içeriğini ve yayınlanma periyodunu öğrendim.			
20	PC Net dergisinin içeriğini ve yayınlanma periyodunu öğrendim.			
21	Popular Science dergisinin içeriğini ve yayınlanma periyodunu öğrendim.			
22	Sanat Dünyamız dergisinin içeriğini ve yayınlanma periyodunu öğrendim.			
23	Slam Dergisinin içeriğini ve yayınlanma periyodunu öğrendim.			
24	Time dergisinin içeriğini ve yayınlanma periyodunu öğrendim.			
25	Toplumsal Tarih dergisinin içeriğini ve yayınlanma periyodunu öğrendim.			
26	Winnie Pooh dergisinin içeriğini ve yayınlanma periyodunu öğrendim.			

3.3.3.4.1. Dergileri Tanıma Ön Test Sonuçları

Öğrencilerin %17'si Biliyorum, %31'i Emin Değilim, %52'si de Bilmiyorum cevabını verdi. Ön Testte Bilmiyorum %'sinin fazla olması öğrencilerin bu konuda bilgi sahibi olmadıklarının göstergesidir. Kütüphaneye abone olduğumuz dergileri tanıtmayı, dergilerden nasıl yararlanacaklarını öğretmeyi, dergi konularına aşina olmayı, yayınlanma periyotlarını öğrenmeyi bilgi okuryazarlığı dersi için gerekli görmekteyim.

ÖN TEST			TOPLAM
😊	😐	☹️	
Biliyorum	Emin Değilim	Bilmiyorum	
442	806	1352	2600

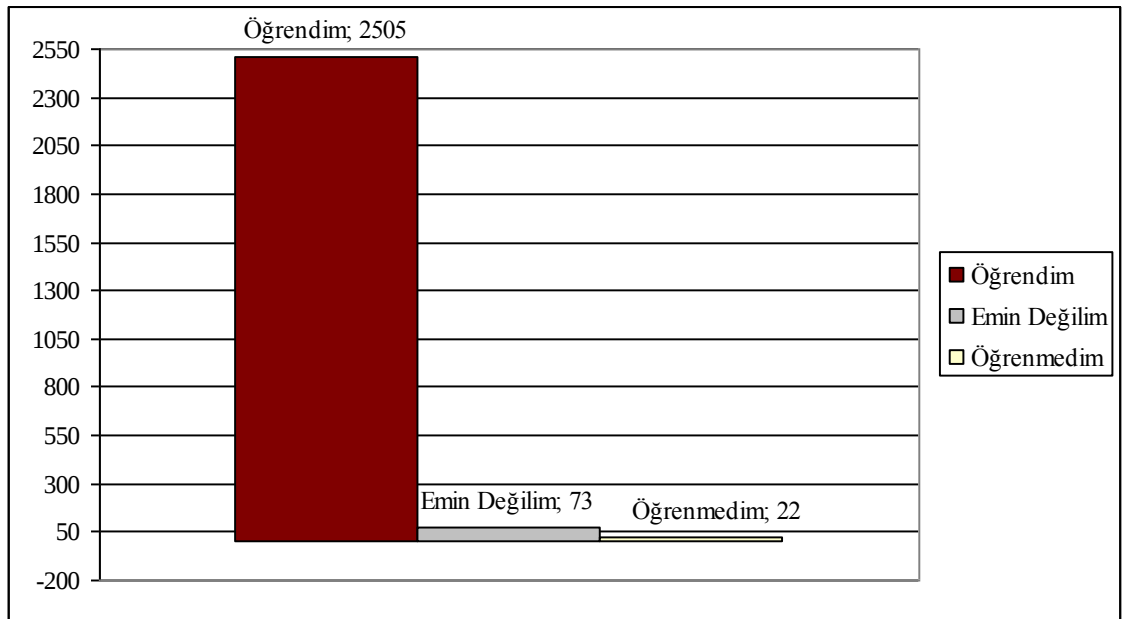

Grafik 3.5: Dergileri Tanıma Ön Test Sonuçları

3.3.3.4.2. Dergileri Tanıma Son Test Sonuçları

Dergileri Tanıma dersi işledikten sonra öğrencilerin %96'sı Öğrendim, %3'ü Emin Değilim %1'i Öğrenmedim cevabı verdi. Öğrencilerin ön testte %17'si konuyu biliyorum cevabını vermişti. Konu işlendikten sonra %96'sının konuyu öğrendim cevabını vermesi, Bu konuda eğitimsiz bir öğrenci ile eğitilmiş bir öğrenci arasındaki farkı göstermiştir. Kütüphaneye abone olduğumuz dergileri tanıyan, içeriklerini bilen, dergilerden nasıl yararlanacağını bilen öğrenci iyi bir bilgi okuryazarı olmaya adaydır.

SON TEST			TOPLAM
☺	☹	⊗	
Öğrendim	Emin Değilim	Öğrenmedim	
2505	73	22	2600

Grafik 3 6: Dergileri Tanıma Son Test Sonuçları

3.3.3.5. Kütüphane Programı ve Veri Tabanları

Tablo 3.18: Kütüphane Programı ve Veri Tabanları Yıllık Planı

2008–2009 EĞİTİM-ÖĞRETİM YILI ÖZEL MARMARA İLKÖĞRETİM OKULU
BİLGİ OKURYAZARLIĞI DERSİ 5. 6. 7. 8. SINIFLAR YILLIK PLANI

Ünite	Kazanımlar	Ders İçi ve Diğer Derslerle İlişkilendirme	Etkinlikler	Ölçme ve Değerlendirme	Açıklamalar
Saat	4. Tema: Kütüphane Programı ve Veri Tabanları				
Hafta	Şubat Ayında 1 Ders Saati				
Ay	5. ve 6. Sınıflar 3. Hafta, 7. ve 8. Sınıflar 4. Hafta				
Ay	Şubat				
	Kütüphane otomasyon sistemini nasıl kullanacaklarını öğrenecekler. Abone olunan veri tabanlarını kullanmayı öğrenecekler. Kütüphane otomasyon sistemini ve Veri Tabanlarını yardım almadan kullanmayı öğrenecekler.	IB Etkileşim Alanlarından Öğrenmeye Yaklaşımlar Bölümünden Bilgi Okuryazarlığı ile ilişkilendirilmiştir. Bilgiye Erişim, Bilgiyi seçme ve düzenleme, Referans gösterme	Kütüphane Otomasyon sistemine nereden ulaşacakları, nasıl kullanacakları öğretilecek. Herkesin bir kaynak seçerek o kaynağı kütüphanede bulması istenecek. Kütüphaneye abone olunan Veri Tabanlarını nasıl kullanacakları, MLA'ya göre veri tabanlarının nasıl kaynakçalarında gösterecekleri öğretilecek.	Kütüphane Otomasyon Programı ve Veri Tabanları Çalışma Kağıdı ile öğrencilere ön test uygulanacak. Öğrencilerin konuyu bilip bilmedikleri ölçülecek. Eğitim verildikten sonra çalışma kağıdındaki son test uygulanıp öğrencilerin konuyu öğrenip öğrenmedikleri ölçülecektir.	Bu ünite de verilecek temel beceriler! Bilgi Teknolojilerini kullanma, gözlem, iletişim, araştırma yaratıcı düşünme, yaratıcılık, problem çözme, girişimcilik, Türkçeyi doğru, güzel ve etkili kullanma Temel değerler! Etik kurallara bağlılık, dayanışma, yardımlaşma, paylaşım, eşitlik, bilimsellik

4. Ders ; Kütüphane Programı ve Veri Tabanları

Bu konuda neleri ne kadar bildiğinizi anlamak için kendinizi değerlendirebilirsiniz.

Aşağıdaki ifadeleri gerçekleştirme düzeyinizi düşünerek size uygun olan seçeneği çarpı (X) ile işaretleyiniz.

Ön Test

	Ölçütler	😊	😐	☹
1	Kütüphane Web sayfamızı bilgi edinmek için kullanıyorum.			
2	Kütüphane ile ilgili tüm bilgilerin kütüphane web sayfamızda olduğunu biliyorum.			
3	Kütüphane otomasyon sitemimize nereden ulaşacağımı biliyorum.			
4	Kütüphane otomasyon sitemimizden kaynak tarama yapabilirim.			
5	Otomasyon sistemimizden aldığım numara ile kaynağın yerini bulabilirim.			
6	Abone olduğumuz veri tabanlarını biliyorum.			
7	Veri tabanlarımıza nereden erişeceğimi biliyorum.			
8	Veri tabanlarından taramanın nasıl yapılacağını biliyorum.			
9	Veri tabanlarından bilgiyi nasıl alacağımı biliyorum.			
10	Veri tabanlarından aldığım bilginin kaynakçasının MLA'ya göre nasıl yazılacağını biliyorum.			

Öğrenciler kütüphane bilgisayarlarında çalışmak için hazır hale gelirler.

Öğrencilerimizden okulumuzun sayfasını açmaları ve kütüphanemizin sayfasını bulmaları istenir. Kütüphanemizin sayfasını bulduktan sonra sayfada hangi bilgilerin olduğuna bakmaları istenir. Öğrencilerimizden kütüphane web sayfamızı değerlendirmeleri istenir. Web sayfamız konusunda farkındalık yaratmak ve web sayfamızı benimsetmek amacıyla bu çalışma yapılır.

Öğrencilere Kütüphane Otomasyon sistemimizde kaynak tarama öğretilir.

Kaynağın numarasını not edip rafta bulması istenir.

Öğrencilere abone olduğumuz veri tabanları anlatılır, gösterilir.

Veri tabanlarımıza nereden erişileceği uygulamalı olarak gösterilir.

Nasıl tarama yapacakları ve bilgiyi nasıl alacakları uygulamalı olarak gösterilir.

Veri tabanlarından bir bilgi arayıp bulmaları ve kopyalamaları istenir.

Veri tabanlarından aldığı bilginin MLA'ya göre kaynakçasının nasıl yazıldığı gösterilir.

MLA'ya göre Veri Tabanları kaynakça gösterme

Soyadı, Adı “Yararlanılan konu adı”. Veritabanı adı, hangi bilgi merkezi olduğu.

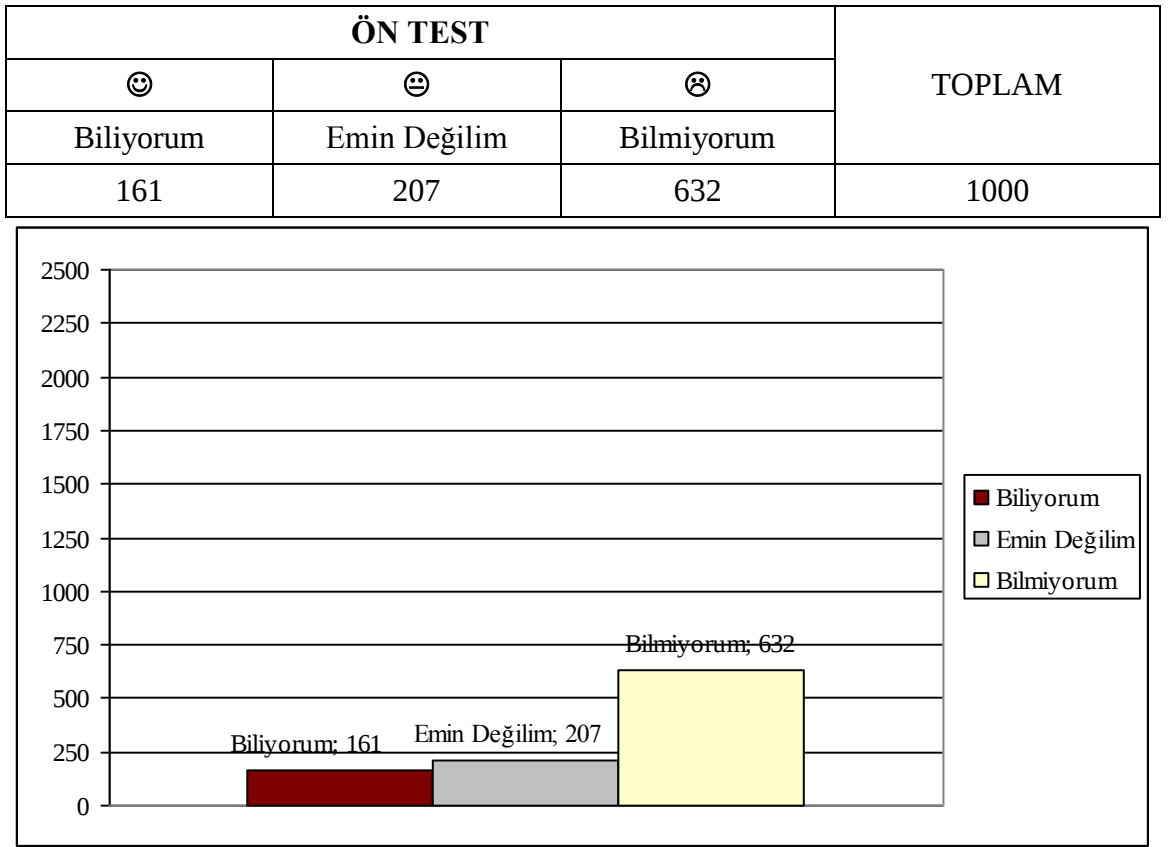
Yararlandığımız günlük tarih.

Son Test

	Ölçütler	😊	😐	☹
1	Kütüphane Web sayfamızı bilgi edinmek için kullanıyorum.			
2	Kütüphane ile ilgili tüm bilgilerin kütüphane web sayfamızda olduğunu öğrendim.			
3	Kütüphane otomasyon sitemimize nereden ulaşacağımı öğrendim.			
4	Kütüphane otomasyon sitemimizden kaynak tarama yapabilirim.			
5	Otomasyon sistemimizden aldığım numara ile kaynağın yerini bulabilirim.			
6	Abone olduğumuz veri tabanlarını öğrendim.			
7	Veri tabanlarımıza nereden erişeceğimi öğrendim.			
8	Veri tabanlarından taramanın nasıl yapılacağını öğrendim.			
9	Veri tabanlarından bilgiyi nasıl alacağımı öğrendim.			
10	Veri tabanlarından aldığım bilginin kaynakçasının MLA'ya göre nasıl yazılacağını öğrendim.			

3.3.3.5.1. Kütüphane Programı ve Veri Tabanları Ön Test Sonuçları

Öğrencilerin %16'sı Biliyorum, %21'i Emin Değilim, %63'ü de Bilmiyorum cevabını verdi. Ön Testte Bilmiyorum %'sinin fazla olması öğrencilerin bu konuda bilgi sahibi olmadıklarının göstermiştir. Kütüphane Programına nereden ulaşılacağını öğrenmeyi, Kütüphane Programını nasıl kullanacağını, Veri tabanlarına nereden ulaşacağını öğrenmeyi, Veri Tabanlarını nasıl kullanacağını ve kaynakçasının nasıl yazıldığını öğrenmeyi bilgi okuryazarlığı dersi için gerekli görmekteyim.

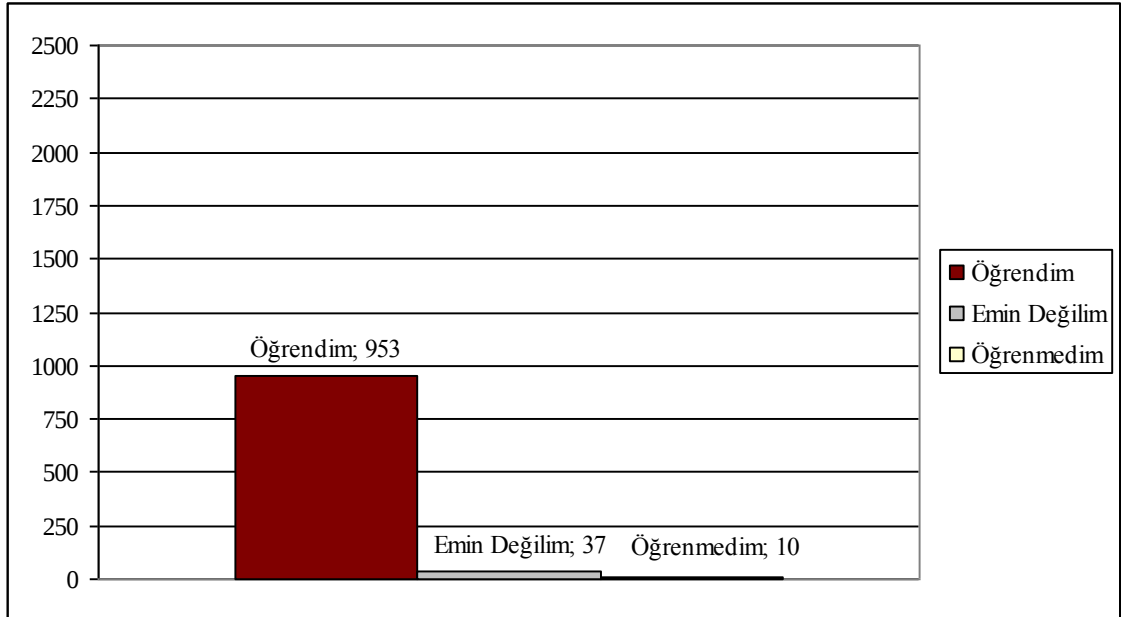

Grafik 3.7: Kütüphane Programı ve Veri Tabanları Ön Test Sonuçları;

3.3.3.5.2. Kütüphane Programı ve Veri Tabanları Son Test Sonuçları

Kütüphane Programı ve Veri Tabanları dersi işledikten sonra öğrencilerin %95'i Öğrendim, %4'ü Emin Değilim %1'i Öğrenmedim cevabı vermiştir. Öğrencilerin ön testte %16'sı konuyu biliyorum cevabını vermişti. Konu işlendikten sonra %95'inin konuyu öğrendim cevabını vermesi, Bu konuda eğitimsiz bir öğrenci ile eğitimli bir öğrenci arasındaki farkı göstermektedir. Kütüphane Programına nereden ulaşılacağını bilen, Kütüphane Programını nasıl kullanacağını, Veri tabanlarına nereden ulaşacağını bilen, Veri Tabanlarını nasıl kullanacağını ve kaynakçasının nasıl yazıldığını bilen öğrenci iyi bir bilgi okuryazarı olmaya adaydır.

SON TEST			TOPLAM
😊	😐	😞	
Öğrendim	Emin Değilim	Öğrenmedim	
953	37	10	1000

Grafik 3.8: Kütüphane Programı ve Veri Tabanları Son Test Sonuçları

3.3.3.6. Araştırma Yapmak Çalışması

Tablo 3.19: Araştırma Yapmak Planı

2008–2009 EĞİTİM-ÖĞRETİM YILI ÖZEL MARMARA İLKÖĞRETİM OKULU
BİLGİ OKURYAZARLIĞI DERSİ 5. 6. 7. 8. SINIFLAR YILLIK PLANI

Ünite	Kazanımlar	Ders İçi ve Diğer Derslerle İlişkilendirme	Etkinlikler	Ölçme ve Değerlendirme	Açıklamalar
Saat	5. Tema: Araştırma Yapmak				
Hafta	Mart Ayında 1 Ders Saati				
Ay	5. ve 6. Sınıflar 3. Hafta, 7. ve 8. Sınıflar 4. Hafta				
	Konuyu belirleme, Beyin fırtınası, Anahtar sözcükler oluşturma, Oluşturduğu anahtar sözcükleri sorulara dönüştürme ve bu soruların cevabını araştırma yaparak bulma, bulduğu kaynakların kaynakçasını MLA'ya göre yazma kazanımları elde edecekler Kütüphanede araştırmanın nasıl yapıldığını ve sunulduğunu öğrenecekler.	IB Etkileşim Alanlarından Öğrenmeye Yaklaşımlar Bölümünden Bilgi Okuryazarlığı ile ilişkilendirilmiştir. Bilgiye Erişim, Bilgiyi seçme ve düzenleme, Referans gösterme. Bu çalışma bilgi okuryazarı öğrenci yetiştirmek amacıyla, her sınıfa ve her branşa ayrı ayrı uygulanmıştır. Bir öğrenci en az 2 konuda kütüphanede araştırma yapmış ve sonuçlarını kompozisyon ve portfolyo sunum şeklinde paylaşmıştır. Her sınıf seviyesi farklı bir konu araştırmıştır. Diğer derslerle Kütüphanede araştırma yapmak çalışması entegre edilmiştir.	Sorgulama Programındaki konular alınarak, her sınıfa bir çalışma hazırlanıp, o konuda araştırma yapılacaktır. Araştırmalarının sonunda bir kompozisyon yazdırılacaktır. Öğretmen sınıfa yazdırdı. Portfolyo sunumları için kütüphanede araştırma yapılacaktır. Sunumları kütüphanede hazırlayabilecekler .	Araştırma Yapmak Çalışma Kağıdı ile öğrencilere ön test uygulanacak. bilgileri bilip bilmedikleri ölçülecek. öğrenip öğrenmedikleri ölçülecektir. En son öğrencilerin kendini değerlendirmeleri istenecektir	Bu üniteye verilecek temel beceriler! Bilgi teknolojilerini kullanma Gözlem, iletişim, araştırma yaratıcılık, problem çözme, girişimcilik, Türkçeyi doğru, güzel ve etkili kullanma Temel değerler! Etik kurallara bağlılık, dayanışma, yardımlaşma, paylaşım, eşitlik, bilimsellik

5. Ders ; Araştırma Yapmak

Araştırma yapabilmek için ne araştırdığımızı ve niye araştırdığımızı bilmemiz gerekmektedir. Bu konuda neleri, ne kadar bildiğinizi anlamak için kendinizi değerlendirebilirsiniz. Aşağıdaki ifadeleri gerçekleştirme düzeyinizi düşünerek size uygun olan seçeneği çarpı (X) ile işaretleyiniz.

Ön Test

	Ölçütler	😊	☹	😞
1	Bir konuda kütüphanede araştırmanın nasıl yapılacağını biliyorum.			
2	Kütüphanede araştırma konum ile ilgili hangi kaynakları kullanabileceğimi biliyorum.			
3	Araştırma konumu ve tam olarak ne araştırmam gerektiğini biliyorum.			
4	Niçin araştırma yaptığımı ve sonunda ne elde etmek istediğimi biliyorum.			
5	Araştırma konumla ilgili doğru soru sorabilmeyi biliyorum.			
6	Araştırmamın amacını oluşturmayı biliyorum.			
7	Beyin Fırtınasının ne demek olduğunu biliyorum.			
8	Araştırmam üzerine beyin fırtınası yapabilmeyi biliyorum.			
9	Beyin fırtınası sonucunda çıkan anahtar kelimelerle araştırma soruları sormayı biliyorum.			
10	Geniş bir konuyu araştırdığımda konuyu daraltmak için uygun anahtar sözcükleri seçebilmeyi biliyorum.			
11	Ansiklopedilerde araştırma yaparken hangi ansiklopedilere bakmam gerektiğini biliyorum.			
12	İnternette araştırma yaparken doğru anahtar kelimeleri nasıl kullanacağımı biliyorum.			
13	Bilgiyi hangi kaynaklardan toplayacağımı biliyorum.			
14	Araştırma konumu insanlara sorabileceğimi biliyorum. (öğretmenler, aile bireyleri, kütüphaneciler, konunun uzmanları)			
15	İnternette web sitelerini kullanabileceğimi biliyorum.			
16	CD-ROM'lar ve DVD kaynaklarını kullanabileceğimi biliyorum.			
17	Test ve deney yoluyla bilgileri toplayabileceğimi biliyorum.			
18	Referans kitaplarını kullanabileceğimi biliyorum.			
19	Araştırma konumla ilgili bilgilere ulaşabilmek için müze veya farklı yerlere gidebileceğimi biliyorum.			

Araştırma Konumuzla İlgili Sorular Sormak⁵²

- Ne araştırıyorsunuz ve niye araştırıyorsunuz?
- Araştırma: Herhangi bir nedenle bilgi aramaktır.
- Niçin araştırma yaptığınız ve sonunda ne elde etmeyi umduğunuz hakkında net bir fikriniz olmalıdır. Bu sizin araştırma yapmanızın amacıdır. Cevap arıyorsanız doğru sorular sorabilmeyi bilmelisiniz. Ne aradığınız konusunda net bir fikir sahibi olmalısınız. Araştırmanızın amacını oluşturmak araştırma sürecinin ilk parçasıdır.
- Kendinize sorun– Enerji Kaynakları konusu hakkında bana yardımcı olacak ne biliyorum?
- Bazen araştırdığınız konu hakkında hiçbir şey bilmiyor olabilirsiniz. Genellikle konu hakkında bir şeyler bilirsiniz ve yeni şeyler öğrenmek istersiniz. En iyi öğrenme bildiklerimizin üzerine inşa etmektir.

Beyin Fırtınası

Bir konu hakkında ne bildiğinizi ve ne bilmek istediğinizi öğrenmenin en popüler yoludur. Beyin fırtınası konu ile ilişkilendirdiğiniz sözcükler hakkında düşünmeyi içerir.

“Enerji Kaynakları” konusunda beyin fırtınası yapalım.

Bildiklerimi en iyi tanımlayan sözcükler nelerdir?

Bilmem gerekenleri en iyi tanımlayan sözcükler nelerdir?

Bu sözcükler konunuz için anahtar sözcükler olmalıdır. Anahtar sözcükler araştırdığınız konu için önemli sözcüklerdir.

⁵² PLUS Modeli [Çevirimiçi] Elektronik kaynak http://www.ltscotland.org.uk/Images/01p_askingquestions_tcm4-118083.doc (03.06.2009)

KONU : Enerji Kaynakları

Anahtar Sözcükler

- 1.Yenilenemeyen enerji kaynakları
2. Yenilenebilen enerji kaynakları
3. Enerji kaynaklarının üretiminde bilim ve teknolojinin etkisi
4. Doğal Çevreye etkileri
5. Toplum ve yaşam üzerindeki etkileri
- 6.İnsanoğluna katkıları ve zararları
- 7.Türkiye’de enerji kaynaklarının kullanımı
8. Enerji kaynaklarının kullanımında yapılan hatalar

Anahtar sözcükleri sorulara dönüştürmeyi deneyin.

1.
2.
3.
4.
5.
6.
7.
8.

Araştırma konunuzu Google ‘dan nasıl tararsınız?

Araştırma yapabileceğiniz anahtar sözcüklerden bazılarını listeleyiniz.Bir defada birden fazla anahtar sözcük yazabilirsiniz. Yazdığınız her sözcük araştırmanızı daraltacaktır.

Arama motorlarında aradığınızı tam olarak bulmak istiyorsanız aradığınız isim veya terimi “.....” içine almalısınız. Cevabınızı aşağıdaki Google penceresine yazınız.

Ansiklopedileri, Sözlükleri, Dergileri, Araştırma Kitaplarını Kullanarak Konunuzu Araştırın, Enerji Kaynakları İle İlgili Oluşturduğunuz Sorulara Yanıt Veriniz.

1.
2.
3.
4.
5.
6.
7.
8.

KAYNAKÇA/BİBLİYOGRAFYA

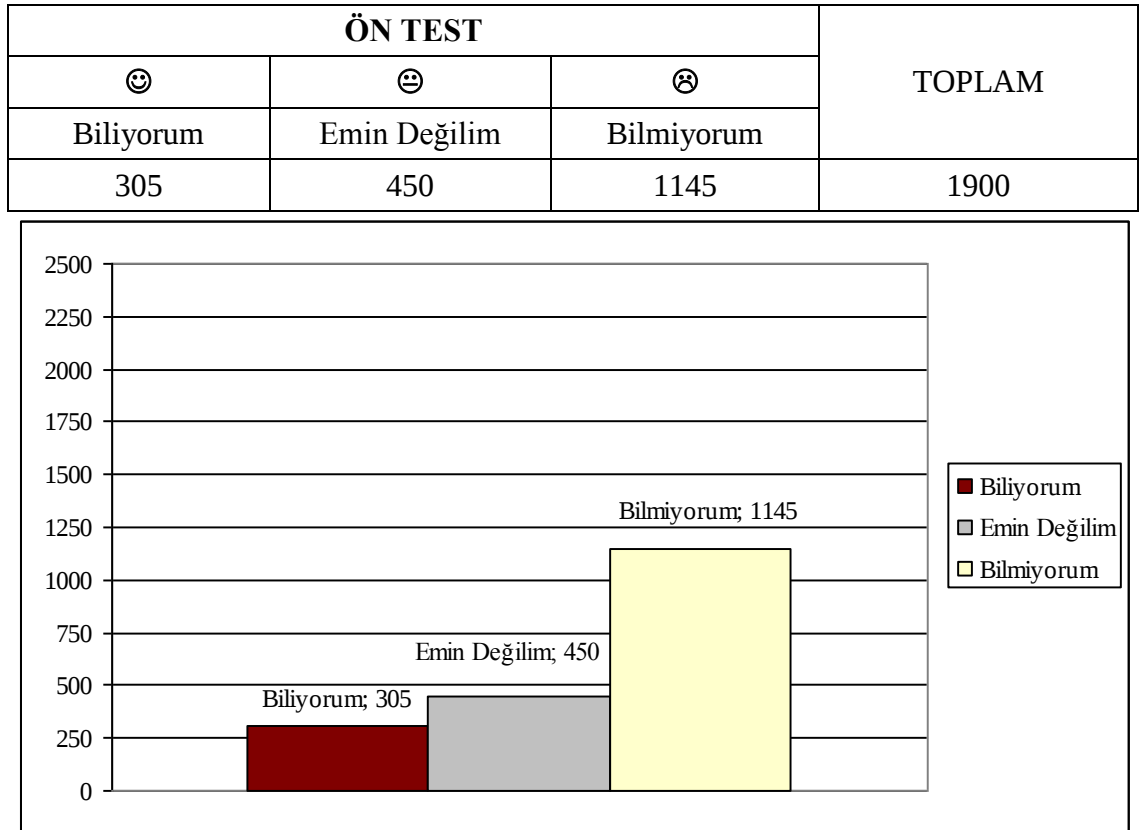
1.
2.
3.
4.

Son Test

	Ölçütler	😊	😐	😞
1	Bir konuda kütüphanede araştırmanın nasıl yapılacağını öğrendim.			
2	Kütüphanede araştırma konum ile ilgili hangi kaynakları kullanabileceğimi öğrendim.			
3	Araştırma konumu ve tam olarak ne araştırmam gerektiğini öğrendim.			
4	Niçin araştırma yaptığımı ve sonunda ne elde etmek istediğimi öğrendim.			
5	Araştırma konumla ilgili doğru sorabilmeyi öğrendim.			
6	Araştırmamın amacını oluşturmayı öğrendim.			
7	Beyin Fırtınasının ne demek olduğunu öğrendim.			
8	Araştırmam üzerine beyin fırtınası yapabilmeyi öğrendim.			
9	Beyin fırtınası sonucunda çıkan anahtar kelimelerle araştırma soruları sormayı öğrendim.			
10	Geniş bir konuyu araştırdığımda konuyu daraltmak için uygun anahtar sözcükleri seçebilmeyi öğrendim.			
11	Ansiklopedilerde araştırma yaparken hangi ansiklopedilere bakmam gerektiğini öğrendim.			
12	İnternette araştırma yaparken doğru anahtar kelimeleri nasıl kullanacağımı öğrendim.			
13	Bilgiyi hangi kaynaklardan toplayacağımı öğrendim.			
14	Araştırma konumu insanlara sorabileceğimi öğrendim. (öğretmenler, aile bireyleri, kütüphaneciler, konunun uzmanları)			
15	İnternette web sitelerini kullanabileceğimi öğrendim.			
16	CD-ROM ve DVD kaynaklarını kullanabileceğimi öğrendim.			
17	Test ve deney yoluyla bilgileri toplayabileceğimi öğrendim.			
18	Referans kitaplarını kullanabileceğimi öğrendim.			
19	Araştırma konumla ilgili bilgilere ulaşabilmek için müze veya farklı yerlere gidebileceğimi öğrendim.			

3.3.3.6.1.Araştırma Yapmak Ön Test Sonuçları;

Öğrencilerin %16'sı Biliyorum, %24'ü Emin Değilim, %60'ı da Bilmiyorum cevabını vermiştir. Ön Testte Bilmiyorum %'sinin fazla olması öğrencilerin bu konuda bilgi sahibi olmadıklarının göstergesidir. Kütüphanede araştırmanın nasıl yapılacağını öğrenmek amacıyla ilk 4 ders kütüphaneyi tanıdık Kütüphane kurallarını öğrendik, DEWEY Sınıflama Sistemini öğrendik, Süreli yayınları tanıdık, Kütüphane otomasyon sistemimizi nasıl kullanacağımızı ve Abone olduğumuz veri tabanlarını nasıl kullanacağımızı öğrendik. Bu ana kadar öğrendiğimiz bütün bilgileri kullanacağımız, kütüphanede araştırma yapmak konulu çalışmayla araştırmalarımızı nasıl yapacağımızı ve nasıl sunacağımızı öğreneceğiz.

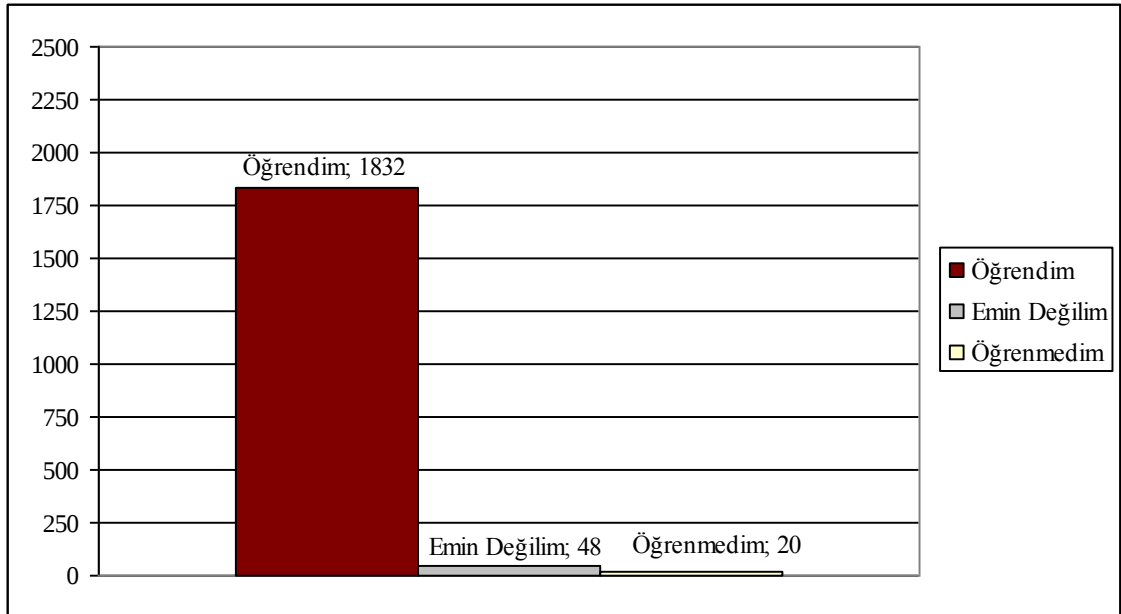

Grafik 3.9: Araştırma Yapmak Ön Test Sonuçları

3.3.3.6.2.Araştırma Yapmak Son Test Sonuçları

Araştırma Yapmak dersi işledikten sonra öğrencilerin %96'sı Öğrendim, %3'ü Emin Değilim %1'i Öğrenmedim cevabı vermiştir. Öğrencilerin ön testte %16'sı konuyu biliyorum cevabını vermişti. Konu işlendikten sonra %96'sının konuyu öğrendim cevabını vermesi, Bu konuda eğitimsiz bir öğrenci ile eğitilmiş bir öğrenci arasındaki farkı göstermektedir. Kütüphaneden araştırmayı nasıl yapacağını bilen, konu hakkında beyin fırtınası yapabilen, Beyin fırtınası sonucunda anahtar sözcükler oluşturabilen ve bu anahtar sözcükleri sorulara dönüştürebilen, Soruları kütüphanede kullanmayı öğrendiği kaynakları kullanarak cevaplayabilen ve sonunda bir kompozisyon, bir sunum yapabilen öğrenciler iyi bir bilgi okuryazarı haline gelirler.

SON TEST			TOPLAM
😊	😐	😞	
Öğrendim	Emin Değilim	Öğrenmedim	
1832	48	20	1900

Grafik 3.10: Araştırma Yapmak Son Test Sonuçları

3.3.3.7.Akademik Dürüstlük ve Kaynakça Belirtme

Tablo 3.20: Akademik Dürüstlük ve Kaynakça Belirtme Planı

**2008–2009 EĞİTİM-ÖĞRETİM YILI ÖZEL MARMARA İLKÖĞRETİM OKULU
BİLGİ OKURYAZARLIĞI DERSİ 5. 6. 7. 8. SINIFLAR YILLIK PLANI**

Ünite	Kazanımlar	Ders İçi ve Diğer Derslerle İlişkilendirme	Etkinlikler	Ölçme ve Değerlendirme	Açıklamalar
6. Tema: Akademik Dürüstlük ve Kaynakça Belirtme	Akademik dürüstlüğün ne olduğunu bilecekler, kaynakça belirtmeden bilgileri kullanmanın doğru olmadığını öğrenecekler. Ödevler ve sunumlarında MLA'ya göre kaynakçalarını belirtecekler. İntihalin ne demek olduğunu öğrenecekler. Etik olmayan davranışları öğrenecekler.	IB Etkileşim Alanlarından Öğrenmeye Yaklaşımlar Bölümünden Bilgi Okuryazarlığı ile ilişkilendirilmiştir. Bilgiye Erişim, Bilgiyi seçme ve düzenleme, Referans gösterme.	Çalışma Kağıdı öğrencilere okutturulacak. Nisan ayı okuma kitabını kütüphaneye getirecekler. Eserin Başlığı, Yazar Adı, Resimleyen, Çeviren, Yayınevi Yayın Tarihi, Yayın Yeri, Basım Kaydı, Sayfa Sayısı ISBN no gibi bilgilere bakarak bulacaklar ve MLA'ya göre kitabın kaynakçasını oluşturacaklar.	Çalışma Kağıdı ile öğrencilere ön test uygulanacak. Akademik dürüstlüğü bilip bilmedikleri ölçülecek. Eğitim verildikten ve çalışma uygulandıktan sonra Çalışma kağıdındaki son test uygulanıp öğrencilerin konuyu öğrenip öğrenmedikleri ölçülecektir.	Bu üniteye verilecek temel beceriler! Gözlem, iletişim, araştırma yaratıcı düşünme, yaratıcılık, problem çözme, girişimcilik, Türkçeyi doğru, güzel ve etkili kullanma Temel değerler! Etik kurallara bağlılık, dayanışma, yardımlaşma, paylaşım, eşitlik, bilimsellik
Saat	Nisan Ayında 1 Ders Saati				
Hafta	5. ve 6. Sınıflar 3. Hafta, 7. ve 8. Sınıflar 4. Hafta				
Ay	Nisan				

6. Ders ; Akademik Dürüstlük ve Kaynakça Belirtme

Bu konuda neleri ne kadar öğrendiğinizi anlamak için kendinizi değerlendirebilirsiniz. Aşağıdaki ifadeleri gerçekleştirme düzeyinizi düşünerek size uygun olan seçeneği çarpı (X) ile işaretleyiniz.

Ön Test

	Ölçütler	😊	😐	😞
1	Kopyanın ne demek olduğunu biliyorum.			
2	Akademik dürüstlüğün ne demek olduğunu biliyorum.			
3	Testler ve sınavlarla ilgili akademik dürüstlük kurallarını biliyorum.			
4	Ödevler ve sunumlar ile ilgili akademik dürüstlük kurallarını biliyorum.			
5	İntihal'in ne demek olduğunu biliyorum.			
6	Sonuçların, bilginin yanlış ya da kendi lehine göre düzenlenmiş olarak verilmesinin ne demek olduğunu öğrendim.			
7	Başkasının çalışmasını kopyalamanın ve kaynakça belirtmemenin doğru olmadığını biliyorum.			
8	Öğretmeninizin tek başınıza çalışmanızı istediği bir ödevi ücretli veya birinin yardımıyla yapmanın doğru olmadığını biliyorum.			
9	Başkalarının çalışmalarına zarar vermemem gerektiğini biliyorum.			
10	Bibliyografya / Kaynakçanın ne demek olduğunu biliyorum.			
11	Kaynakça hazırlamanın akademik dürüstlük davranışı olduğunu biliyorum.			
12	Bibliyografya / Kaynakçada hangi bilgilerin bulunması gerektiğini biliyorum.			
13	Bibliyografya / Kaynakça hazırlarken izlenen yolu biliyorum.			
14	Bibliyografya / Kaynakça hazırlamayı biliyorum.			

Kopya, Akademik Yalancılık ve Akademik Çalıntı

Kopya çekmek diğer öğrencilere kıyasla hak edilmemiş bir üstünlük sağlamaktır, yazılı ödevlerde veya değerlendirmelerde/sınavlarda kopya çekmek, başkasının eserini kendi eseri olarak göstermektir. Akademik çalıntı da bir tür kopyadır, başka bir kişinin fikirlerini kendine ait gibi gösterip kaynağını belirtmeden gerek aynen, gerekse farklı sözcüklerle nakletmektir. Herhangi bir yarar sağlanmasa da yanlış akademik davranış, izin verilemez ve etik olarak kabul görmez.

Kopya ve benzeri olaylar, öğretmen tarafından ilgili belgelerle birlikte Öğrenci İşlerinden Sorumlu Müdür Yardımcısına bildirir, o da konuyu Akademik Dürüstlük Komitesine sevk eder. Bu komite kopya çekilip çekilmediğine karar verir ve olayın ciddiyetini saptar. Kopya çekilen ödev, değerlendirmeye veya sınava sıfır verilir. Komite ayrıca olayın Onur Kuruluna veya daha ciddi durumlarda Disiplin Komitesine sevkine karar verir.

Bazı örnekler:

Testler ve sınavlar

- Kurallara ve gözetmene itaat etmemek
- Başlangıç ve bitiş işaretlerinden önce ve sonra çalışmak
- Test ve sınav sırasında birbiriyle konuşmak
- Konuşmak, işaretleşmek, mesajlaşmak, not göndermek, vs.
- Test veya sınav sırasında başka bir öğrencinin kağıdına bakmak
- Sınav sırasında başka bir öğrencinin sorularına cevap vermek
- Testlere veya sınavlara kabul edilmeyen notlar, malzeme, ekipman, vs. (kullanılmasa dahi) getirmek
- Test öncesi testle ilgili malzemeyi dürüst olmayan bir şekilde elde etmek

İntihal

- Bir başkasının işini kendi işiymiş gibi sunmak – başka kelimelerle olsa dahi
- Bir başkasının işini kendi işiymiş gibi sunmak – tercüme edilse dahi
- Diğer yazarlara gereken önemi vermemek, gerektiğinde tırnak içine almamak
- Başkası tarafından hazırlanmış bir ödevi sunmak
- Bir kısmı ya da tümü bir başkası tarafından yazılmış, tasarlanmış, çizilmiş, hesaplanmış, sunulmuş, bestelenmiş ya da yaratılmış eserleri kendisinin gibi vermek

Sonuçların, datanın, bilginin yanlış ya da kendi lehine göre düzenlenmiş olarak verilmesi

- Hesapların yanlış verilmesi
- Alıntılarının yanlış verilmesi
- Kanıtların, datanın, vs.nin yanlış ya da işine geldiği şekilde verilmesi
- Başkalarının sonuçlarını izinsiz kullanmak
- Kendisinin ya da başkasının notlarını/kayıtlarını kayıt defterinde, bilgisayar dosyasında, vs. Değiştirmek

Başkasının Çalışmasını Kopyalamak

- Başka bir öğretmen için bile olsa kendi çalışması dahil, başka birisinin çalışmasını başka bir öğretmene bile olsa sunmak

Planlama

- Kendi başına çalışılması özellikle söylenmiş olduğu halde, okuldan veya okul dışından, ücretli veya ücretsiz, birisiyle çalışmak

Bunun haricindeki (ama bununla sınırlı olmayan) başka diğer dürüst veya etik olmayan davranış

- Kendi çalışmasını, ödevlerini, test kağıtlarını, vs. başkalarına parayla satmayı önermek
- Başka öğrencilerin işlerine karışmak, rahatsız etmek
- Başkalarının rahat çalışmasına engel olmak
- Başkasının çalışmasını bozmak, zarar vermek veya yok etmek
- Yalan söylemek
- Okulun ismine zarar vermek
- Yukarıdakilerden herhangi birini yaptırmak için birine yardım etmek veya bunu planlamak
- Bunu yapan bir öğrenciyi ele vermemek de dahil

BİBLİYOGRAFYA / KAYNAKÇA

Bibliyografya: Ödevlerinizi ve projelerinizi yazmak için kullanacağınız CD-ROM'lar kitaplar dergiler, makaleler ve web sayfalarından oluşan kaynakları içeren bir listedir.

Bibliyografya / Kaynakça Hazırlamak

Notlarınızı aldıktan sonra kullandığınız kitapların bilgilerini yazmalısınız. Böylece bu bilgileri bibliyografyanıza ekleyebilirsiniz.

Bibliyografyanızda aşağıdaki bilgiler bulunmalı:

Yazar adı (ya da yazarların)(daima soyadını başa yazın)

Eserin çevirmeni (Varsa)

Kitap adı (Eserin adı)

Basıldığı yer (Kent adı)

Yayıncı (Yayınevi)

Kitabın yayınlandığı yıl (Yayın tarihi)

Kaçıncı baskı olduğu (Gerekliyse)

Örneğin:

Kaynakça hazırlarken genelde izlenen yol yazarın, <Soyadı, Adı. **Kitabın Başlığı.**

Yayın yeri : Yayın evi, Yayın yılı.> şeklindedir. Kitabın ya da başka bir kaynağın başlığındaki kelimeler büyük harfle başlamalı ve altı çizilmelidir.

Kulin, Ayşe. Füreyâ. İstanbul: Remzi, 2000.

Sevgili öğrenciler,

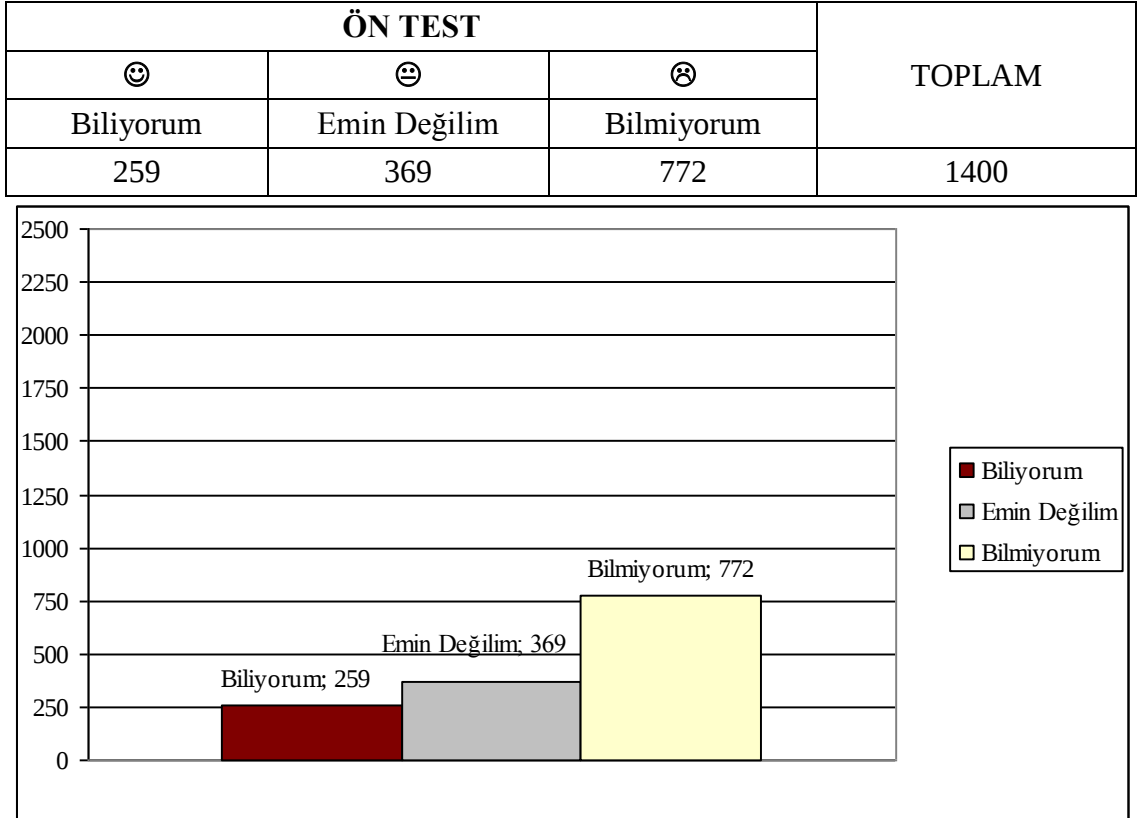
Bu konuda neleri ne kadar öğrendiğinizi anlamak için kendinizi değerlendirebilirsiniz. Aşağıdaki ifadeleri gerçekleştirme düzeyinizi düşünerek size uygun olan seçeneği çarpı (X) ile işaretleyiniz.

Son Test

	Ölçütler	😊	😐	😞
1	Kopyanın ne demek olduğunu öğrendim.			
2	Akademik dürüstlüğün ne demek olduğunu öğrendim.			
3	Testler ve sınavlarla ilgili akademik dürüstlük kurallarını öğrendim.			
4	Ödevler ve sunumlar ile ilgili akademik dürüstlük kurallarını öğrendim.			
5	İntihal'in ne demek olduğunu öğrendim.			
6	Sonuçların, bilginin yanlış ya da kendi lehine göre düzenlenmiş olarak verilmesinin ne demek olduğunu öğrendim.			
7	Başkasının çalışmasını kopyalamanın ve kaynakça belirtmemenin doğru olmadığını öğrendim.			
8	Öğretmeninizin tek başınıza çalışmanızı istediği bir ödevi ücretli veya birinin yardımıyla yapmanın doğru olmadığını öğrendim.			
9	Başkalarının çalışmalarına zarar vermem gerektiğini öğrendim.			
10	Bibliyografya / Kaynakçanın ne demek olduğunu öğrendim.			
11	Kaynakça hazırlamanın akademik dürüstlük davranışı olduğunu öğrendim.			
12	Bibliyografya / Kaynakçada hangi bilgilerin bulunması gerektiğini öğrendim.			
13	Bibliyografya / Kaynakça hazırlarken izlenen yolu öğrendim.			
14	Bibliyografya / Kaynakça hazırlamayı öğrendim.			

3.3.3.7.1. Akademik Dürüstlük ve Kaynakça Belirtme Ön Test Sonuçları

Öğrencilerin %19'u Biliyorum, %26'sı Emin Değilim, %55'i de Bilmiyorum cevabını vermiştir. Ön Testte Bilmiyorum %'sinin fazla olması öğrencilerin bu konuda bilgi sahibi olmadıklarının göstergesidir. Akademik dürüstlüğün ne olduğu, kaynakçanın nasıl belirtileceği, bilgi okuryazarı birey olabilmek için gerekli koşuldur.

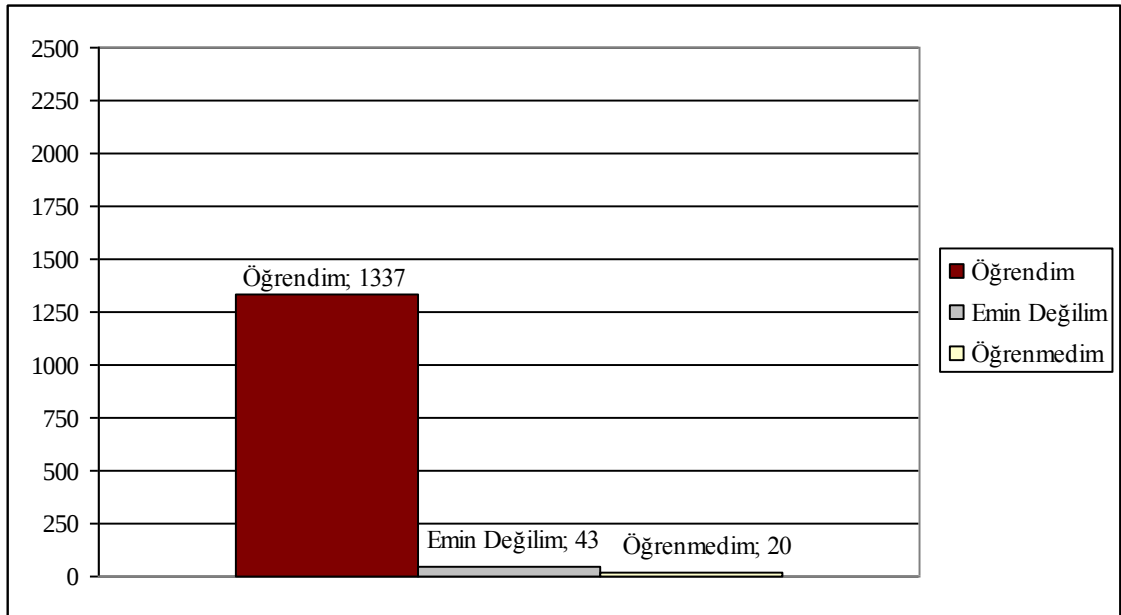

Grafik 3.11: Akademik Dürüstlük ve Kaynakça Belirtme Ön Test Sonuçları

3.3.3.7.2. Akademik Dürüstlük ve Kaynakça Belirtme Son Test Sonuçları

Dergileri Tanıma dersi işledikten sonra öğrencilerin %96'sı Öğrendim, %3'ü Emin Değilim %1'i Öğrenmedim cevabı vermiştir. Öğrencilerin ön testte %19'u konuyu biliyorum cevabını vermişti. Konu işlendikten sonra %96'sının konuyu öğrendim cevabını vermesi, Bu konuda eğitimsiz bir öğrenci ile eğitimli bir öğrenci arasındaki farkı göstermektedir. Akademik dürüstlüğü ne demek olduğunu bilen, Kaynakçayı nasıl ve nereden alarak belirten öğrenciler yetiştirmek okulumuzun hedef öğrenci amaçlarından bir tanesidir.

SON TEST			TOPLAM
☺	☹	☹	
Öğrendim	Emin Değilim	Öğrenmedim	
1337	43	20	1400

Grafik 3.12: Akademik Dürüstlük ve Kaynakça Belirtme Son Test Sonuçları

3.3.3.8. MLA (Modern Language Association of America)

Tablo 3.21: MLA Planı

**2008–2009 EĞİTİM-ÖĞRETİM YILI ÖZEL MARMARA İLKÖĞRETİM OKULU
BİLGİ OKURYAZARLIĞI DERSİ 5. 6. 7. 8. SINIFLAR YILLIK PLANI**

Ünite	Kazanımlar	Ders İçi ve Diğer Derslerle İlişkilendirme	Etkinlikler	Ölçme ve Değerlendirme	Açıklamalar
Saat	7. Tema: MLA Kaynakça Belirtme Klavuzu				
Hafta	Mayıs Ayında 1 Ders Saati				
Ay	5. ve 6. Sınıflar 3. Hafta, 7. ve 8. Sınıflar 4. Hafta				
	Mayıs				
	MLA'ya göre her türlü kaynağın kaynakçasının nasıl verildiğini öğrenecekler. Kaynakça bilgilerini kaynaklardan nasıl bulacakları konusunda kazanımlar elde edecek ve kaynakça yazarken kullanacağı bilgileri nereden alacağını bilecekler.	IB Etkileşim Alanlarından Öğrenmeye Yaklaşımlar Bölümünden Bilgi Okuryazarlığı ile ilişkilendirilmiştir. Bilgiye Erişim, Bilgiyi seçme ve düzenleme, Referans gösterme.	Değişik türdeki kaynakları görebek, ellerinde tutarak, Eserin Başlığı, Yazar Adı, Resimleyen, Çeviren, Yayınevi Yayın Tarihi, Yayın Yeri, Basım Kaydı, Sayfa Sayısı, gibi bilgileri bulup kaynakçalarını oluşturmaya çalışacaklar.	Çalışma Kağıdı ile öğrencilere ön test uygulanacak. Kaynakça belirtmeyi bilip bilmedikleri ölçülecek. Eğitim verildikten ve çalışma uygulandıktan sonra Çalışma kağıdındaki son test uygulanıp öğrencilerin konuyu öğrenip öğrenmedikleri ölçülecektir.	Bu üniteye verilecek temel beceriler! Gözlem, iletişim, araştırma yaratıcı düşünme, yaratıcılık, problem çözme, girişimcilik, Türkçeyi doğru, güzel ve etkili kullanma Temel değerler! Etik kurallara bağlılık, Farklılıklara saygı duyma, sorumluluk dürüstlük,

7. Ders ; MLA (Modern Language Association of America)

Bu konuda neleri ne kadar öğrendiğinizi anlamak için kendinizi değerlendirebilirsiniz.

Aşağıdaki ifadeleri gerçekleştirme düzeyinizi düşünerek

size uygun olan seçeneği çarpı (X) ile işaretleyiniz.

Ön Test

	Ölçütler	😊	😐	😞
1	MLA' nın ne demek olduğunu biliyorum.			
2	Kullandığım kaynakları bir standart kullanarak yazmam gerektiğini biliyorum.			
3	Akademik dürüstlüğün ne demek olduğunu biliyorum.			
4	Testler ve sınavlarla ilgili akademik dürüstlük kurallarını biliyorum.			
5	Ödevler ve sunumlar ile ilgili akademik dürüstlük kurallarını biliyorum.			
6	Başkasının çalışmasını kopyalamanın ve kaynakça belirtmemenin doğru olmadığını biliyorum.			
7	Bibliyografya / Kaynakçanın ne demek olduğunu biliyorum.			
8	Kaynakça hazırlamanın akademik dürüstlük davranışı olduğunu biliyorum.			
9	Bibliyografya / Kaynakçada hangi bilgilerin bulunması gerektiğini biliyorum.			
10	Bibliyografya / Kaynakça hazırlarken izlenen yolu biliyorum.			
11	Bibliyografya / Kaynakça hazırlamayı biliyorum.			

Sevgili öğrenciler, herhangi bir konuda inceleme yaparken araştırma yaptığınız ve faydalandığınız kaynakları göstermelisiniz. Marmara Eğitim Kurumları kaynakça hazırlarken, IB'nin tavsiye ettiği MLA (Modern Language Association of America) tarzını kullanmanızı önermektedir.

Bir başkasının yapıtından alıntı yapıyorsanız bunu mutlaka belgelemeniz gerekir. Alıntıları kendi düşünceniz gibi gösterirseniz kopyalama suçu işlemiş olursunuz. Kendi yazdıklarınıza olduğu kadar başkalarının yapıtlarına da sonuna dek saygılı olmalısınız.

Araştırmanızın ya da ödevinizin sonunda faydalandığınız tüm kaynakları

belirtiniz. Bir kaynakça oluşturunuz. Kaynakçanız alfabetik düzende olmalıdır. Tüm faydalandığınız kaynakları liste halinde ödevinizin sonuna ekleyiniz.

- **Kitap-Tek yazar;** Soyadı, Adı. Kitabın Başlığı. Yayın yeri: Yayınevi, Yayın yılı.
- **Kitap-İki yazar ;** Soyadı, Adı ve Adı Soyadı. Kitabın Başlığı. Basım. Yayın yeri: Yayınevi, Yayın yılı.
- **Kitap- Üç yazar ;** Soyadı, Adı, Adı Soyadı ve Adı Soyadı. Kitabın Başlığı. Yayın yeri: Yayın evi, Yayın yılı.
- **Kitap-Üçten fazla yazar;** Soyadı, Adı ve diğ. Kitabın Başlığı. Yayın yeri: Yayınevi, Yayın yılı.
- **Kitap- Komisyon;** Komisyon. Kitabın Başlığı .Yayın yeri: Yayınevi, Yayın yılı
- **Kitap-Kurum ;** Kurum. Kitabın Başlığı. Yayın yeri: Yayınevi, Yayın yılı.
- **Kitap-Yazar adı yoksa;** Kitabın Başlığı. Yayın yeri: Yayınevi, Yayın yılı.
- **Kitap-Çeviri;** Soyadı, Adı. Kitabın Başlığı. Çev. Adı Soyadı. Yayın yeri: Yayınevi, Yayın Yılı.
- **Makale-Gazete;** Soyadı, Adı. “Makale’nin adı”. Gazete Adı. Yayın Tarihi.
- **Makale-Dergi;** Soyadı, Adı. “Makale’nin adı”. Dergi Adı. Sayı(Tarih): Sayfa.
- **Ansiklopedi;** “Ansiklopedi Maddesi.”Ansiklopedinin Adı. Tarih.
- **Derleme;** Soyadı, Adı. Derlemenin Adı. Derleyen: Adı Soyadı. Dizi. Yayın yeri: Yayınevi, Tarih.
- **Antoloji;** Soyadı, Adı, Der. Antoloji Adı. Yayın yeri: Yayınevi, Tarih.
- **Tez;** Soyadı, Adı. Derlemenin Adı. Derleyen: Adı Soyadı. Dizi. Yayın yeri: Yayınevi, Tarih.
- **Film;** Filmin adı. Yön. Adı Soyadı. Film şirketi, Tarih.
- **DVD/Video kaset;** Filmin adı. Yön. Adı Soyadı. Türü. Kayıt şirketi, Tarih.
- **Ses kaydı: Kaset, CD;** Soyadı, Adı. Eser Adı. Kayıt şirketi, Tarih.
- **Performans: piyes, opera, bale;** Oyunun adı. Yazar. Yön.(Yönetmen) Adı Soyadı. Oy.(Oyuncu)Adı Soyadı. Oyunun Sahnesi. Oyun Yeri. Tarih.
- **Televizyon ve Radyo Programları;** Programın Adı. Programı Yapan. Yayınlanan Kanal, YayınYeri. İzlediğiniz Tarih.
- **Resim, Heykel, Fotoğraf;** Yapıttan sorumlu kişi. Soyadı, Adı. Eserin Adı. Bulunduğunuz Yer, müze, galeri, Bulunduğı Şehir. (Kendi çektiğimiz fotoğraf ise Tarih).

- **İlan, Reklam;** Reklam yapılan ürün. Reklam. Yayınlanan Kanal. Yayınlanan Tarih.
- **CD-ROM;** Soyadı, Adı ve Adı Soyadı, der. “Kayıt Şirketi.”, CD Adı. Türü. Yayın Yeri: Yayınevi, Yayın Tarihi.
- **Elektronik dergi;** Soyadı, Adı. “Konu Adı.” Dergi Adı. Günlü Tarih. <Web Adresi>
- **Web Sitesi;** Soyadı, Adı. “Konu Adı.” Web Sayfası. Günlü Tarih. <Bilgiyi aldığımız web adresi>
- **E-Kitap;** Soyadı, Adı. E Kitap Adı. Yayın Yılı. Yararlandığımız günlü tarih. <Bilgiyi aldığımız web adresi>
- **E-posta;** Soyadı,Adı “E posta konusu.” Yazara gönderilen e-posta. Yararlandığımız günlü tarih.
- **Veri Tabanları;** Soyadı, Adı “Yararlanılan konu adı.” . Veritabanı adı, hangi bilgi merkezi olduğu. Yararlandığımız günlü tarih.

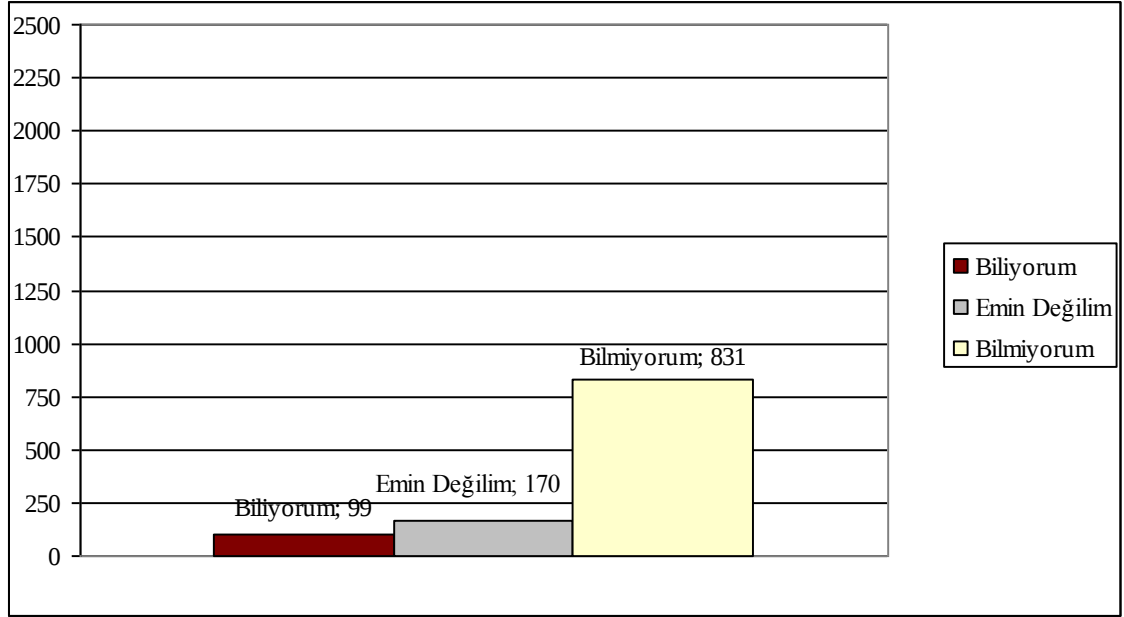
Son Test

	Ölçütler	😊	😐	😞
1	MLA’ nın ne demek olduğunu öğrendim.			
2	Kullandığım kaynakları bir standart kullanarak yazmam gerektiğini öğrendim.			
3	Akademik dürüstlüğün ne demek olduğunu öğrendim.			
4	Testler ve sınavlarla ilgili akademik dürüstlük kurallarını öğrendim.			
5	Ödevler ve sunumlar ile ilgili akademik dürüstlük kurallarını öğrendim.			
6	Başkasının çalışmasını kopyalamanın ve kaynakça belirtmemenin doğru olmadığını öğrendim.			
7	Bibliyografya / Kaynakçanın ne demek olduğunu öğrendim.			
8	Kaynakça hazırlamanın akademik dürüstlük davranışı olduğunu öğrendim.			
9	Bibliyografya / Kaynakçada hangi bilgilerin bulunması gerektiğini öğrendim.			
10	Bibliyografya / Kaynakça hazırlarken izlenen yolu öğrendim.			
11	Bibliyografya / Kaynakça hazırlamayı öğrendim.			

3.3.3.8.1. MLA Kaynakça Belirtme Ön Test Sonuçları

Öğrencilerin %9'u Biliyorum, %15'i Emin Değilim, %76'sı da Bilmiyorum cevabını vermiştir. Ön Testte Bilmiyorum %'sinin fazla olması öğrencilerin bu konuda bilgi sahibi olmadıklarının göstergesidir. Akademik dürüstlüğün ne olduğu, kaynakçanın nasıl belirtileceği konusunda öğrencilerin eksiklerinin giderilmesi amacıyla MLA kaynakça belirtme kılavuzunu öğrenciler doldurmuştur.

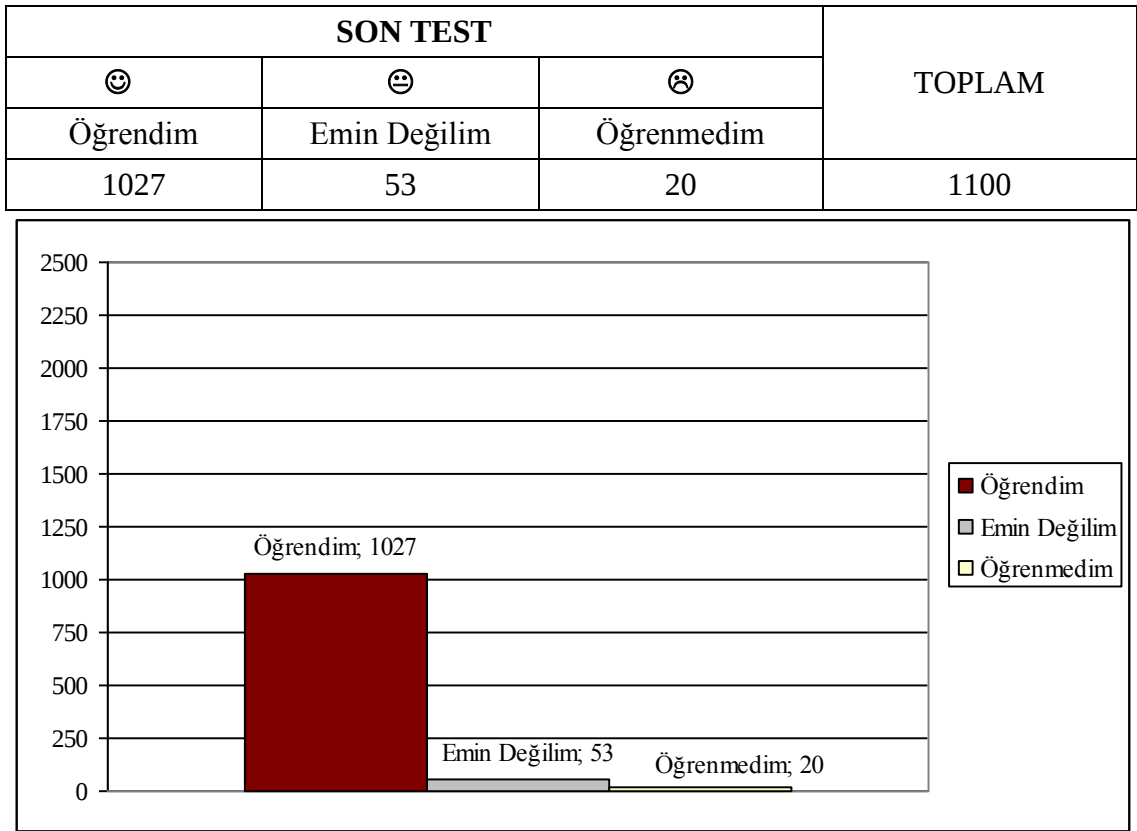
ÖN TEST			TOPLAM
😊	😐	😞	
Biliyorum	Emin Değilim	Bilmiyorum	
99	170	831	1100

Grafik 3.13: MLA Kaynakça Belirtme Ön Test Sonuçları

3.3.3.8.2. MLA Kaynakça Belirtme Son Test Sonuçları

Dergileri Tanıma dersi işledikten sonra öğrencilerin %93'ü Öğrendim, %5'i Emin Değilim %2'si Öğrenmedim cevabı vermiştir. Öğrenciler ön testte %9'u konuyu biliyorum cevabını vermişti. Konu işlendikten sonra %93'ünün konuyu öğrendim cevabını vermesi, Bu konuda eğitimsiz bir öğrenci ile eğitimli bir öğrenci arasındaki farkı göstermektedir. MLA' ya göre kaynakçalarını belirtmeyi öğrenen öğrenciler, akademik dürüstlüğü kavramış olacaktırlar.

Grafik 3.14: MLA Kaynakça Belirtme Son Test Sonuçları

4. BÖLÜM

OKUL KÜTÜPHANELERİNDE

BİLGİ OKURYAZARLIĞI ANKETİ

Okul kütüphanelerinde bilgi okuryazarlığı çalışmalarını değerlendirmek amacıyla, 1–5 Haziran 2009’da Türkiye’de okul kütüphanecileri tartışma listesi ve KUTUP-L tartışma listesine okul kütüphanecilerine bir anket çalışması uygulanmıştır.

Anket sonuçlarını değerlendirmeye geçmeden önce anketle ilgili bilgiler şöyledir;

Anket, internet üzerinde tartışma listeleri olan Okul Kütüphanecileri ve KUTUP-L Tartışma Listesi’ne üye olan okul kütüphanecilerine gönderilmiştir. Listelere gönderilen anket ön yazısı ektedir. (Bakınız Ek: 1)

Bu ankete 18’i özel 10 tanesi de vakıf olmak üzere 28 okul kütüphanecisi cevap vermiştir. Ankete katılan okul kütüphanecilerinin okullarının listesi ektedir.

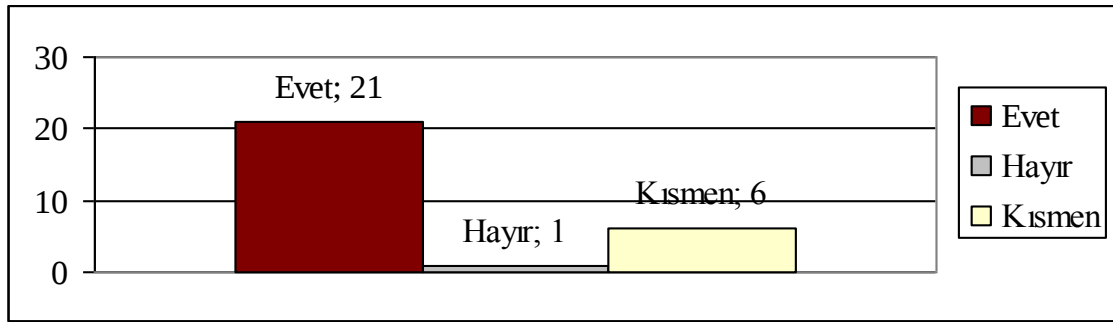
(Bakınız Ek: 2)

Ankette, bilgi okuryazarlığı eğitimi ile ilgili 50 soru oluşturulmuştur. Sorular elektronik posta ile ilgili listelere gönderilmiştir. Soruların listesi ekte verilmiştir. (Bakınız Ek: 3). Bilgi okuryazarlığı eğitiminin ilköğretim ve lise öğrencilerine zorunlu hale getirilmesi amaçlandığından ankette ilköğretim ve ortaöğretim kütüphanesi ayrımı yapılmamıştır.

4.1. Anket Sorularına Verilen Cevapların Değerlendirilmesi;

Anketin ilk sorusu, okul kütüphanelerimizin kütüphane dermesinin öğrencilerin ihtiyaçlarını karşılayıp karşılamadığına yöneliktir. Bu soruya cevap veren okul kütüphanecilerinin ölçütü, kütüphaneye gelen kullanıcılara istedikleri materyalleri %50'nin üzerinde sağlayıp sağlayamadığıdır. Okul kütüphanesi, kullanıcıların istedikleri materyalleri büyük ölçüde sağlayabiliyorsa, ders yıllık planlarından yararlanarak öğrencilerin ve öğretmenlerin ihtiyaçlarına yönelik derme oluşturmuş ise ihtiyaçları karşılıyor demektir.

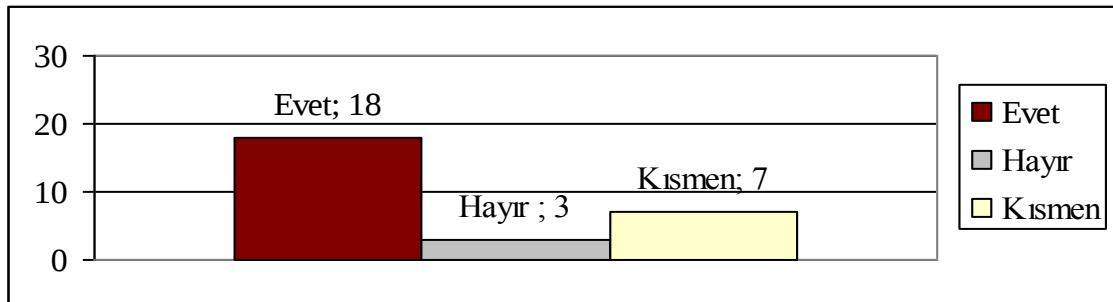
1. Okul kütüphanesi derme açısından öğrencilerinizin ihtiyaçlarını karşılıyor mu?

Grafik 4.1: Okul kütüphanesi derme açısından öğrencilerinizin ihtiyaçlarını karşılıyor mu?

Cevapların %75'i Evet, %4'ü Hayır, %21'i Kısmen'dir. Bu sonuca baktığımızda, okul kütüphaneleri öğrencilerin ihtiyaçlarını karşılar niteliktedir. Kullanıcıların talep ettiği bilgi ve kaynakları kütüphanelerin %75'i karşılamaktadır.

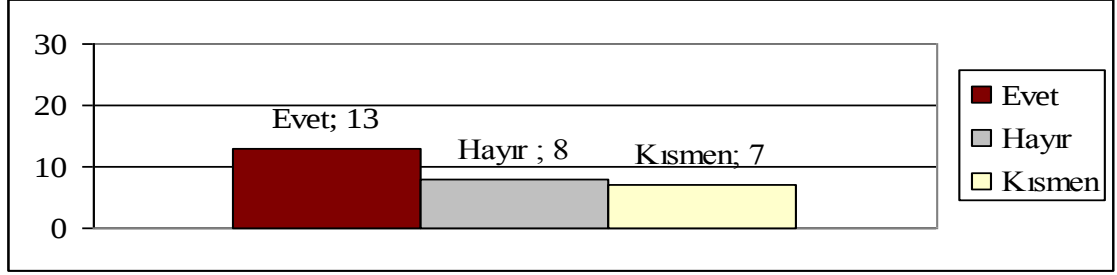
2. Okul kütüphanesi dermenizi sürekli güncelleyebiliyor musunuz?

Grafik 4.2: Okul kütüphanesi dermenizi sürekli güncelleyebiliyor musunuz?

Cevapların % 64'ü evet, %11'i hayır, % 25'i kısmen'dir. Bu sonuca bakıldığında okul kütüphaneleri dermelerinin güncellendiği sonucu çıkmaktadır. Dermenin güncel olması okuyucuları kütüphaneye çekmektedir. Öğrenci araştırmaya daha fazla istekli olmaktadır. Ayrıca bilgi okuryazarlığı eğitimi verebilmek için, kütüphanelerin sürekli güncelleştirilmesi gerekmektedir.

3. Okul kütüphanenizin alanı, yapmak istediğiniz etkinlikler için yeterli mi?

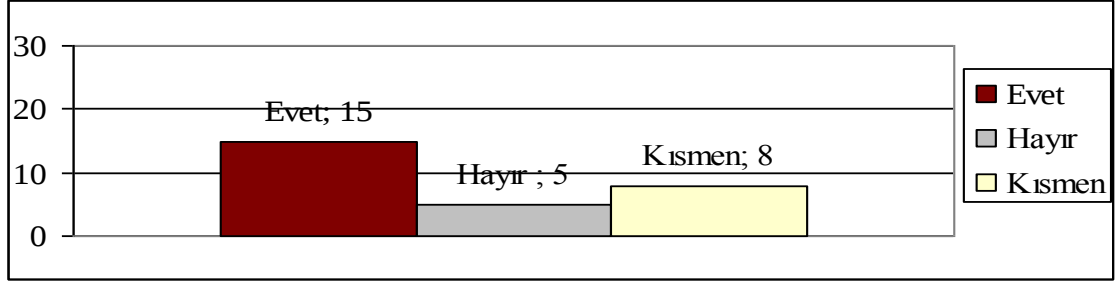
Grafik 4.3: Okul kütüphanenizin alanı, yapmak istediğiniz etkinlikler için yeterli mi?

Cevapların %46'sı alanın yeterli olduğunu düşünmektedir, % 29 Hayır, % 25 Kısmendir. Burada bir çok okul kütüphanelerinin alanının kütüphanede yapmak istediği etkinlikler için istenilen büyükte olmadığı anlamı çıkmaktadır. Alanın büyük olması bilgi okuryazarlığı eğitimine büyük katkı sağlamaktadır. Alan azlığından bazı çalışmaların yapılamaması bilgi okuryazarlığı eğitimi için bir engel teşkil etmektedir.

Bilgi okuryazarlığı eğitiminin kütüphanede gerçekleşebilmesi için okul kütüphanesinin kapasitesi en az 1 sınıfın (yaklaşık 20) öğrencilerini alabilecek kapasitede olmalıdır. Bu sayı okuldaki sınıf sayısının fazlalığına göre artış göstermelidir. Ayrıca, görsel işitsel malzemelerin seyredebilmesi için kapalı alan, en az 14 kullanıcı bilgisayarı için kapalı alan, "kütüphanecilik kulübü"nün, "dergi hazırlama komitesi"nin, "kitap tartışma kulübü"nün çalışmalarını sürdürebileceği alanlar olmalıdır. Okul kütüphanesine yazar-çizer davet edilebilecek bir alan, ödünç alıp verme işlemlerinin yapılabilmesi için ayrı bir bilgisayar ve ayrı bir alan, okul kütüphanesinin arşivi için (okul kütüphanesinde bulunan nadir eserler, müze eserleri, öğrencilerin kütüphane ile ilgili çalışmalarının sergilendiği) alanlar bulunmalıdır. Yeni kitapların ve dergilerin sergilendiği alanlar. Sessiz ortamlara ihtiyaç duyan öğretmenlerimiz için küçük bölümler. Fotokopi hizmetleri için alan, yeni kitapları koymak amacıyla yeni raflar için alan, öğrencilerin ve öğretmenlerin ihtiyaçlarına yönelik olarak düzenlenen köşeler için alan, örneğin, çevre köşesi, Atatürk köşesi, dergi okuma bölümü, gazete okuma bölümü, minderli

bölüm, İlgili duyuruları ve kitapla, kütüphaneyle ilgili yazıları asmak için panolar. Kütüphanecilerin öğretmenlerle toplantı yapabileceği alanlar vb. Kütüphane için gerekli alanlardır. Öğrenci sayısının 1000'i geçtiği okulların kütüphaneleri bu faaliyetlerin hepsini yapabilecek kapasitede olmalıdır.

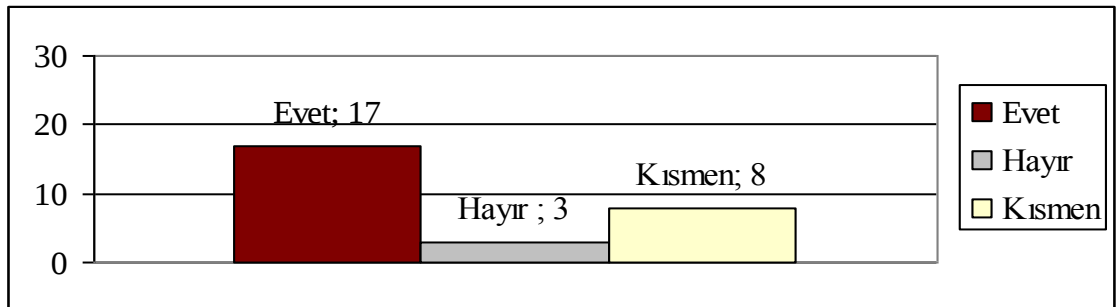
4. Okul Kütüphanesi politikanız var mı?

Grafik 4.4: Okul kütüphanesi politikanız var mı?

Cevapların %46'sı kütüphane politikalarının olduğunu belirtmiş fakat bu rakam yeterli değildir. Okul yönetimi politikası belirlenmiş bir kütüphanede, kütüphanenin nasıl işlediğini ve hangi konuda desteğe ihtiyaç duyulduğunu bilebilir. %29 Hayır cevabı veren okul kütüphanelerinin politikasının olmadığı anlamı çıkmaktadır. Yazılı politikası olmayan kütüphanelerin çalışmaları hiçbir zaman yönetim tarafından yeterince desteklenmez, sürekliliği yoktur, denetimler yapılamaz, neyin, ne için, nasıl, ne zaman, nerede, kime yönelik yapılacağı belli değildir. %25 Kısmen cevabı veren okul kütüphanelerinin politikası var fakat ya kararlar yönetimle birlikte alınıp yazılmamış ya da politikalarını kısmen uygulayabiliyorlar anlamını taşımaktadır.

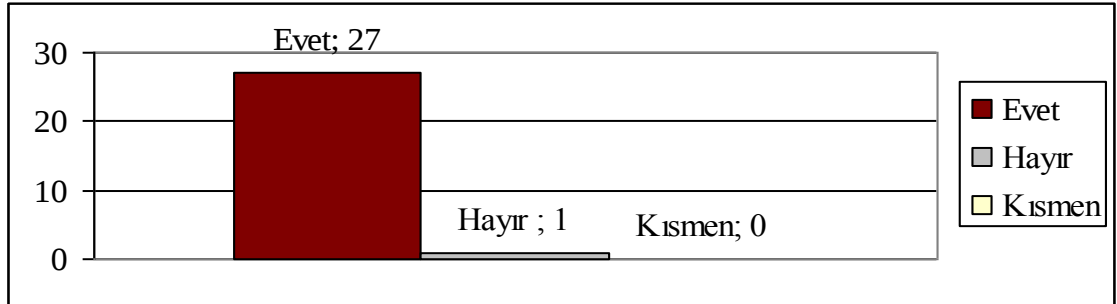
5. Yönetim kütüphane politikanızı uygulayabilmek için gerekli desteği sağlıyor mu?

Grafik 4.5: Yönetim kütüphane politikanızı uygulayabilmek için gerekli desteği sağlıyor mu?

Cevapların %60'ı evet, %11'i hayır, %29'u kısmendir. Okul kütüphanesi politikası olan okulların yönetimi gerekli desteği bir ölçüde sağlıyor görünmektedir. Bir kütüphane politikasının olması, o politikanın uygulandığı anlamına gelmez. Yönetim tarafından desteklenen kütüphaneler her zaman daha başarılı olurlar. Okul yönetiminin sözlü desteği moral ve motivasyon için çok gerekli olmakla birlikte yeterli değildir. Yönetimin kütüphaneci ve öğretmenlerle bir araya gelerek yazılı bir politika oluşturması gereklidir. Kütüphanenin yazılı politikasını okulun yazılı politikasının içine yerleştirmek ve kütüphaneyi okulun bir parçası, makinenin bir dişlisi olarak görmek gerekmektedir. Örneğin genel okul kurallarında, kütüphane ile ilgili de bilgiler olmalı. Dersler işlenirken kütüphaneye gidecekleri, araştırma yapacakları zaman belli olmalı ve yazılmış olmalıdır. Okul yaptırımlarının içine kütüphane de alınmalı. Yani yönetim kütüphaneyi tek başına bırakmamalı, kütüphanenin yazılı politikasını oluşturması için destek olmalı, ayrıca bu politikayı uygularken de her alanda destek sağlamalıdır. Politikaların uygulanıp uygulanmadığını ve uygulanabilirliğini test etmelidir.

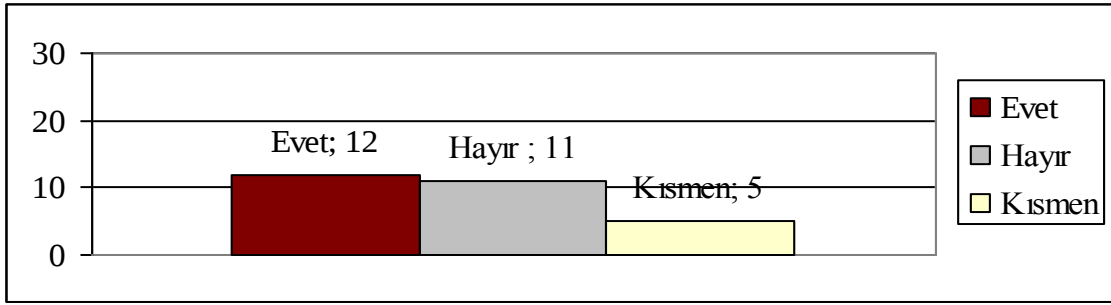
6. Okul kütüphanenizde sürekli internet bağlantısı var mı?

Grafik 4.6: Okul kütüphanenizde sürekli internet bağlantısı var mı?

Cevapların %96'sı evet, %4'ü hayır, %0 kısmen'dir. Kütüphanelerin tamamına yakınında bilgisayar ve internet mevcuttur. İnternete bağlı bilgisayar sayısının fazla olması, bilgi okuryazarlığı eğitimi için gereklidir. Kütüphane web sayfası, kütüphane otomasyon programı, kataloglama işlemleri, veri tabanlarının kullanımı ve bilgi arama becerilerinin geliştirilmesi için bilgisayar ve internet gereklidir.

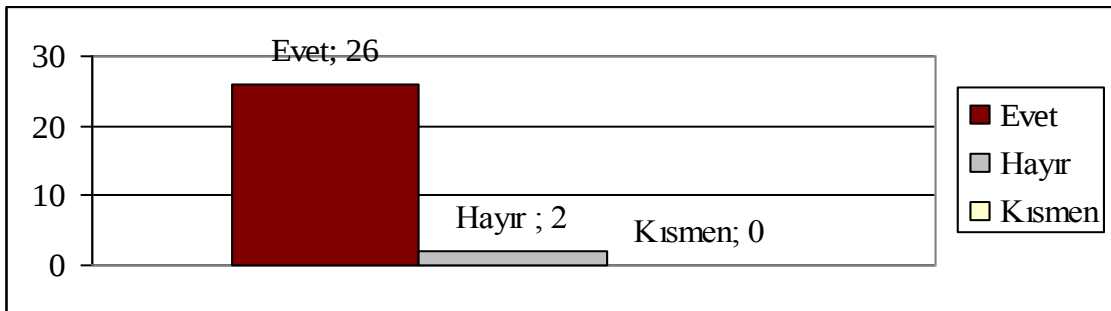
7. Okul kütüphanenizin web sayfası sürekli güncelleniyor mu?

Grafik 4.7: Okul kütüphanenizin web sayfası sürekli güncelleniyor mu?

Cevapların %43'ü evet, %39'u hayır, %18'i kısmendir. Okul kütüphanelerimizin web sayfalarının sürekli güncellenmediği sonucuna ulaşabiliriz. Güncellenmeyen web sayfaları, bazı bilgilerin hatalı olmasına ve kütüphanenin kullanıcılar için cazibesini kaybetmesi anlamındadır.

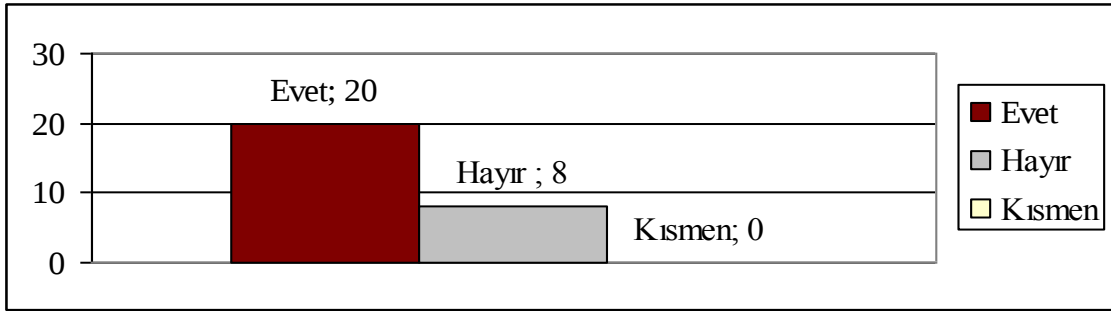
8. Kütüphane otomasyon sisteminiz var mı?

Grafik 4.8: Kütüphane otomasyon sisteminiz var mı?

Cevapların %93'ü evet, %7'si hayır, %0 kısmendir. Anketi cevaplayan kütüphanelerin büyük çoğunluğunda kütüphane otomasyon sistemi bulunmaktadır. Otomasyon sisteminin var olması, öğrencilerin sisteme girip kendi kendilerine kitap kütüphanede var mı, varsa nerede? Gibi sorulara cevap alabilmeleri anlamına da gelmektedir. Bilgi okuryazarı birey aradığı kaynağın yerini bulmayı öğrenmelidir.

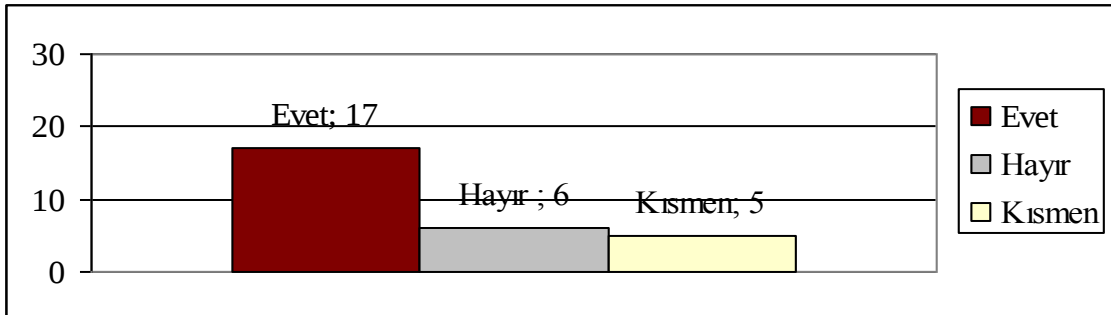
9. Kütüphane otomasyon sisteminize dışarıdan erişim sağlanabiliyor mu?

Grafik 4.9: Kütüphane otomasyon sisteminize dışarıdan erişim sağlanabiliyor mu?

Kütüphanelerin, %93'ünün bir otomasyon sistemine sahip olduklarını, % 71'inin ise kütüphane otomasyon sistemlerine okul dışından erişimin mümkün olduğunu ifade etmektedir. Otomasyon programlarına dışarıdan erişim, öğrenci ve öğretmen için kolaylıklar sağlar. Böylece kullanıcılar kütüphaneye veya okula gelmeden de kaynağın kütüphanede olup olmadığını öğrenebilirler. Kaynağın okul kütüphanesinde olmaması ya da ödünçte olması durumunda, vakit kaybetmeden başka bir şekilde kaynağı elde etme yoluna gidebilirler. Ayrıca kitap ayırtabilir, ödünç aldığı materyallerin teslim etme zamanlarını görebilirler. Ankete katılan okul kütüphanelerinin %29'una, dışarıdan otomasyon sistemine erişim sağlanamamaktadır.

10. Yönetim tarafından oluşturulmuş kütüphane bütçesi mevcut mu?

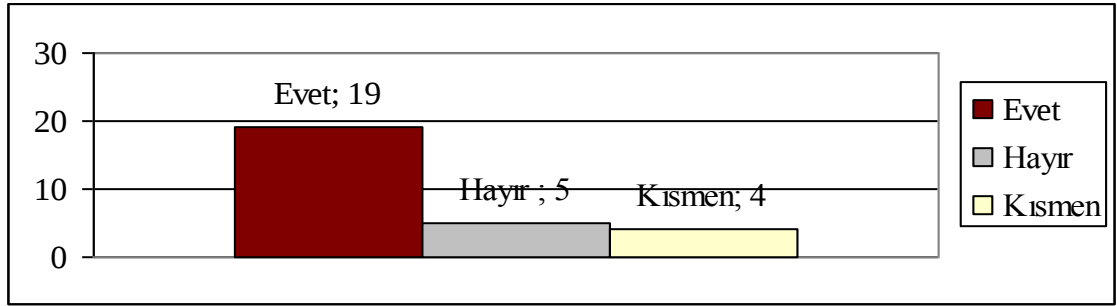

Grafik 4.10: Yönetim tarafından oluşturulmuş kütüphane bütçesi mevcut mu?

Kütüphanecilerin %61'i evet cevabı vererek, kütüphaneci ve yönetim tarafından oluşturulmuş bir bütçenin olduğunu ifade etmektedir. Bütçe, yeni imkânlar, personel, yeni kütüphane malzemesi, kullanıcıların artması ve dolayısıyla bilgi okuryazarı bireylerin artması anlamını taşımaktadır. Ankete katılan kütüphanelerin %61'inin bütçe sorunu olmadığı gözlenmektedir.

Kütüphanecilerin %21 hayır cevabı vererek, bütçelerinin olmadığını ifade etmişlerdir. Bütçesi olmayan bir kütüphanenin yeni teknolojileri, yeni materyalleri sağlayabilme olanağı çok kısıtlıdır. Bu sebeple bütçesi olmayan kütüphane çağın gerisinde kalmaya ve yerinde saymaya devam edecek, bilgi okuryazarlığı eğitimleri için gerekli gelişmeleri gösteremeyecektir. %18'i kısmen cevabı vermiştir. Yani yönetim ya kısıtlı bir bütçe oluşturmuştur ya da bütçe tek taraflı olarak oluşturulmuştur.

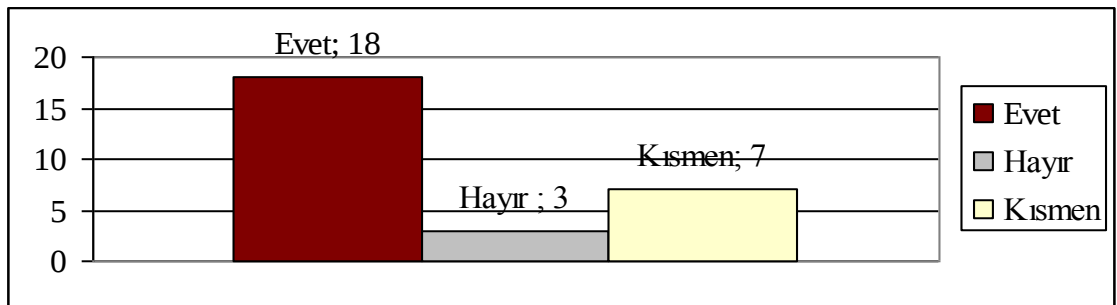
11. Kütüphane bütçenizi tam olarak kullanabiliyor musunuz?

Grafik 4.11: Kütüphane bütçenizi tam olarak kullanabiliyor musunuz?

%68'i kütüphane bütçesini tam olarak kullanmasına rağmen, kütüphanecilerin %18'i bütçeyi kullanamadığını belirtmiştir. Bütçeyi kullanamamalarının nedeni, bütçenin sözde bir rakam olması, gerekli bütçe ile ilgili somut çalışma yapılmamasıdır. Bu yargıya okul kütüphanecileri grubu toplantıları sırasında gerçekleştirilen görüşmeler sonucunda ulaşılmıştır. %14, bütçeyi kısmen kullanabilen kütüphaneciler ise ya bütçe okul idaresi tarafından tek taraflı yapılmasından ya gereğinden fazla bütçe belirlenmiş olmasından ya da okul idaresi tarafından harcamalar konusunda kısıtlamalar getirilmiş olmasından kaynaklıdır.

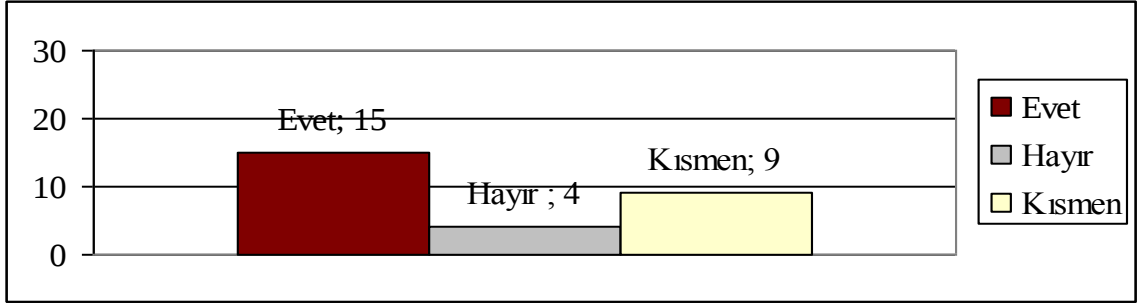
12. Yönetim kütüphanenin ihtiyaçlarının farkında mı?

Grafik 4.12: Yönetim kütüphanenin ihtiyaçlarının farkında mı?

Kütüphanecilerin %64'ü yönetimin ihtiyaçların farkında olduğunu belirtmiştir. %25 Kısım farkında olduğunu %11'i ise Hayır cevabı vererek yönetimin, kütüphanenin ihtiyaçlarının farkında olmadığını ifade etmiştir. Bu kütüphaneciler ile yönetim arasında hiçbir bağın ve iletişimin olmadığını göstergesidir.

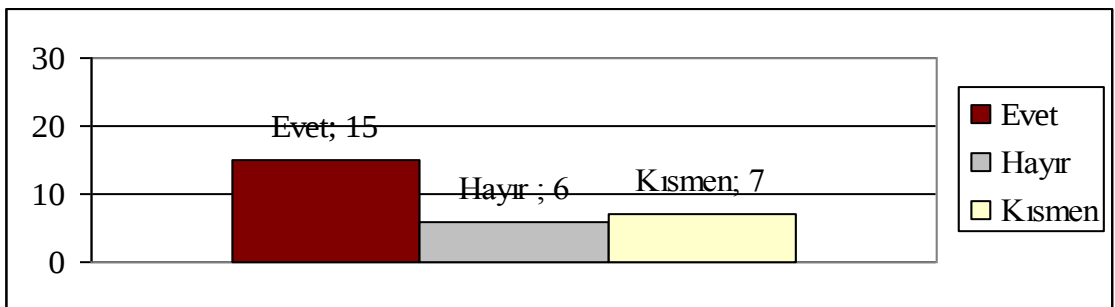
13. Yönetim kütüphanenin ihtiyaçlarını zamanında karşılıyor mu?

Grafik 4.13: Yönetim kütüphanenin ihtiyaçlarını zamanında karşılıyor mu?

Kütüphanecilerin %54'ü, yönetimin kütüphanenin ihtiyaçlarını zamanında karşılandığını, bu konuda sorunları olmadığını, %14'ü hayır cevabı vererek, yönetimin ihtiyaçları zamanında karşılamadığını ifade etmiştir. İhtiyaçların zamanında karşılanmaması birçok sorunu beraberinde getirmektedir. İşlerin aksaması sonucunda öğrencilere iyi hizmet verilmemeye kadar gidebilen sonuçları doğurabilir. %32'si ihtiyaçları kısmen zamanında karşılayabildiklerini cevabını vermiştir. İhtiyaçları kısmen karşılayabilmek bir kütüphanenin sağlıklı çalışabilmesi için yeterli değildir. Acil ihtiyaçlar göz önünde bulundurulacağından uzun vadede sorunlar çıkacaktır.

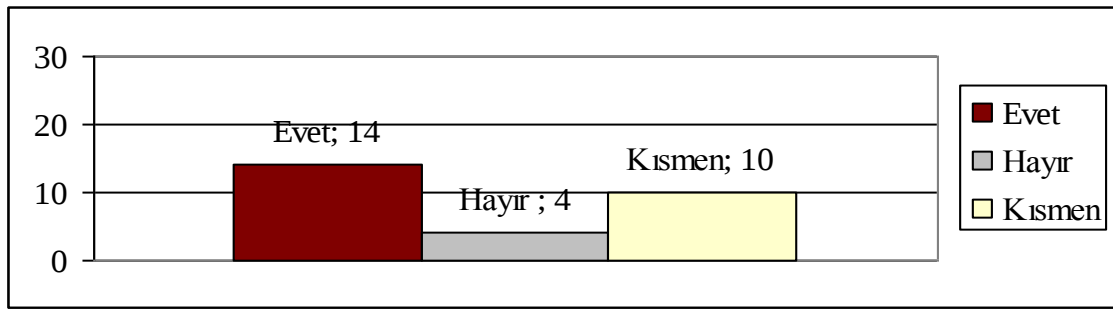
14. Yönetim kütüphanecinin okul dışı tüm ilgili toplantılara katılmasını sağlıyor mu?

Grafik 4.14: Yönetim kütüphanecinin okul dışı tüm ilgili toplantılara katılmasını sağlıyor mu?

Kütüphanecilerin %54'ü evet cevabı vererek meslek alanında okul dışı toplantılara katıldığını ifade etmiş. %21'i hayır cevabı vererek okul yönetiminin okul dışı ilgili toplantılara gidebilmek için izin vermediğini ortaya koymuştur. Kısmen cevabını veren %25'i ise bazı toplantılara katılabildiğini, bazılarına katılamadığını ifade etmiştir. Sonuçta okul kütüphanecileri, meslek alanında okul dışı toplantılara katılmaları için tam anlamıyla desteklenmemektedir.

15. Yönetim kütüphanecinin okul içi tüm ilgili toplantılara katılmasını sağlıyor mu?

Grafik 4.15: Yönetim kütüphanecinin okul içi tüm ilgili toplantılara katılmasını sağlıyor mu?

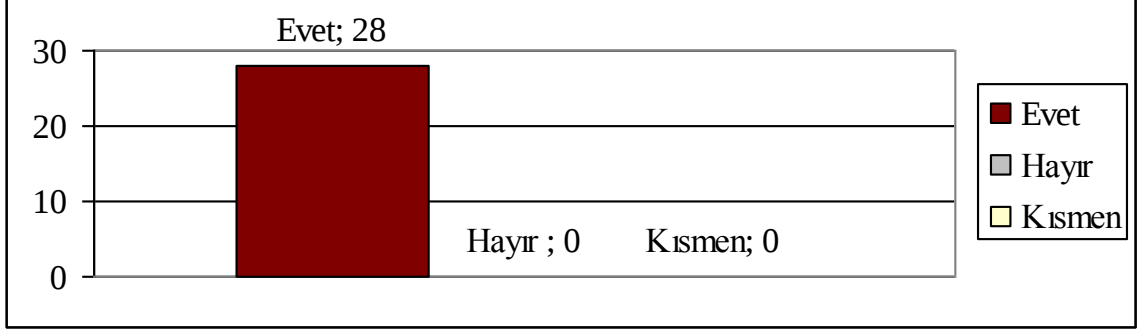
Yönetim, kütüphanecilerin okul içi ilgili toplantılara katılmasını sağlamalıdır. Örneğin; genel kurullar, yöneticiler ile toplantılar, bölüm başkanları toplantıları, kütüphanenin de içinde olduğu organizasyonlar, PYP, MYP, DP toplantıları, yatay planlama, dikey planlama toplantıları vb.

%50 Evet cevabı veren okul kütüphanecileri ilgili okul içi toplantılara katıldığını ifade etmiştir. %14 Hayır cevabını vererek okul yönetiminin okul içi ilgili toplantılara katılması için davet etmediğini ifade etmiştir. Kısmen cevabını veren %36 oranındaki okul kütüphanecisi ise bazı toplantılara katılabildiğini, bazılarına katılamadığını ifade etmişlerdir.

Okul kütüphanecileri okul içi ilgili toplantılara katılmaları için tam anlamıyla desteklenmemektedir. Okul içi toplantılara katılamayan okul kütüphanecisi, okulun anlayışını, yönetimin kütüphaneye verdiği desteği anlayamayacak, kütüphaneden istenenleri karşılayamayacak ve okul yapısının içinde değil de maalesef dışında kalacaklardır. Öğretmenler toplantılara katılan kütüphaneciye daha farklı bir gözle

bakacaktır. İletişimin güçlenmesi için daha sağlam temeller toplantılar ve paylaşımlar sayesinde artacaktır.

16. Öğretmenlerin, kütüphaneciler ile işbirliği yapması gerektiğini düşünüyor musunuz?

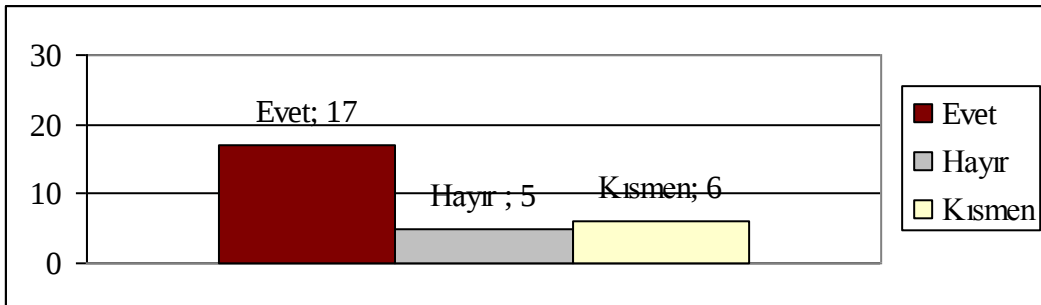

Grafik 4.16: Öğretmenlerin, kütüphaneciler ile işbirliği yapması gerektiğini düşünüyor musunuz?

Tüm okul kütüphanecileri, çalışma yapabilmek için öğretmenlerle işbirliği yapılması konusunda hemfikirdir. Eğer okulda bilgi okuryazarlığı eğitimi verilmek isteniyorsa, ilk şartlardan biri de öğretmenler ile işbirliği yapmaktır. İşbirliği yapmak için bir zemin oluşturulmaz ve işbirliği yapmak mümkün olmazsa, bilgi okuryazarlığı eğitimi maalesef istenilen özelliklerde olamaz. Tabii ki işbirliğini sağlayan en önemli faktör yönetimin işbirliği zemini oluşturmasıdır.

Kütüphanecilerin işbirliği konusunda bilinçli oldukları gözlenmektedir. Bu bilinçle ve yönetimin desteğiyle bilgi okuryazarlığı eğitimini en iyi biçimde verebilecekleri kanısındayım.

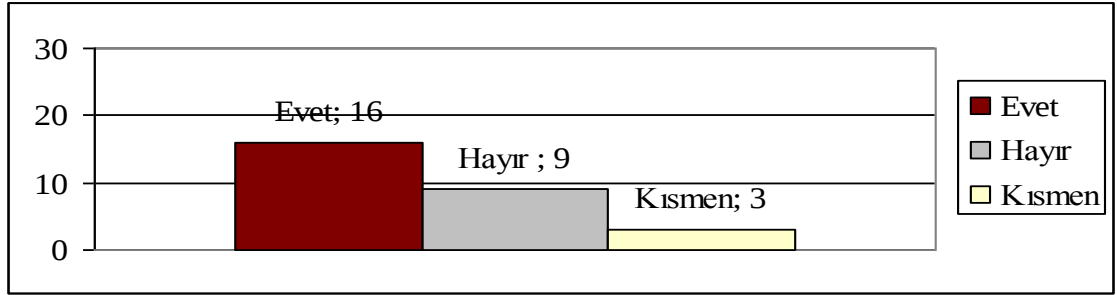
17. Yönetim, öğretmenlerle kütüphanecinin işbirliği yapmasını sağlıyor mu?

Grafik 4.17: Yönetim, öğretmenlerle kütüphanecinin işbirliği yapmasını sağlıyor mu?

Ankete katılan okul kütüphanecilerinin %59'u evet cevabı vererek yönetimin öğretmenlerle kütüphanecinin işbirliği yapması için gerekli koşulları sağladığını ifade etmiştir. %19 Hayır cevabı, yönetimin, öğretmenlerle kütüphanecilerin hiçbir şekilde işbirliği yapmasına olanak tanımadığını göstermektedir. %22 Kısmen cevabı veren kütüphaneciler ise yönetimin işbirliği için çalışmaları olduğunu fakat yeterli düzeyde olmadığını ifade etmektedir.

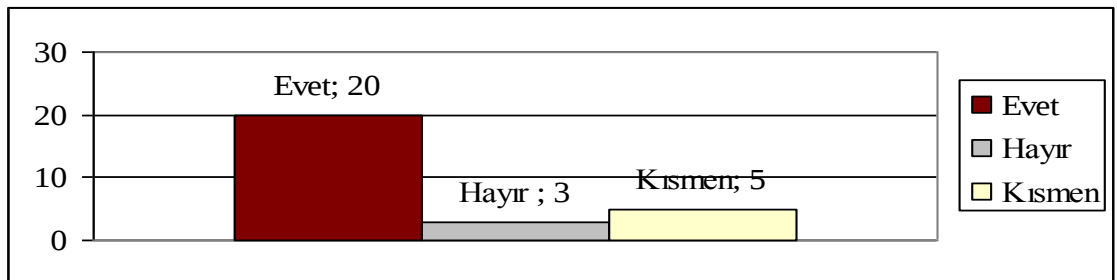
18. Yönetim ders programında kütüphane saati belirlemiş mi?

Grafik 4.18: Yönetim ders programında kütüphane saati belirlemiş mi?

Yönetimin öğrencilere kütüphane saati ayırması kütüphaneye verdiği önemi ifade etmektedir. %57 Evet cevabı veren okul kütüphanecileri, planlı programlı şekilde bilgi okuryazarlığı çalışmalarını uygulayabilirler. %32 Hayır cevabı veren okul kütüphanecileri, öğrencilere ancak kütüphaneye geldiklerinde yardımcı olabilmektedir. Bu da sistemli bir dersin bu koşullarda verilemeyeceğinin açık göstergesidir. %11 Kısmen cevabı verenler ise bir tercihte bulunmuşlardır. Ya bilgi okuryazarlığı konusunda kısıtlı zamanlarında çalışmayı seçecek ya da sadece günlük işlerini yapmaya devam edeceklerdir.

19. Okul kütüphanenizde kullanıcılarınız için kütüphane oryantasyon çalışması yapıyor musunuz?

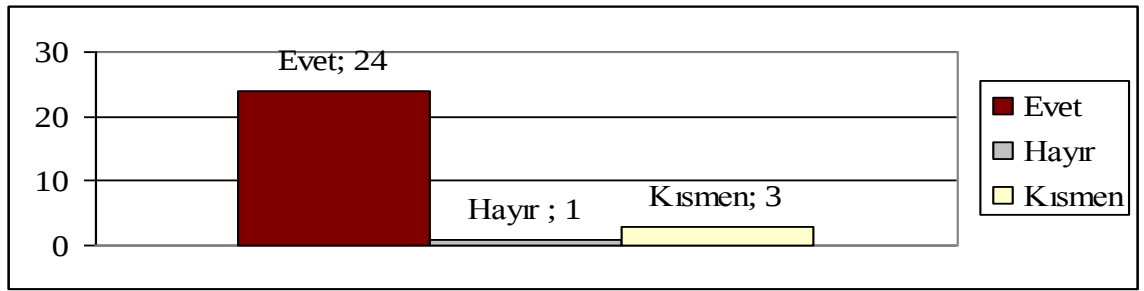

Grafik 4.19: Okul kütüphanenizde kullanıcılarınız için kütüphane oryantasyon çalışması yapıyor musunuz?

Kütüphanecilerin büyük çoğunluğu; %74'ü Evet, cevabı vermiştir. Oryantasyon çalışması yapılması, bilgi okuryazarlığı açısından çok olumludur. İyi tanıtım her zaman okuyucu kazanmamızı sağlar. Bilgi okuryazarı bireyler yaratmak için kütüphane kaynakları tanıtılmalı ve kütüphane kullanımı öğretilmelidir.

Yaşam boyu öğrenmenin temel gereklerinden biri bulunduğu mekânı tanıma ve hizmet politikasını öğrenmedir. Bu sebeple oryantasyon çok gerekli görülmektedir. %7'si oryantasyon çalışması yapmadığını ifade etmiştir. %19'u ise kısmen oryantasyon eğitimi vermektedir.

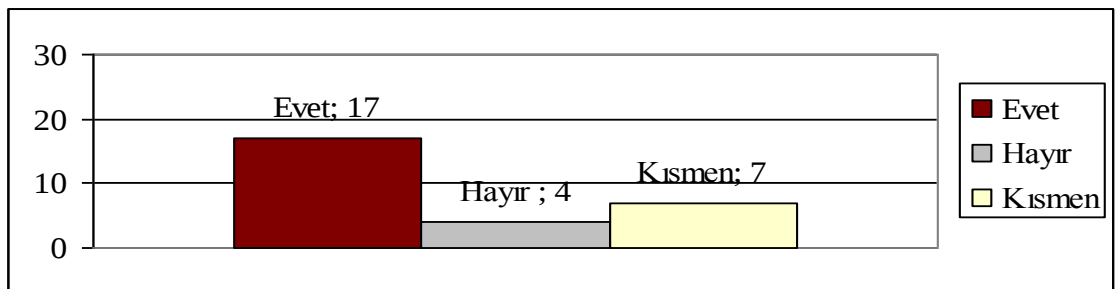
20. Bilgi okuryazarlığı konusunda bilgi sahibi misiniz?

Grafik 4.20: Bilgi okuryazarlığı konusunda bilgi sahibi misiniz?

Ankete katılan kütüphanecilerin %85'i bilgi okuryazarlığı konusunda bilgi sahibi olduğunu ifade etmiştir. Bilgi sahibi olmak ve desteklemek, bilgi okuryazarı bireyler yetiştirilmesi için önemli bir adımdır. Kütüphanecilerin %4'ü bu konuda bilgi sahibi olmadığını ifade etmiştir. Yeterli bilgi sahibi olmayanlar ise, ilgili konferanslara, toplantılara katılarak, mesleki yayınları izleyerek, meslektaşları ile bilgi paylaşım platformlarında bulunarak bu eksiklerini kapatabilirler. %11 kısmen cevabı vererek çok detaylı bilgiye sahip olmadıklarını belirtmişlerdir.

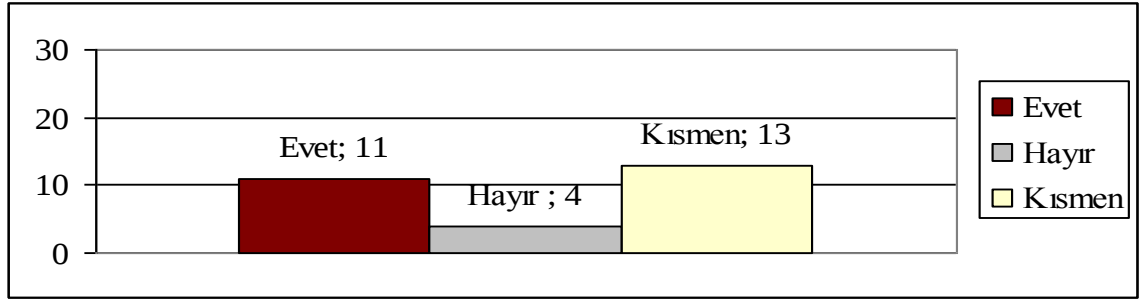
21. Bilgi okuryazarlığı konusunda toplantılara, konferanslara katılıyor musunuz?

Grafik 4.21: Bilgi okuryazarlığı konusunda toplantılara, konferanslara katılıyor musunuz?

Kütüphanecilerin %61'i bilgi okuryazarlığı toplantılara katılmaktadır. Bu konuda bilgilenmiş okul kütüphanecileri, her zaman daha yaratıcı fikirler üretebilir ve kütüphanelerini buna göre düzenleyebilirler. %14 hayır cevabı veren okul kütüphanecilerinin toplantılara katılması için ya izin verilmiyor, ya da toplantılara katılmayı gerekli görmüyorlardır. %25 kısmen cevabı verenler ise, seçtikleri ya da yönetimlerinin izin verdikleri toplantılara katılabilir durumdadır.

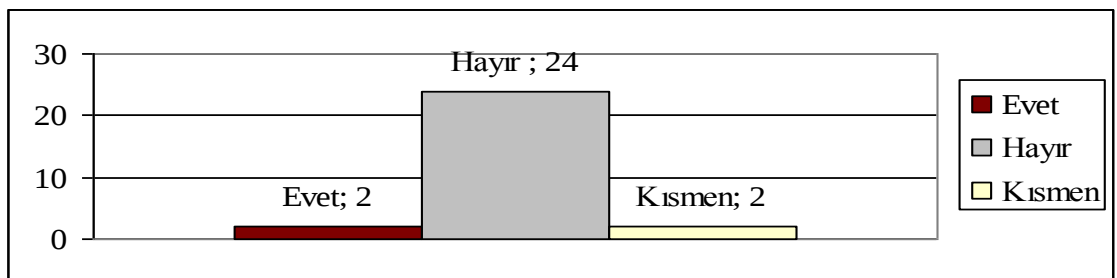
22. Bilgi okuryazarlığı konusunda yurtdışı gelişmelerden haberdar mısınız?

Grafik 4.22: Bilgi okuryazarlığı konusunda yurtdışı gelişmelerden haberdar mısınız?

Kütüphanecilerin %39'u yurt dışı gelişmelerden haberdar, gelişmeleri takip edebiliyor durumdadır. %47'si gelişmelerden kısmen haberli, %14'ünün haberdar olmadığı görülmektedir. Bu konuda okul kütüphanecilerinin bilgi eksiklerinin giderilmesi, bilgi paylaşım olanaklarının artırılması gerekmektedir. Bu durum okul kütüphanecilerinin yabancı dil eksiklerini de göstermektedir. Yabancı dilin yurtdışı gelişmeleri takip etmek açısından önemi büyüktür. Eğer dil probleminin dolayı gelişmelerden haberdar değilsek, dil problemlerimizi ya çözmemiz ya da bu konudaki bilgilerin Türkçeye çevrilmesi için gerekli girişimleri yapmamız gerekmektedir.

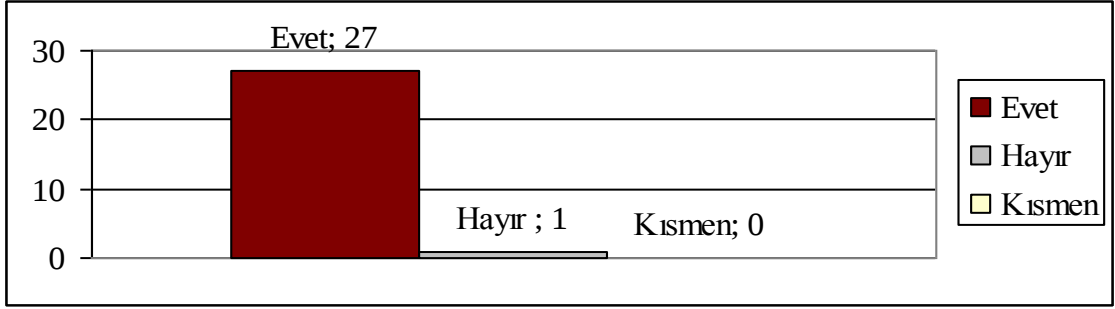
23. Bilgi okuryazarlığı konusunda Milli Eğitim Bakanlığı ile görüşmeler yapıyor musunuz?

Grafik 4.23: Bilgi okuryazarlığı konusunda Milli Eğitim Bakanlığı ile görüşmeler yapıyor musunuz?

Kütüphanecilerin %7 Evet, %86 Hayır, %7 Kısmen cevabı vermiştir. Bu cevaplardan, Milli Eğitim Bakanlığı ile bilgi okuryazarlığı konusunda yeterli görüşme yapılmadığı ortaya çıkmaktadır. Okul kütüphanecileri grubunu temsil edecek bir kurul oluşturulmalı ve Milli Eğitim Bakanlığı ile bu konuda görüşmeler yapılmalıdır.

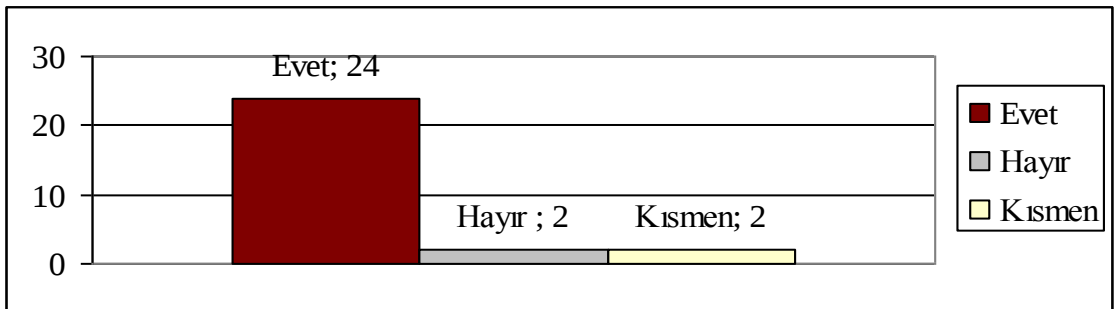
24. Bilgi okuryazarlığı eğitimi vermenin gerekli olduğunu düşünüyor musunuz?

Grafik 4.24: Bilgi okuryazarlığı eğitimi vermenin gerekli olduğunu düşünüyor musunuz?

Kütüphanecilerin %96'sı bilgi okuryazarlığı eğitimi gerekli görmektedir. Bu tezin amaçlarından bir tanesi öğrencilere bilgi okuryazarlığı eğitiminin zorunlu ders haline getirilmesidir. Kütüphanecilerin çoğunluğu da bu tezin amacını destekler şekilde görüş belirtmesi umut verici bir sonuçtur. Hayır, cevabı veren %4 oranındaki kütüphaneci, bu eğitimi gerekli görmemektedir.

25. Bilgi okuryazarlığı eğitimi vermek istiyor musunuz?

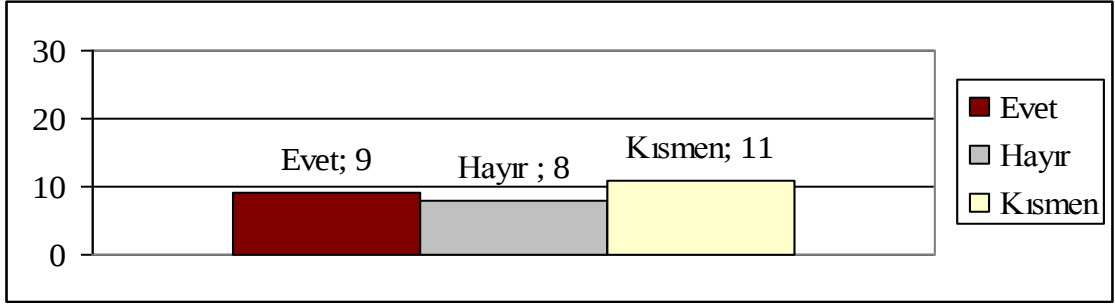

Grafik 4.25: Bilgi okuryazarlığı eğitimi vermek istiyor musunuz?

Kütüphanecilerin %86'sı evet cevabı vererek bilgi okuryazarlığı eğitimi vermek istemekte ve bu konuda kendilerini geliştirebileceklerini düşünmektedir. Kütüphanecilerin bu eğitimi vermek istemeleri bilgi okuryazarlığı konusunda olumlu

gelişmelerin yaşanacağına işaret etmektedir. Ankete katılan kütüphanecilerin %7 hayır cevabı vererek bu eğitimi vermek istemedikleri görülmektedir. %7'si ise kısmen cevabını vermişlerdir. Belki eğitim vermek istiyor ama bazı şartların yetersizliğinden dolayı kısmen cevabını vermişlerdir.

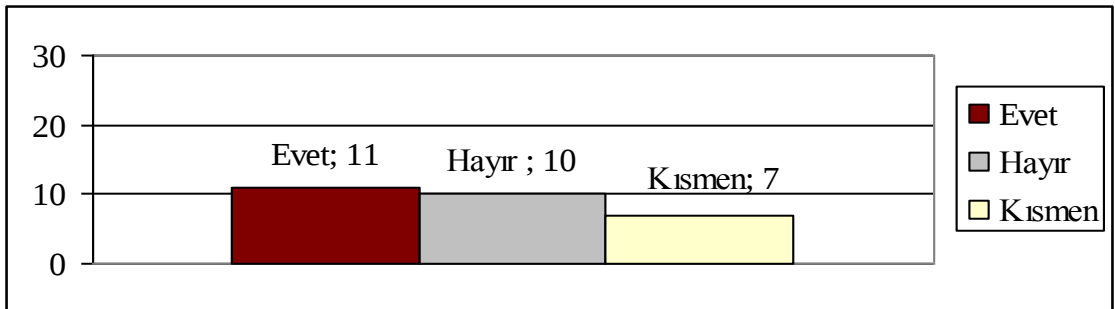
26. Bilgi okuryazarlığı eğitimi veriyor musunuz?

Grafik 4.26: Bilgi okuryazarlığı eğitimi veriyor musunuz?

Kütüphanecilerin %32'si bilgi okuryazarlığı eğitimi veriyor. %29'u bu eğitimi vermiyor. %39'u ise bu eğitimi kısmen verdikleri görülmektedir. Fakat eğitimin geçerli bir adı olmamasından dolayı kısmen yüzdesi daha büyüktür. Kütüphaneciler kullanıcı eğitimi adı altında da eğitimler vermektedir.

27. Bilgi okuryazarlığı eğitimi için program geliştirdiniz mi?

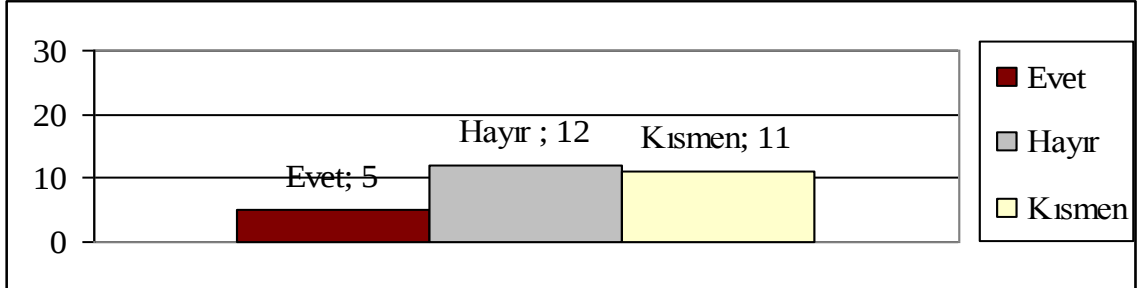

Grafik 4.27: Bilgi okuryazarlığı eğitimi için program geliştirdiniz mi?

%39'u bir program geliştirmiş, %36'sı bir program geliştirmemiş. %25'i ise çok detaylı bir programa sahip değil. Kütüphanecilerimizin bilgi okuryazarlığı eğitimi için bir program geliştirmesi çok sevindiricidir. Fakat bu program kütüphaneciden kütüphaneciye farklılık göstermektedir. Bazıları yazılı olmayarak programlarını

yürütmektedir. Bu eğitim için modeller geliştirilmiştir. Fakat eğitimin nasıl uygulanacağı konusunda çok fazla örnek bulunmamaktadır.

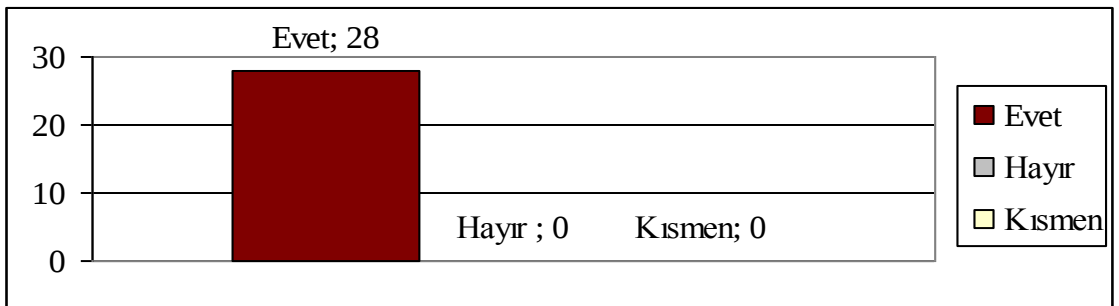
28. Bilgi okuryazarlığı programınızı uygulayabiliyor musunuz?

Grafik 4.28: Bilgi okuryazarlığı programınızı uygulayabiliyor musunuz?

Bilgi okuryazarlığı programlarını kütüphanecilerin %18'i uygulayabiliyor, %43'ü uygulayamıyor. %39'u kısmen uygulayabiliyor. Birçok kütüphanecinin oluşturduğu program maalesef yönetim ile ilgili sorunlar, ders saati ile ilgili sorunlar, statü sorunundan kaynaklanan problemler, öğretmen işbirliği yapılamamasından kaynaklı sorunlar yüzünden uygulanamamaktadır. Genel olarak bilgi okuryazarlığı eğitimi için oluşturulan programların uygulanabilirliği yoktur.

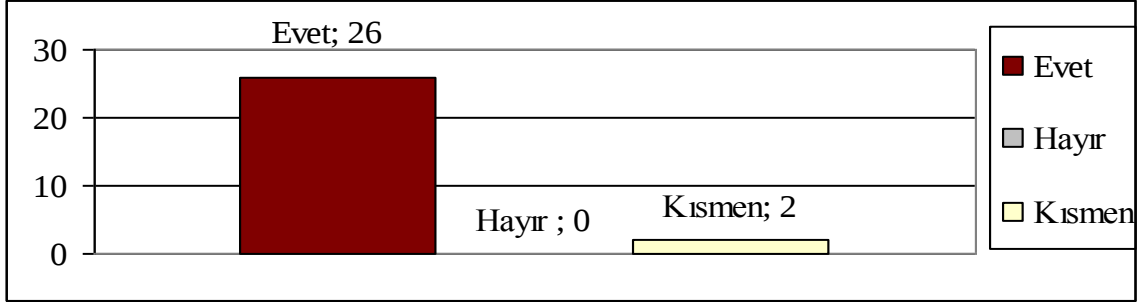
29. Bilgi okuryazarlığı eğitimi ilköğretim öğrencileri için zorunlu hale getirilmeli mi?

Grafik 4.29: Bilgi okuryazarlığı eğitimi ilköğretim öğrencileri için zorunlu hale getirilmeli mi?

Kütüphaneciler, %100 evet cevabı verilmiştir. Ankete katılan herkes bu dersin zorunlu ders olması konusunda hemfikir. Bu soru tezin ana amaçlarından bir tanesidir. Bu amaca yönelik oluşturulan soruya %100 evet cevabı gelmesi öğrencilerin bu konuda ne kadar yetersiz olduğunu görmemizden, bu eğitimin onları yaşam boyu öğrenmeyi öğrenmiş bireyler haline getireceğini bilmemizden kaynaklanmaktadır.

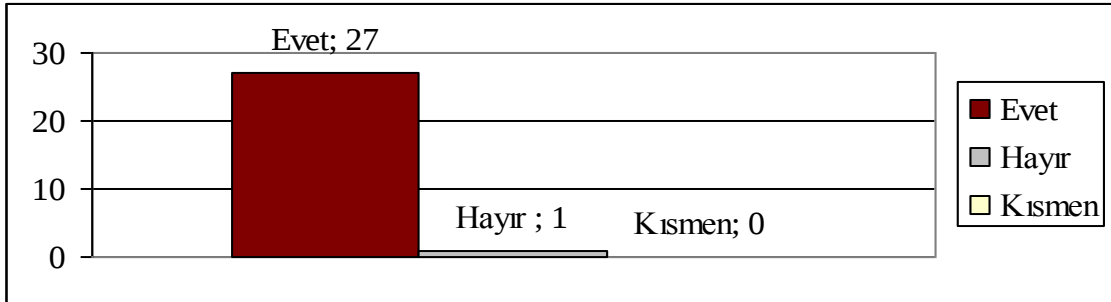
30. Bilgi okuryazarlığı eğitimi lise öğrencileri için zorunlu hale getirilmeli mi?

Grafik 4.30: Bilgi okuryazarlığı eğitimi lise öğrencileri için zorunlu hale getirilmeli mi?

Ankete katılanların çok büyük bir çoğunluğu, %96'sı bu dersin zorunlu ders olması konusunda hemfikirdir. Fakat bu eğitimin bir standardı olması gerekliliği gözlenmektedir. %0 Hayır, %4 Kısmen cevapları verilmiştir.

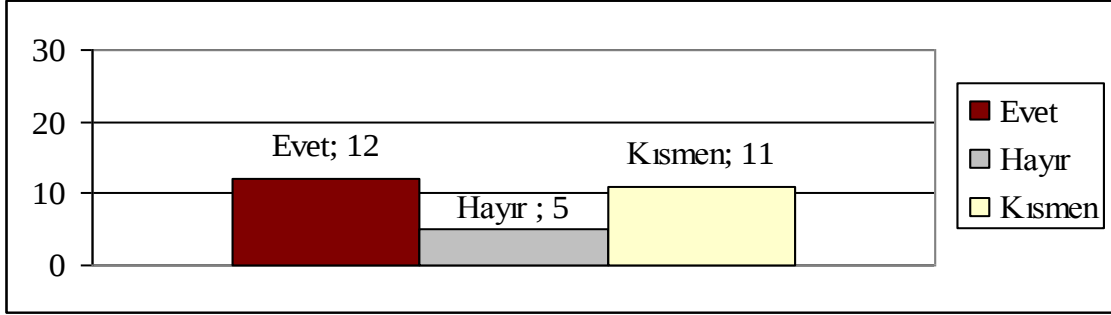
31. Bilgi okuryazarlığı eğitimini kütüphaneciler mi vermeli?

Grafik 4.31: Bilgi okuryazarlığı eğitimini kütüphaneciler mi vermeli?

Ankete katılanların çok büyük bir çoğunluğu %96'sı bu dersin kütüphaneciler tarafından verilmesi taraftarıdır. %4 hayır cevabı verenler ise bu ders konusunda milli eğitimin böyle bir dersi olmamasından ve kütüphanecilerin formasyon eğitimi almamış olmalarından bu dersi veremeyeceği sonucuna ulaştıklarındandır.

32. Öğretmenler Bilgi okuryazarlığı çalışmalarından memnun mu?

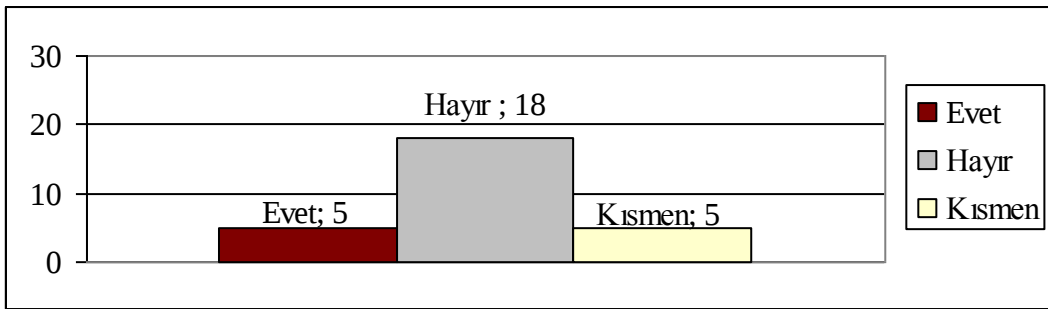

Grafik 4.32: Öğretmenler Bilgi okuryazarlığı çalışmalarından memnun mu?

%57 evet cevabı verilmiş. Bilgi okuryazarlığı çalışmaları öğretmenlere birçok yönden kolaylıklar sağlamaktadır. Olumlu cevap veren kütüphanecilerin okulları bilgi okuryazarlığı çalışmalarını destekleyen, öğretmenleri bu konuda bilgilendiren okullardır.

%5 Hayır, %38 Kısmen cevabı vermiştir. Cevapların bir kısmının olumsuz olması, öğretmenlerin bu konuda yeterli bilgi sahibi olmamasından kaynaklanmaktadır. Bunun için Eğitim Fakülteleri'nde bilgi okuryazarlığı eğitimi verilmesi bu olumsuz düşünceleri yok edecektir. Bu eğitimi almış öğretmenlerimiz öğrencilerinin de bilgi okuryazarlığı becerilerini kazanmış olmasını isteyecek ve çalışmaları destekleyecektir.

33. Bilgi okuryazarlığı eğitiminiz ölçülüp değerlendiriliyor mu?

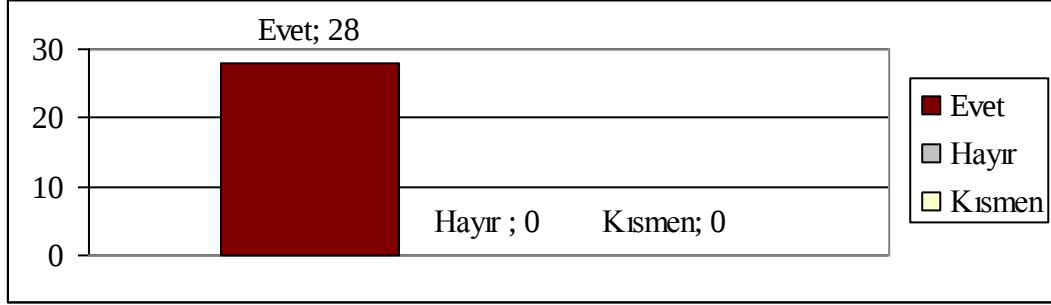
Grafik 4.33: Bilgi okuryazarlığı eğitiminiz ölçülüp değerlendiriliyor mu?

%22 Evet, %61 Hayır, %17 Kısmen cevabı vermiştir. Bu sonuçlara göre ölçme değerlendirme yapılmadığı gözlenmektedir.

Bilgi okuryazarlığı eğitimi programları ölçülebilir nitelikte hazırlanmalıdır. Ölçme değerlendirme bölümlerinden bu konuda yardım alınmalıdır. Eğitim verildikten sonra

öğrencilere küçük testler uygulanmalı ve testlerin sonuçları analiz edilmelidir. Bir konuda yapılan eğitim ölçülmezse o konuda gelişme göstermek mümkün değildir.

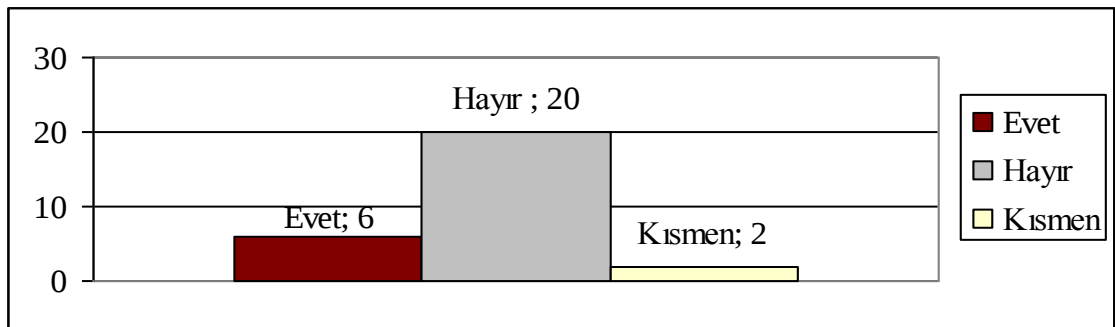
34. Bilgi okuryazarlığı eğitimi almış öğrencilerin akademik başarısının yükseleceğine inanıyor musunuz?

Grafik 4.34: Bilgi okuryazarlığı eğitimi almış öğrencilerin akademik başarısının yükseleceğine inanıyor musunuz?

Katılımcılardan %100 evet cevabı gelmiştir. Tüm kütüphaneciler bu eğitimle öğrencilerin okul başarısının artacağını düşünmektedir. Bu cevap da çok sevindiricidir. Ayrıca tezin hipotezini destekler yöndedir. Bilgi okuryazarlığı eğitimi, kullanıcılarının başarısını yaşam boyu arttıracaktır.

35. Okulunuzda Bilgi Erişim ve Araştırma Teknikleri ya da Medya Okuryazarlığı dersi veriliyor mu?

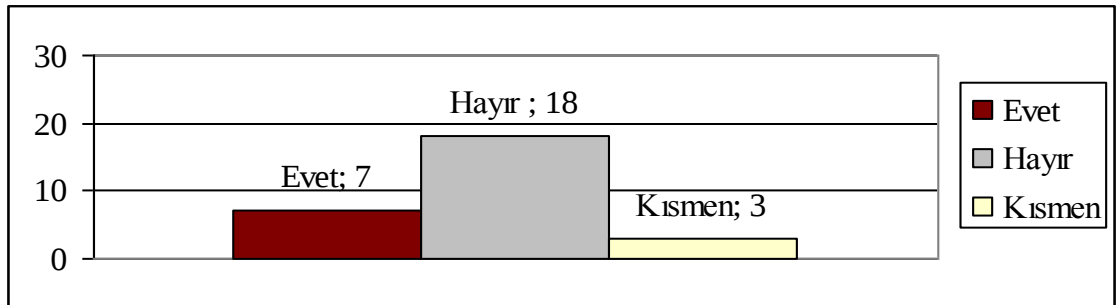

Grafik 4.35: Okulunuzda Bilgi Erişim ve Araştırma Teknikleri ya da Medya okuryazarlığı dersi veriliyor mu?

Ankete katılanların %19'u Evet, %70'i Hayır, %11'i Kısmen cevabı verilmiştir. Cevapların çoğunun olumsuz olması ilköğretim 6.,7.,8. sınıflara seçmeli ders niteliğindeki “Medya Okuryazarlığı” dersinin çok fazla seçilmediği gözlemlenmiştir.

Medya okuryazarlığı dersinin verilip verilmediği sorusunun burada sorulmasının nedeni öğrencilere projeler/ödevler hazırlatılmasıdır. Projelerini hazırlatırken araştırmayı nasıl yapacaklarını öğretmekte ve kütüphaneyi kullanmalarını istemektedirler. Bu derste gazete ve dergiler incelenmekte ve internetin nasıl kullanılacağı öğretilmektedir. Meslek Liselerinin dersi “Bilgi Erişim ve Araştırma Teknikleri” de ankete katılan okullar arasında meslek lisesi olmamasından kaynaklı olabilir.

36. PYP (Okulunuzda uygulanıyorsa) planlama (yatay, dikey) toplantılarına katılıyor musunuz?

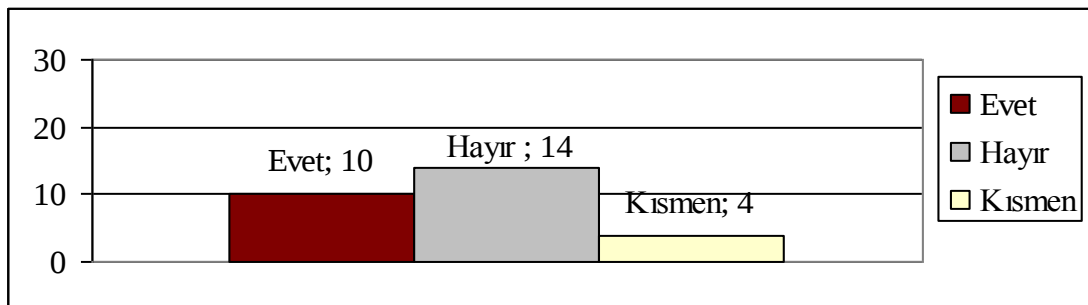

Grafik 4.36: PYP (Okulunuzda uygulanıyorsa) planlama (yatay, dikey) toplantılarına katılıyor musunuz?

Ankete katılan kütüphanecilerin %60'ı evet cevabı vermiştir. , %10'u toplantılara katılmıyor. %30'u bazı toplantılara katılmaktadır.

Okullarında PYP'nin uygulanması ve kütüphanecilerin ilgili toplantılara katılması kütüphanenin eğitim sistemi içinde yer aldığının işaretidir. Eğitim sisteminin içinde yer alan ve eğitimi destekleyen kütüphane her açıdan gelişme gösterecektir.

37. PYP programına bilgi okuryazarlığı konusunda destek veriyor musunuz?

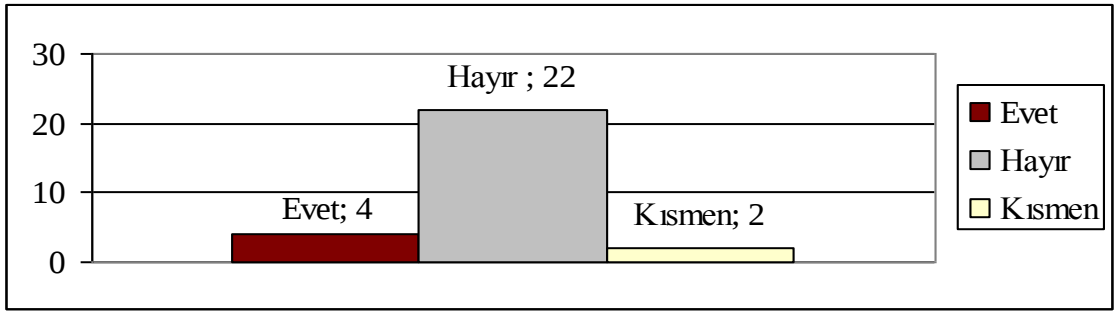

Grafik 4.37: PYP programına Bilgi Okuryazarlığı konusunda destek veriyor musunuz?

Ankete katılan kütüphanecilerin, %42'si destek veriyor, %53'ü desteklemiyor. Desteklemeyenlerin okullarında ya PYP programı uygulanmıyor ya da kütüphanenin desteği istenmiyor demektir. %5 Kısmen destek verenler ise sadece kaynak sağlama açısından destek veriyor olabilirler.

PYP programında kütüphaneden istenenleri karşılayabilmek için kütüphaneci öğrencilerine araştırma basamaklarını öğretmeli, kütüphaneyi tanıtmalı, kütüphane kurallarını öğretmeli, bilgi okuryazarlığı becerilerini kazandırmalıdır.

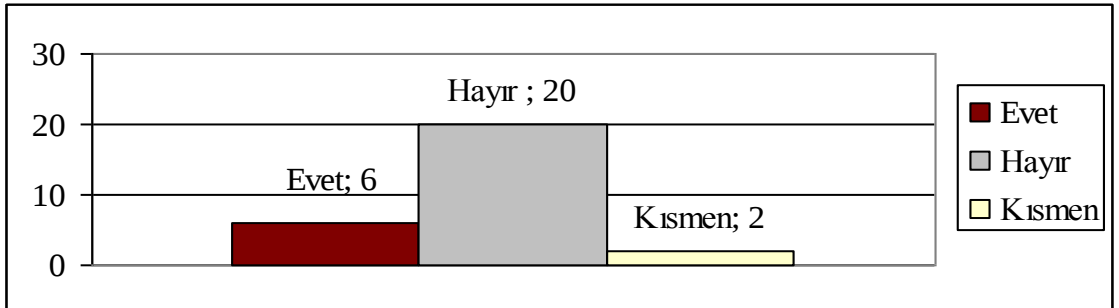
38. MYP (Okulunuzda uygulanıyorsa) planlama (yatay, dikey) toplantılarına katılıyor musunuz?

Grafik 4.38: MYP (Okulunuzda uygulanıyorsa) planlama (yatay, dikey) toplantılarına katılıyor musunuz?

Ankete katılanların %22'si MYP toplantılarına katıldığını ifade etmiştir. %67 'si ya toplantılara katılmıyor ya da okullarında MYP uygulanmıyor. %11'i ise bazı toplantılara katılıyorlar.

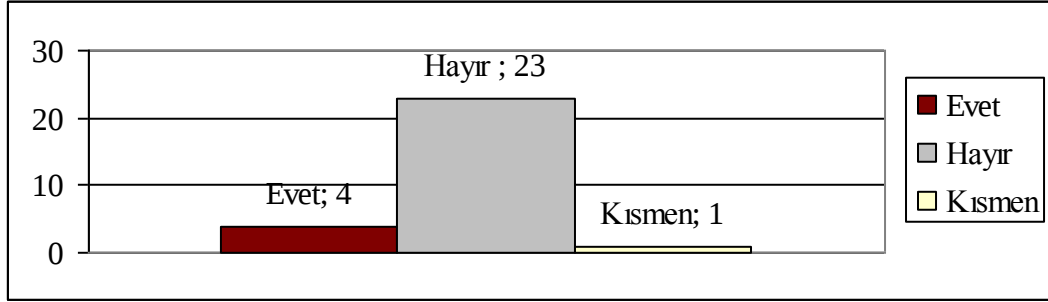
39. MYP programına Bilgi Okuryazarlığı konusunda destek veriyor musunuz?

Grafik 4.39: MYP programına Bilgi Okuryazarlığı konusunda destek veriyor musunuz?

Destek veren %28'dir, %61 destek vermeyenlerin okullarında ya MYP programı uygulanmıyor ya da kütüphanenin desteğine ihtiyaç duyulmuyor demektir, %11 Kısmen destek verenler ise sadece kaynak sağlama açısından destek veriyor olabilir.

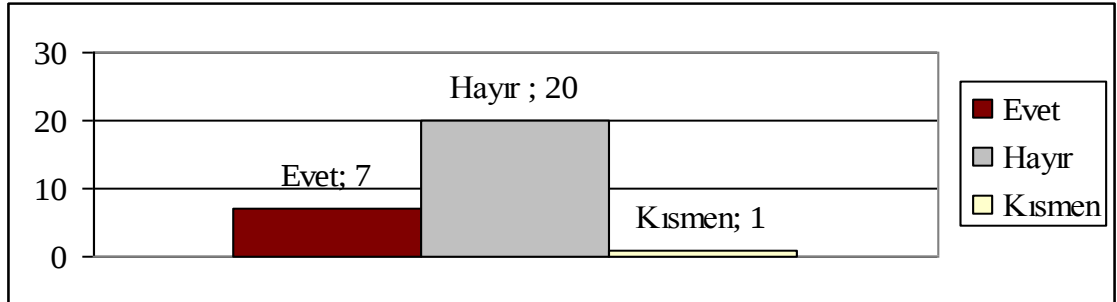
40. DP (Okulunuzda uygulanıyorsa) planlama (yatay, dikey) toplantılarına katılıyor musunuz?

Grafik 4.40: DP (Okulunuzda uygulanıyorsa) planlama (yatay, dikey) toplantılarına katılıyor musunuz?

Ankete katılanların %14'i DP toplantılarına katılıyor. %79 'u ya toplantılara katılmıyor ya da okullarında DP uygulanmıyor. %7'i ise bazı toplantılara katılıyorlar.

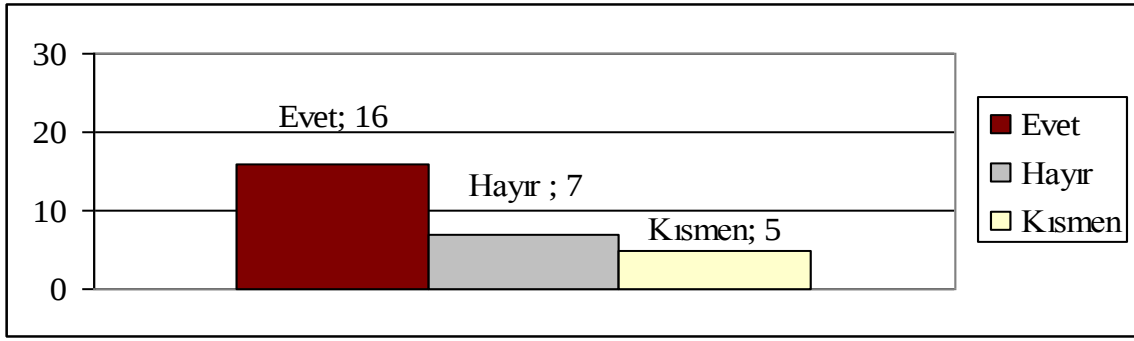
41. DP programına Bilgi Okuryazarlığı konusunda destek veriyor musunuz?

Grafik 4.41: DP programına Bilgi Okuryazarlığı konusunda destek veriyor musunuz?

Destek veren %29'dir, %64 Destek vermeyenlerin okullarında ya DP programı uygulanmıyor ya da kütüphanenin desteğine ihtiyaç duyulmuyor demektir, %7'si Kısmen destek verenler ise sadece kaynak sağlama açısından destek veriyor olabilir.

42. Statü sorunu yaşıyor musunuz?

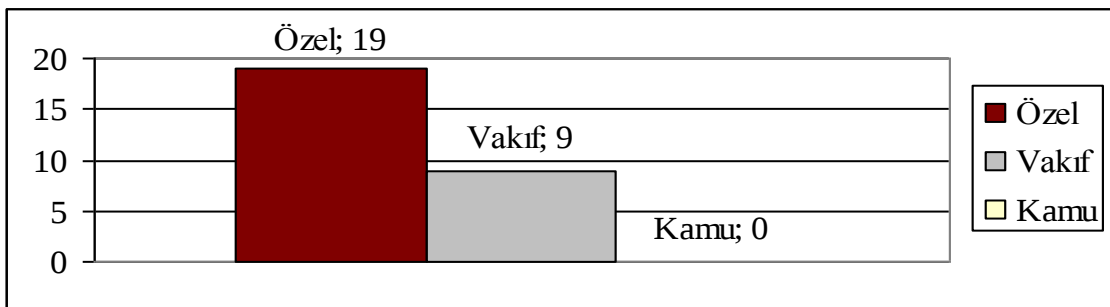

Grafik 4.42: Statü sorunu yaşıyor musunuz?

%58'si evet cevabı vererek statü sorunu yaşadıklarını belirtmişlerdir.

Okul kütüphanecilerinin en büyük sorunlarından bir tanesi statü sorunudur. Kadro akademik değil idaridir. Öğretmen mi? Kütüphaneci mi? Kütüphane müdürü mü? Kütüphane öğretmeni mi? Memur mu? Oldukları belirsizdir. Herkes başka bir ifade kullanır. Bilgi okuryazarlığı dersini kütüphanecilerin verememesinin önündeki en büyük engeldir. Formasyon eğitimi almış kütüphaneciler de dâhil bu sorunu yaşamaktadır. Milli Eğitim Bakanlığı'nın bu sorunu çözmesi gerekmektedir. Okul kütüphanelerinde çalışan 4 yıllık meslek eğitimi almış kütüphanecileri akademik kadroda göstermeleri gerekmektedir. %23'ü statü sorunu yaşamıyor. %19'u ise kısmen sorun yaşıyor.

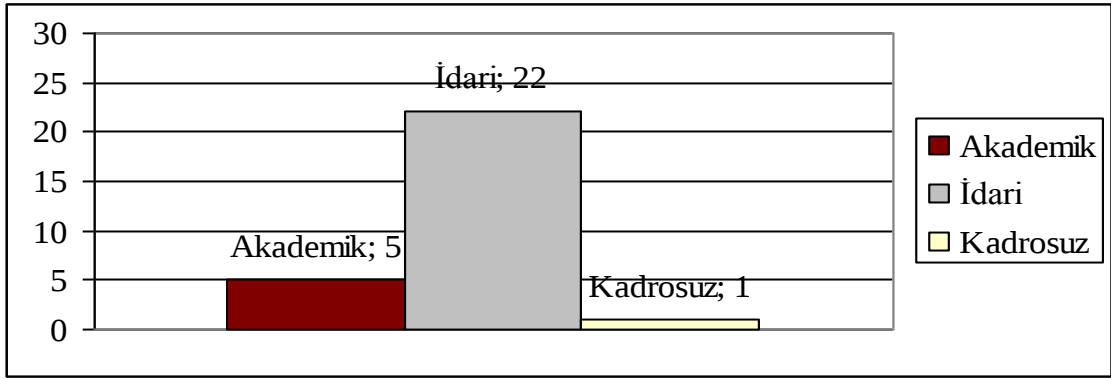
43. Okul kütüphanenizin bağlı olduğu kurum hangisidir?

Grafik 4.43: Okul kütüphanenizin bağlı olduğu kurum hangisidir?

Ankete % 64 Özel okul, %36 Vakıf okulu kütüphanesi katılmıştır. Ankete katılan kamu okulu bulunmamaktadır.

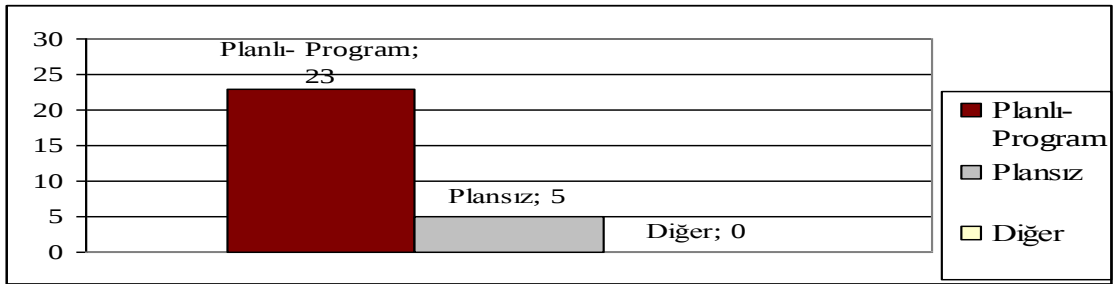
44. Okul kütüphanenizin çalışanları hangi kadroda görünmektedir?

Grafik 4.44: Okul kütüphanenizin çalışanları hangi kadroda görünmektedir?

Ankete katılan okul kütüphanecilerin %80'i idari kadroda görünmektedir. Bilgi okuryazarlığı dersi vermemizi engelleyen bir durumdur. %17'si akademik, %3 ü kadrosuz çalışmaktadır.

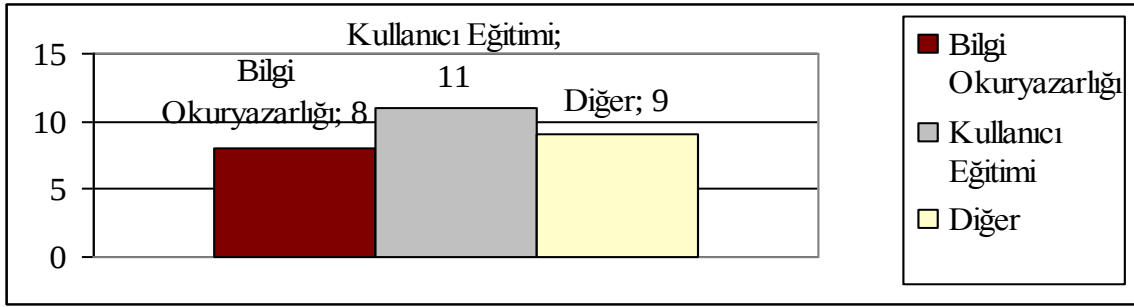
45. Öğrenciler okul kütüphanenizi hangi zaman aralıklarıyla kullanmaktadır?

Grafik 4.45: Öğrenciler okul kütüphanenizi hangi zaman aralıklarıyla kullanmaktadır?

%74 çoğunluk planlı programlı kütüphaneyi kullanır. Bu bilgi okuryazarlığı çalışmaları uygulayan kütüphaneler için çok önemlidir. Öğrencilerin ne zaman geleceklerini bilen bir kütüphane bazı etkinlikler planlayabilir ve uygulamaya koyabilir. Kütüphanelerin % 23'ünde öğrenciler kütüphaneye plansız, gelir Yani hem ders saatlerinde hem teneffüslerde kütüphaneden randevu almadan kütüphaneye gelir. Kütüphanelerin %3'ünde diğer seçeneğine mesai içinde açıklaması yapılmıştır.

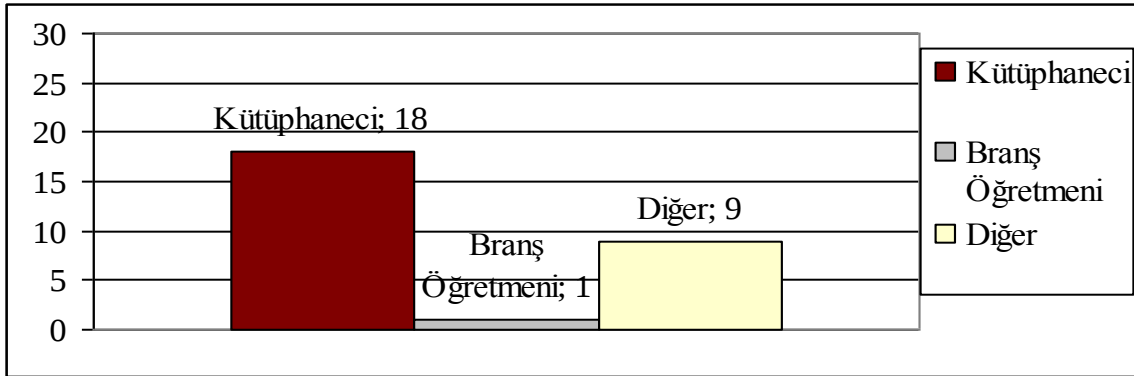
46. Okulunuzda verdiğiniz eğitimin adı nedir?

Grafik 4.46: Okulunuzda verdiğiniz eğitimin adı nedir?

Verilen eğitimin bir geçerli adı olmadığı için farklı isimlerle eğitimler verilmesi doğaldır. %50 çoğunluk kullanıcı eğitimi adıyla, %31'i Bilgi okuryazarlığı adıyla eğitim vermektedir. Kütüphanecilerin %19 unun verdiği eğitimlerin adı şunlardır; oryantasyon, kütüphane rehberliği, kitaplık kulübü gibi

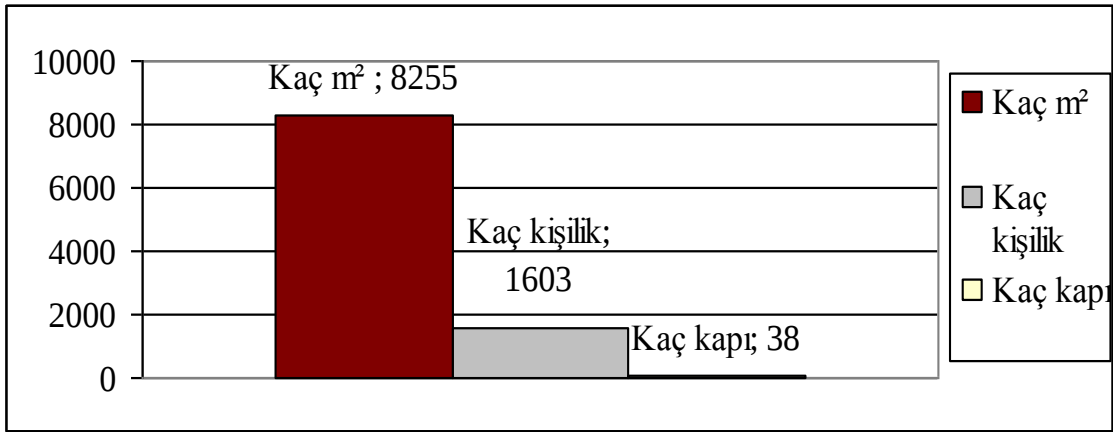
47. Bilgi Okuryazarlığı konusundaki dersleri kim vermektedir?

Grafik 4.47: Bilgi Okuryazarlığı konusundaki dersleri kim vermektedir?

Eğitimlerin %80'ini kütüphaneci vermektedir. % 5 Branş Öğretmeni, %15'i ise diğer cevabı vererek açıklama yapmıştır. Ya kimse vermiyor ya da görsel sanatlar öğretmeni veriyor diye yazmışlardır.

48. Okul kütüphaneniz kaç metrekaredir? Kaç kişiliktir? Kaç kapılıdır?

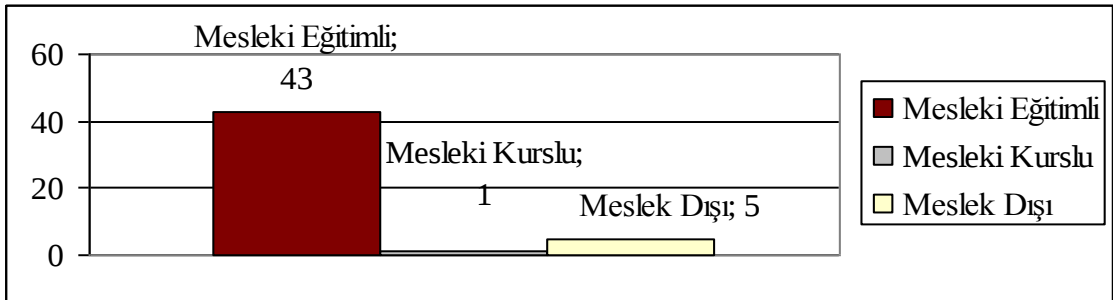

Grafik 4.48: Okul kütüphaneniz kaç metrekaredir? Kaç kişiliktir? Kaç kapılıdır?

Kütüphanemizin alanı ve kaç kişiye hizmet verebildiği, bilgi okuryazarlığı konusunda eğitim verebilmek için gerekli bilgilerdir.

28 okul kütüphanesi toplam 7635 m² alanda, 1655 kullanıcı kapasitesiyle hizmet vermektedir. Bazı kütüphaneciler kullanıcı kapasitesini belirtmedikleri için bu grafik çıkartılmamıştır. Ankete katılan okul kütüphanelerimizin alanı en az 45 m² en fazla 1540 m² arasında değişmektedir.

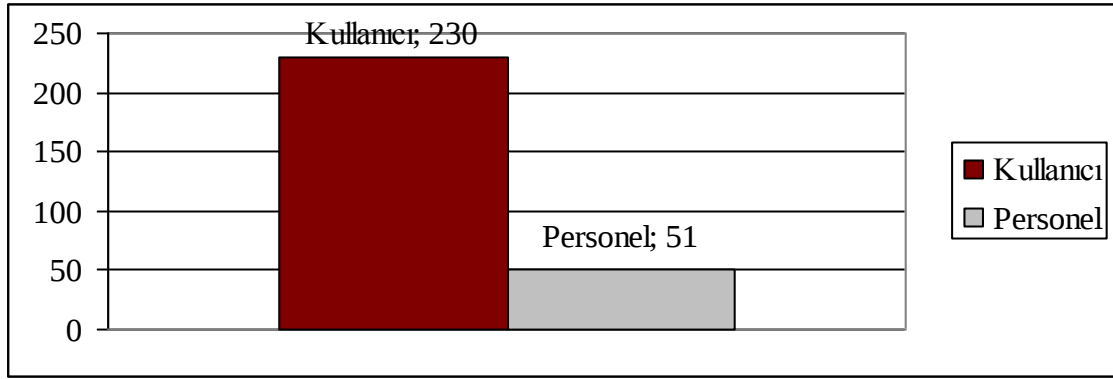
49. Okul kütüphanenizde çalışan personel sayısı nedir?

Grafik 4.49: Okul kütüphanenizde çalışan personel sayısı nedir?

%86'sı Mesleki eğitimli kütüphaneci, %4'ü Mesleki Kurslu, %10'u ise Meslek dışındandır. Bilgi okuryazarlığı eğitimleri açısından bu tablo sevindiricidir.

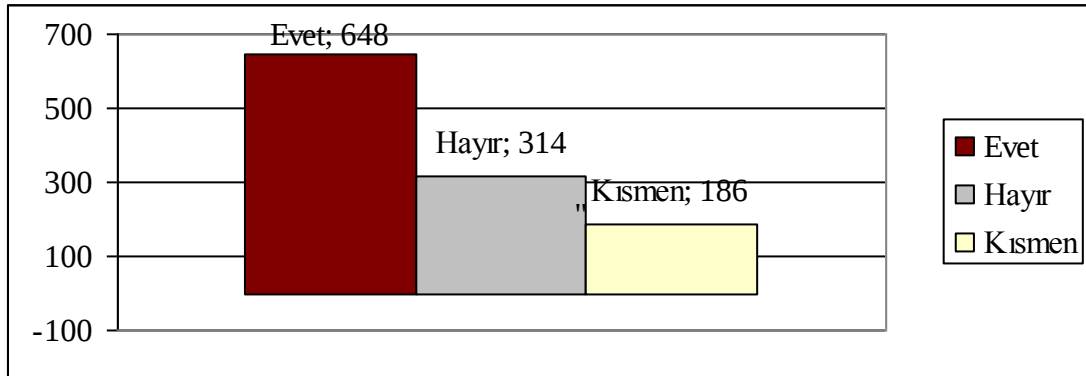
50. Okul Kütüphanenizde internete bağlı bilgisayar sayısı ne kadardır?

Grafik 4.50: Okul kütüphanenizde internete bağlı bilgisayar sayısı ne kadardır?

Ankete katılan 28 okul kütüphanesinde 221 internet erişimli kullanıcı bilgisayarı bulunmaktadır. Bilgi okuryazarlığı eğitimlerinin tümünün kütüphanede yapılabilmesi açısından bilgisayar sayısı önemlidir. 49 Personel bilgisayarının olması, bilgi okuryazarlığı çalışmalarını daha kolay planlamak ve eğitimi daha aktif hale getirmek açısından önemlidir.

Bilgi Okuryazarlığına Katkı

Grafik 4.51: Bilgi okuryazarlığına katkı

İlk 42 soruya verilen cevapların yüzdesi aşağıdaki gibidir. Evet %60, Hayır %23, Kısmen %17 dir. Evet yüzdesinin fazla olması ankete katılan kütüphanelerin, Bilgi okuryazarlığı eğitimine destek verdiklerini, vereceklerini, bilgi okuryazarı bireyler yetiştirmek için çaba sarf etmeye hazır olduklarını göstermektedir.

SONUÇ ve ÖNERİLER

Bilgiye ve aynı zamanda teknolojiye dayalı toplumlar olarak da tanımlayabileceğimiz günümüz toplumlarının en belirgin özelliği sürekli değişim içinde olmalarıdır. Mevcut bilgi miktarı katlanarak artarken teknoloji gelişmeye devam etmekte ve kullanımı hızla yaygınlaşmaktadır. Günümüzde bu gelişmelerden etkilenmeyen meslek veya birey yoktur. Değişimin bir sonucu olarak diplomaların ömrü kısalmış, formal eğitimi tamamlayan bireylerin öğrenmeye devam etmeleri bir zorunluluk haline almıştır. Çağımızdaki gelişmeler sayısız fırsatı beraberinde getirirken bireylerin gereksinim duyacakları bilgi ve becerilerin büyük ölçüde değişmesine neden olmuş ve yaşam boyunca öğrenme için bir baskı oluşmuştur. Yaşam boyu öğrenme değişikliklerle başa çıkabilmenin en iyi yoludur, bir taraftan rekabeti güçlendirip iş bulmayı kolaylaştırırken diğer taraftan sosyal dışlanmaya karşı mücadele olanağı sağlar. Yaşam boyu öğrenme fırsat eşitliği ve sosyal bütünleşmenin de anahtarıdır. Buradaki sonuç ve öneriler II. Okul kütüphanecileri konferansı sonuç bildirgesinden alınmıştır.⁵³

Bilgi okuryazarlığı ve yaşam boyu öğrenme açısından baktığımızda; günümüzde, yaşam boyu öğrenme becerilerine sahip, diğer bir deyişle, değişime ayak uydurabilen, kendisini yenileyebilen, gelişmeleri takip edebilen, problem çözeabilen, bilgiyi yönetebilen ve iletişim kurabilen bireylere gereksinim duyulmaktadır. Bunun sonucu olarak yaşam boyu öğrenme becerisine sahip bireyler yetiştirmek günümüz toplumlarının en önemli hedeflerinden biri haline gelmiştir. Bu hedefe erişmek için vazgeçilmez olan araç ise bilgi okuryazarlığıdır. Bilgi okuryazarlığı, bilgiye ihtiyaç duyulduğunda bunu hissetme, ihtiyaç duyulan bilgiye ulaşma, elde edilen bilgiyi değerlendirme ve etkin olarak kullanma becerisi olarak tanımlanmaktadır. Bilgi okuryazarları, bilginin nasıl düzenlendiğini, almaları gereken kararlar ve yaptıkları işler için gereksinim duydukları bilgiyi nasıl bulacaklarını ve nasıl kullanacaklarını, dolayısıyla nasıl öğreneceklerini bildiklerinden yaşam boyu öğrenme becerisine sahip bireylerdir.

Bilgi okuryazarlığına her düzeyden eğitim kurumunun programlarında yer verilmesinin ve her öğrencinin eğitim sürecinin bir parçası haline getirilmesinin gereği ve önemi

⁵³ Ulusal Okul Kütüphanecileri Konferansı (II) Sonuç Bildirgesi : “Bilgi Okuryazarlığı” ndan “Yaşam Boyu Öğrenme”ye (27 Haziran 2009, Özel Üsküdar Amerikan Lisesi, İstanbul) , [basılmamış elektronik belge]; ed. Serap Kurbanoğlu, Osman Torun, İstanbul ,2009, 5s.

sık sık vurgulanmaktadır. Bilgi okuryazarlığı becerileri eğitim sürecinde öğrencilere kazandırılması gereken temel becerilerden biri olarak kabul edilmeye başlanmıştır.

Bilgi Okuryazarlığı ve Okul Kütüphaneleri; zaman içinde okul kütüphaneleri sadece kitap koleksiyonları içeren yerler olmaktan çıkıp teknoloji bakımından zengin öğretim ortamları haline gelirken, okul kütüphaneleri de sadece bilgi sağlama fonksiyonlarını aşır öğrenim süreciyle yakından ilgilenir hale gelmiştir. Okul programı ile bütünleşmiş bir okul kütüphanesi ve okul kütüphanecisi, öğrencilerin bilgi okuryazarlığı becerilerini kazanmaları için gerekli temel unsurlardır.

Çağdaş eğitim teorisi, öğrenciyi aktif bilgi kullanıcısı olarak tanımlamaktadır. Öğrencileri bağımsız bilgi kullanıcıları haline getirmek ise okul kütüphanelerinin sorumlulukları arasındadır. Kütüphanenin temel unsuru olan okul kütüphanecisi, öğrencilerin içinde bulunduğumuz çağa uyumunu kolaylaştırmak için öğretmenler ve yöneticilerle işbirliği içinde çalışarak bilgi okuryazarlığı eğitim programları geliştirir.

İlk ve ortaöğretim düzeylerinde gerçekleştirilen bilgi okuryazarlığı eğitimi, yaşam boyu öğrenme becerisine sahip, diğer bir deyişle, içinde yaşadığımız çağda gereksinim duyulan insan profiline uygun bireyler yetiştirilmesini sağlamak açısından önemlidir. Bilgi okuryazarlığı becerilerinin ilk ve orta öğretim dönemlerinde kazandırılması eğitim hayatına devam etmeyecek bireyler açısından büyük önem taşırken eğitime devam edecek bireylerin başarılarını da olumlu yönde etkilemektedir. Yüksek öğretim öncesinde edinilen sağlıklı bir bilgi edinme, araştırma ve öğrenme kültürünün öğrenciye yapacağı katkının değeri açıktır. Tüm bu nedenlerle başta ABD olmak üzere pek çok ülkede bilgi okuryazarlığı becerilerinin, öğrencilere, ilk ve orta öğretim önemlerinde kazandırılmasına yönelik çalışmalar yapıldığı ve okul kütüphanelerinin bu alanda aktif rol aldığı görülmektedir.

İlk ve ortaöğretim düzeylerine uygun bilgi okuryazarlığı programları hazırlama sorumluluğu okul kütüphanecilerine ait iken programların başarısı öğretmenler ve yöneticiler ile yapılacak işbirliğine bağlıdır. Okul kütüphanecilerinin sorumlulukları bilgi okuryazarlığı ile ilgili eğitim programları düzenlemekle bitmemekte, ayrıca, dikkatle seçilmiş, ihtiyaçlara uygun, müfredatı ve yaşam boyu öğrenmeyi destekleyen koleksiyonlar oluşturmayı; bu amaçla kullanıcı gereksinimlerini izlemeyi; her

formattaki bilgiye erişim sağlamayı; çeşitli bilgi hizmetleriyle öğrenciler, öğretmenler ve yöneticilerin bilgi gereksinimlerini karşılamayı, öğrencilerin okuma alışkanlıklarının gelişmesini sağlayacak çalışmalar yapmayı; kütüphanecilik ve bilgi okuryazarlığı eğitimi alanındaki çalışmaları ve gelişmeleri izleyerek elde edilen bilgiler ışığında programlarını geliştirmeyi de kapsamaktadır.

Kalkınmak için gereksinim duyduğu insan gücünü yetiştirmek isteyen her ülkenin bilgi okuryazarlığı eğitimini olası en erken düzeyde eğitim programlarının içine alması gerekmektedir.

Türkiye’de bilgi okuryazarlığı uygulamaları açısından baktığımızda; ülkemizde bilgi okuryazarlığı kavramı ilk defa 1998 yılında kullanılmıştır. Halen bir kavram kargaşası yaşanmakta ve “bilgi okuryazarlığı” teriminin “bilgisayar okuryazarlığı” ve “medya okuryazarlığı” ile eş anlamlı olarak kullanıldığı görülmektedir. Konunun önemi yeteri kadar anlaşılamamış, gerekli politikalar ve stratejiler henüz oluşturulmamıştır. VIII. Beş Yıllık Kalkınma Planı Bilişim Teknolojileri ve Politikaları Özel İhtisas Komisyonu’nun Bilgi Hizmetleri ve İçerik Alt Komisyonu tarafından hazırlanan raporda bilgi okuryazarlığı konusunda büyük eksiklerimiz olduğu, her tür eğitim kurumunda bilgi okuryazarlığı derslerinin verilmesinin ve okul kütüphanelerinin bilgi okuryazarlığını destekleyecek şekilde yapılandırılmasının gerektiği belirtilmiş (Bilişim, 2001), ancak, bilgi okuryazarlığı konusu kalkınma planlarına alınmamıştır.

Üniversite kütüphanelerinde ve kurum kütüphanelerinde daha çok kullanıcı eğitimi programları çerçevesinde değerlendirilebilecek uygulamalar görülürken, okul kütüphanelerindeki çalışmaların özel okullarla sınırlı kaldığı bilinmektedir. Bazı özel okullarda uygulanan uluslararası müfredat programları (PYP, IB vb.) bilgi okuryazarlığı uygulamalarının başlatılmasındaki en önemli etkenlerdendir. 2002 yılında Milli Eğitim Bakanlığı tarafından orta öğretim müfredatına seçmeli olarak konulan “Bilgi Erişim ve Araştırma Teknikleri” dersi bilgi okuryazarlığı ile ilgili konuları içermekle birlikte dersin amacına ulaşabilmesi için iyi bir kütüphane alt yapısına ve bir okul kütüphanecisine ihtiyaç vardır.

Bilgi okuryazarlığı konusundaki gelişmelerde kütüphanecilerin ve öğretmenlerin bilgi okuryazarlığı düzeyi önemli rol oynamaktadır. Ülkemizde öğretmen eğitiminde bilgi

okuryazarlığı konusuna yer verilmezken, kütüphanecilik eğitiminde bu konu yeterince değerlendirilmemiştir. Bilgi ve Belge Yönetimi Bölümlerinden sadece birinde bu konuda seçmeli ders verilmektedir. Öğretmenlere yönelik hizmet içi eğitim çalışmaları ise, yine özel okullarla sınırlı kalmaktadır. Ülkemizde bilgi okuryazarlığı alanında yapılan çalışmalar ve yürütülen uygulamalar münferittir. Bu alanda bilgi/deneyim paylaşımı ve işbirliği eksikliği göze çarpmaktadır. Konuyla ilgili araştırma, yayın ve toplantıların sayısı sınırlıdır.

Türkiye’de okul kütüphaneleri açısından baktığımızda; Türkiye’de okul kütüphaneleri bir var oluş sorunu yaşamaktadır. Okul kütüphaneleri eğitim politikası ve eğitim sistemi içerisinde hak ettiği yeri bulamamıştır. Milli Eğitim Bakanlığı (MEB) Okul Kütüphaneleri Yönetmeliği her okulda bir kütüphane kurulmasını ve 3000 cilt koleksiyonu olan her okul kütüphanesinde bir kütüphaneci görevlendirilmesini öngörmesine rağmen, Bakanlığın 2009 yılı Mart ayı verilerine göre, ülkemizdeki okul sayısı 55.000, okul kütüphanesi sayısı 15.405’dir. Bu veriler, örgün eğitimdeki okulların %72’sinde bir okul kütüphanesi olmadığını göstermektedir. Var olduğu belirtilen kütüphanelerin nitelikleri, işlevsellikleri ve istihdam yapısı konusunda yeterli bilgi bulunmamakla birlikte bazı özel okullardaki kütüphaneler dışında okul kütüphanelerinin çoğunun sınırlı sayıda, güncelliğini yitirmiş ve genellikle basılı kaynaklardan oluşan koleksiyonlara sahip olduğu, genellikle kütüphanecilik eğitimi almamış görevlilerin sorumluluğuna verildiği ve çağdaş kütüphanecilik hizmetlerini vermekten uzak olduğu bilinmektedir.

Okul Kütüphanelerinde Bilgi Okuryazarlığının Gelişmesi ve Yaygınlaşması ile İlgili Öneriler

Bilgi okuryazarlığının gelişmesi ve yaygınlaşması çok sayıda faktöre bağlıdır. Etkin ve işlevsel okul kütüphanelerinin varlığı gelişmeler açısından büyük önem taşımaktadır. Bu nedenle öncelikle ülkemizdeki okul kütüphanesi sisteminin geliştirilmesi ve özellikle devlet okullarında kapsamlı bir kütüphane reformu gerçekleştirilmesi gerekmektedir.

Türkiye’de bilgi okuryazarlığının gelişmesi ve yaygınlaşması için aşağıda belirtilen çözüm önerileri ve girişimlerin yaşama geçirilmesi bir zorunluluk olarak görülmektedir:

Okul Kütüphanelerinin Geliştirilmesi

- Öncelikle ülkemizdeki okul kütüphanelerinin önemini, işlevlerini, Türkiye’deki duruma yönelik saptamaları ve somut çözüm önerilerini içeren ayrıntılı bir raporun hazırlanması ve MEB’e sunulması;
- Mevcut okul kütüphaneleri yönetmeliği hükümlerinin uygulanması ve “her okula bir kütüphane ve bir kütüphaneci” yaklaşımının yaşama geçirilmesi;
- Okul kütüphanelerinin müfredatı destekleyecek güncel bilgi kaynakları ve bilgi teknolojileri alt yapısı ile donatılması;
- Okul yönetimlerinin ve öğretmenlerin kütüphaneye ve kütüphanecilere yaklaşımlarında olumlu değişimler yaratmaya yönelik çalışmalar yapılması;
- Okul kütüphanelerinin bağlı olduğu; Milli Eğitim Bakanlığı Yayınlar Dairesi Başkanlığı, Kütüphaneler ve Dokümantasyon Şubesi Müdürlüğü’nün Daire başkanlığı olarak yeniden yapılandırılması, daha işlevsel hale dönüştürülmesi;

Eğitim Sistemi ve Politikaları

- Ulusal bilgi politikası, eğitim politikası ve kalkınma planlarında bilgi okuryazarlığına yer verilmesi;
- Bu amaçla ilgili kurumlar arasında işbirliğinin teşvik edilmesi (MEB, DPT, Eğitim Reformu Girişimi (ERG) vb.)
- Milli Eğitim Şuralarında bilgi okuryazarlığı, kütüphane ve yaşam boyu öğrenme konularına yer verilmesi;
- Bilgi okuryazarlığı konusunda gelişmiş ülkelerin deneyimlerinden yararlanılması;
- Okul kütüphaneleri için ulusal düzeyde bir “Bilgi Okuryazarlığı Stratejisi” geliştirilmesi;
- Türkiye’deki okullarda uygulanmak üzere mevcut modellerden yola çıkılarak bir “Bilgi Okuryazarlığı Eğitimi Modeli” geliştirilmesi;

Kütüphaneci İstihdamı

- Okul kütüphanelerinde mesleki eğitim görmüş kütüphanecilerin istihdam edilmesi;
- Kısa vadede her ilde il milli eğitim müdürlüklerinde en azından bir kütüphanecinin görev almasının sağlanması;

- Eğitim formasyonu almış kütüphanecilerin kadro tanımlarının “Öğretmen Kütüphaneci” olarak yapılmasının sağlanması;
- MEB merkez ve taşra teşkilatlarında mesleki eğitim görmüş kütüphanecilerin istihdam edilmesi

Bilgi Okuryazarlığı Uygulamaları

- Eğitim sistemi içinde kütüphanecilerin bilgi okuryazarlığı derslerini vermesine olanak tanıyacak yapılanma ve düzenlemelerin gerçekleştirilmesi;
- Öğrencilerin temel bilgi okuryazarlığı becerileri ile donanmış olarak zorunlu eğitim sürecini tamamlamalarının sağlanması;
- Bu amaçla sınıf düzeylerinde birbirini bütünler nitelikte bir Bilgi Okuryazarlığı Programı’nın geliştirilmesi;
- Bilgi okuryazarlığı becerilerinin gelişmesi ve kalıcı olabilmesi için bilgi okuryazarlığı programlarının müfredatla ilişkilendirilmesi;
- Söz konusu çalışmalarda kütüphanecilerle öğretmenlerin işbirliğinin teşvik edilmesi;
- Mevcut standartlardan yola çıkılarak Türkiye için “Ulusal Bilgi Okuryazarlığı Standartları”nın oluşturulması;
- Medya okuryazarlığı ve bilgisayar okuryazarlığı gibi daha popüler okuryazarlık türleri ile bilgi okuryazarlığı arasındaki bağlantının farkındalık çalışmalarında kullanılması;

Eğitim ve Geliştirme Uygulamaları

- Bilgi ve belge yönetimi bölümlerinin (BBYB) programlarında bilgi okuryazarlığına yer verilmesi ve yeni mezun olacak öğrencilerin konuyla ilgili güncel bilgi ile donatılmasının sağlanması;
- Mesleki eğitim sürecinde okul kütüphaneleri stajlarının yaygınlaştırılması;
- Eğitim formasyonu uygulamasının yeniden yapılandırılması ve kütüphanecilere mesleki eğitimi yanı sıra eğitim formasyonu alma fırsatı tanınması;
- Okul kütüphanecileri için pedagoji (program geliştirme, öğretim yöntem ve teknikleri, ölçme değerlendirme, vb) alanındaki eğitim programlarına öncelik ve ağırlık verilmesi;

- BBYB ve mesleki STK'lar önderliğinde çalışmakta olan kütüphanecilere yönelik sürekli eğitim programları düzenlenmesi;
- MEB tarafından çeşitli zamanlarda açılan kütüphanecilik kurslarının daha etkin hale getirilmesi, bilgi okuryazarlığı ve pedagoji konularını kapsama alınması ve bu eğitimlerin meslek uzmanlarınca verilmesi;
- Web üzerinden sunulacak uzaktan bilgi okuryazarlığı eğitimi programı geliştirilmesi ve MEB portalı üzerinden kullanıma açılması;
- Kütüphanecilik eğitimi sırasında okul kütüphaneciliği konusunda uzmanlaşmaya olanak tanınması;
- Öğretmenlerin bilgi okuryazarlığı becerilerinin geliştirilmesi için eğitim fakülteleri müfredatının bilgi okuryazarlığını içerecek şekilde genişletilmesi;
- Çalışmakta olan öğretmenler için hizmet içi bilgi okuryazarlığı eğitim programları düzenlenmesi;

İşbirliği ve Örgütlenme

- Okul kütüphaneleri ve diğer kütüphane türleri (özellikle üniversite ve halk kütüphaneleri) arasında bilgi okuryazarlığının geliştirilmesine yönelik işbirliği programları hazırlanması;
- Okul kütüphaneleri arasında bu amaçla bir bilgi ağı geliştirilmesi;
- Okul kütüphanelerine uzaktan erişimi sağlamak için web sayfalarının oluşturulması;
- Uygulayıcılar arasında kurumsal, ulusal ve uluslararası düzeyde iletişim ve işbirliğinin desteklenmesi ve bunun için gerekli ortamların sağlanması;
- Bilgilenme, işbirliği, buluşma ve paylaşım olanağı sunacak bir “Ulusal Bilgi Okuryazarlığı Portalı” geliştirilmesi, söz konusu portalın güncelliğinin ve sürekliliğinin sağlanması;
- İyi uygulamaların ödüllendirilmesi ve konuyla ilgili teşvik mekanizmalarının oluşturulması;
- MEB, Bilgi Belge Yönetimi Bölümleri, Mesleki STK'lar, bilgi profesyonelleri, eğitim bilimciler, bilgi teknolojileri uzmanları arasında etkin bir paylaşım ve işbirliği örgütlenmesi;
- Bilgi okuryazarlığı konusunda ulusal düzeyde savunuculuk, bilgi ve deneyim paylaşımı ve örgütlenmeyi koordine edecek, bilgi, politika ve proje üretecek,

konuyla ilgili tüm tarafların temsil edildiği bir “Türkiye Ulusal Bilgi Okuryazarlığı Platformu” oluşturulması;

- Diğer ülkeler ve uluslararası örgütlerle işbirliği çalışmaları yapılması ve ortak projeler geliştirilmesi (Türki Cumhuriyetler, Balkan ülkeleri ve AB ülkeleri ile bölgesel işbirliği çalışmalarının teşvik edilmesi);
- Bilgi okuryazarlığı konusunda aktif uluslararası meslek örgütlerinin (UNESCO, IFLA, vb.) desteğinin sağlanması;

Savunuculuk Uygulamaları

- Bilgi okuryazarlığı konusunda toplumda farkındalığı artırmak için ulusal ve kurumsal düzeyde çalışmalar yapılması;
- Toplumun tüm kesimlerine ve tüm meslek gruplarına yönelik bilgilendirme çalışmaları yapılması;
- Bu konuda medyadan yararlanılması;

Bilgi Profesyonellerinin (Kütüphanecilerin) Katkıları

- Bilgi profesyonellerinin Türkiye’de bilgi okuryazarlığı uygulamalarının gelişmesi ve yaygınlaşmasında daha aktif rol alması;

Araştırma, Yayın ve Toplantılar

- Bilgi okuryazarlığı alanında yapılan araştırmaların ve yayınların teşvik edilmesi;
- Türkiye’deki çalışmaların, uygulamaların ve gelişmelerin rapor edilmesi;
- Türkiye’de bu alanda yapılan yayınların ve ilgili web sayfalarının bibliyografyasının hazırlanması;
- Deneyimlerin ve iyi örneklerin paylaşılması için ortam yaratılması;
- Bilgi ve deneyimlerin paylaşılması için toplantılar (konferans, seminer, çalıştay vb.) düzenlenmesi ve söz konusu toplantıların ülke çapında yaygınlaştırılması;
- Bilgi okuryazarlığı konusundaki uluslararası çalışmaların, raporların, deklarasyonların çevirilerinin yapılması ve paylaşılması.

Toplumların kalkınması sahip oldukları insan gücünün niteliğine bağlıdır. Günümüz toplumları geçmiştekinden daha farklı niteliklere sahip insan gücüne ihtiyaç duymaktadır. Sürekli değişim özelliği gösteren bir geleceğe hazırlanmanın en iyi yolu

toplum bireylerini değişimle başa çıkabilecek becerilerle donatmaktır. Söz konusu becerilerin başında yaşam boyu öğrenme ve bilgi okuryazarlığı becerileri gelmektedir. Bilgi okuryazarlığı ve yaşam boyu öğrenme becerilerine sahip bireyler mesleki kariyerlerinin ve kişisel yaşamlarının getireceği hemen her türlü değişime ve mücadeleye hazırlıklı bireylerdir. Söz konusu becerilerin toplum bireylerine kazandırılmasında kütüphaneler ve zorunlu eğitim süresi göz önüne alındığında özellikle okul kütüphaneleri önemli rol oynamaktadır.

Okul kütüphanelerinde bilgi okuryazarlığı eğitimi verilebilmesi için, okul kütüphanesinin yeterli alan ve donanımına sahip, okul kütüphanecisinin bu konuda kendini geliştirmiş ve istekli olması, okul yönetimin bu konuda bilgi sahibi olması ve kütüphaneciyi desteklemesi gibi birçok koşul gerekmektedir. Bu şartlar yerine getirilmezse, bir okulda planlı ve programlı bir bilgi okuryazarlığı eğitimi vermek imkânsızdır. Bu şartlar uygun olsa dahi Milli Eğitim Bakanlığı müfredatında böyle bir dersin olmamasından kaynaklı eğitim verilmediği de gözlenebilir.

Bu tezde ilk bölümde okul kütüphaneleri ve bilgi okuryazarlığı incelenmiştir. Okul kütüphanecisinin, yeterli donanımına sahip kütüphanesi ve yönetim tarafından desteği varsa, bilgi okuryazarlığı eğitimi verilebileceği ve bu dersi zorunlu hale getirebileceği kanıtlanmaya çalışılmıştır. Okul yönetiminin, kütüphanecinin, öğretmenlerin desteğiyle öğrencilere bilgiyi bulmak seçmek, kullanmak, sunmak konusunda nasıl yardımcı olunduğu gösterilmeye çalışılmıştır. Marmara Eğitim Kurumları'nın özğörevi "Bilgi çağının gerektirdiği donanımına sahip, bir üst öğrenime hazır, yaşam boyu öğrenmeyi öğrenmiş, ulusal kimliği ile gurur duyan, ülkesini başarıyla temsil edebilen dünya vatandaşları yetiştirmektir." Bu özğöreve göre yaşam boyu öğrenmeyi öğrenmiş bilgi okuryazarı becerilerini kazanmış bireyler yetiştirebilmek amacıyla bu çalışmalar hazırlanıp uygulanmıştır. Bu amaçla bir MEK modeli oluşturulmuş ve uygulanmıştır. Sonuçta öğrencilerin eğitim almadan önceki durumları ile eğitim aldıktan sonraki durumları arasındaki fark karşılaştırılmıştır. Eğitim almadan önce öğrencinin başarısı düşük iken eğitim aldıktan sonra başarısının büyük oranda yükseldiği gözlenmiştir. Bu eğitimle öğrenciler, büyük oranda bilgi okuryazarlığı becerilerini kazanmışlardır. Fakat günümüzde internetin, hayatımızın her alanına önlenemez girişı bu çalışmalar sırasında da karşımıza çıkmıştır. Öğrenciler bu çalışmaları uygularken başta isteksiz davranmışlardır. Böyle çalışmalara gerek olmadığını, internetten her şeyi bulabileceklerini, bir araştırma yapmak için bu kadar uğraşmanın gereksiz olduğunu, bilgiyi nereden bulacaklarını zaten bildiklerini,

kaynakça hazırlamanın çok zor olduğunu, onun yerine internet sayfasını kopyalayıp yapıştırdıklarını ifade etmişlerdir. Bu çalışmalardan not alıp almayacaklarını sormuşlardır. Karşılaşılabacak bu durumun bilincinde olduğundan, yönetim, öğretmenler ve kütüphaneci olarak aynı dil konuşulmuştur. Ders sırasında öğrencilerin yanında olan öğretmenler, araştırmanın nasıl yapılacağının öğretilmesi, kaynak sağlanması, öğrencilerinin araştırmalarının sonunda kompozisyon ya da sunum hazırlamaları konusunda oldukça memnun kalmışlardır. Araştırmanın nasıl yapacağı ve kaynakçanın nasıl yazacağı öğretilmezse öğrencinin kaliteli ödev hazırlayamayacağı sonucuna ulaşılmıştır. Öğrencinin akademik düzeyinin yükselmesi için bilgi okuryazarlığı becerilerini kazandırmanın önemli olduğu görülmüştür.

Son bölümde, okul kütüphanecilerine, okul kütüphaneleri ve bilgi okuryazarlığı konusunda 50 soruluk test uygulanmıştır. Bilgi okuryazarlığı dersinin verilmesi konusunda sorulan sorulara %96 oranında olumlu cevap alınmıştır. Kütüphanecilerin bu konuda eğitim vermek istedikleri fakat yönetimden destek alamadıkları için bu çalışmaları yapamadıkları gözlenmiştir. Uygulanan ankette okul kütüphanecilerinin büyük çoğunluluğunun statü sorunu yaşadıkları ortaya çıkmıştır. Bu sorunun bir an önce çözülmesi gerekmektedir. Kütüphaneciler bu durumda kendilerini okulun bir parçası olarak göremez ve gerekli uygulamaları başarıyla sürdüremezler.

Yukarıda, II. Ulusal Okul Kütüphanecileri Konferansı'nın sonuç bildirgesinde belirtilen öneriler yaşama geçtiğinde bilgi okuryazarlığı eğitimi yaygınlaşacak ve tüm eğitim kurumlarında uygulanabilecektir.

KAYNAKÇA

Akkoyunlu, Buket, Serap Kurbanoglu: "Öğretmenlere Bilgi Okuryazarlığı Becerilerinin Kazandırılması Üzerine Bir Çalışma" **Türk Kütüphaneciliği**, C. 16, No. 2, 2002, s. 123-138.

Akkoyunlu, Buket. **Bilgi Okuryazarlığı ve Yaşam Boyu Öğrenme**. [Çevrimiçi] Elektronik Adres: <http://ietc2008.home.anadolu.edu.tr/ietc2008/1b.doc>, (05.05.2009)

Aydın, Atakan “Okul Kütüphanesinin Çağdaş Eğitime Katkısı ve Yasal Dayanaklar Açısından Türkiye’de Durum” İstanbul, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), 2004.

Bawden, David "Information and Digital Literacies: A Review of Concepts", **Journal of Documentation**, 57(2), 2001, s. 218-259

Baysal, Jale. **Kütüphanecilik Alanında Yeni Kavramlar Araçlar Yöntemler**, 2.bs., İstanbul, İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Yayınları No: 2933 Kütüphanecilik Bölümü No: 3, 1987.

Beverly, Campbell "What is literacy? Acquiring and Using Literacy Skills", **Australasian Public Libraries and Information Services**, No. 3, 1990, s. 149-152.

Brown, H. Faulkner: "Serbest Plan ve Esneklik", yay. haz., çev. Aysel Yontar, **Kütüphanecilikte Seçme Metinler**, İstanbul, Türk Kütüphaneciler Derneği İstanbul Şubesi, 1989, s. 83-91.

Davies, Ruth Ann. **The School Library: A Force for Educational Excellence**, New York, R. R.Bowker Company, 1969.

Dupuis, Elizabeth A.: "The Information Literacy challenge: Addressing the Changing Needs of Our Students Through our Programs", **Internet Reference Services Quarterly**, 2(2-3), 1997, s. 93-111

Erikson, Rolf .Carolyn Markuson, **Designing a School Library Media Center for the Future**, Chicago, American Library Association, 2001.

Gürdal, Oya: "Yaşam boyu Öğrenme Etkinliği Enformasyon Okuryazarlığı", **Türk Kütüphaneciliği**, C. 14, No. 2, 2000, s. 176-187.

Gürler, Nebahat. "**Okul Kütüphaneleri Açıkoturumu**", Türk Kütüphaneciler Derneği Bülteni, C. 31, No. 2, 1982, s. 56-57.

Herring, James E. **School Librarianship**, London, Clive Bingley, 1982.

Hillerich, Robert L. "Toward an Assessable Definition of Literacy", **The English Journal**, Vol. 65, No. 2. (Feb., 1976), s. 50-55.

IFLA/UNESCO **School Library Guidelines**,[Çevrimiçi]
<http://www.ifla.org/V11/S11/pubs/sguide02.pdf>, (06 Mayıs 2009)

Information Literacy Models and Inquiry Learning Models [Çevrimiçi] Elektronik Adres: <http://ictnz.com/infolitmodels.htm>, (03.06.2009)

Jones, Stan, Invin Kirsch, Scott Murry ve Alber Tuijman, **Literacy, economy and society: results of the first international adulty literacy survey**, Paris: OECD, 1995

Kavuncu, Emine. "**Özel İlköğretim Okul Kütüphanelerinde Kullanıcı Eğitim Programlarının Geliştirilmesi**", Ankara: Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü (Yüksek Lisans Tezi), 2001.

Klasing, Jane P. **Designing and Renovating Schöol Library Media Center**, Chicago, American Library Association, 1991.

Kochen, Manfred. **Information for Action: From Knowledge to Wisdom**, New York: Academic Press, 1975.

Kurbanoglu, Serap, Buket Akkoyunlu: "Öğretmen Adaylarına Uygulanan Bilgi Okuryazarlığı Programının Etkililiği ve Bilgi Okuryazarlığı Becerileri İle Bilgisayar Öz-Yeterlilik Algısı Arasındaki İlişki", **Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi**, No. 22, 2002, s. 98-105

Long, Larry **Introducdon to Computers and Information Proccessing**. Englewood Cliff: Prentice Hail., 1991.

Marmara Eğitim Kurumları. [Çevirimiçi] Elektronik Adres:
<http://www.mek.k12.tr/icsayfa.aspx?SectionId=234>, (03.06.2009)

Okuryazarlık. Vikipedi Özgür Ansiklopedi [Çevrimiçi] Elektronik Adres:
<http://tr.wikipedia.org/wiki/Okuryazarl%C4%B1k> ,(04.06.2009).

Önal, H. İnci. "**Türkiye'de Okul Kütüphanelerinin Yönetimi**",Ankara, Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), 1985.

Önal, H. İnci. "**Bilgi Gereksinimlerinin Karşılanması ve Okul Kütüphaneleri**", Ankara, Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü (Yayınlanmamış Doktora Tezi),1992.

Önal, H. İnci "**Okul Kütüphanelerinde Personel Eğitimi**", Milli Eğitim, No. 76, 1988.

Plus Modeli.[Çevirimiçi] Elektronik Adres:
http://www.ltscotland.org.uk/Images/01p_askingquestions_tcm4-118083.doc,
(03.06.2009)

SERT, Işıl İlknur. **Okul Kütüphanecisi, Öğretmen ve Yönetici İşbirliği; Okul Kütüphanesi** [Çevrimiçi] Elektronik Adres:
<http://kutuphane.irmak.k12.tr/panel/isilsert.ppt>, (14.04.2009).

Soysal, Özer. **Çağdaş Eğitim ve Türkiye'de Okul Kütüphanesi**, Ankara, Güven Matbaası, 1969.

Tonta, Yaşar . **Bilgi erişim sorunları ve internet**. (yay.hazl.) A. Can, T. Gülle, O. Gürdal. 37. Kütüphane Haftası Bildirgesi içinde. Ankara: Türk Kütüphaneciler Derneği. 2002. s. 52-62

Türk Dil Kurumu Türkçe Sözlük [Çevrimiçi] Elektronik Adres: <http://www.tdk.gov.tr> (03.06.2009)

Ulusal Okul Kütüphanecileri Konferansı (II) Sonuç Bildirgesi : “Bilgi Okuryazarlığı” ndan “Yaşam Boyu Öğrenme”ye (27 Haziran 2009, Özel Üsküdar Amerikan Lisesi, İstanbul) , [basılmamış elektronik belge]; ed. Serap Kurbanoglu, Osman Torun, İstanbul , 2009, 5s.

Yalvaç, Mesut: "21. Yüzyılda enformasyon profesyonellerinin eğitim ve öğretiminde enformasyon okuryazarlığı standartları", Türk Kütüphaneciliği, 2001, 15(2): s. 136-156

Yuexia, Zhang "Definitions and Sciences of Information". **Information Processing and Management**, 1988, XXIV, 4: 479-491.

Zenginer, Nurcan Çapar “**Okul kütüphanelerinde Bilgi Hizmeti ve Bir Anket**” İstanbul, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), 2001.

EK-1: ANKET ÖN YAZI

“Değerli Okul Kütüphanecileri,

Marmara Üniversitesi Türkiyat Enstitüsü Bilgi ve Belge Yönetimi Anabilim Dalı’nda yaptığım yüksek lisans tezimin konusu "Okul Kütüphanelerinde Bilgi Okuryazarlığı ve Bir Örnek Marmara Eğitim Kurumları" dır. Bu tez çalışması için bir anket çalışması düzenlenmiştir. Anket yüksek lisans tezi için kullanılacak, özel bilgiler üçüncü şahıslarla paylaşılmayacaktır. Türkiye'deki okul kütüphanelerinde Bilgi Okuryazarlığı çalışmalarının durumu grafiksel olarak gösterilecektir. Bilgi okuryazarlığı programının ilköğretim öğrencilerine zorunlu ders olması konusunda model sunulacaktır. Anketi 2 gün içinde cevaplayıp filizileri@gmail.com adresine gönderiniz. Siz de bu çalışma için destek olmak istiyorsanız lütfen bu anketi eksiksiz doldurunuz. Bu anketin sonuçları en kısa zamanda ankete katılan okullara gönderilecektir.

Böyle bir çalışmaya destek olduğunuz için şimdiden çok teşekkür ederim.

İyi çalışmalar.”

EK-2: ANKETE KATILAN OKULLAR

1	Adapazarı Özel ENKA İlköğretim Okulu /Adapazarı
2	Adapazarı Özel ENKA Lisesi /Adapazarı
3	Aka Koleji /İstanbul
4	Doğuş Eğitim Kurumları /İstanbul
5	Irmak Okulları /İstanbul
6	İstek Kemal Atatürk Okulu /İstanbul
7	İzmir Özel Tevfik Fikret İlköğretim Okulu /İzmir
8	Marmara Eğitim Kurumları /İstanbul
9	Mev Koleji Özel Güzelbahçe Anadolu Lisesi /İzmir
10	ODTÜ G.V. Özel İlköğretim Okulu /Ankara
11	ODTÜ G.V. Özel Lisesi /Ankara
12	Özel Alman Lisesi /İstanbul
13	Özel Beykent Lisesi /İstanbul
14	Özel Bilkent İlköğretim Okulu /Ankara
15	Özel İzmir Amerikan Koleji /İzmir
16	Özel Kasımoğlu Coşkun Lisesi /İstanbul
17	Özel Nesibe Aydın Eğitim Kurumları /Ankara
18	Özel Sezin Okulu /İstanbul
19	Özel Uğur Koleji /İstanbul
20	Özel Üsküdar SEV İlköğretim /İstanbul
21	Robert Lisesi Kütüphanesi /İstanbul
22	TED İstanbul Koleji İlköğretim Okulu Kütüphanesi /İstanbul
23	TED İstanbul Koleji Vakfı Özel Lisesi /İstanbul
24	Terakki Vakfı Okulları Lisesi /İstanbul
25	Terakki Vakfı Okulları İlköğretim Okulu /İstanbul
26	Üsküdar Amerikan Koleji İlköğretim Okulu /İstanbul
27	Üsküdar Amerikan Koleji Lisesi /İstanbul
28	ZMEV Kemer Okulları /İstanbul

EK-3: OKUL KÜTÜPHANELERİ ve BİLGİ OKURYAZARLIĞI ANKETİ

Açıklama: İlk 44 soruya cevabınız **Evet, Hayır, Kısmen** ise, lütfen “X” işareti yerleştiriniz. **45.46.47.** sorularının seçenekleri size uygun değilse cevaplarınızı diğer kısmında belirtiniz. **48.49.50.** soruların cevaplarını boşluklara rakam olarak yazınız.

		Evet	Hayır	Kısmen
1	Okul kütüphanesi dermeniz öğrencilerinizin ihtiyaçlarını karşılıyor mu?			
2	Okul kütüphanesi dermenizi sürekli güncelleyebiliyor musunuz?			
3	Okul kütüphanenizin alanı, yapmak istediğiniz etkinlikler için yeterli mi?			
4	Okul kütüphanesi politikanız var mı?			
5	Yönetim kütüphane politikanızı uygulayabilmek için gerekli desteği sağlıyor mu?			
6	Okul kütüphanenizde sürekli internet bağlantısı var mı?			
7	Okul kütüphanenizin web sayfası sürekli güncelleniyor mu?			
8	Kütüphane otomasyon sisteminiz var mı?			
9	Kütüphane otomasyon sisteminize dışardan erişim sağlanabiliyor mu?			
10	Yönetim tarafından oluşturulmuş kütüphane bütçesi mevcut mu?			
11	Kütüphane bütçenizi tam olarak kullanabiliyor musunuz?			
12	Yönetim kütüphanenin ihtiyaçlarının farkında mı?			
13	Yönetim kütüphanenin ihtiyaçlarını zamanında karşılıyor mu?			
14	Yönetim kütüphanecinin okul dışı tüm ilgili toplantılara katılmasını sağlıyor mu?			
15	Yönetim kütüphanecinin okul içi tüm ilgili toplantılara katılmasını sağlıyor mu?			
16	Öğretmenlerin, kütüphaneciler ile işbirliği yapması gerektiğini düşünüyor musunuz?			
17	Yönetim, öğretmenlerle kütüphanecinin işbirliği yapmasını sağlıyor mu?			
18	Yönetim ders programında kütüphane saati belirlemiş mi?			
19	Okul kütüphanenizde kullanıcılarınız için kütüphane oryantasyon çalışması yapıyor musunuz?			
20	Bilgi okuryazarlığı konusunda bilgi sahibi misiniz?			

21	Bilgi okuryazarlığı konusunda toplantılara, konferanslara katılıyor musunuz?			
22	Bilgi okuryazarlığı konusunda yurtdışı gelişmelerden haberdar mısınız?			
23	Bilgi okuryazarlığı konusunda Milli Eğitim Bakanlığı ile görüşmeler yapıyor musunuz?			
24	Bilgi okuryazarlığı eğitimi vermenin gerekli olduğunu düşünüyor musunuz?			
25	Bilgi okuryazarlığı eğitimi vermek istiyor musunuz?			
26	Bilgi okuryazarlığı eğitimi veriyor musunuz?			
27	Bilgi okuryazarlığı eğitimi için program geliştirdiniz mi?			
28	Bilgi okuryazarlığı programınızı uygulayabiliyor musunuz?			
29	Bilgi okuryazarlığı eğitimi ilköğretim öğrencileri için zorunlu hale getirilmeli mi?			
30	Bilgi okuryazarlığı eğitimi lise öğrencileri için zorunlu hale getirilmeli mi?			
31	Bilgi okuryazarlığı eğitimini kütüphaneciler mi vermeli?			
32	Öğretmenler Bilgi okuryazarlığı çalışmalarından memnun mu?			
33	Bilgi okuryazarlığı eğitiminiz ölçülüp değerlendiriliyor mu?			
34	Bilgi okuryazarlığı eğitimi almış öğrencilerin akademik başarısının yükseleceğine inanıyor musunuz?			
35	Okulunuzda Bilgi Erişim ve Araştırma Teknikleri ya da Medya okuryazarlığı dersi veriliyor mu?			
36	PYP (Okulunuzda uygulanıyorsa) planlama (yatay, dikey) toplantılarına katılıyor musunuz?			
37	PYP programına Bilgi Okuryazarlığı konusunda destek veriyor musunuz?			
38	MYP (Okulunuzda uygulanıyorsa) planlama (yatay, dikey) toplantılarına katılıyor musunuz?			
39	MYP programına Bilgi Okuryazarlığı konusunda destek veriyor musunuz?			
40	DP (Okulunuzda uygulanıyorsa) planlama (yatay, dikey) toplantılarına katılıyor musunuz?			
41	DP programına Bilgi Okuryazarlığı konusunda destek veriyor musunuz?			

42	Statü sorunu yaşıyor musunuz?			
43	Okul kütüphanenizin bağlı olduğu kurum hangisidir?	Kamu	Özel	Vakıf
44	Okul kütüphanenizin çalışanları hangi kadroda görünmektedir?	Akademik	İdari	Kadrosuz
45	Öğrenciler okul kütüphanenizi hangi zaman aralıklarıyla kullanmaktadır?	Planlı Programlı	Plansız	Diğer
46	Okulunuzda verdiğiniz eğitimin adı nedir?	Bilgi Okuryazarlığı	Kullanıcı Eğitimi	Diğer
47	Bilgi Okuryazarlığı konusundaki dersleri kim vermektedir?	Kütüphaneci	Branş Öğretmeni	Diğer
48	Okul kütüphaneniz kaç metrekaaredir? Kaç kişiliktir?	m ²	Kapasite	
49	Okul kütüphanenizde çalışan personel sayısı nedir?	Mesleki Eğitimli	Mesleki Kurslu	Meslek Dışı
50	Okul Kütüphanenizde internete bağlı bilgisayar sayısı ne kadardır?	Kullanıcı	Personel	

ÖZGEÇMİŞ

KİŞİSEL BİLGİLER

Ad Soyad : Filiz YÜKSEL İLERİ
Doğum Yeri ve Tarihi : Bergama/İzmir / 23.02.1978
Medeni Hali : Evli
Uyruğu : T.C
E-Mail Adresi : filizileri@gmail.com

EĞİTİM

1998 – 2002 İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Bilgi ve Belge Yönetimi Bölümü
1992 – 1995 Bergama Cumhuriyet Lisesi

MESLEKİ TECRÜBE

2004-2011	Özel Marmara Eğitim Kurumları (Halen)	<i>Kütüphane Sorumlusu</i>
2003-2004	Ulus Özel Musevi Lisesi Kütüphanesi	<i>Kütüphaneci</i>
2002-2003	Gemi İnşa Sanayicileri Birliği Arşivi	<i>Arşiv Sorumlusu</i>
2001-2002	23 Nisan Zehra Hanım İlköğretim Okulu	<i>Kütüphane Öğretmeni</i>
2000-2001	İletişim Fakültesi Kütüphanesi	<i>Kütüphaneci</i>

STAJLAR

2002 İTO (İstanbul Ticaret Odası) Ticari Dokümantasyon Servisi
2001 Atatürk Kitaplığı (Taksim)
2000 İ.Ü. Merkez Kütüphanesi

ÜYE OLUNAN KURULUŞLAR

Türk Kütüphaneciler Derneği
Okul Kütüphanecileri Derneği

YABANCI DİL

İngilizce (Intermediate)

BİLGİSAYAR BİLGİSİ

MS Office Programları
Kütüphanecilik Programları (YORDAM, MİLAS)